

दुधौरा खोलाबाट व्यवस्थित एं दिगोरुपमा नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिट्टी,
वालुवा र ग्राभेल उत्खनन् तथा संकलन कार्यको लागि

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन

पेश गरिएको निकाय

मधेश प्रदेश सरकार

बन तथा वातावरण मन्त्रालय

प्रदेश बन निर्देशनालय

जनकपुरधाम, धनुषा, मधेश प्रदेश, नेपाल

फोन: ०४९-५२०३९२

ईमेल: dof2state@gmail.com

प्रस्तावक

जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा.

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

सम्पर्क नं.- ०५३-४९२९७३

ईमेल: jeetpurisimarasubmetropolitan@gmail.com

परामर्शदाता

लक्ष्मी कन्सल्टेन्सी एण्ड आई.टी.सेक्यूरिटिज

प्रा.लि.

विराज-१६, पर्सा, नेपाल

फोन: ९८४५८५७४२९

ईमेल: mbkpatel12@gmail.com

भदौं, २०८०

संक्षिप्त शब्दावलीहरू

गा.पा.	: गाँउपालिका
जि.स.स.	: जिल्ला समन्वय समिति
न.पा.	: नगरपालिका
मि.	: मिटर
मि.मि.	: मिलिमिटर
घ.मि.	: घन मिटर
स्था.स.सं.	: स्थानीय सरकार संचालन ऐन
सा.व.	: साझेदारी वन
गै.स.स.	: गैर सरकारी संस्था
डि.व.का.	: डिभिजन वन कार्यालय
जि.अ.स.स	: जिल्ला अनुगमन तथा समन्वय समिति
घ.सा.उ.का.	: घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय
सा.व.	: सामुदायिक वन
प्रा.वा.प.	: प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण
वा.प्र.मू.	: वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन
IEE	: Initial Environmental Examination
EIA	: Environmental Impact Assessment
GPS	: Global Positioning System

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यालयिको कार्यालय
जीतपुर, वारा
मध्य प्रदेश, नेपाल

विषय सूची

प्रस्तावको सारांश	
१.१. प्रस्तावको नाम	२१
१.२. प्रस्तावको नाम र ठेगाना	२१
१. परिचय	
१.१ प्रस्तावको नाम	२१
१.२ प्रस्तावको ठेगाना:	२१
१.३ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्था	२१
१.४ प्रस्तावको पृष्ठभूमि	२२
१.५ प्रस्तावको सान्दर्भिकता	२३
१.६ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको उद्देश्य	२४
२. प्रस्तावको सामान्य परिचय	२५
२.१ प्रस्तावको प्रकार	२५
२.२ प्रस्तावका प्रमुख विशेषताहरु	२५
२.३ नदीजन्य पदार्थको संचिती परिमाण गणना गर्ने तरिका र उत्खनन एवं संकलन गरिने परिमाण	२६
२.४ नदीजन्य पदार्थ उत्खनन/संकलन गरिने प्रकृया	३०
२.५ नदीजन्य पदार्थको संकलन, उत्खनन् र बिक्रि	३१
२.६ नदीजन्य पदार्थको ओसार पसार	३१
२.७ राजस्व चुहावट तथा चोरीनिकासी नियन्त्रण कार्य	३१
२.८ नदीको वातावरणीय अवस्था निरीक्षण चेक लिष्ट	३१
२.९ नदीजन्य पदार्थको बिक्रीका लागि बोलपत्र आव्हान सम्बन्धी सूचना	३१
२.१० ठेका सम्झौता फाराम	३४
२.११ पट्टाको फाराम	३४
२.१२ पट्टके प्रवेश आदेश	३४
२.१३ उत्खननकर्ताले राख्ने दैनिक उत्खनन् अभिलेख	३४
२.१४ दैनिक पट्टके बिक्री वा ढुवानी अभिलेख तेरीज	३४
२.१५ अनुगमन चेक लिष्ट	३४
२.१६ उत्खनन् स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमूना	३४
२.१७ प्रस्तावको विवरण	३४
२.१७.१ प्रस्तावको उद्देश्य	३४
२.१७.२ प्रस्ताव क्षेत्रको अवस्थिती	३४
२.१७.३ प्रस्तावित क्षेत्रमा यातायातको पहुँच	३५

[Signature]

बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

२.१७.४ प्रस्तावको क्षेत्र निर्धारण	३५
२.१७.५ सङ्कलन/उत्खनन् र दुःखानी (कार्य र विधि)	३७
२.१८.१ प्रस्ताव क्षेत्रमा दुःख, गिर्ही, वालुवा तथा ग्रामेलको दिगो उत्खनन्/सङ्कलन	३७
२.१८.१ प्रस्ताव क्षेत्रमा हाल कायम उत्खनन्/सङ्कलन कार्य	३८
२.१८.२ दुःख, गिर्ही, वालुवा तथा ग्रामेलको सङ्कलन/उत्खनन् ठेक्कापट्टबाट हुने आयको प्रचलन	३८
२.१८.३ दुधौरा खोलाबाट संकलन गरिने दुःख, गिर्ही, वालुवा तथा ग्रामेलको परिमाण	३९
३. अध्ययन विधि	४०
३.१ प्रकाशित/उपलब्ध जानकारी र तथ्याङ्कको पुनरावलोकन एवं संक्षेपण	४०
३.१.१ सन्दर्भ सामाग्रीहरूको पुनरावलोकन	४०
३.१.२ नक्शाहरूको अध्ययन	४१
३.१.३ चेकलिष्ट र प्रश्नावली	४१
३.२ फिल्ड सर्वे एवं प्रस्ताव क्षेत्र निरीक्षण	४१
३.२.१ भौतिक वातावरण सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन कार्य	४१
३.२.२ जैविक वातावरण सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन कार्य	४२
३.२.३ सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन कार्य	४२
३.२.४ श्रोत सर्वेक्षण	४२
३.३ सार्वजनिक सूचना, जनपरामर्श एवं सिफारिस-पत्रहरू	४२
३.४ तथ्याङ्कको विक्षेपण	४३
३.५ प्रभावहरूको पहिचान, अनुगमन र विक्षेपण	४३
३.६ प्रभाव न्युनिकरण विधिहरूको पहिचान	४४
३.७ प्रतिवेदन तयारी	४४
४. सान्दर्भिक नीति, रणनीति, ऐन, नियम, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि सम्झौताहरु	४५
४.१ संविधान	४५
४.२ नीति तथा रणनीतिक योजनाहरु	४५
४.२.१ पन्थौ पञ्चवर्षिय योजना ९२०७६/७७-२०८०/२०८१)	४५
४.२.२ नेपाल जैविक विविधता सम्बन्धि रणनीति तथा कार्ययोजना (२०१४- २०२०)	४६
४.२.३ राष्ट्रिय वातावरण नीति, २०७६	४६
४.२.४ वन विकास गुरुयोजना, २०४६	४६
४.३ ऐन तथा नियमावली	४७

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

बालाराम खड्का
शासकिय अधिकृत

४.३.१	वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७	४७
४.३.२	वन ऐन, २०७६ र वन नियमावली, २०७९	४७
४.३.३	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ तथा नियमावली, २०३० प्रदेश वन नियमावली	४८
४.३.४	भू-तथा जलाधार संरक्षण ऐन, २०३९ तथा नियमावली, २०४२	४८
४.३.५	जलचर संरक्षण (पहिलो संशोधन) ऐन, २०५५	४८
४.३.६	फोहोर मैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८	४८
४.३.७	खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन, २०४२	४९
४.३.८	स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४	४९
४.३.९	प्रदेश वन ऐन, २०७७	४९
४.३.१०	स्थानीय वन ऐन, २०७९	४९
४.४	कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड	५०
४.४.१	चुरे क्षेत्रका खोला र खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ (दुःख, गिट्ठी, वालुवा माटो आदि) हटाउने वा संकलन, उत्खनन कार्यको स्वीकृति सम्बन्धि कार्यविधि, २०७१	५०
४.४.२	राचूतमस्विसको कार्यविधि २०७२, गुरुयोजना २०७४	५०
४.४.३	राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०५०	५०
४.४.४	वन सम्बन्धि निर्देशिकाहरु	५१
४.४.५	जिल्ला स्तरबाट नदीजन्य पदार्थ संकलन र उत्खनन् कार्यको लागि गरिने प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यसूचि तथा प्रतिवेदन स्वीकृत सम्बन्धि मार्गदर्शन, २०७३	५१
४.४.६	दुःख, गिट्ठी, वालुवा उत्खनन, संकलन, क्रसिङ्ग र बिक्री वितरण तथा क्रसर उद्योग स्थापना र संचालनलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यविधि, २०७५ (प्रदेश सरकार वन तथा वातावरण मन्त्रालय, मधेश प्रदेश) को निर्णय	५१
४.४.७	दुःख, गिट्ठी, वालुवा उत्खनन्, बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि मापदण्ड, २०७७	५२
४.४.८	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९	५२
४.४.९	राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०५०	५२
४.४.१०	वायुको गुणस्तर सम्बन्धि राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९	५३
४.४.११	ध्वनिको गुणस्तर सम्बन्धि राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९	५४
४.४.१२	पैठारी गर्ने नयाँ डिजेल जेनरेटरबाट निष्काशन भई हावामा जाने धुवाँको लागि उत्सर्जन सीमा	५४
४.४.१३	राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०६२	५५
४.५	अन्तराष्ट्रिय कानुन तथा सम्झौताहरु	५६
५.	वस्तुगत वातावरणीय अवस्थाको बयान	५७

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
बगर कार्यालयालाई लागाउन
जीतपुर, वारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

५.१ भौतिक वातावरण	५७
५.१.१ भूस्थिति	५७
५.१.२ भूरभ	५८
५.१.३ नदी, नाला र ताल तलैयाहरु	५८
५.१.४ जलवायु/हावापानी	५८
५.१.५ हावा र पानीको गुणस्तर एवं ध्वनिको मात्रा	५८
५.१.६ ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवाको अवस्था	५८
५.१.७ भू-उपयोग	५८
५.२ जैविक वातावरण	५९
५.२.१ बन्यजन्तु, पक्षी, माछा तथा सरिसूप	५९
५.३. सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण	६०
५.३.१ जनसांख्यिक स्थिति	६०
५.३.२ जनघनन्त्वको अवस्था	६१
५.३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	६२
५.३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	६२
५.३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	६३
५.३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्या विवरण	६४
५.३.७ बसाई सराई	६५
५.३.८ आर्थिक कृयाकलाप	६५
५.३.९ उद्योग	६५
५.३.१० ज्याला दर	६५
५.३.११ यातायात	६५
६. प्रस्ताव कार्यान्वयनका विकल्पहरु	६६
६.१ प्रस्ताव कार्यान्वयन नगर्ने	६६
६.२ प्रस्तावका विकल्पहरु	६६
६.२.१ प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने	६६
७. प्रभाव पहिचान, अनुमान एवं मूल्यांकन	६८
८. प्रभाव बढोत्तीकरण एवं न्यूनीकरण गर्ने उपायहरु	७१
९. वातावरणीय व्यवस्थापन योजना	७६
९.१ वातावरणीय व्यवस्थापनका लागि जिम्मेवार निकायहरु	७६
९.१.१ स्थानिय सरकार/स्थानीय स्तरका संघ-संस्थाहरु	७६
९.१.२ प्रदेश सरकार/जिल्ला स्तरका संघ-संस्थाहरु	७७
९.१.३ संघीय सरकार स्तरका संघ संस्थाहरु	७८
९.२ अनुगमन योजना, समय तालिका र लाग्ने खर्च	७८

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वाराणसीपुरानगरपालिका
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
जीतपुर, वाराणसीपुरानगरपालिका
जीतपुर, वाराणसीपुरानगरपालिका
जीतपुर, वाराणसीपुरानगरपालिका

प्रशासकिया

५

९.३ अनुगमन गर्ने निकायहरु	८१
९.३.१ जिल्ला स्तरीय अनुगमन समिति.....	८१
९.३.२ नगरपालिका स्तरीय अनुगमन समिति.....	८२
९.३.३ नाका व्यवस्थापन अनुगमन समिति.....	८२
९.४ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार निकायहरुको संगठनात्मक स्वरूप.....	८३
९.५ गुनासो सुनवाई संयन्त्र.....	८३
१०. अपराध, दण्ड तथा जरिवाना	८४
११. निष्कर्ष एवं सुझावहरु.....	८४
११.१ निष्कर्ष	८४
११.२ सुझाव	८५
११.३ प्रतिबद्धता.....	८६
अनुसूची-१ : कार्यसूची स्वीकृतीको पत्र.....	८८
अनुसूची-२ : पत्रिकामा प्रकाशित सार्वजनिक सूचना.....	८९
अनुसूची-३ : प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयारीको लागि प्राप्त पत्रहरु	९०
अनुसूची-४ : सूचना टाँसको मुचुल्का र प्राप्त राय सुझावहरु	९८
अनुसूची-५ : सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक सुनुवाईको सान्दर्भिक फोटोहरु	१०७
अनुसूची-६ : खोला नापजाँचको फोटोहरु एवं उत्खनन् /संकलन क्षेत्रको नक्साहरु	११३
अनुसूची-७ : उत्खनन् संकलन नहुने क्षेत्रको नक्सा	११८
अनुसूची-८ : नदीको वातावरणीय अवस्था निरीक्षण चेक लिष्ट	११९
अनुसूची-९ : नदीजन्य पदार्थको विक्रीका लागि बोलपत्र आव्हान सम्बन्धी सूचना	१२०
अनुसूची-१० : ठेक्का सम्झौता फाराम	१२३
अनुसूची-११ : पट्टाको फाराम	१२८
अनुसूची-१२ : पटके प्रवेश आदेश.....	१३०
अनुसूची-१३ : उत्खननकर्ताले राख्ने दैनिक उत्खनन् अभिलेख	१३१
अनुसूची-१४ : दैनिक पटके विक्री वा ढुवानी अभिलेख तेरीज	१३२
अनुसूची-१५ : जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा र जिल्ला अनुगमन समितिबाट अनुगमन गर्दा प्रयोग हुने अनुगमन चेक लिष्ट	१३३
अनुसूची-१६ : उत्खनन् स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमूना	१३४
अनुसूची-१७ : स्वघोषा पत्र	१३५

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

६

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

३ तालिकाहरु

तालिका १: योजनाका मुख्य विशेषताहरु	१०
तालिका २: योजनाका मुख्य विशेषताहरु	२५
तालिका ३: दुधौरा खोलाबाट संकलन गरिने ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेलको परिमाण	३९
तालिका ४: प्रभाव मूल्यांकनको मापदण्ड	४३
तालिका ५: क्रसर उद्योग स्थापना र संचालन सम्बन्धी मापदण्ड	५१
तालिका ६: भु-उपयोगको अवस्था	५९
तालिका ७: वन्यजन्तु, पंक्षी, माछा तथा सरिसृप	५९
तालिका ८: जनसंख्या वितरणको अवस्था	६१
तालिका ९: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	६२
तालिका १०: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	६३
तालिका ११: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	६३
तालिका १२: सकारात्मक प्रभावको वढोत्तिकरण गर्ने उपायहरूको समिक्षा	७१
तालिका १३: नकारात्मक प्रभावको निराकरण गर्ने उपायहरूको समिक्षा	७३
तालिका १४: अनुगमन योजना, समय तालिका र लाग्ने खर्च विवरण	७९

बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकारी

जीतपुरासिमरा उपमहानगरपालिका
वारा कार्यालयिकाको कार्यालय
जीतपुर, वारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरासिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

१०८० वारान्श
नेपाल

प्रस्तावको सारांश
प्रस्तावको सारांश

१. प्रस्तावको नाम र ठेगाना

१.१. प्रस्तावको नाम

बारा जिल्ला जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोला क्षेत्रबाट दिगोरूपमा दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्राभेलको संकलन एवम् उत्खनन् कार्य ।

१.२. प्रस्तावको नाम र ठेगाना

- ❖ प्रस्तावक : जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा., नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, जीतपुर बारा ।
- ❖ ठेगाना : जीतपुर, बारा, मधेश प्रदेश, नेपाल ।
- ❖ फोन नं. : ०५३-४९२९७३
- ❖ ईमेल : jeetpursimarasubmetropolitan@gmail.com

२. प्रस्तावको सान्दर्भिकता

विकास निर्माणको कार्य जस्तै भवन, सडक, नाला, पुल, ड्याम आदी लगायतको निर्माण कार्यको लागी नदीजन्य पदार्थ (दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा, ग्राभेल) नभई नहुने निर्माण समाग्री हो । यसको अभावमा विकास निर्माणको कल्पना पनि गर्न सकिदैन । दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्राभेल जस्ता निर्माण समाग्रीहरुको स्रोत पहाडसँग जोडिएका नदीहरु नै हुन । पहाडबाट बर्षातको मौषममा बाढीसँगै बगेर आउने नदीजन्य पदार्थहरु नदीको सतहमा थुप्दै गई खोला सतह माथि उठ्दै जान्छ । यसलाई हटाई नदीको चैनललाई व्यवस्थित गरिएन भने खोला अनियन्त्रित भई बाढीले मानव वस्ती, खेती योग्य जमिन, बन जंगल कटान, पुल आदीलाई क्षती पुरयाउँछ र भइरहेको छ । व्यवस्थित रूपमा उत्खनन्/संकलन नहुँदा अझ बढी क्षति हुने देखिएकोले खोला (खोला) लाई प्राकृतिक तथा स्वभाविक बहावमा फर्काउन पनि जस्ती रहेको छ । साथै यस कार्यले जीतपुरसिमरा नगरभित्रको खोलाहरुबाट हुने अव्यवस्थित उत्खनन् कार्य व्यवस्थापन गर्न मदत गर्नेछ भने नदीजन्य खतरा कम गरी स्थानीय जनता र जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको आन्तरिक राजश्वमा वृद्धि हुनेछ ।

यसै सन्दर्भमा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले दुधौरा खोलाबाट दिगोरूपमा दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्राभेल उत्खनन्/संकलन कार्य गर्नको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयार गर्ने क्रममा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाका नगर प्रमुख राजन पौडेल ज्यूको अध्यक्षतामा मिति २०८०/०२/१९ गते बैठक बसी जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, जीतपुरमा बैठक बसी उपमहानगरपालिकाभित्रको खोलाहरु (दुधौरा, बालगांगा र पसाह) बाट संकलन गरिने क्षेत्र (प्लट) निर्धारण गरिएको थियो । सोही बमोजिम दुधौरा खोलामा ३ वटा

प्लट निर्धारण गरिए प्रकृति र अवस्था हेरी प्रत्येक खण्डबाट दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल उत्खनन् एवं संकलन गर्ने निर्णय भएको ।

यस सन्दर्भमा सघिय वन नियमावली, २०७९ को नियम ३० को उपनियम ५ बमोजिम राष्ट्रिय वन क्षेत्रभित्र बर्ने नदीबाट नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाश गरी तोकेको मापदण्ड र समयावधिको परिमाणमा नदीजन्य दुङ्गा, गिट्टी वा वालुवा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिसमा सम्बन्धित स्थानिय तहले खुल्ला प्रतिस्पर्धाको माध्यम बाट सङ्कलन र बिक्री वितरण गर्न सक्नेछ । तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ (दोश्रो संशोधन, २०७९/०५/३०) को अनुसूची-२ (क) वन क्षेत्रको बुँदा नं. (६) “सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, सामुदायिक वन, कबुलियती वन, वन संरक्षण क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र, वन क्षेत्रभित्रको सिमसार क्षेत्र वा संरक्षण क्षेत्र भएर बहने प्रत्येक नदी, खोलाबाट दैनिक ५० घन मिटरभन्दा बढी वालुवा, दुङ्गा, ग्रामेल र माटो संकलन गर्ने” कार्य गर्नु परेमा प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्नु पूर्व प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गराई सम्बन्धित निकायबाट अनिवार्य स्वीकृती लिनु पर्ने रहेको हुँदा प्रस्तावित दुधौरा खोलाको निर्धारण गरिएको ३ वटा प्लटबाट दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेल निकाल्ने कार्यको लागि IEE अध्ययन गर्नु आवश्यकता रहेको छ । तसर्थे ऐन, नियम अनुसार गर्नुपर्ने मात्र नभई वातावरणमैत्री विकास (Eco-Friendly Development) को सिद्धान्त अनुसार पनि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नुपर्ने सान्दर्भिकता पुष्ट्याई हुन्छ ।

३. प्रस्तावको उद्देश्यहरु

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको मुख्य उद्देश्य दुधौरा खोलाको विभिन्न क्षेत्रबाट वातावरण मैत्री ढङ्गले दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा तथा ग्रामेल संकलन र उत्खनन् कार्य गरि उक्त नदीको Morphology यथास्थानमा राखि Sediment Load बढन नदीई नदीको बहाव र धारलाई निरन्तर गतिमा बग्न दिने हो । यसका साथै अन्य उद्देश्यहरु निम्न लिखित रहेका छन् :

- प्रस्तावित क्षेत्रमा उत्खनन् गर्ने कार्यले जैविक, सामाजिक, आर्थिक, भौतिक र साँस्कृतिक वातावरणमा पर्न सक्ने सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावहरूको पहिचान गर्ने ।
- वातावरणमा पर्ने प्रतिकूल प्रभावलाई न्युनिकरण गर्ने र अनुकूल प्रभावलाई अधिकतम अनुग्रहण गर्ने उपायहरूबाटे व्यवहारिक सुझाव दिने ।
- प्रस्ताव कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि वातावरणीय अनुगमन योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
- प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावका सम्बन्धमा सरोकारवाला हरूलाई जानकारी गराई सम्बन्धित निकायलाई उचित निर्णय लिन सघाउ पुर्याउने ।
- बर्षेनी उत्पादन भई प्रयोग नगरिएमा खेर जान सक्ने सम्भावना भएको नदीजन्य पदार्थहरूको स्टक यकिन गरी राजश्व पता लगाउने ।
- नदीको बहाव परिवर्तन हुन सक्ने र त्यस बाट पर्न सक्ने क्षति रोक्न, आफ्नो बहावमा बगीरहन दिन उपायहरु पता लगाउने ।

बलाराम खड्का
प्रारम्भिक
अधिकृत

- दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन तथा उत्खनन् गर्ने कार्यको वातावरणमैत्री दिगो संकलन विधि पहिचान गरि, परिमाण तय गरी कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्ने ।
- विद्यमान तथा सम्भावित उत्खनन् क्षेत्रको अभिलेखीकरण गर्ने ।

४. अध्ययन क्षेत्रको विद्यमान वातावरणीय अवस्था

प्रस्तावित अध्ययन क्षेत्र दुधौरा खोलामा केन्द्रित रहेको छ । प्रस्तावित क्षेत्रमा जनजातीहरूको वाहुल्यता रहेको यो क्षेत्र तराईमा पर्छ र भौगोलिक रूपले पहिरो जाने ठाउँमा पर्दैन तर बर्षातको समयमा बाढी प्रभावित क्षेत्रमा पर्दछ ।

अध्ययन क्षेत्रको मुख्य आर्थिक अवस्थामा यहाँका अधिकांश बासिन्दाहरूले कृषी व्यवसाय गर्ने गर्दछन् । केहि स्थानहरूमा कच्ची बाटो रहेको भएता पनि अन्य स्थानहरूमा भने बाटो घाटो, विद्युत, स्वास्थ्य सुविधा र संचारका आधारभुत कुराहरु पहुँचभित्र मान्नु पर्दछ ।

यो क्षेत्र तुलनात्मक रूपले धुलो र ध्वनि प्रदूषणमुक्त अवस्थामा रहेको पाईन्छ । यस क्षेत्रमा उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको हावापानीमा पाईने नदीतटीय वनस्पती पाईन्छ । तिनीहरूमा साल, खयर, सिसौ, सल्ला, जामुन आदि प्रमुख छन् भने बुट्यान तथा झाडीहरूमा वयर, हरो, बरो आदि पाईन्छ । यसै गरि हाती, चितुवा तथा बाघ जस्ता जनावर रहेको जानकारी पाइयो भने हरिण, मृग, खरायो पनि पाईन्छन् । यसै गरि बाँदर, खिरखिरे आदि प्राणीहरू पाइने यस क्षेत्रमा लंगुर बाँदर जस्ता स्तनधारी प्राणी पनि कहिलेकाही भेटन सकिन्छ । घस्ने जातका प्राणीहरूमा सर्प र छेपारो सबैभन्दा वढी पाइने यस क्षेत्रमा भ्यागुता जस्ता उभयचरहरु पनि पाईन्छन् । घरेलु तथा जंगली काग, ढुकुर, जंगली कुखुरा, सारस, सुगा, मैना, चील, बाज आदि पंक्षीहरूको वसोवास रहेको छ । जलचरहरूमा माछा प्रमुख रहेको यी खोला तथा नदीहरूमा असला, लोहोरी, काँडे, वाम, वाँगे, सिन्दुरे, कत्ले, एवं फगाटे जातका माछाहरु पाईन्छन् ।

५. प्रस्तावित योजनाका मुख्य विशेषताहरू

तालिका १: योजनाका मुख्य विशेषताहरू

१.	प्रस्तावको नाम	दुधौरा खोला क्षेत्रबाट दिगो एवं व्यवस्थित रूपमा दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल उत्खनन्/संकलन कार्य
२.	प्रस्तावको अवस्थिती (स्थान)	
	प्रदेश	मधेश प्रदेश
	जिल्ला	बारा
	नदी/खोलालाई गा.पा. / न.पा.	छुने जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका र कलैया उपमहानगरपालिका

भौगोलिक/हावापानी प्रकृति एवं विवरण

३. नदीको नाम	दुधौरा खोला
नदीको प्रकार	यो खोला चुरे पहाड श्रृङ्खलाबाट उत्पत्ति भएको खोला हो । यस खोलामा वर्षाको समयमा मात्र पानीको पर्यास बहाव रहेको र अन्य समयमा सुख्खा भएकोले यसलाई खहरे खोलाको रूपमा बुझिन्छ ।
भू-वनोट	बलौटे ढुङ्गा (sandstone), माटे ढुङ्गा (Mudstone) र संगुटिका (Conglomerate), शेल (Shale), मार्ल (Marl) र क्लेस्टोन (Claystone)
माटोको प्रकार	चुरेको पहाडी भू-भागको माटोमा चट्टानका मसिना ढुङ्गा र वालुवाबढी पाईने साथै बलौटे दोमट तथा दोमट किसिमको माटो पाईन्छ । यहाँको माटोको P^h 4.5 देखि 7.5 सम्म भएको पाईन्छ भने मध्य क्षेत्रको माटो दोमट र हल्का चिम्टयाईलो छ । समर्थ भू-भागको माटो चिम्टयाईलो, बलौटे दोमट तथा दोमट किसिमको छ । यहाँको माटोको P^h 6 देखि 8.5 सम्म भएको पाईन्छ ।
नदीजन्य पदार्थको प्रकार	Sandstone, Gravel, Sand & Others
उचाई	१५ मीटर देखि ११५ मीटर सम्म
हावापानी/जलवायु	तापक्रम: अधिकतम् ४०.३ डि से., न्यूनतम् १८ डि. से. औषत वर्षा: १७६० मि. मि. हावापानी/जलवायु: उष्ण देखि उपोष्ण
प्रभावित क्षेत्रको भूउपायोग	खेतीपाती, बस्ती र वनजंगल
४. संकलन/उत्खनन् कार्य, स्थल र प्रक्रिया	
संकलन/उत्खनन् क्षेत्र	दुधौरा खोलाको हाईवे प्लट, ख्यरघारी प्लट र बकुलिया प्लट गरी जम्मा ३ वटा प्लटहरु रहेका छन् ।
प्लटहरुको चार किल्ला	१. हाईवे प्लट:

२०८०

पर्वा

* वैरगंज-१६, पर्वा

बोलाराम
खड्का
साक्षी
अधिकारी

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ पूर्व-खोलाको पूर्वी किनारा क्षेत्र । ❖ पश्चिम-खोलाको पश्चिमी किनारा क्षेत्र । ❖ उत्तर-दुधौरा पूलदेखि १००० मीटर दक्षिण GPS Location 45R 302982mE/3008253mN देखि । ❖ दक्षिण- GPS Co-ordinate 302795mE/3007541mN सम्म । <p>२. खयरघारी प्लट</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ पूर्व-खोलाको पूर्वी किनारा । ❖ पश्चिम- खोलाको पश्चिमी किनारा । ❖ उत्तर- GPS Co-ordinate 45R 302411mE/3006063mN देखि । ❖ दक्षिण-GPS Co-ordinate 45R 302047mE/3005557mN सम्म । <p>३. बकुलिया प्लट</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ पूर्व-खोलाको पूर्वी किनारा र आवादी क्षेत्र । ❖ पश्चिम- खोलाको पश्चिमी किनारा र आवादी क्षेत्र । ❖ उत्तर-सेजको दक्षिणी क्षेत्र GPS Co-ordinate 45R 300889mE/3003765mN देखि । ❖ दक्षिण-बकुलियाघाटको GPS Co-ordinate 299930mE /3002802mN सम्म ।
संकलन/उत्खनन् क्षेत्रको अवस्थित (आक्षांश/देशान्तर)	उत्तरी-GPS Location 45R 302982mE/3008253mN देखि दक्षिणी 299930mE/3002802mN सम्म विचमा रहेको विभिन्न ३ (तिन) वटा प्लटहरूबाट ।
प्रस्ताव क्षेत्रमा जाने पहुँच मार्ग	पूर्व पश्चिम राजमार्ग सडक खण्डको बारा जिल्लाको दुधौरा पूलदेखि दक्षिण जाने बाटो, सिमरा-दुमरवाना सडक खण्डको दुधौरा पूलदेखि उत्तर तथा दक्षिणका साथै बकुलिया(जीतपुर)-आमाडार सडक खण्डबाट खोलामा जाने बाटोहरु पहुँच मार्गको रूपमा रहेको ।
प्रवेश र निकासी मार्ग	<p>१. हाईवे प्लट: दुधौरा पूलबाट दक्षिण हाईवे प्लटमा जाने मार्ग नै प्रवेश र निकासी मार्ग रहेको छ ।</p> <p>२. खयरघारी प्लट: सिमरा-दुमरवाना सडक खण्डको दुधौरा पूलबाट उत्तर खयरघारी प्लटमा जाने मार्ग नै प्रवेश र निकासी मार्ग रहेको छ ।</p>

प्रदेश व जनक	३. बकुलिया प्लट: सिमरा-डुमरवाना सडकखण्डको दुधौरा पुलबाट सेजको क्षेत्र भएर उतर दिशाबाट र जीतपुर-आमाडार सडकखण्डको दुधौरा पुलबाट उतर बकुलिया प्लटमा जाने मार्ग नै प्रवेश र निकासी मार्गहरु रहेको छ।
संकलन/उत्खनन् विधि	स्थानिय श्रमिकहरुबाट हात र सामान्य कुटो, कोदालो, गैती, बेल्चा र स्काभेटर प्रयोग गरी संकलन/उत्खनन् गर्ने तर स्काभेटर प्रयोग गर्ने अवस्थामा यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको प्रक्रिया अपनाउनु पर्नेछ।
संकलन/उत्खनन् कार्यमा प्रयोग हुने सामग्री वा मेसिन	सावेल, डोको, बेल्चा, कोदालो, गैची, स्काभेटर र ढुवानीको साधन।
नदीजन्य पदार्थको संचिती परिमाण	७४,१४४ घन मीटर
उत्खननको परिमाण (दैनिक/वार्षिक)	दैनिक परिमाण- १९६.६८ घन मीटरसम्म वार्षिक परिमाण-५३,१०४ घन मीटरसम्म
संकलन/उत्खनन गरिने अवधि	अधिन-जेष्ठ महिनासम्म (जम्मा ९ महिना/२७० दिन) सूर्योदयदेखि सूर्यास्तसम्म मात्र संकलन र उत्खनन गरिनेछ।
संकलन/उत्खनन स्थलको संख्या	जम्मा-३ (तिन) वटा प्लट
सङ्कलन/उत्खनन गरिने सामग्रीहरूको मात्रा	ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल (ढुङ्गा-५%, गिट्टी र ग्रामेल-४०% र वालुवा-५५%)
लोड/अनलोडगरिने नदीजन्य पदार्थहरु	ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल
प्रस्तावत अन्तर्गतिका कार्यहरू	उत्खनन्, संकलन, धाटगद्दी र ढुवानी

६

	प्रभावित स्थानीय तहहरु	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाका वार्ड नं. १, ४ र १४
५.	IEE प्रतिवेदनको वैधानिकता	आ.व. २०८०/०८१ र आ.व. २०८१/०८२

नोट : नदीजन्य पदार्थहरुको संकलन र उत्खनन गर्नु भन्दा पहिला संकलन पूर्जी लिएर मात्र दुधौरा खोलाको संकलन उत्खनन प्लटहरुमा प्रवेश गरिनेछ भने IEE प्रतिवेदनमा उल्लेखित संकलन विधि र प्रक्रिया बमोजिम नदीजन्य पदार्थहरुको संकलन गरिसकेपछि सोको राजश्व तिरी प्रवेश बिक्रि पूर्जी लिएर मात्र खोलाबाट सवारी साधन निश्कासन हुनेछ ।

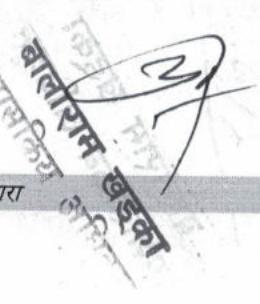
६. वातावरणीय प्रभाव

क. सकारात्मक प्रभाव

प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट निम्न अनुसारको सकारात्मक प्रभाव पर्ने देखिन्छ:

१. खोलाले थुपारेको दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेल जस्ता नदीजन्य पदार्थले नदीको सतह बढाउने, नदीले धार फेर्ने र दैवि प्रकोप निम्त्याउने जस्ता विपत्तिहरुको रोकथाम हुन्छ ।
२. नगरपालिकाको कर/राजश्व श्रोतमा वृद्धि हुनेछ । यसले गर्दा स्थानीय तहमा आर्थिक तथा सामाजिक विकासको सेवा प्रवाह गर्न सहज हुनेछ ।
३. आयोजनाको कार्यान्वयनले स्थानीयबासीलाई रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्छ । दैनिक न्यूनतम ५५० श्रमदिन बराबरको श्रमशक्ति खपत हुनेछ ।
४. खोला जन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेल सहज र शुलभ तरिकाले स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुनेछ ।

यसको अर्को उद्देश्य प्रदेश तथा स्थानीय तहको आन्तरिक राजस्व संकलनमा योगदान गर्नु हो । अध्ययनले प्रस्तावित दुधौरा खोलाको ३ वटा प्लट क्षेत्रमा वार्षिक ७४,१४४ घन मिटर दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल आदि जम्मा (थिग्रिने) आँकलन गरिएको छ । जसमध्ये ५३,१०४ घन मिटर (१,८७,३५०९ घन फिट) सुरक्षित तवरले (दिगो रुपले) निकालन सकिनेछ । सधिय वन नियमावली, २०७९ को अनुसूची-८ (ग) बमोजिम नदीजन्य वन पैदावरको मूल्यमा उल्लेख भए बमोजिमको दररेटमा नघटने गरी खुला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट संकलन र विक्री वितरण गर्नु पर्नेछ । जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले निम्न बमोजिमको राजश्व प्राप्त गर्न सक्ने देखिन्छ । यसरी प्राप्त हुने राजस्व खोला कटान रोकथाम, सडक संजालको स्थापना, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्याप्तता, वन, जडिबुटी जस्ता विकास कार्यमा खर्च हुने हुँदा नगरबासीको जीवनस्तर अभिवृद्धिमा टेवा पुर्नेछ ।

जीतपुरसिमरा
उच्चमहानगरपालिका
प्रदेश वन विभाग
प्रदेश वन विभाग

तालिका २ : जीतपुरसिमरा नगरपालिकाले प्राप्त गर्ने न्युनतम राजश्व रकम

सि.नं.	नदीजन्य पदार्थ	परिमाण		राजश्व दर	प्राप्त हुने राजश्व
		(घन मिटर)	(घन फिट)		
१	ढुङ्गा	२६५५	९३६७५	१०	९३६७५५
२	गिट्टी/ग्रामेल/मिस्कट	२१२४२	७४९४०४	९	६७४४६३३
३	वालुवा	२९२०७	१०३०४३०	७	७२१३०१०
	जम्मा	५३१०४	१८७३५०९		१४८९४३९८

ख. नकारात्मक प्रभाव

प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट निम्न अनुसारको नकारात्मक प्रभाव पर्ने देखिन्छ:

१. ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन/उत्खनन कार्यमा संलग्न कामदारहरुलाई चोटपटक लाग्ने तथा धुलोको कारणले स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्न सक्नेछ ।
२. कामदारद्वारा प्रस्तावित क्षेत्रमा फोहोर हुनसक्ने जसले वातावरणमा प्रतिकूल असर पर्न सक्नेछ ।
३. यस प्रस्तावमा तोकिएको परीमाण भन्दा बढी र अव्यवस्थित रूपमा ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन/उत्खनन गर्नाले नदीले आफ्नो प्राकृतिक बहाव परिवर्तन गरी खोला किनार कटान र बाढीजस्ता प्रकोप निर्माण गर्न सक्नेछ ।
४. कामदारहरुको घुइँचोका कारण र गाडीहरु नदीमा सफा गर्दा रसायनहरुको र पेट्रोलियम पदार्थको चुहावटले पानीमा प्रदुषण गराउन सक्ने र जलचरहरुमा असर पर्न सक्नेछ ।
५. नजिकै रहेका वन क्षेत्रहरुबाट काठ, दाउरा चोरीनिकासी हुन सक्नेछ ।
६. धुलो र ध्वनी प्रदुषण हुन सक्नेछ ।

७. प्रभाव न्युनिकरणका उपायहरु

प्रस्तावको नकारात्मक असरहरु न्यूनीकरण गर्नका लागी विभिन्न प्रयोगमुखी, व्यवहारिक तथा मितव्ययी उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

१. प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट प्रभावित जनतालाई निमार्ण कार्यमा रोजगारी तथा सिपमूलक तालिममा प्राथमिकता दिइनेछ ।
२. प्रस्ताव कार्यान्वयनको क्रममा दुधौरा क्षेत्रमा देखिएका भू-अस्थिरतालाई नियमित रूपमा मर्मत संभार गरिनेछ ।
३. उत्खनन कार्य दिनमा र पानी नपरेको बेला मात्र गरिनेछ ।
४. उत्खनन गर्ने भनी तोकिएका क्षेत्रछेउमा उत्खनन क्षमता र निर्देशन लेखी सूचना पार्टीहरु र होर्डिङ बोर्डहरु राखी प्रभाव न्यूनीकरणका र दिगो उत्खननका फाईदाहरुको बारेमा कामदारहरुलाई जानकारी गराईनेछ ।

५. कामदारहरुलाई सुरक्षात्मक साधनहरु जस्तै मास्क, हेलमेट, बुट आदिको व्यवस्था गरिनेछ।
६. विद्युतिय धराप, बिस्फोटन पदार्थ तथा विषादि प्रयोग गरी माछा मार्ने कायमा बन्देज लागाईनेछ।
७. नदीमा सवारी साधन धुने तथा पेट्रोलियम पदार्थहरु मिल्काउने कार्यलाई नियन्त्रण गरिनेछ।
८. बाहन धुने कार्य खोला बाहिर मात्रै गरिनेछ।
९. सडक तथा सार्वजनिक स्थलमा दुङ्गा, गिट्टी र वालुवा थुपार्ने प्रवृति नियन्त्रण गरिनेछ।
१०. नदीबाट बग्ने पानीको भित्रबाट दुङ्गा, गिट्टी र वालुवा निकाल्दा हुने समस्याबारे होर्डिङ बोर्डहरु राखिनेछ।
११. विद्यमान खोला-मार्गलाई सुरक्षित र सन्तुलन राख्नका लागि खोलाको दायाँ र बायाँ किनारको एक-एक तिहाई क्षेत्र छोडेर मात्र दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन/उत्खनन गर्ने कार्यले यस प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा खोला कटानी, भू-क्षय जस्ता दैविक प्रकोपहरु निम्निने सम्भावना ज्यादै न्यून हुनेछ। दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन/उत्खनन कार्य गर्दा धुलो उत्सर्जन हुनेछ। त्यसैगरी दुवानी साधनहरुको आवागमनले पनि पर्यास धुलो उत्पन्न हुन्छ। यसको न्यूनीकरणको लागि दुवानी साधनमा सामग्री लोड गरिसकेपछि त्रिपालले ढाक्ने व्यवस्था मिलाईने छ।
१२. सवारी साधन प्रवेश हुने मार्गमा धुलो उडन नदिन नियमित पानी छर्किने प्रबन्ध उत्खननकर्ता र दुवानीकर्ताले मिलाउनु पर्नेछ।
१३. पानीको बहाव क्षेत्रबाट उत्खनन्/संकलन गरिने छैन।

८. नदीजन्य पदार्थको ओसारपसार

- ❖ उत्खनन् स्थलमा प्रवेश गर्ने दुवानी साधनको क्षमता बढीमा १२० घनफिट हुनेछ। उल्लेखित क्षमता भन्दा बढी क्षमता भएको दुवानी साधनलाई नदी प्रवेशमा रोक लागाउनेछ। अटेर गरि प्रवेश गरेमा सवारी साधन जफत गरि प्रचलित ऐन कानुन बमोजिम कार्यवाई हुनेछ।
- ❖ दुवानी गर्ने सवारी साधनले सङ्कलन एंव उत्खनन् स्थल देखि अन्तिम गन्तव्य सम्म नदीजन्य पदार्थबाट धुलो उडन नदिने गरि दुवानी गरिएको सामग्रीलाई छोप्ने, गती ४० किलोमीटर भन्दा बढी नगर्ने, पीच सडकमा पानी चुहिन नदिने र प्रेसर हर्न प्रयोग गर्न निषेध गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।

९. नदीजन्य पदार्थको संकलन, उत्खनन् र बिक्रि

१. सम्बन्धित पालिकाले नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन, उत्खनन् र बिक्रि गर्दा देहायबमोजिम गर्नुपर्दछ:-

(क) उत्खनन् र सङ्कलन सम्बन्धी कार्ययोजना तयार गरी सम्बन्धित पालिकाबाट स्वीकृत गर्ने,

 जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा
 बालाराम खड्का
 प्रशासकिय अधिकृत

MW/8

निकायबाट स्वीकृत गर्ने, गराउने,

(ग) प्रत्येक वर्ष ठेका बन्दोवस्त गर्नुपूर्व स्वीकृत वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लिखित परीमाणलाई स्थलगत प्राविधिक अध्ययनको आधारमा अध्यावधिक गरी पुनः यकिन गर्ने,

(घ) गाउँसभा वा नगरसभाद्वारा स्वीकृत दरमा उत्खनन्, सङ्कलनको अनुमती र बिक्रीको लागि ठेक्का व्यवस्था मिलाउने ।

२. नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन, उत्खनन् र बिक्री कार्यको लागि ठेक्का व्यवस्था गर्नु पूर्व प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची ९ बमोजिमको चेकलिए तयार गरी प्राविधिकबाट स्थलगत अनुगमन गराई ठेक्का बन्दोवस्त गर्नुपर्नेछ ।

३. नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् गर्दा सामान्यतया श्रममूलक प्रविधिको प्रयोग गर्नुपर्नेछ । तर, मेशिनको प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लिखित शर्त र सीमा भित्र रहीं गर्नुपर्नेछ साथै विपद् जोखिम संवेदनशील क्षेत्रमा मेशिनको प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अनुमती लिनुपर्नेछ ।

४. नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, सङ्कलन र बिक्री वितरणको ठेका बन्दोबस्त सम्बन्धी सूचना प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची ९ बमोजिमको ढाँचामा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ । त्यस्तो सूचना बमोजिम ठेका प्राप्त गर्ने व्यक्तिसँग प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची १० बमोजिमको ढाँचामा ठेका समझौता गरी प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची ११ बमोजिमको ढाँचामा पट्टा फाराम दिनु पर्नेछ ।

५. उत्खनन् तथा सङ्कलन स्थलसम्म जाने र फर्कने मार्ग पालिकाले तोकन् पर्नेछु ।

६. उपदफा (६) बमोजिम तोकिएको मार्गमा उत्खनन् तथा सङ्कलनका लागि साधनसहित प्रवेश गर्दाका बखत प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची १२ बमोजिम प्रवेश आदेश लिएर मात्र प्रवेश गर्ने व्यवस्था मिलाई सोको अभिलेख समेत राख्नुपर्नेछ ।

७. उत्खनन् गरी सकेपछि छनौट गरी छाडिएको काम नलाग्ने वस्तु जुन स्थानबाट निकालिएको हो सोही स्थानमा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम तह मिलाई खाडल नहने गरी सम्याई राख्नपर्नेछ ।

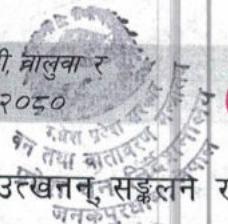
८. उत्खनन् र सङ्कलन कार्य गर्दा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको शर्त, ठेका शर्त, अनुगमन समितिले दिएका निर्देशनहरू समेतको पालना गर्नु पर्नेछ ।

९. घना बस्ती र वन क्षेत्रको दुई किलोमिटर राजमार्गको पाँचसय मिटर दूरी भित्रको नदी, सडक पुल तथा झोलुङ्गे पुलको एक किलोमिटर तल र पाँचसय मिटर माथिको नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् र सङ्कलन गर्न पाईने छैन ।

तर दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम गर्न यस उपदफाले बाधा पुरयाएको मानिने छैन ।

~~बालाराम खड़का
प्रशासकिय अधिकारी~~

१०. शैचालय, सुरक्षा, स्वास्थ र दुर्घटना बीमा आदिको प्रबन्ध सम्बन्धित उत्खनन्/सङ्कलने र दुवानीकर्ताले मिलाउने गरी ठेका बन्दोबस्त गर्नु पर्नेछ ।
११. नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्/सङ्कलन, बिक्री तथा दुवानी ठेका बन्दोबस्त गर्दा परीमाणको आधारमा वार्षिक रूपमा गर्नु पर्नेछ ।
१२. गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वर्षाको समयमा बगेर आउने बालुवालाई वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनका आधारमा नदीमा बाँध बनाई जमाउने तथा निश्चित मात्रामा बालुवा हार्मेस्टिङ् गरेर बेच्ने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
१३. यस मापदण्ड बमोजिम ढुङ्गा, गिड्डी, बालुवा उत्खनन्/सङ्कलन गर्ने क्रममा विपद्का दृष्टिले थप जोखिम निम्तिन सक्ने अवस्था सिर्जना भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिशको आधारमा जिल्ला अनुगमन समितिले उत्खनन्/सङ्कलन कार्यमा निश्चित समय तोकी रोक लगाउन सक्नेछ ।
१४. यस दफा बमोजिम सङ्कलन र उत्खनन्/कार्य गर्दा नदीको बहाव परिवर्तन नहुने साथै सिंचाई प्रणाली लगायतका संरचनालाई समेत असर नपर्ने गरी गर्नु पर्नेछ ।

१०. राजस्व चुहावट तथा चोरीनिकासी नियन्त्रण कार्य

नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् एंव संकलन गरी तोकेको मार्गबाट नियमानुसार लाग्ने राजस्व तिरि प्रबेश पूर्जी लिई मात्र निकासी गर्नु पर्दछ । सम्बन्धित पालिकाबाट प्रमाणीत भएको पटके प्रबेश बिक्री पुर्जी मात्र प्रयोग गर्नुपर्दछ । उत्खनन्/कर्ताले प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसुची-१३ बमोजिमको दैनिक उत्खनन्/अभिलेख र दैनिक पटके बिक्री वा दुवानी अभिलेख तयार गर्नुपर्दछ । पटके बिक्री आदेशको १ प्रति संकलन गरि दैनिक रूपमा उत्खनन्/कर्ताले सम्बन्धित पालिकामा अनिवार्य रूपमा पठाउनु पर्दछ । र सोको मासिक प्रगति विवरण सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्दछ ।

११. प्रभाव न्यूनिकरणका लागि गरिने कृयाकलाप र बजेट

प्रस्तुत प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनले भौतिक, जैविक, आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अवयवमा अनुकूल र प्रतिकूल दुवै प्रभाव पार्ने कुरा औल्याएको छ । अनुकूल प्रभावहरु अभिवृद्धि गर्ने र प्रतिकूल प्रभावहरुलाई न्यूनीकरण गर्न वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाले सुझाएका कार्यक्रमहरु लागु गरिने छ । अनुकूल प्रभाव अभिवृद्धि गर्न रु. २,४०,०००।०० र प्रतिकूल प्रभाव न्यूनीकरण गर्न रु. ७,६०,०००।०० लाग्ने अनुमान गरिएको छ । नियमित वार्षिक अनुगमन गर्न र प्रतिवेदन तयारीको लागि रु. २,८५,०००।०० बजेट खर्च हुने अनुमान गरिएको छ । त्यसै वातावरणीय अनुगमन शिर्षकमा रु. २,८५,०००।०० खर्च हुनेछ । यसरी कुल रकम रु. १२,८५,०००।०० (बाह लाख पचासी हजार) खर्च हुने अनुमान गरिएको छ ।

बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

मूल्यांकित व्यवस्थापन योजना

प्रस्तावक कार्यान्वयन गर्दा यसबाट हुन सक्ने सकारात्मक प्रभावलाई अधिकतम गर्न तथा नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न त्यस्ता उपायहरुको पहिचान गरी तिनीहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक मानविय श्रोत र बजेट समेतको व्यवस्था गर्न सिफारीस गरिएको छ । यसका लागी जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले अनुगमन व्यवस्थापन योजना बनाई आधार-रेखा, नियमपालन, प्रभाव अनुगमन प्रक्रियालाई सशक्त गरी मात्र उत्खनन् कार्य दिगो र वातावरणमैत्री हुन सक्नेछ ।

१३. अपराध, दण्ड तथा जरिवाना

सि.नं.	अपराध	दण्डख तथा जरिवाना	कैफियत
१.	संघिय वन ऐन, २०७६, वन नियमावली, २०७९ र प्रदेश वन ऐन, २०७७ को बर्खिलाप कार्य वा अपराध गरे गराएमा	संघिय वन ऐन, २०७६, वन नियमावली, २०७९ र प्रदेश वन ऐन, २०७७ अनुसारको दण्ड जरिवाना हुनेछ ।	
२.	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ तथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३० को बर्खिलाप कार्य वा अपराध गरे गराएमा	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ तथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३० मा व्यवस्था गरिए अनुसारको दण्ड जरिवाना हुनेछ ।	
३.	वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७८ को बर्खिलाप कार्य वा अपराध गरे गराएमा	वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७८ मा व्यवस्था गरिए अनुसारको दण्ड जरिवाना हुनेछ ।	

यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको विधि र प्रवधान बाहेक अन्य प्रतिकूल कार्य गरेमा प्रचलित ऐन कानून बमोजिम कार्यवाई हुनेछ । जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा २१ बमोजिम एक वातावरण निरीक्षकको नियुक्ति गरिनेछ । वातावरण निरीक्षकले स्वीकृत वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन अनुसार गर्नु पर्ने कार्य प्रभावकारी रूपले भए नभएको सम्बन्धमा र प्रदूषण नियन्त्रण तथा वातावरण संरक्षण सम्बन्धी मापदण्डको परिपालना भए नभएको सम्बन्धमा वातावरण निरीक्षकले अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नेछ । वातावरण निरीक्षकको

वातावरण खड्का
वातावरण अधिकृत
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

काम कर्तव्य र अधिकार वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ बमोजिम हुनेछ ।

१४. प्रतिबद्धता

राष्ट्रिय वन क्षेत्रभित्र बग्ने खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्टी, ग्राभेल र बालुवा उत्खनन् एंव संकलन हुने कार्य हुने भएकोले वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधतामा प्रतिकूल हुने कार्य वा अपराध हुन नदिने कुरामा जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका सजग्ग एंव प्रतिबद्ध छ । कथाकतचित भउको खण्डमा सो को नियन्त्रण एंव प्रचलित ऐन कानुन बमोजिम कार्यवाई गर्न गराउनमा समेत प्रतिबद्ध छ ।

१५. निश्कर्ष तथा सुझावहरु

प्रस्तुत प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनले भौतिक, जैविक, आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अवयवमा अनुकूल र प्रतिकूल दुवै प्रभाव पार्ने कुरा औल्याएको छ । प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट हुने धेरैजसो नकारात्मक असरहरु स्थानीय स्तरमा मात्र सिमित छन् जुन माथी दिइएका न्यूनीकरणका उपायहरुबाटै कम गर्न सकिन्दछ । वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाको भित्र समेटिएका उपायहरु अबलम्बन गरीए प्रस्ताव क्षेत्रमा भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक वातावरणमा कुनै किसिमको बाँकी असर पर्ने देखिदैन । अनुकूल प्रभाव अभिवृद्धि गर्न बार्षिक रु. २,४०,००० र प्रतिकूल प्रभाव न्यूनीकरण रु. ७,६०,०००।०० लाग्ने अनुमान गरिएको छ । त्यस्तै वातावरणीय अनुगमन शिर्षकमा रु. २,८५,०००।०० खर्च हुनेछ । यसरी कुल रकम रु. १२,८५,०००।०० बाह लाख पचासी हजार खर्च हुनेछ । उक्त रकमहरु प्रस्तावकले व्योहर्ने छ । तसर्थ प्रस्तावको प्रकृति, यसको अवस्थिती, स्थानीय जनसमुदायहरुको प्रस्ताव प्रतिको रुचि तथा पहिचान गरिएका सम्भावित नकारात्मक असरहरुलाई मध्यनजर गर्दै प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययनले निर्देशन गरे अनुरूपको न्यूनीकरण तथा अभिवृद्धिकरणका उपायहरु अबलम्बन गर्ने शर्तमा प्रस्तावित प्रस्तावना कार्यान्वयनका लागी सिफारिस गरिन्दछ साथै यो प्रस्तावना स्वीकृतिका लागी प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण पर्यास रहेको छ ।

३
बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
बालाराम खड्काको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

१. पेरिचय

१.१ प्रस्तावको नाम

यस प्रस्तावको प्रस्तावक जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, जीतपुरसिमरा, बारा रहेको छ ।

१.२ प्रस्तावकको ठेगाना:

- ❖ जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, जीतपुरसिमरा बारा नेपाल ।
- ❖ फोन नं. : ०५३-४९२९७३
- ❖ ईमेल : jeetpursimarasubmetropolitan@gmail.com

१.३ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्था

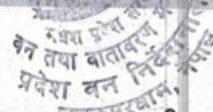
यस अध्ययनको निम्नि प्रस्तावक जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय जीतपुर बाराको प्रस्तावनामा दुधौरा खोलाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको अध्ययनको लागी लक्ष्मी कन्सल्टेन्सी एण्ड आई टी सेक्यूरिटिज प्रा.लि.परामर्शदाता चयन भइ यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । परामर्शदाताको ठेगाना यस प्रकार छ ।

- ❖ संस्थाको नाम : लक्ष्मी कन्सल्टेन्सी एण्ड आई टी सेक्यूरिटिज प्रा.लि.,
- ❖ ठेगान : बिरगंज-१६, पर्सा ।
- ❖ मोबाइल नं. : ९८४५८५८७२३
- ❖ ईमेल : mbkpatel2@gmail.com रहेको छ ।

अध्ययन टोलीका सदस्यहरु

सि.नं.	नाम	विशेषता	योग्यता
१.	योगेन्द्र यादव	बन विज्ञ, टोली प्रमुख	M.Sc. Forestry (Economics & Mgt.)
२.	प्रेम चन्द्र प्रसाद चौहान	वातावरणविज्ञ	M.Sc. in Environment
३.	विमल वोहोरा	भूगर्भविज्ञ	Master in Geology
४.	सुनिल प्रसाद चौरसिया	सिमिल ईन्जिनियर	M.Tech in Civil Engineering
५.	बैद्यनाथ प्रसाद चौरसिया	हाइड्रोलोजिष्ट	Master in hydrogeology
६.	सुबोध प्रसाद चौरसिया	केमिस्ट	Master in Chemistry
७.	राम प्रसाद पंडित	समाजशास्त्री	Master in Sociology
८.	प्रतिमा चौरसिया	अधिवक्ता	LLB (M.A.)
९.	संजय कुमार चौरसिया	समाजशास्त्री	Bachelor in Population & Envi.
१०	मणिभूषण कुमार पटेल	बन प्राविधिक	Diploma in Forestry
११.	बिनोद कुमार	कम्प्युटर अपरेटर	I. A.
१२.	मनोज कुमार चौरसिया	सहायक लेखापाल	I. A.
१३.	मदन प्रसाद चौरसिया	सहजकर्ता	S.L.C.
१४.	मीना देवी चौरसिया	सहजकर्ता	Test Pass

१.४ प्रस्तावको पृष्ठभूमि

नेपालका नदी/खोला बगर क्षेत्रमा प्रशस्त मात्रामा ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल लगायतका नदीजन्य निर्माण सामग्रीको उपलब्धता रहेको छ । यस खोलाको मुहान चुरे श्रृङ्खला भएकोले यस खोलामा प्रत्येक वर्ष प्रशस्त मात्रामा नदीजन्य पदार्थहरु संचित हुने गर्दछ । अतः यस खोलाको अवस्थाबारे बुझ्न हामीले चुरेबारे बुझ्नु पर्ने हुन्छ ।

हिमालय पर्वत श्रृङ्खला मध्येको दक्षिणमा अवस्थित तुलनात्मक रूपले होचो पहाडी भू-खण्डको बाहुल्यता रहेको क्षेत्रलाई चुरे भनिन्छ । यसलाई Siwalik अथवा Sub-Himalaya पनि भन्ने गरिन्छ । यो नेपालको पूर्वदेखि पश्चिमसम्म झण्डै ८०० किमी लम्बाई तथा ठाउँअनुसार दक्षिणदेखि उत्तरसम्म १० देखि ५० किमी सम्म चौडाई रहेको छ । चुरेले नेपालको कूल क्षेत्रफलको १२.७८% ओगटेको छ । चुरे श्रृङ्खला गोलो Conglomerate र Boulder को चट्टानले बनेको छ जसमा खस्तो वालुवाका कणहरु, वालुवा मिसिएर रहेका हुन्छन् । यस क्षेत्रको तल्लो र वीचको भागमा Sandstone र माटो मिसिएका ढुगाहरु (Mudstone) ले बनेको देखिन्छ । चुरेको बनावटले सबभन्दा कान्छो पहाड भएको र खस्तो वालुवाका कणहरु, वालुवाले गोलो Conglomerate र Boulder हरुसंग मिलेर बनेकोले वातावरणीय दृष्टिकोणले संवेदनशील रहेको छ । नेपालमा चुरे क्षेत्र अध्यधिक वर्षा हुने क्षेत्र पनि हो । यस क्षेत्रको उत्पादन प्राकृतिक श्रोतहरु जस्तै ढुँगा, गिट्टी, वालुवा, काठ, दाउरा रहेको छ । चुरे श्रृङ्खला पारिस्थिकीय रूपमा भावर र तराई मधेशसंग गाभिएर अभिन्न अंगको रूपमा रहेको छ । भावर क्षेत्रको बनावट चुरे क्षेत्रवाट बगेर आउने खोला नाला र नदीहरुवाट बगाएर ल्याएको Boulder, गिट्टी, खस्तो वालुवावाट बनेको हुनाले यो क्षेत्र Porous रहेको छ । हिमालय, महाभारत र चुरक्षेत्रवाट बगेर आएको नदीहरु भावर क्षेत्र भएर बग्ने हुँदा यस क्षेत्रका नदीखोलाहरुमा नदीजन्य पदार्थहरु प्रचुर मात्रामा रहेको छ । भावर क्षेत्रको बनावट चुरे क्षेत्रवाट बगेर आउने खोलानाला र नदीहरुवाट बगाएर ल्याएको Boulder, गिट्टी, खस्तो वालुवावाट बनेको हुनाले यो क्षेत्र Porous रहेको छ । वातावरणीय दृष्टिकोणले चुरे एक नाजुक (Fragile) र संवेदनशील पहाडी श्रृङ्खला हो ।

यसमध्ये जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेको दुधौरा खोलाले प्रत्येक वर्ष वर्षा याममा धेरै मात्रामा नदीजन्य पदार्थ नदी/खोलाको माथिल्लो चुरे क्षेत्रबाट बगाई ल्याई तल्लो भागमा थुपार्ने गर्दछ । नदीजन्य पदार्थको दिगो उपयोगले खोला आफ्नो बाटोमा बरने, जरगाको कट्टानमा न्यूनीकरण हुने र विकासमा पनि टेवा पुग्ने हुँदा नगरपालिकाले खोला क्षेत्रमा संचित रहेको नदीजन्य पदार्थलाई दिगो रूपमा प्रयोगमा ल्याउने मनसाय राखेको छ ।

बारा जिल्लामा विकासको गतिसंगै निर्माण सामाग्रीहरुको खपत समेत तिब्र रूपमा बढीरहेको अवस्थामा नदीजन्य पदार्थको दिगो उपयोग गरी विकासमा पनि टेवा पुऱ्याउने हेतुले जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका बाराले दुधौरा खोला बगर क्षेत्रमा संचित रहेको नदीजन्य पदार्थलाई दीगो

प्रस्तावमा ल्याउने मनसाय राखेको छ । खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ उत्खनन नहुँदा खोलाको सतह माथि उठने र खोला अनियन्त्रित भई वस्ती तथा वनजंगल कटान भई क्षति भईरहेको र व्यवस्थित रूपमा उत्खनन/संकलन नहुँदा अझ बढी क्षति हुने देखिएकोले खोला (खोला) लाई प्राकृतिक तथा स्वभाविक बहावमा फर्काउन समेत यो अध्ययनको लक्ष्य रहेको छ ।

तसर्थ वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ तथा ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा उत्खनन् बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ तथा संघीय वन नियमावली, २०७९ वमोजिम प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी स्वीकृती लिनुपर्ने प्रावधान रहेकोले जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले दुधौरा खोलाको ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेललाई खुला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट संकलन र बिक्री वितरण गर्ने मनसाय गरेको हुँदा वातावरणीय अध्ययन गर्नको लागी यो कार्यसूचि (TOR) तयार गरिएको छ ।

यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेको दुधौरा नदीमा प्रचुर मात्रामा ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेलको संचिती रहेको छ । यस्ता नदीजन्य पदार्थहरु विकास निर्माणका लागी प्रमुख आधार पनि हुन । जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका लगायत बारा जिल्लामा विकासको गतिसंगै निर्माण सामाग्रीहरुको खपत समेत तिब्र रूपमा बढिरहेको छ । नदीजन्य पदार्थको दिगो उपयोगले खोला आफ्नो बाटोमा बग्ने, जग्गाको कट्टानमा न्यूनीकरण हुने र विकासमा पनि टेवा पुग्ने पुग्ने हुँदा नगरपालिकाले खोला क्षेत्रमा संचीत रहेको नदीजन्य पदार्थलाई दिगो रूपमा प्रयोगमा ल्याउने मनसाय राखेको छ । यसको लागी जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले दुधौरा खोलाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयार गर्नु परेको हो । यो प्रतिवेदनको वैधानिकता अवधि आगामी दुई आ.व. (२०८०/०८१ र ०८१/०८२) को लागी रहने छ ।

१.५ प्रस्तावको सान्दर्भिकता

विकास निर्माणको कार्य जस्तै भवन, सडक, नाला, पुल, ड्याम आदी लगायतको निर्माण कार्यको लागी नदीजन्य पदार्थ (ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेल) नभई नहुने निर्माण समाग्री हो । यसको अभावमा विकास निर्माणको कल्पना पनि गर्न सकिदैन । ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल जस्ता निर्माण समाग्रीहरुको स्रोत पहाडसँग जोडिएका नदीहरु नै हुन । पहाडबाट बर्षातको मौषममा बाढीसँगै बगेर आउने नदीजन्य पदार्थहरु नदीको सतहमा थुप्दै गई खोला सतह माथि उट्दै जान्छ । यसलाई हटाई नदीको चैनललाई व्यवस्थित गरिएन भने खोला अनियन्त्रित भई बाढीले मानव वस्ती, खेती योग्य जमिन, वन जंगल कटान, पुल आदीलाई क्षति पुर्याउँछ र भइरहेको छ । व्यवस्थित रूपमा उत्खनन/संकलन नहुँदा अझ बढी क्षति हुने देखिएकोले खोला (खोला) लाई प्राकृतिक तथा स्वभाविक बहावमा फर्काउन पनि जरुरी रहेको छ । साथै यस कार्यले जीतपुरसिमरा नगर क्षेत्रभित्रको नदीहरुबाट हुने अव्यवस्थित उत्खनन् कार्य व्यवस्थापन गर्न मदत गर्नेछ भने नदीजन्य खतरा कम गरी स्थानीय जनता र जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको आय आर्जन बढाउन सहयोग पनि गर्नेछ ।

तसर्थ, जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले प्रस्तावित योजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्न र उचिंत, व्यवहारिक र ठाँउ-विशिष्ट बढोत्तरीकरण/न्युनिकरणका उपायहरूको बास्तो सुझाव दिन प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्न आवश्यक छ। यस सन्दर्भमा सघिय वन नियमावली २०७९ को नियम ३० को उपनियम ५ बमोजिम राष्ट्रिय वन क्षेत्रभित्र बग्ने नदीबाट नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाश गरी तोकेको मापदण्ड र समयावधिको परिमाणमा नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी वा वालुवा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिसमा सम्बन्धित स्थानिय तहले खुल्ला प्रतिस्पर्धाको माध्यम बाट सङ्कलन र बिक्री वितरण गर्न सक्नेछ। तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ (दोश्रो संशोधन, २०७९/०५/३०) को अनुसूची-२ (क) वन क्षेत्रको बुँदा नं. (६) “सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, सामुदायिक वन, कबुलियती वन, वन संरक्षण क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र, वन क्षेत्रभित्रको सिमसार क्षेत्र वा संरक्षण क्षेत्र भएर बहने प्रत्येक नदी, खोलाबाट दैनिक ५० घन मिटरभन्दा बढी वालुवा, ढुङ्गा, ग्रामेल र माटो संकलन गर्ने” कार्य गर्नु परेमा प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्नु पूर्व प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गराई सम्बन्धित निकायबाट अनिवार्य स्वीकृती लिनु पर्ने रहेको हुँदा प्रस्तावित खोला/खोला क्षेत्रको विभिन्न प्लट (घाट) बाट ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेल निकाल्ने कार्यको लागी IEE अध्ययन गर्नु आवश्यकता रहेको छ। तसर्थ ऐन, नियम अनुसार गर्नुपर्ने मात्र नभई वातावरणमैत्री विकास (Eco-Friendly Development) को सिद्धान्त अनुसार पनि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नुपर्ने सान्दर्भिकता पुष्ट्याई हुन्छ।

१.६ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको उद्देश्य

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको मुख्य उद्देश्य जीतपुरसिमरा नगर क्षेत्र भएर बग्ने दुधौरा खोलाको विभिन्न क्षेत्रबाट वातावरण मैत्री ढङ्गले ढुङ्गा, वालुवा तथा गिट्टी संकलन र उत्खनन् कार्य गरि उक्त नदीको Morphology यथास्थानमा राखि Sediment Load बढन नदीई नदीको बहाव र धारलाई निरन्तर गतिमा बग्न दिने हो। यसका साथै अन्य उद्देश्यहरु निम्नलिखित रहेका छन्।

- विद्यमान तथा सम्भावित उत्खनन् क्षेत्रको अभिलेखीकरण गर्ने।
- प्रस्तावित क्षेत्रमा उत्खनन् गर्ने कार्यले जैविक, सामाजिक, आर्थिक, भौतिक र सांस्कृतिक वातावरणमा पार्न सक्ने सकारात्मक र नकारात्मक प्रभावहरूको पहिचान गर्ने।
- वातावरणमा पर्ने प्रतिकूल प्रभावलाई न्युनिकरण गर्ने र अनुकूल प्रभावलाई अधिकतम अनुग्रहण गर्ने उपायहरूबाटे व्यवहारिक सुझाव दिने।
- प्रस्ताव कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि वातावरणीय अनुगमन योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने।
- प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावका सम्बन्धमा सरोकारवालहरूलाई जानकारी गराई सम्बन्धित निकायलाई उचित निर्णय लिन सघाउ पुर्याउने।
- बर्षेनी खेर गईरहेको उत्पादित सामग्री निर्माण कार्यमा प्रयोग गरी राजश्व परिचालनको सम्भावना पत्ता लगाउने।

B7

प्रश्न नदीको वहाव परिवर्तन हुन सक्ने र त्यस बाट पर्न सक्ने क्षति रोक्न, आफ्नो बहावमा बगीरहन दिन उपायहरु पत्ता लगाउने ।

➤ ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा संकलन तथा उत्खनन् गर्ने कार्यको वातावरणमैत्री दीगो संकलन विधि पहिचान गरि, परिमाण तय गरी कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्ने ।

२. प्रस्तावको सामान्य परिचय

२.१ प्रस्तावको प्रकार

बारा जिल्ला जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोला क्षेत्रबाट दिगोरूपमा ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्राभेलको संकलन एवम् उत्खनन् कार्य रहेको छ ।

२.२ प्रस्तावका प्रमुख विशेषताहरु

तालिका २: योजनाका मुख्य विशेषताहरु

१. प्रस्तावको नाम	दुधौरा खोला क्षेत्रबाट दिगो एवं व्यवस्थित रूपमा ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्राभेल उत्खनन्/संकलन कार्य
२. प्रस्तावको अवस्थिती (स्थान)	
प्रदेश	मधेश प्रदेश
जिल्ला	बारा
नदी/खोलालाई छुने गा.पा. / न.पा.	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका र प्रसौनी गाँउपालिका
३. भौगोलिक/हावापानी प्रकृति एवं विवरण	
नदीको नाम	दुधौरा खोला
नदीको प्रकार	यो खोला चुरे पहाड श्रृङ्खलाबाट उत्पति भएको खोला हो । यस खोलामा वर्षाको समयमा मात्र पानीको पर्यास बहाव रहने र अन्य समयमा सुख्खा भएकोले यसलाई खहरे खोलाको रूपमा बुझिन्छ ।
भू-वनोट	बलौटे ढुङ्गा (Sandstone), माटे ढुङ्गा (Mudstone) र संगुटिका (Conglomerate), शेल (Shale), मार्ल (Marl) र क्लेस्टोन (Claystone)

बालाराम खड्का
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा जिल्ला, नेपाल
प्र० १०८०

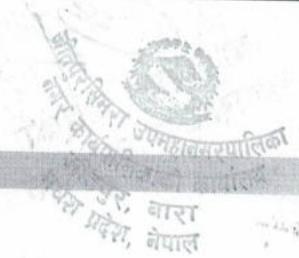

माटोको प्रकार	प्रस्तावित क्षेत्रको चुरे आसपास पहेलो र दूसरो बालौटे माटो अत्याधिक छ भने चुरेक्षेत्र तल वालुवा, ग्रामेल माटोको बाहुल्यता रहेको छ । वन क्षेत्रभन्दा दक्षिणतर्फ भने पहेलो खैरो उब्जाउ माटो रहेको समथर भू-भाग छ । यस क्षेत्रमा प्राय Loam र Sandy loam Soil पाउने गरेको छ ।
नदीजन्य पदार्थको प्रकार	Sandstone, Gravel, Sand & Others
उचाई	९५ मीटर देखि ११५ मीटर सम्म
हावापानी/जलवायु	औषत तापक्रम: अधिकतम् ३१.३ डि से., न्यूनतम् १८ डि. से. औषत वर्षा: १७६० मि. मि. हावापानी/जलवायु: उष्ण देखि उपोष्ण खेतीपाती, बस्ती र वनजंगल
प्रभावित क्षेत्रको भूउपायोग	
४. संकलन/उत्खनन कार्य, स्थल र प्रक्रिया	<p>संकलन/उत्खनन क्षेत्र</p> <p>दुधौरा खोलाको हाईवे प्लट, खयरघारी प्लट र बकुलिया प्लट गरी जम्मा ३ वटा प्लट क्षेत्रहरु रहेका छन् ।</p> <p>प्लटहरुको चार किल्ला</p> <p>१. <u>हाईवे प्लट:</u> ♦ पूर्व-खोलाको पूर्वी किनारा क्षेत्र । ♦ पश्चिम-खोलाको पश्चिमी किनारा क्षेत्र । ♦ उत्तर-दुधौरा पुलदेखि १००० मीटर दक्षिण GPS Location 45R 302982mE/3008253mN देखि । ♦ दक्षिण- GPS Co-ordinate 302795mE/3007541mN सम्म ।</p> <p>२. <u>खयरघारी प्लट</u> ♦ पूर्व-खोलाको पूर्वी किनारा । ♦ पश्चिम- खोलाको पश्चिमी किनारा । ♦ उत्तर- GPS Co-ordinate 45R 302411mE/3006063mN देखि ।</p>

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

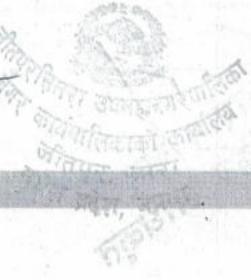

२६

 जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका जीतपुर, बालाराम खण्डका प्रशासकिय अधिकृत	<ul style="list-style-type: none"> ❖ दक्षिण-GPS Co-ordinate 302047mE/3005557mN सम्म । ❖ बकुलिया प्लट ❖ पूर्व-खोलाको पूर्वी किनारा र आवादी क्षेत्र । ❖ पश्चिम- खोलाको पश्चिमी किनारा र आवादी क्षेत्र । ❖ उत्तर-सेजको दक्षिणी क्षेत्र GPS Co-ordinate 45R 300889mE/3003765mN देखि । ❖ दक्षिण-बकुलियाघाटको GPS Co-ordinate 299930mE /3002802mN सम्म । 	45R
संकलन/उत्खनन् क्षेत्रको अवस्थित आक्षांश/देशान्तर)	उत्तरी-GPS Location 45R 302982mE/3008253mN देखि दक्षिणी 299930mE/3002802mN सम्म बिचमा रहेको विभिन्न ३ (तिन) वटा प्लटहरुबाट ।	
प्रस्ताव क्षेत्रमा जाने पहुँच मार्ग	पूर्व पश्चिम राजमार्ग सडक खण्डको बाटा जिल्लाको दुधौरा पूलदेखि दक्षिण जाने बाटो, सिमरा-दुमरवाना सडक खण्डको दुधौरा पूलदेखि उत्तर तथा दक्षिणका साथै जीतपुर-आमाडार सडक खण्डबाट खोलामा जाने बाटोहरु पहुँच मार्गको रूपमा रहेको ।	
प्रवेश र निकासी मार्ग	<ol style="list-style-type: none"> 1. हाईवे प्लट: दुधौरा पुलबाट दक्षिण हाईवे प्लटमा जाने मार्ग नै प्रवेश र निकासी मार्ग रहेको छ । 2. ख्यरघारी प्लट: सिमरा-दुमरवाना सडक खण्डको दुधौरा पुलबाट उत्तर ख्यरघारी प्लटमा जाने मार्ग नै प्रवेश र निकासी मार्ग रहेको छ । 3. बकुलिया प्लट: सिमरा-दुमरवाना सडक खण्डको दुधौरा पुलबाट सेजको क्षेत्र भएर उत्तर दिशाबाट र जीतपुर-आमाडार सडक खण्डको दुधौरा पुलबाट उत्तर बकुलिया प्लटमा जाने मार्ग नै प्रवेश र निकासी मार्गहरु रहेको छ । 	
संकलन/उत्खनन् विधि	स्थानिय श्रमिकहरुबाट हात र सामान्य कुटो, कोदालो, गैंती, बेल्चा, स्काभेटर प्रयोग गरी संकलन/उत्खनन् गर्ने तर स्काभेटर प्रयोग गर्ने अवस्थामा यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको प्रक्रिया अपनाउनु पर्नेछ । ।	

बालाराम खण्डका
प्रशासकिय अधिकृत

५

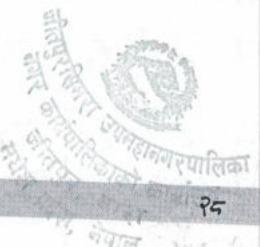
संकलन/उत्खनन् कार्यमा प्रयोग हुने सामग्री वा मेसिन	सावेल,डोको,बेल्चा,कोदालो, गैची, स्काभेल्डर इन्दुवानीको साधन ।
नदीजन्य पदार्थको संचिती परिमाण	७४,१४४ घन मीटर
उत्खननको परिमाण (दैनिक/वार्षिक)	दैनिक परिमाण- १९६.६८ घन मीटरसम्म वार्षिक परिमाण-५३,१०४ घन मीटरसम्म
संकलन/उत्खनन अवधि	आष्टिन-जेष्ठ महिनासम्म (जम्मा ९ महिना/२७० दिन) सूर्योदयदेखि सूर्यास्तसम्म मात्र संकलन/उत्खनन गरिनेछ ।
संकलन/उत्खनन् स्थलको संख्या	जम्मा-३ (तिन) वटा प्लट
सङ्कलन/उत्खनन् सामग्रीहरूको मात्रा	दुःजा, गिट्ठी, वालुवा र ग्रामेल (दुःजा-५%, गिट्ठी र ग्रामेल-४०% र वालुवा-५५%)
सङ्कलन/उत्खनन् सामग्रीहरू	दुःजा, गिट्ठी, वालुवा र ग्रामेल
प्रस्तावत अन्तर्गतिका कार्यहरू	उत्खनन्, संकलन, घाटगढी र दुवानी
प्रभावित स्थानीय तहहरू	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाका वार्ड नं. १, ४ र ९
५. IEE प्रतिवेदनको वैधानिकता	आ.व. २०८०/०८१ र आ.व. २०८१/०८२

उत्खनन् तथा संकलन गर्ने मात्रा निकालनको लागि उत्खनन् संकलन क्षेत्रको क्षेत्रफल र औपत उचाइको मापन गरियो । तलको सूत्रको प्रयोग गरी जम्मा भएको पदार्थ र उत्खनन् गर्न मिल्ने पदार्थको मात्रा तय गरियो ।

२.३ नदीजन्य पदार्थको संचिती परिमाण गणना गर्ने तरिका र उत्खनन एवं संकलन गरिने परिमाण

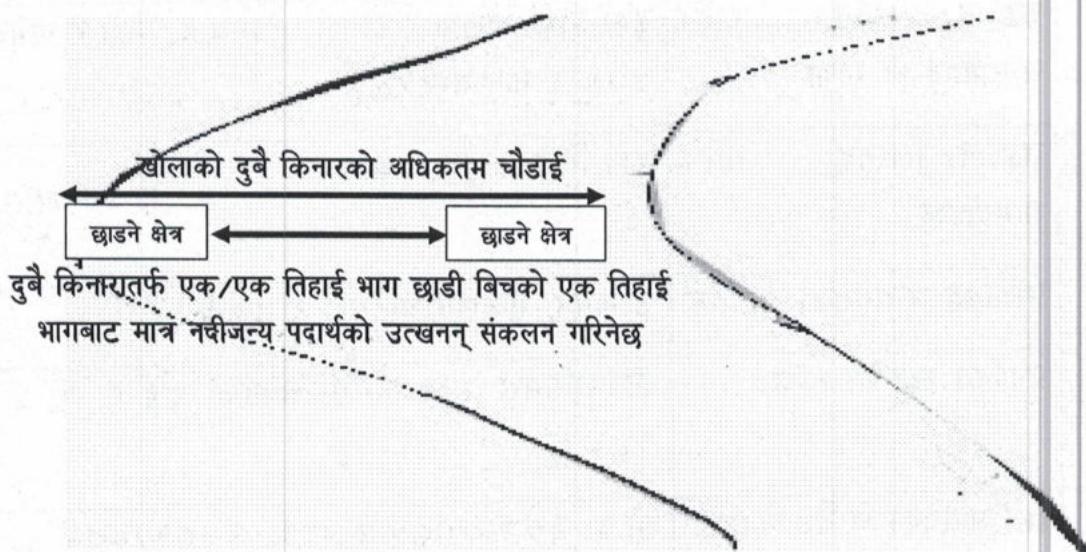
Stock Calculation

बालाधारा खड्का
प्रशासकिक्य अधिकृत

- ❖ सूबेभन्दा पहिला खोलाको उत्खनन् संकलन गर्ने प्लटको क्षेत्र निर्धारण गरी सोको दुबैसाईड (पूर्व-पश्चिम) मा GPS Point allocate गरी सोको क्षेत्रफल र औषत चौडाई यकिन गरिएको छ ।
- ❖ खोलाको स्पानको दुबै साईडको एक/एक तिहाई भाग छाडी बिचको एक तिहाई (३३%) क्षेत्रबाट मात्र नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन गर्ने क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ ।
- ❖ उत्खनन् संकलन गरिने गहिराई १ (एक) मिटरसम्म मात्र कायम गरिएको छ ।
- ❖ Google Map मा नक्साँकन गरी उत्खनन् संकलन प्लटको एक तिहाई क्षेत्रको क्षेत्रफल, औसत चौडाई र औसत लम्बाई निर्धारण गरिएको छ ।
- ❖ क्षेत्रफललाई गहिराईले गुणांक गरी प्लटमा रहेको नदीजन्य पदार्थको संचिती परिमाण यकिन गरिएको छ ।

प्लटको अवस्था र हैसियत अनुसार संचिती परिमाणबाट केही मात्रामा नदीजन्य पदार्थ खोलामा नै छोडी बाँकी नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्/संकलन गरिनेछ । यस सम्बन्धीको विस्तृत विवरण बुँदा नं. २.६.३ को तालिका नं. ३ मा उल्लेख गरिएको र सोही परिमाणको परिधिभित्र रही नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् संकलन गरिनेछ ।

$$Q = (L \times W) \times D$$

जहाँ,

L = उत्खनन् क्षेत्रको लम्बाई (मि) (Length of the extraction site (M))

W = उत्खनन् क्षेत्रको औषत चौडाई (मि) (Average width of the extraction site used for extraction (M))

D = उत्खनन् क्षेत्रको औषत गहिराई (मि) (Average depth of the extraction site used for extraction (M))

Q = पदार्थ संचितिको मात्रा (घन मि.) (Quantity of sediment deposit (M^3))

$L^*W =$ उत्खनन्/संकलन क्षेत्रको क्षेत्रफललाई जनाउँछ ।

उत्खनन् क्षेत्रको उचाईको अनुमान गर्न विभिन्न ठाउँमा Flood plain / Sediment level को मानाको मापनबाट गरिएकोछ भने जि.पि.एस.द्वारा सर्वे गरी क्षेत्रको क्षेत्रफल निकालिएकोछ ।

२.४ नदीजन्य पदार्थ उत्खनन्/संकलन गरिने प्रकृया

स्वीकृत IEE को प्रावधान अनुरूप जिल्ला अनुगमन समितिको निर्णय बमोजिम असार, श्रावण र भाद्र महिनामा खोला क्षेत्रमा मेशिनरी औजारको प्रयोगलाई पूर्ण रूपमा निषेध गरिएको छ । तर आपातकालिन अवस्थामा जिल्ला अनुगमन समितिको निर्णय बमोजिम व्यापारिक प्रयोजन बाहेक सार्वजनिक निर्माण र अन्य संरचना निर्माणको लागि नदीको बहाव क्षेत्र भन्दा बाहिर थुप्रिएका समाग्री संकलन गर्न सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।

खोलाको संकलन उत्खनन् कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न र वातावरणीय दृष्टिबाट नकारात्मक प्रभाव पर्न नदीने गरी आघ्निन महिना देखी खोला क्षेत्रबाट नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् तथा संकलन गर्नका लागि स्वीकृत IEE प्रतिवेदन अनुरूप देहायका प्रकृया र विधि बमोजिम नदीजन्य पदार्थ संकलन 'उत्खनन् गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

१. असार, श्रावण र भाद्र महिनामा नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन नगर्ने ।

२. खोलाको बहाव क्षेत्र बाहेक खोलाले दुंगा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल थुपारिएको क्षेत्रबाट अधिकतम १ मीटर सम्म मात्र गहिराईबाट सामाग्री उत्खनन गरिनेछ । यसरी उत्खनन गर्दा नदीको मुख्य पानीको बहाव सतहभन्दा १५ सेन्टीमीटर माथी छोड्नु पर्नेछ ।

३. पक्की मोटर पुलको तलतिर १००० मीटर र माथीतिर ५०० मीटरको क्षेत्रलाई निषेधित क्षेत्र तोकिएको हुँदा सो क्षेत्रबाट कुनै पनि नदीजन्य पदार्थ उत्खनन संकलन निषेध गरिनेछ ।

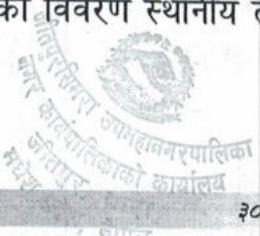
४. नदीको बहाव परिवर्तन हुने गरी नदीलाई Divert गर्न पाईने छैन् ।

५. सिंचाई कुलो, सडक तथा अन्य भौतिक संरचनालाई असर पर्ने गरी नदीजन्य पदार्थ संकलन पूर्ण रूपले निषेध गरिएकोछ ।

६. असार, श्रावण र भाद्र देखि बाहेकका महिनाहरूमा प्राविधिक सर्वेक्षणका आधारमा तोकिएको मापदण्ड अनुरूप मेशिनरी औजार स्काभेटर प्रयोग गरी सामाग्री संकलन गर्न सकिने र सो कार्यलाई IEE को प्रावधान अनुरूप प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहले नियमित अनुगमनको व्यस्थापन गर्नुपर्ने र स्काभेटरको प्रयोग गर्दा देहाय बमोजिमका प्रकृया अनिवार्य रूपमा पुरा गर्नुपर्नेछ ।

७. उपरोक्त बमोजिम स्थानीय तहले तोकेको क्षेत्र र परिमाणमा मात्र स्काभेटर मेशिन प्रयोग गर्न पाईनेछ ।

८. नदीजन्य पदार्थको विक्री तथा निकासीको जिम्मेवारी लिएको ठेकेदारले सामाग्री उत्खनन्/संकलन गर्न प्रयोग गर्ने स्काभेटरको नम्बर र सोको अन्य कागजातको प्रतिलिपि, मेशिन चलाउने अपरेटरको नाम ठेगाना र सम्पर्क नम्बर सहितको विवरण स्थानीय तहले

अभिलेख प्रमाणित भएको हुनुपर्नेछ र सोको जानकारी डिभिजन वन कार्यालयलाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

- ग. रातीको (सूर्योदय पूर्व र सूर्यास्त पश्चात) समयमा कुनै पनि तरिकाबाट नदीजन्य पदार्थ संकलन उत्खनन् गर्ने पाईने छैन् ।

घ. पानीको वहाव भित्रबाट नदीजन्य पदार्थ उत्खनन संकलन गरिने छैन् ।

ड. कुनै पनि फर्म तथा व्यक्तिले सावेल जस्ता सामान्य औजार वाहेक मेशिन प्रयोग गरी सामाग्री उत्खनन् संकलन गर्नुपूर्व स्थानीय तहको स्वीकृतिमा मात्र वगर क्षेत्रमा प्रवेश गर्ने पाउनेछ ।

च. बुदाँ नं. (ड) बमोजिम स्वीकृति दिदा संकलन उत्खनन् क्षेत्रको रेखांकन सहितको नाप नक्सा राख्नु पर्ने तथा परिमाण खुलाएको हुनुपर्नेछ ।

छ. स्थानीय तहले दिएको स्वीकृति र सो को प्रकृया बमोजिम खोला क्षेत्रमा समाग्री संकलन गर्ने फर्म/व्यक्तिको सम्पूर्ण विवरण, त्यहाँ प्रयोग हुने मेशिनरी औजारको कागजातको प्रतिलिपि, मेशिन संचालन गर्ने अपरेटरको विवरण दैनिक रूपमा अध्यावधिक गरी मासिक रूपमा स्थानीय तहले सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयलाई जानकारी दिने व्यवस्था मिलाउने ।

ज. खोला क्षेत्रमा स्काभेटर मेशिन प्रयोग गर्दा बढीमा एउटा मेशिनलाई मात्र प्रवेश स्वीकृति दिने व्यवस्था स्थानीय तहले मिलाउनेछ ।

झ. स्थानीय तहको सिफारिसमा खोला क्षेत्रमा प्रवेश गरी नदीजन्य सामाग्री संकलन गर्दा कुनै मानवीय वा भौतिक क्षति नहुने गरी पूर्व सचेतना अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले अपनाउनुपर्ने र क्षति हुन गएमा सोको जिम्मेवारी त्यस्तो अनुमति प्राप्त व्यक्ति वा संस्थाले वहन गर्नुपर्ने छ । सो वापतको क्षतिपूर्ति निजबाट नै असुल उपर गरिनेछ ।

७. सडक सुरक्षाका लागि तोकिएको भन्दा बढी भार बोकेका ट्रक/टिपरहरु चलाउन पाईने छैन् । चलाएमा नियन्त्रणमा लिई आवश्यक कार्यवाही गरिनेछ ।

८. स्वीकृत IEE प्रतिवेदनमा उल्लेखित वातावरणीय व्यवस्थापन योजना अनुरूपका न्यूनीकरण (Mitigation) कार्यहरु सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयसंग समन्वय गरी सम्बन्धित स्थानीय तहले कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२.५ नदीजन्य पदार्थको संकलन, उत्खनन र विक्रि

१. सम्बन्धित पालिकाले नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन, उत्खनन् र विक्रि गर्दा देहायबमोजिम गर्नुपर्दछ:-

(क) उत्खनन् र सङ्कलन सम्बन्धी कार्ययोजना तयार गरी सम्बन्धिनत पालिकाबाट स्वीकृत गर्ने,

(ख) प्रचलित कानून बमोजिम वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी अधिकार प्राप्त निकायबाट स्वीकृत गर्ने, गराउने।

(ग) प्रत्येक वर्ष ठेक्का बन्दोबस्त गर्नुपूर्व स्वीकृत वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेखित परीमाणलाई स्थलगत प्राविधिक अध्ययनको आधारमा अध्यावधिक गरी पुनः यकिन गर्ने,
(घ) गाउँसभा वा नगरसभाद्वारा स्वीकृत दरमा उत्खनन्/संकलनको अनुमती र बिक्रीको लागि ठेक्का व्यवस्था मिलाउने ।

२. नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन, उत्खनन् र बिक्री कार्यको लागि ठेक्का व्यवस्था गर्नु पूर्व प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची ९ बमोजिमको चेकलिष्ट तयार गरी प्राविधिकबाट स्थलगत अनुगमन गराई ठेक्का बन्दोबस्त गर्नुपर्नेछ ।
३. नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् गर्दा सामान्यतया श्रममूलक प्रविधिको प्रयोग गर्नुपर्नेछ । तर, मेशिनको प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेखित शर्त र सीमा भित्र रहीं गर्नुपर्नेछ साथै विपद् जोखिम संवेदनशील क्षेत्रमा मेशिनको प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अनुमती लिनुपर्नेछ ।
४. नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, सङ्कलन र बिक्री वितरणको ठेक्का बन्दोबस्त सम्बन्धी सूचना प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची ९ बमोजिमको ढाँचामा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ । त्यस्तो सूचना बमोजिम ठेक्का प्राप्त गर्ने व्यक्तिसँग प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची १० बमोजिमको ढाँचामा ठेक्का सम्झौता गरी प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची ११ बमोजिमको ढाँचामा पट्टा फाराम दिनुपर्नेछ ।
५. उत्खनन् तथा सङ्कलन स्थलसम्म जाने र फर्कने मार्ग पालिकाले तोक्नु पर्नेछ ।
६. उपदफा (६) बमोजिम तोकिएको मार्गमा उत्खनन् तथा सङ्कलनका लागि साधनसहित प्रवेश गर्दाका बखत प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची १२ बमोजिम प्रवेश आदेश लिएर मात्र प्रवेश गर्ने व्यवस्था मिलाई सोको अभिलेख समेत राख्नुपर्नेछ ।
७. उत्खनन् गरी सकेपछि छानौट गरी छाडिएको काम नलाग्ने वस्तु जुन स्थानबाट निकालिएको हो सोही स्थानमा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम तह मिलाई खाइल नहुने गरी सम्याई राख्नुपर्नेछ ।
८. उत्खनन् र सङ्कलन कार्य गर्दा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको शर्त, ठेक्का शर्त, अनुगमन समितिले दिएका निर्देशनहरु समेतको पालना गर्नु पर्नेछ ।
९. घना बस्ती र वन क्षेत्रको दुई किलोमिटर राजमार्गको पाँचसय मिटर दूरी भित्रको नदी, सडक पुल तथा झोलुङ्गे पुलको एक किलोमिटर तल र पाँचसय मिटर माथिको नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् र सङ्कलन गर्न पाईने छैन ।

तर, दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (ख) बमोजिम गर्न यस उपदफाले बाधा पुन्याएको मानिने छैन ।

१०. शौचालय, सुरक्षा, स्वास्थ र दुर्घटना बीमा आदिको प्रबन्ध सम्बन्धित उत्खनन्/सङ्कलन र दुवानीकर्ताले मिलाउने गरी ठेक्का बन्दोबस्त गर्नु पर्नेछ ।
११. नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्/सङ्कलन, बिक्री तथा दुवानी ठेक्का बन्दोबस्त गर्दा परीमाणको आधारमा वार्षिक रूपमा गर्नु पर्नेछ ।

१२. बैन तयारी गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वर्षाको समयमा बगेर आउने बालुवालाई वातावरणीय प्रभाव अद्ययन् प्रतिवेदनका आधारमा नदीमा बाँध बनाई जमाउने तथा निश्चित मात्रामा बालुवा हार्मेस्टिङ् गरेर बेच्ने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
१३. यस मापदण्ड बमोजिम दुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन् र सङ्कलन गर्ने क्रममा विपद्का दृष्टिले थप जोखिम निम्तिन सक्ने अवस्था सिर्जना भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिशको आधारमा जिल्ला अनुगमन समितिले उत्खनन् र सङ्कलन कार्यमा निश्चित समय तोकी रोक लगाउन सक्नेछ ।
१४. यस दफा बमोजिम सङ्कलन र उत्खनन् कार्य गर्दा नदीको बहाव परिवर्तन नहुने साथै सिर्जाई प्रणाली लगायतका संरचनालाई समेत असर नपर्ने गरी गर्नु पर्नेछ ।

२.६ नदीजन्य पदार्थको ओसार पसार

- ❖ उत्खनन् स्थलमा प्रवेश गर्ने दुवानी साधनको क्षमता बढीमा १२० घनफिट हुनेछ । उल्लेखित क्षमता भन्दा भन्दा बढी क्षमता भएको दुवानी साधनलाई नदी प्रवेशमा रोक लगाउर्नेछ । अटेर गरि प्रवेश गरेमा सवारी साधन जफत गरि प्रचलित ऐन कानुन बमोजिम कार्यवाई हुनेछ ।
- ❖ दुवानी गर्ने सवारी साधनले सङ्कलन एंव उत्खनन् स्थल देखि अन्तिम गन्तव्य सम्म नदीजन्य पदार्थबाट धुलो उड्न नदिने गरि दुवानी गरिएको सामाग्रीलाई छोप्ने, गती ४० किलोमीटर भन्दा बढी नगर्ने, पीच सडकमा पानी चुहिन नदिने र प्रेसर हर्ने प्रयोग गर्न निषेध गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

२.७ राजस्व चुहावट तथा चोरीनिकासी नियन्त्रण कार्य

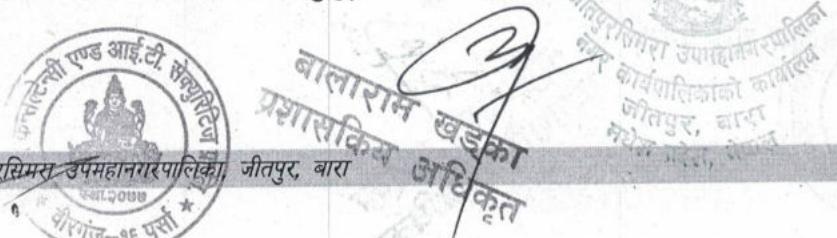
- ❖ नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् एंव संकलन गरी तोकेको मार्गबाट नियमानुसार लाग्ने राजस्व तिरि प्रवेश पूर्जी लिई मात्र निकासी गर्नु पर्दछ । सम्बन्धित पालिकाबाट प्रमाणीत भएको पटके प्रवेश बिक्री पूर्जी मात्र प्रयोग गर्नुपर्दछ । उत्खननकर्ताले प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुसूची-१३ बमोजिमको दैनिक उत्खनन् अभिलेख र दैनिक पटके बिक्री वा दुवानी अभिलेख तयार गर्नुपर्दछ । पटके बिक्री आदेशको १ प्रति संकलन गरि दैनिक रूपमा उत्खननकर्ताले सम्बन्धित पालिकामा अनिवार्य रूपमा पठाउनु पर्दछ र सोको मासिक प्रगति विवरण सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयमा पेश गर्नु पर्दछ ।

२.८ नदीको वातावरणीय अवस्था निरीक्षण चेक लिष्ट

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- ७ मा दिईएको छ ।

२.९ नदीजन्य पदार्थको बिक्रीका लागि बोलपत्र आव्हान सम्बन्धी सूचना

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- ८ मा दिईएको छ ।

१०८०
१०८० तेया वातावरणीय परीक्षण
प्रदेश बन निर्देशनालय
जनकपुरधान,

२.१० ठेक्का समझौता फाराम

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- ९ मा दिईएको छ ।

२.११ पट्टाको फाराम

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- १० मा दिईएको छ ।

२.१२ पटके प्रवेश आदेश

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- ११ मा दिईएको छ ।

२.१३ उत्खननकर्ताले राख्ने दैनिक उत्खनन् अभिलेख

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- १२ मा दिईएको छ ।

२.१४ दैनिक पटके बिक्री वा दुवानी अभिलेख तेरीज

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- १३ मा दिईएको छ ।

२.१५ अनुगमन चेक लिए

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- १४ मा दिईएको छ ।

२.१६ उत्खनन् स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमूना

यस सम्बन्धी विवरण अनुसूची- १५ मा दिईएको छ ।

२.१७ प्रस्तावको विवरण

२.१७.१ प्रस्तावको उद्देश्य

ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन तथा उत्खनन् गर्ने कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन (IEE) कार्यको मुख्य उद्देश्य जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका भएर बग्ने दुधौराबाट आएको ढुङ्गा, गिट्टी तथा वालुवाको दिगो एवं वातावरणमैत्री संकलन/उत्खनन गर्नका लागि यो प्रतिवेदन एउटा आधारशिलाको रूपमा खडा भएको छ । प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट उत्पन्न हुनसक्ने प्रकोपको न्यूनीकरण गर्ने, रोजगारीको अवसरको श्रृङ्जना गरी राष्ट्रको आर्थिक तथा सामाजिक विकास गर्ने, स्थानीय श्रोतको सदुपयोग गरी विकास निर्माण कार्यहरुलाई वृद्धि गर्ने उद्देश्यहरु रहनुका साथै अन्य उद्देश्यहरु अध्याय एकको १.६ मा उल्लेख गरिएको छ ।

२.१७.२ प्रस्ताव क्षेत्रको अवस्थिति

प्रस्ताव गरिएको उत्खनन् संकलन क्षेत्र दुधौरा खोला बारा जिल्लाको उत्तर पश्चिम दिशामा अवस्थित जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको वार्ड नं. १, ४ र १४ मा अवस्थित रहेको छ । पूर्व पश्चिम राजमार्गको दुधौरा पुलबाट १००० मी. दक्षिणदेखि यसै खोलाको बकुलिया घाटसम्मको विचको

३. वटा प्लट क्षेत्रबाट उत्खनन् संकलन गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ । प्रस्तावित क्षेत्रमा जीतपुर र सिमरा बजारबाट पूर्व डुमरवाना र बकुलिया-आमाडार जाने सडक खण्डमा पर्दछ । यस उपमहानगरपालिका अन्तर्गतिको दुधौरा खोलाको उतरी GPS Location 45R 302982mE /3008253mN र दक्षिणी 299929mE/3002803mN विचको ३ वटा प्लटबाट नदीजन्य पदार्थ ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्राभेल संकलन एवं उत्खनन् गर्ने प्रस्ताव गरिएको छ ।

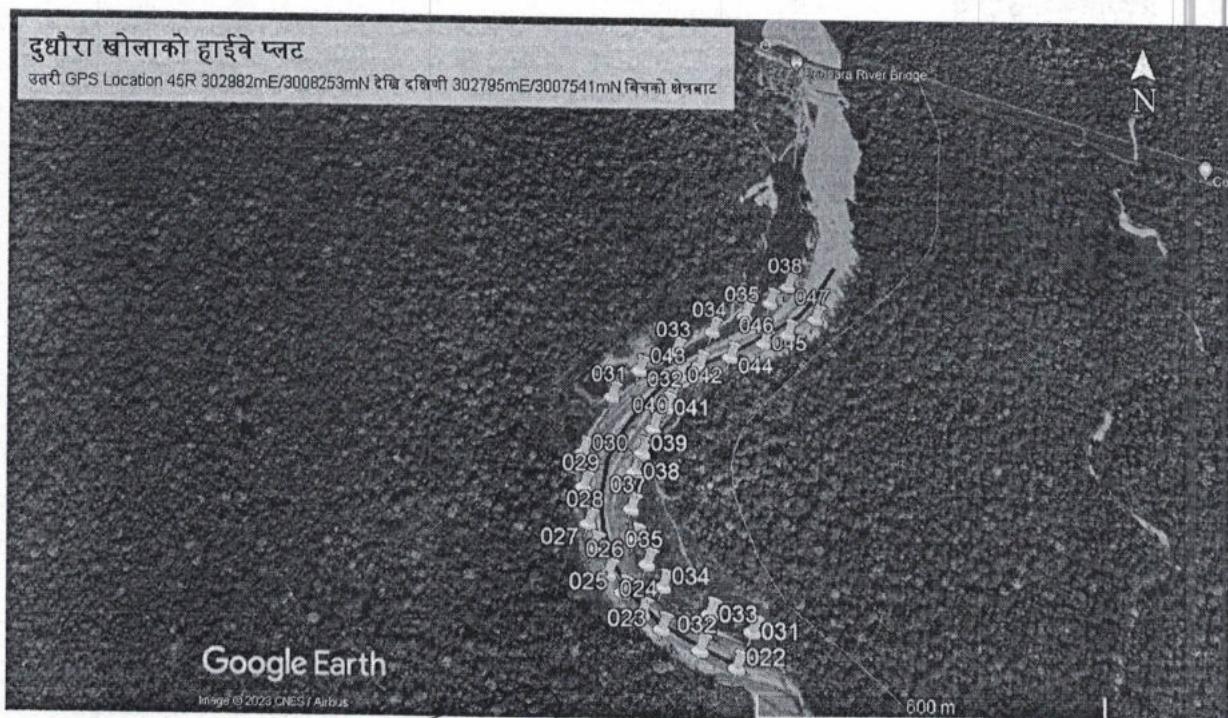
२.१७.३ प्रस्तावित क्षेत्रमा यातायातको पहुँच

प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्र दुधौरा खोला पूर्व पश्चिम राजमार्ग सडक खण्डको बाटा जिल्लाको दुधौरा पूलदेखि दक्षिण जाने बाटो, सिमरा-डुमरवाना सडक खण्डको दुधौरा पूलदेखि उत्तर तथा दक्षिणका साथै बकुलिया(जीतपुर)-आमाडार सडक खण्डबाट खोलामा जाने बाटोहरु पहुँच मार्गको रूपमा रहेकोले सो मार्गबाट दुधौरा खोलामा गई ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रेभेल संकलन गर्न सक्ने अवस्था रहेको छ ।

२.१७.४ प्रस्तावको क्षेत्र निर्धारण

प्रस्तावको प्रभावित क्षेत्रको बर्गीकरण गर्न उच्च जोखिम क्षेत्र वा प्रत्यक्ष प्रभावित क्षेत्र खासगरी स्टक पाइलिङ्को क्षेत्र, पहुँच सडकको व्यवस्था, कामदारको आवतजावत, उत्खनन् र संकलनको क्षेत्रलाई ध्यानमा राखी निर्धारण गरिनेछ । दुधौरा खोलाको विचबाट दाँया बायाँ किनारासम्म ५० देखि २०० मिटर सम्मको क्षेत्रलाई लिइनेछ । निम्न जोखिम क्षेत्र वा अप्रत्यक्ष प्रस्तावित क्षेत्रलाई उत्खनन् र संकलनको सामाजिक सम्बन्धको दृष्टिलाई ध्यानमा राखेर लिइनेछ ।

चित्र-१ : दुधौरा खोलाबाट संकलन गरिने नदीजन्य पदार्थको नक्सा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर बाटा बालाराम लाइन अधिकृत
मुद्रा, नेपाल

- उच्च प्रभाव क्षेत्र (High Impact Area: HIA): यो क्षेत्रमा दुङ्गा, गिट्टी तथा वालुवा संकलन तथा उत्खनन गरिने स्थलहरु पर्दछ । संकलन तथा उत्खनन गरिने स्थलबाट २०० मी. सम्म पर्ने वरपरका क्षेत्र तथा सडकलाई उच्च प्रभाव क्षेत्रमा राखिइएको छ ।
- न्यून प्रभाव क्षेत्र (Low Impact Area: LIA): सामाजिक तथा आर्थिक दृष्टिकोणबाट न्यून प्रभाव क्षेत्रको निर्धारण गरिएको छ । प्रस्तावित क्षेत्रको वरपरका ५ कि. मि. वा १५

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर बाटा

बालायाम देखि
प्रशासनिक अधिकृत

घटाको हिँड्ने दुरी (बसोबासको आधारमा निर्धारण गरिने) सम्मको क्षेत्रभित्रलाई न्यून प्रभाव क्षेत्रमा राखिएको छ ।

२.१७.५ सङ्कलन/उत्खनन् र ढुवानी (कार्य र विधि)

खोलाबाट ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेलको उत्खनन् तथा संकलन गर्दा खोलाको तोकिएको क्षेत्रबाट मात्र गरिनेछ । यसरी उत्खनन् गर्नका लागी IEE ले प्रस्ताव गरेको क्षेत्रबाट उत्खनन् कार्य गरिने छ । एकै ठाउँमा खाल्डाहरू खनेर ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा तथा ग्रामेल संकलन एवं उत्खनन् गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरी स्थानिय श्रमिकहरूबाट सामान्य कुटो, कोदालो, गैती, बेल्चा, हतौडाको प्रयोग गरी संकलन/उत्खनन् गरिनेछ ।

विपद जोखिम संवेदनशील क्षेत्रमा बाढीले बगाई थुपारेको ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेल संकलन एवं उत्खनन् कार्य गर्नको लागी स्कार्भेटर प्रयोग नगरी नहुने देखिएमा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको सिफारिसको आधारमा जिल्ला अनुगमन समितिले उत्खनन् र संकलन कार्य गर्नको लागी निश्चित मापदण्ड तोकी स्थानीय तहलाई स्कार्भेटरको प्रयोग गर्न अनुमति दिन सकिने छ ।

२.१८ प्रस्ताव क्षेत्रमा ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा तथा ग्रामेलको दिगो उत्खनन्/सङ्कलन

नदीको किनारबाटै खाल्डो वनाएर उत्खनन् कार्यलाई तत्काल रोक लगाउने र नदीको बिच भागबाट साना साना खाल्डो जसको गहिराई नदीको पानीको सतह भन्दा तल नबनाई खन्ने, खोला भित्रबाट ढुङ्गा झिकिनेछ ।

- विधमान खोला-मार्गलाई सुरक्षित र सन्तुलन राख्नका लागि खोलाको दायाँ र बायाँ किनारको एक-एक तिहाई क्षेत्र छोडेर मात्र ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन/उत्खनन गर्ने कार्यले यस प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा खोला कटानी, भू-क्षय जस्ता दैविक प्रकोपहरू निम्निने सम्भावना ज्यादै न्यून हुनेछ । ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन/उत्खनन कार्य गर्दा धुलो उत्सर्जन हुनेछ । त्यसैगरी ढुवानी साधनहरूको आवागमनले पनि पर्याप्त धुलो उत्पन्न हुन्छ । यसको न्यूनीकरणको लागि ढुवानी साधनमा सामग्री लोड गरिसकेपछि त्रिपालले ढाक्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- उत्खनन्/संकलन गर्दा तोकिएको गहिराई भन्दा बढी खाल्डा नहुने गरी उत्खनन्/संकलन गर्नु पर्नेछ ।
- पानीको बहाव क्षेत्रबाट उत्खनन्/संकलन गरिने छैन् ।
- नदीको धारनै परिवर्तन हुने गरी श्रोत संकलन नगर्ने ।
- नदीको पानीको सतहभन्दा गहिरो हुने गरी खोला किनारबाट श्रोत उत्खनन् नगर्ने ।
- भौतिक संरचनाको ५०० मी. तल माथि सम्म उत्खनन् गरिने छैन् ।

२.१८.१ प्रस्ताव क्षेत्रमा हाल कायम उत्खनन्/सङ्कलन कार्य

कार्यहरु (Activity)	हालको प्रचलन र विधि (Existing Practices/Methods)	प्रस्ताव गरिएको प्रचलन र विधि (Proposed Practices/Methods)
सङ्कलन/उत्खनन् क्षेत्रहरु	प्रस्तावित क्षेत्रहरुमा संकलन उत्खनन् भईरहेको ।	प्रस्तावित क्षेत्रहरुमा सिमाङ्कन गरी निश्चित मापदण्ड अनुसार संकलन उत्खनन् गर्ने ।
सङ्कलन/उत्खनन् विधि/प्रविधि	अवैज्ञानिक रूपमा आफुलाई पायक पर्ने किसिमले भईरहेको ।	वैज्ञानिक विधि र प्रक्रिया पुरा गरी संकलन एवं उत्खनन् कार्य संचालन गर्ने ।

२.१८.२ ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा तथा ग्रामेलको सङ्कलन/उत्खनन् ठेकापट्टाबाट हुने आयको प्रचलन

यस जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले स्वीकृत IEE बमोजिम नदीजन्य पदार्थ उत्खनन्/संकलन गर्दै आईरहेकोमा सोको म्याद २०८० साल जेष्ठ मसान्तमा नै सकिसकेको हुनाले आगामी दुई आ.व. २०८०/०८१ देखि २०८१/०८२ को लागी यस जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले दुधौरा खोलाको IEE अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी नदीजन्य पदार्थको संकलन तथा उत्खनन् गर्नु परेको हो । यस उपमहानगरपालिकाले IEE प्रतिवेदन तयार गरी प्रतिवेदनमा तोकिएको परिमाणलाई ठेकापट्टाबाट उत्खनन्/संकलन एवं विक्री वितरण गरिदै आईरहेको छ । यस नदीबाट संकलन गरिएको ढुङ्गा, गिट्ठी तथा वालुवा सिमावर्ती गाउँसम्मका सर्वसाधारण जनताको घर निर्माणको साथै नेपाल सरकारबाट निर्माण हुने बाटोघाटो विकास निर्माणका कार्यहरुमा प्रयोग हुने गरेको देखिन्छ । यस खोलाबाट स्वीकृत IEE प्रतिवेदनको आधारमा तपसिलमा उल्लेख गरे बमोजिमको नदीजन्य पदार्थहरुको आ.व. २०७५/०७६ देखि २०७९/०८० सम्म उत्खनन्/संकलन गरेको देखिन्छ ।

सि.नं.	आ.व.	स्वीकृत IEE को परिमाण (घन मि.)
१.	२०७९/८०	१,३२,८६०.००
२.	२०७८/७९	५९,९५०.००
३.	२०७७/७८	७६,५९३.००
४.	२०७६/७७	७६,५९३.००
५.	२०७५/७६	८५,५००.००

२.१८.३ दुधौरा खोलाबाट संकलन गरिने ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा तथा ग्रामेलको परिमाण

तालिका ३: दुधौरा खोलाबाट संकलन गरिने ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा, ग्रामेलको परिमाण

संकलन उत्थनन/ क्षेत्र	प्लटको अवस्थिती विवरण	प्लटसम्म पुग्ने पहुँच मार्ग	प्लटको औसत लम्बाई	प्लटको औसत चौडाई	उत्थनन/ संकलन गर्ने क्षेत्रको क्षेत्रफल (बर्ग मी.)	औपत गहिराई (मिटर)	अनुमानित मौज्दात परिमाण (घन.मि.)	बार्षिक उत्थनन/संकलन गर्ने संकेतन परिमाण		
								%	घन मि.	घन फिल्टर
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
01_Highway Plot	उत्तरी GPS Co-ordinate 45R 303033mE/3008325mN देखि दक्षिणी GPS Co-ordinate 302795mE/3007541mN सम्म	पूर्व पश्चिम राजमार्ग सडक खण्डको दुधौरा पूलदेखि दक्षिण जाने बाटो	१०४६	३०	३१३८०	१	३१३८०	८०%	२५१०४	८८५६६९
02-Khayarghari Plot	उत्तरी GPS Co-ordinate 45R 302563mE/3006830mN देखि दक्षिणी GPS Co-ordinate 302023mE/3005622mN सम्म	सिमरा-ढुमरवाना सडक खण्डको दुधौरा पूलदेखि उत्तर जाने बाटो ।	६४०	३५	२२४००	१	२२४००	७५%	१६८००	५९२७०४
03-Bakuliya Plot	उत्तरी GPS Co-ordinate 45R 300889mE/3003765mN देखि दक्षिणी GPS Co-ordinate 299930mE/3002802mN सम्म	बकुलिया(जीतपुर)- आमाडार सडक खण्डको दक्षिणबाट खोलामा जाने बाटोहरु	१६९७	२०	३३९४०	०.६	२०३६४	५५%	११२००	३९५१३६
जम्मा							७४९४४		५३१०४	१८७३५०९

नोट: अधिकतम निकालन सकिने परिमाण

- ❖ दैनिक: १९६.६८ घन मीटर
- ❖ बार्षिक: ५३१०४ घन मीटर

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, वारा

३. अध्ययन विधि

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा व्यवस्था भएका प्रकृयाहरूको अनुसरण गरी प्रस्तावको वातावरणीय अध्ययन गरिएको छ । मधेश प्रदेशको प्रदेश वन निर्देशनालय जनकपुरधामको प.सं. २०७९/०८० च.नं. ५०७ मिति २०८०/०३/०७ को पत्रानुसारको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको कार्यसूची (TOR) स्वीकृत भए पश्चात प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्नका लागी प्रस्तावक जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय जीतपुर बाराबाट मिति २०८०/०३/०८ गतेका दिन संस्कार खबर राष्ट्रिय दैनिकमा ७ (सात) दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट स्थानिय वातावरणमा पर्न सक्ने सबै किसिमका प्रभावहरूका बारेमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूबाट लिखित राय सुझाव दिन माग गरिएको थियो । उक्त सुचनाको आधारमा प्राप्त राय सुझावहरू तथा खोला क्षेत्रको स्थलगत निरिक्षण भ्रमण गरी उक्त भ्रमणबाट प्राप्त जानकारी, स्वीकृत कार्यसूची र सार्वजनिक सुनुवाईको क्रममा प्राप्त राय सुझावको आधारमा यो प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि आवश्यक प्राथमिक तथा माध्यमिक क्रमका तथ्याङ्कहरू (Primary and Secondary data) क्रमशः स्थलगत अध्ययन र सन्दर्भ सामाग्रीहरूको पुनरावलोकनबाट प्राप्त गरिएको थियो । प्रतिवेदन तयार पार्न आवश्यक प्राथमिक क्रममा भौतिक र जैविक वातावरण सम्बन्धि तथ्याङ्कहरू, प्रस्ताव क्षेत्रको स्थलगत अवलोकन, सर्वेक्षण तथा सामाजिक, आर्थिक वातावरण सम्बन्धि विवरण, सहभागितामुलक ग्रामीण लेखाजोखा (प्रमुख सुचनादाता अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल) र श्रोतको श्रोत सर्वेक्षणद्वारा एवं दोस्रो क्रमको जानकारीहरू, विभिन्न किसिमका प्रकाशनहरू, कार्यालयका अभिलेखहरू, नक्शाहरू, कार्ययोजना तथा वैज्ञानिक अनुसन्धान लेखहरूबाट उपलब्ध भएको थियो ।

३.१ प्रकाशित/उपलब्ध जानकारी र तथ्याङ्को पुनरावलोकन एवं संक्षेपण

३.१.१ सन्दर्भ सामाग्रीहरूको पुनरावलोकन

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार पार्दा प्रमुख रूपमा निम्न बमोजिमका नेपाल सरकारका नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरूलाई र अन्य जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयबाट संकलन गरिएका सान्दर्भिक सहयोगी सामाग्रीहरूलाई ध्यान दिई तपसिलका दस्तावेजहरूको पुनरावलोकन गरिएको थियो ।

- जिल्लास्तरबाट नदीजन्य पदार्थ संकलन र उत्खनन् कार्यका लागि गरिने प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको कार्यसूची तथा प्रतिवेदन स्वीकृत सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७३
- वन नीति, २०७५
- राष्ट्रिय सीमसार नीति, २०५९
- जैविक विविधता सम्बन्धि रणनीति, २०५९

- वन ऐन, २०७६ र वन नियमावली, २०७९
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन निर्देशिका, २०५०
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९
- वन क्षेत्रको वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन निर्देशिका, २०५२
- मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६
- वन पैदावार विक्री वितरण कार्यविधि निर्देशिका, २०७३
- स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र नियमावली, २०५६
- जिल्ला प्रोफाईल, जिल्ला समन्वय समिति बारा २०७२
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको नगर बस्तुगत विवरण, २०७५
- जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन, २०७९
तथा संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९
- प्रदेश वन ऐन, २०७९
- स्थानीय वन ऐन, २०७९

३.१.२ नक्शाहरूको अध्ययन

प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था, अवस्थितीका साथै वन तथा वातावरणको जानकारी हासिल गर्नका लागी प्रस्तावित क्षेत्रलाई Google Earth मा चित्रमान गरिएको छ। जि.स.स.बाट प्राप्त जिल्लाको नक्शा, नापी विभागबाट प्रकाशित टोपो नक्शा (Toposheet), साथै अन्य उपलब्ध नक्शाहरूको अध्ययन गरी संभावित प्रभावित क्षेत्रहरूको पहिचान समेत गरिएको थियो।

३.१.३ चेकलिष्ट र प्रश्नावली

सुचनाहरूको पुष्ट्याई लिन र थप जानकारी हासिल गर्नका लागि कार्यसूची तथा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९, नगरपालिकाको अधिकार, आगामी योजना, रणनिति तथा अन्य प्रावधानको जानकारीका लागी स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा उल्लेखित सम्पूर्ण बुदाहरु समाविष्ट हुने गरी आवश्यकता अनुसार चेकलिष्ट र प्रश्नावलीहरू तयार गरिएको थियो।

३.२ फिल्ड सर्वे एवं प्रस्ताव क्षेत्र निरीक्षण

३.२.१ भौतिक वातावरण सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन कार्य

यस प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने दुधौरा खोलाको उत्खनन क्षेत्रहरूको पहिचान गरी संभावित स्थलहरूको सर्वेक्षण गरिएको थियो। यसको स्थलगति भ्रमण गर्ने क्रममा स्थानिय

M.B.

बालाराम खड्का
प्रारम्भिक
निरीक्षण
मधेश प्रदेश

सरोकारवालाहरूसँग त्यस क्षेत्रको माटो, वालुवा, चट्टान, जलाधार क्षेत्र, भू-क्षय हुने क्षेत्र, नदीमा बग्ने पानीको अवस्था र प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट प्रत्यक्ष पर्न सक्ने भौतिक असरहरूका वारेमा समूहगत रूपमा छलफल गरी प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा पर्न सक्ने प्रभाव आदिका वारेमा जानकारी संकलन गर्ने कार्य समेत गरिएको थियो । यसरी भौतिक वातावरण सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन गर्ने कार्य समेत गरिएको थियो ।

३.२.२ जैविक वातावरण सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन कार्य

प्रस्ताव क्षेत्र वरपरको वनको किसिम, अवस्था, प्रजाती आदि वारेमा जानकारी समेटिनुका साथै स्थानिय बासिन्दाहरूको सूचनाको आधारमा टिपोट गरिएको थियो । माछावारे जानकारी लिन नदीको आसपासमा भेटिएका मानिसहरू साथै माछा मारिरहेका स्थानिय व्यक्तिहरूबाट जानकारी संकलन गरिनुका साथै सोको नाम र प्रकृति समेतको अध्ययन गरिएको थियो । प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने वन क्षेत्रहरूमा पाईने र आवत जावत गर्ने खासगरी स्तनधारी चरा र घस्सने प्रजातीका वन्यजन्तुहरूको वारेमा थप जानकारी लिन स्थानिय मानिसहरूसँग सोधपुछ गरिएको थियो । उपरोक्त जैविक वातावरणबारे जानकारी लिने प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने सम्बन्धित स्थानहरूमा स्थलगत भ्रमण गरी विवरण तथा तथ्याङ्कहरू संकलन गर्ने कार्य गरिएको थियो ।

३.२.३ सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरण सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन कार्य

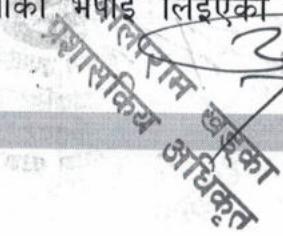
यसको लागी खासगरी स्थलगत रूपमा प्रस्ताव कार्यान्वयन क्षेत्र वरिपरीको केही घरधुरी सर्वेक्षण र ग्रामीण लेखाजोखा विधिको प्रयोग गरी आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक वातावरण सम्बन्धि विवरणहरू संकलन गरिएको थियो ।

३.२.४ श्रोत सर्वेक्षण

श्रोत सर्वेक्षण कार्य यस प्रस्तावको कार्यान्वयन क्षेत्रमा अत्यन्त महत्वपूर्ण र कठीन कार्य भए पनि उपलब्ध श्रोत साधन र जनशक्तिबाटै सम्पूर्ण श्रोतको सर्वेक्षण कार्य गरिएको थियो । यसका लागी प्रत्यक्ष भेटघाट गरी छलफल गर्नुका साथै श्रोतसंग सम्बन्धित प्रकाशित वा अप्रकाशित सन्दर्भ सामाग्रीको अध्ययन समेत गरिएको थियो ।

३.३ सार्वजनिक सूचना, जनपरामर्श एवं सिफारिस-पत्रहरू

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययन प्रकृयालाई पारदर्शी र प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट उक्त क्षेत्र वरिपरिका समुदायमा पर्न सक्ने सकारात्मक असरको उपभोग र नकारात्मक असरको न्यूनिकरण उक्त क्षेत्रको समुदायबाटै राय सुझाव संकलन गरी सुशासनको प्रत्याभूति गराउन र सम्बन्धित समुदायबाट सही सूचना र अधिकतम सूचना लिने प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित क्षेत्रमा पर्ने सम्पूर्ण वातावरणीय असरहरूको लेखाजोखा गर्ने सार्वजनिक सूचना २०८०/०३/०८ गतेका दिन संस्कार खबर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशन गरिएको थियो भने उक्त सूचना कलैया बाराबाट प्रसारण हुने संस्कार एफ. एम. (FM) बाट समेत प्रसारण समेत गरिएको थियो । उक्त सूचनालाई सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूमा पठाई सोको भर्षाई लिइएको थियो । सरोकारवालालाई जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

निकत्रयहरुबाट राय, सल्लाह र सुझाव लिने कार्य समेत गरिएको थियो । यसका साथै परामर्शदाताको तर्फबाट स्थानिय स्तरमा गएर राय सुझाव लिईएको थियो । यसबाट स्थानिय सरोकार लगायत सम्पूर्ण सर्वसाधारणहरुलाई यस दुधौरा नदीबाट ढुंगा, गिड्ठि तथा वालुवा झिकदा खेरी पर्न सक्ने वातावरणीय प्रभाव एवं अन्य सकरात्मक र नकारात्मक प्रभावहरूको बारेमा समेत छलफल गरिएको थियो ।

३.४ तथ्याङ्कको विश्लेषण

प्रस्तावित क्षेत्रको अध्ययन गर्दा गरिएको विश्लेषणबाट आएका प्रथम र दोस्रो क्रमका तथ्याङ्क तथा जानकारीलाई संक्षिप्तिकरण गरी आवश्यकता अनुसार तालिकामा राख्ने तथा प्रतिवेदनको उपयुक्त भागमा समावेस गरी त्यसको संख्या समेत गणना गरिएको छ ।

३.५ प्रभावहरूको पहिचान, अनुगमन र विश्लेषण

यस प्रस्ताव कार्यान्वयन क्षेत्रको सन्दर्भ सामाग्री तथा स्थलगत अध्ययनको अनुगमन एवं पुनरावलोकनबाट प्राप्त जानकारीलाई प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा हुने संभाव्य अनुकूल र प्रतिकूल असरहरूको पहिचान गरी त्यसको जैविक, भौतिक, सामाजिक/आर्थिक गरी तीन शिर्षक अन्तरगत छुट्ट्याईएको थियो । पहिचान गरिएका संभाव्य अनुकूल र प्रतिकूल असरहरूको स्थानिय वातावरणमा भविष्यमा हुनसक्ने परिवर्तनहरूको अनुमान गरिएको छ । वातावरणीय पद्धतीको विशेषण गर्न मेट्रिक्स प्रणाली अपनाईएको छ । प्रस्तावसंग सम्बन्धित नीति, कानून, नियम, निर्देशिका र पूर्व अनुभव तथा विशेषताको आधारमा ठहर गरिएको छ ।

राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन निर्देशिका, २०५० बमोजिम प्रभावलाई प्रकृति (Nature), मात्रा (Magnitude), सिमा (Extent), र समयावधि (Duration) मा वर्गीकरण गरी प्रकृतिलाई प्रत्यक्ष (Direct) र अप्रत्यक्ष (Indirect), मात्रालाई उच्च, मध्यम र निम्न, सिमालाई स्थानिय, स्थान विशेष, क्षेत्रीय र अवधिलाई दीर्घकालिन, मध्यकालिन र अल्पकालिन गरी तीन भागमा विभाजनगरी विश्लेषण गरिएको छ ।

तालिका ४: प्रभाव मूल्यांकनको मापदण्ड

किसिम	मापदण्ड	प्रभाव	चिन्न	रेटिङ
परिमाण	न्यूनीकरण गर्न गाहोउच्च सकारात्मक प्रभाव/ केहि सावधानिका साथ न्यूनीकरणमध्यम सकारात्मक प्रभाव/ सहजै न्यूनीकरणनिम्न सकारात्मक प्रभाव/	उच्च	H	६०
		मध्यम	M	२०
		निम्न	L	१०
सीमा	नगरराँऊपालिकाभित्र/ आयोजनाको वार्डभित्र	क्षेत्रिय	R	६०
	आयोजना स्थलभित्र	स्थानिय	Lo	२०
		स्थलगत	SS	१०
समयावधि	५ वर्ष माथि	दीर्घकालिन	LT	२०
	१-५ वर्ष	मध्यकालिन	MT	१०
	१ वर्ष मुनि	अल्पकालिन	ST	५

तालिका ५ : प्रभाव मूल्यांकनको स्कोर

किसिम	मापदण्ड	प्रभाव	चिन्ह	रेटिङ
जम्मा अंक	७५ देखि माथि	उच्च महत्वपूर्ण	HS	
	५०-७५	मध्यम महत्वपूर्ण	MS	
	५० देखि तल	निम्न महत्वपूर्ण	LS	

स्रोत: राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन निर्देशिका, २०८०

नोट:

प्रकृति (Nature) : वातावरणमा परेको प्रभावको प्रकृति प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष

मात्रा (Magnitude) : वातावरणमा परेको प्रभावको नाप (Scale) वा भार (उच्चभार ६०, मध्यम २० र निम्न १०)

सिमा (Extent) : वातावरणीय प्रभावको विस्तार जस्तै: क्षेत्रीय स्तरमा पर्ने प्रभाव ६०, स्थानीय स्तरमा परेको प्रभाव २०, र संकलन/उत्खनन क्षेत्र वरिपरि पर्ने प्रभाव १०

अवधि (Duration) : अल्पकालिन प्रभाव (एक वर्ष भन्दा कम), मध्यमकालिन प्रभाव (१-५ वर्ष सम्म पर्ने प्रभाव,) र दिर्घकालिन प्रभाव (५ वर्ष भन्दा बढी देखिने प्रभाव)

प्रभावको महत्व (Significance of impact): उच्च महत्वपूर्ण (७५ भन्दा बढी), महत्वपूर्ण (४५-७५), र कम महत्वपूर्ण (४५ भन्दा कम)

३.६ प्रभाव न्युनिकरण विधिहरूको पहिचान

प्रस्ताव कार्यान्वयन क्षेत्रबाट दुङ्गा, वालुवा र गिर्दी उत्खनन् तथा संकलन गर्दा उपरोक्त क्षेत्रहरूमा पर्ने प्रतिकूल प्रभावहरूको रोकथाम तथा न्युनिकरणका उपयुक्त उपायहरूको विवरण तयार गरिएको छ । साथै उक्त उपायहरूको कार्यान्वयनको प्रभावकारिता सुनिश्चित गर्नका लागी वातावरणीय व्यवस्थापन योजना र सरल वातावरणीय अनुगमन योजना तयार गरिएको छ ।

३.७ प्रतिवेदन तयारी

संघीय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय, वातावरण व्यवस्था शाखाले तयार पारेको जिल्ला स्तरबाट नदीजन्य पदार्थ संकलन र उत्खनन् कार्यको लागि गरिने प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यसूचि तथा प्रतिवेदन स्वीकृत सम्बन्धि मार्गदर्शन, २०७३ बमोजिम विस्तृत प्रतिवेदनको खाका अनुरूप स्थलगत सर्वेक्षणबाट संकलित र अन्य प्राथमिक र माध्यमिक तथ्यांकहरूको आधारमा प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन

४. सान्दर्भिक नीति, रणनीति, ऐन, नियम, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि समझौताहरु

प्राकृतिक श्रोतहरु जस्तै खोला, नदीहरूबाट ढुङ्गा, वालुवा र गिट्टी उत्खनन् तथा संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि निर्दिष्ट कार्यविधि तथा प्रचलित ऐन, कानुन तथा नियमका बारेमा विस्तृत जानकारी रहनु अति आवश्यक छ। प्रतिवेदन तयार गर्दा निम्न बमोजिमका ऐन, नियम, नीति, निर्देशिका तथा कानुनको हदमा रहि तयार गरिएको र यी ऐन, नियम, नीति, निर्देशिका तथा कानुनको छोटो विवेचना यस प्रकार रहेको छ।

४.१ संविधान

नेपालको संविधाननेपालको संविधानले धारा ३० मार्फत प्रत्येक व्यक्तिलाई स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्न पाउने हकलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। त्यस्तै धारा ५१ को उपधारा ६ मा राज्यका नीतिहरु अन्तर्गत प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण, सम्बर्द्धन र उपयोगको सम्बन्धमा विभिन्न नीतिहरु अवलम्बन गरिएकोछ। उपधारा ६(१) अनुसार राष्ट्रिय हित अनुकूल तथा अन्तरपुस्ता समन्वयको मान्यतालाई आत्मसात् गर्दै देशमा उपलब्ध प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण, सम्बर्द्धन र वातावरण अनुकूल दिगो रूपमा उपयोग गर्ने र स्थानीय समुदायलाई प्राथमिकता र अग्राधिकार दिई प्राप्त प्रतिफलहरूको न्यायोचित वितरण गर्ने नीति राज्यले अवलम्बन गर्नेछ। उपधारा ६(४) अनुसार राज्यले जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण र खोलाको व्यवस्थापन गर्दै दिगो र भरपर्दो सिंचाइको विकास गर्ने नीति लिएको छ। उपधारा ६(५) अनुसार जनसाधारणमा वातावरणीय स्वच्छता सम्बन्धि चेतना बढाई औद्योगिक एवं भौतिक विकासबाट वातावरणमा पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै वन, वन्यजन्तु, पक्षी, वनस्पति तथा जैविक विविधताको संरक्षण, सम्बर्द्धन र दिगो उपयोगलाई राज्यले प्राथामिकता दिनेछ। प्रकृति, वातावरण वा जैविक विविधतामाथि नकारात्मक असर परेको वा पर्न सक्ने अवस्थामा नकारात्मक वातावरणीय प्रभाव निर्मूल वा न्यून गर्न उपयुक्त उपायहरु अवलम्बन गर्ने नीति राज्यले लिएको छ।

४.२ नीति तथा रणनीतिक योजनाहरु

४.२.१ पन्ध्रौ पञ्चवर्षीय योजना ९२०७६/७७-२०८०/२०८१)

पन्ध्रौ पञ्चवर्षीय योजना (२०७६/७७-२०८०/२०८१) को मुख्य उद्देश्य 'समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली'को लक्ष्य प्राप्ति रहेको छ र यसैका लागि उक्त योजनामा विभिन्न नीति, रणनीति तथा क्रियाकलापहरु समावेश गरिएका छन्। उक्त योजनामा रोजगारीका अवसर सृजना गर्ने, रोजगारीका लागि समान तथा स्वस्थ प्रतिस्पर्धाको वातावरण सृजना गर्ने, सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता कायम राख्ने जस्ता कार्यका लागि योजना प्रस्तुत गरिएको छ। यी कार्यको

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बाचा

१५ मर्च २०८१

कार्यपालको कार्यालय
जीतपुर, बाचा
सधारा प्रदेश, नेपाल

माध्यमबाट उपलब्ध श्रोत साधनको उपयोग गरी देशलाई आर्थिक तथा सामाजिक समृद्धितर्फ लाग्ने यस योजनाको उद्देश्य रहेको छ ।

४.२.२ नेपाल जैविक विविधता सम्बन्धि रणनीति तथा कार्ययोजना (२०१४- २०२०)

नेपाल जैविक विविधता सम्बन्धि रणनीति तथा कार्ययोजनाले नेपालमा रहेका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा पर्ने जैविक विविधताको संरक्षण तथा प्रवद्धन गर्नका लागि विभिन्न किसिमका नीति, रणनीति तथा कार्ययोजनाहरू प्रस्तुत गरेको छ । यस दस्तावेजका अनुसार नेपालमा उष्ण देखि लेकाली क्षेत्रसम्म जम्मा ११८ प्रकारका पर्यावरणीय अवस्था पाइन्छन् र यी क्षेत्रहरूमा भिन्नभिन्न जैविक विविधता पाइने गरिन्छ । र यस्तै विषयगत क्षेत्रमध्ये एक सिमसार क्षेत्र रहेको छ । सिमसार क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण गर्नका लागि प्रमुख खतराहरू मध्येको एक खोलानालाबाट व्यापक रूपमा ढुङ्गा, गिड्डी र वालुवा उत्खनन् रहेको बताइएको छ । नेपाल जैविक विविधता सम्बन्धि रणनीति तथा कार्ययोजना द्वारा वातावरण प्रभाव मुल्याङ्कन तथा प्रारम्भिक वातावरण परीक्षणको प्रतिवेदनमा भएका प्रभाव न्युनिकरणका उपायहरूको कार्यान्वयन तथा नियमपालन अनुगमन गर्नुपर्ने प्रावधानलाई समेटेको छ ।

४.२.३ राष्ट्रिय वातावरण नीति, २०७६

यस नीतिको विकासका सबै पक्षमा वातावरणीय सरोकारलाई मूलधारमा ल्याउने र वातावरण संरक्षण र प्राकृतिक स्रोतहरूको दिगो व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने उद्देश्यहरू छन् । वातावरणीय मापदण्डहरूको पालनाका लागि यसले जोड गर्दछ । विकास आयोजनाहरूका प्रतिकूल प्रभावहरूलाई कम गर्ने, आयोजनाहरूको फाइदाजनक प्रभावहरू वृद्धी गर्ने र वातावरणीय अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रक्रियालाई विशेष जोड दिएको छ ।

४.२.४ वन विकास गुरुयोजना, २०४६

वर्तमान वन सम्बन्धि नीतिहरूमा वन विकास गुरु योजना, २०४६ हालसम्म पनि प्रमुख दस्तावेजको रूपमा रहेको छ । यसमा दीर्घकालीन र अल्पकालीन उद्देश्यहरूका साथै प्रमुख प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम र टेवा मुलक कार्यक्रम गरी दुई किसिमका कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरिएकोछ । दीर्घकालीन उद्देश्य अन्तरगत जनसाधारणको आधारभूत आवश्यकता काठ, दाउरा, डालेघाँस र अन्य वन पैदावार सहज रूपमा उपलब्ध गराउने, परिस्थितिकीय प्रणाली र वंशाणु श्रोतको संरक्षण वन व्यवस्थापन र वन पैदावारमा आधारित उद्योगहरूको विकास गरी राष्ट्रिय तथा स्थानिय अर्थतन्त्रमा योगदान गर्ने, रोजगारी तथा आयश्रोतको अवसर तयार गर्ने रहेको छ । यसका प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमहरूमा सामुदायिक वन तथा निजी वन, राष्ट्रिय वन तथा कबुलियत वनका अतिरिक्त वन पैदावारमा आधारित उद्योग, लघु वन पैदावार विकास र व्यवस्थापन, भू-तथा जलाधार संरक्षण तथा परिस्थितिकीय प्रणाली र वंशाणु श्रोत संरक्षण रहेको देखिन्छ । नेपाल सरकारले वनक्षेत्रको Implementation Mechanism को रूपमा Non-Timber Forest Products(NTFPs) र Medicinal and Aromatic Plants (MAPs) को संरक्षण व्यवस्थापन कार्यपालिकाको कार्यालय नीतिपर, वारा नेपाल प्रदेश, नेपाल देखिन्छ ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

जीतपुर
बारा

रेखेती शुरू गर्ने तथा Biodiversity Registration आदि कुराहरूलाई उठाईएका छन् भने यसलाई प्रमुख कार्यनीतिका रूपमा अगाडी बढाईएको छ ।

सहश्राब्दी विकास लक्ष्य (Millennium Development Goal) का आठ लक्ष्यमध्ये Ensure Environmental Sustainability & Eradicate Extreme Poverty and Hunger ले पनि जिविकोपार्जन र वातावरण सन्तुलनलाई जोड दिएको छ । एघारौं त्रिवर्षीय योजनाले Twin Track Objectives अन्तर्गत गरिवी निवारण र Forest Resource को दिगो संरक्षणलाई अंगिकार गरेको छ । यसैले विद्यमान वन नीतिले काष्ठ तथा गैह-काष्ठ वन पैदावारको संरक्षण र व्यवस्थापनामा जोड दिएको छ ।

४.३ ऐन तथा नियमावली

४.३१ वातावरण संरक्षण ऐन., २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७

विकास आयोजना तथा कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा वातावरणीय पक्षलाई समावेश गर्न वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ लागु गरिएको छ । सो ऐनको दफा ३ मा प्रस्तावकले तोकिए बमोजिमका प्रस्तावहरूको वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने रहेको छ । दफा ७ मा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत गर्नु पर्ने रहेको छ । वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ बमोजिम कार्यसूची तयार गरी स्वीकृत कार्यसूची बमोजिम नियमावलीको नियम ७ को उपनियम ५ (ख) र सोही नियमावलीको अनुसूची ११ बमोजिमको ढाँचामा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने प्रावधान रहेको छ । सोही नियमावलीको परिच्छेद २ मा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्दा अपनाउनु पर्ने चरणबद्ध प्रक्रयाहरू उल्लेख गरिएको छ । जसमा अन्य व्यवस्थाका अतिरिक्त नियम ५ मा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नु पूर्व सम्बन्धित निकायबाट कार्यसूची स्वीकृत गराउनु पर्ने प्रावधान समेत रहेको छ ।

४.३.२ वन ऐन, २०७६ र वन नियमावली, २०७९

राष्ट्रिय वनलाई सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, वन संरक्षण क्षेत्र, सामुदायिक वन, साझेदारी वन, कबुलियती वन र धार्मिक वनको रूपमा व्यवस्थापन गर्न र निजी, सार्वजनिक र सहरी वनको प्रवर्धन गर्दै वन जन्तु, वातावरण, जलाधार एं जैविक विविधताको संरक्षण, सम्बर्धन तथा सदुपयोग गरी राष्ट्रिय समृद्धिमा योगदान गर्न वन सम्बन्धि कानूनलाई संशोधन र एकिकरण गर्न बाझ्निय भएकोले वन ऐन २०७६ जारी गरिएको छ । वन जंगलको संरक्षण गरी वातावरण प्रवर्धन गर्न र वन पैदावारको समुचित सदुपयोग गरी जनताको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्न नेपाल सरकारले वन ऐन, २०७६ र वन नियमावली, २०७९ लागु गरेको छ । वन ऐन, २०७६ अनुसार सरकारद्वारा व्यवस्थित वनबाटो दिगो व्यवस्थापनका लागि कार्ययोजना तयार गरी स्वीकृत हुनु पर्ने तथा कार्ययोजनाले निर्दिष्ट वाहक अन्य कुनै पनि कार्य गर्न गराउन

नपाईने कानुनी प्रावधान रहेको छ । सोही वन ऐन अनुसार सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको वन पैदावारको स्वामित्व तथा विक्री वितरण गर्ने व्यवस्था रहेको छ । जसमा वनपैदावार संकलन गर्दा अपनाउनु पर्ने तरिका, विक्री व्यवस्था, निकासी गर्ने अवधि तथा कस्तो अवस्थामा वन पैदावार संकलन र विक्री गर्न नपाईने आदि उल्लेख छ ।

यसका अतिरिक्त वन ऐन, २०७६ को परिच्छेद १२ को दफा ४२ ले कुनै राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना संचालन गर्दा वातावरणमा उल्लेख्य प्रतिकूल असर नपर्ने भएमा नेपाल सरकारले राष्ट्रिय वन प्रयोग गर्न दिन सक्ने प्रावधान गर्दै वन नियमावलीको नियम ६५ ले त्यस्तो आयोजना संचालन गर्दा कसैलाई हानी नोकसानी पुग्न गएमा सम्बन्धित आयोजनाले नै क्षतिपुर्ति दिनु पर्ने प्रावधान गरी जनसाधारणको मौलिक हकको सुरक्षाको प्रत्याभूती दिएको छ ।

४.३.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ तथा नियमावली, २०३०

दुर्लभ वन्यजन्तुहरूको संरक्षण गर्न राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ लागु भएको छ । यस ऐनको दफा १० ले निकुञ्ज, आरक्ष, संरक्षण क्षेत्र वा अन्य वन क्षेत्रमा पाईने २६ किसिमका स्तनधारी, ९ किसिमका पंक्षी र ३ किसिमका सरीसृपलाई संरक्षित वन्य जन्तुको दर्जा दिई ती वन्यजन्तुलाई मार्न, पक्कन वा लखेटन वा अन्य कुनै किसिमले हानि नोकसानी पुर्याउन निषेध गरेको छ । यस अन्तर्गत लागु गरिएको कानुन सम्पुर्ण किसिमका वन क्षेत्र वा नेपाल अधिराज्य भर लागु भएको छ ।

४.३.४ भू-तथा जलाधार संरक्षण ऐन, २०३९ तथा नियमावली, २०४२

भू-तथा जलाधार संरक्षण ऐन, २०३९ तथा भू-तथा जलाधार संरक्षण नियमावली, २०४२ मा जलाधार क्षेत्रहरूमा भू-क्षय तथा बाढी पहिरोको प्रकोपलाई न्यूनिकरण गर्न विभिन्न प्रावधानहरू समावेश गरिएको छ ।

४.३.५ जलचर संरक्षण (पहिलो संशोधन) ऐन, २०५५

जलचर संरक्षण (पहिलो संशोधन) ऐन, २०५५ को मुख्य उद्देश्य नेपाल अधिराज्यभित्रको भू सतहमा वन अन्य कुनै अवस्थामा रहेका जलश्रोतको समुचित उपयोग, संरक्षण, व्यवस्थापन र विकास गर्न एवं जलश्रोतको लाभदायक उपयोहरुको निर्धारण गर्ने, त्यस्तो उपयोगबाट हुने वातावरण तथा अन्य हानीकारक प्रभावको रोकथाम गर्ने एवं जलश्रोतलाई प्रदुषणबाट मुक्त राख्ने रहेको छ ।

४.३.६ फोहोर मैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८

फोहोरमैलालाई स्रोतमा न्यूनीकरण, पुनः प्रयोग, प्रशोधन वा विसर्जन गरी फोहोरमैलाको व्यवस्थित तथा प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न तथा फोहोरमैलाबाट जनस्वास्थ्य तथा वातावरणमा पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभावलाई कम गरी स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरण कायम गर्नका लागि फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ व्यवस्थनपन गरिएको छ । यस ऐनको दफा ५ अनुसार

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको
प्रदेश संघ वातावरणीय परीक्षण
प्रतिवेदन

कुनैन्व्यक्ति, संस्था वा निकायले कुनै काम कारोबार गर्दा उत्पन्न हुने फोहोरमैला यथाशक्य कम गर्नु पर्नेछ । आफ्नो क्षेत्रभित्र विसर्जन हुन सक्ने फोहोरमैलाको विसर्जन वा पुनः प्रयोगको व्यवस्था मिलाई बाँकी फोहोरमैलामात्र निष्काशन गरी फोहोरमैलाको परिमाणलाई घटाउनु प्रत्येक व्यक्ति, संस्था वा निकायको कर्तव्य हुनेछ । अनुमति प्राप्त व्यक्तिले रोयलटीको आधारमा तोकिएको दरमा तोकिएको निकायमा स्थानीय विकास शुल्क बुझाउन पर्नेछ ।

४.३.७ खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन, २०४२

खनिज पदार्थ भन्नाले जमीनको सतह वा भू-गर्भभित्र पाइने पेट्रोलियम र ग्यांसपदार्थ बाहेक कुनै निश्चित भौतिक गुण तथा तत्वको रासायनिक समिश्रणयुक्त अप्राङ्गारिक(क्षलयचनबलप्रा) पदार्थ सम्झनु पर्छ भने उल्लेख भएको । नेपालभित्र निजी वा सरकारी स्वमतिवामा रहेको जुनसुकै जमीनको सतह वा भूगर्भभित्र रहेको वा पाइएको सम्पूर्ण खनिज पदार्थ नेपाल सरकारको सम्पत्ति हुनेछ । विभागले राष्ट्रिय सुरक्षा, सार्वजनिक हित वा ऐतिहासिक महत्वको दृष्टिकोणबाट कुनै क्षेत्रलाई खनिज कार्यको लागि निषेधित क्षेत्र घोषित गर्न वा कुनै क्षेत्रको सम्बन्धमा विशेष शर्तहरु तोकी खनिज कार्य गर्ने अनुमति दिन सक्नेछ । सर्वसाधारणले निजी प्रयोगको निमित्त उपयोग गरी आएको प्रचलनमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी नेपाल सरकारले निर्माण कार्यको प्रयोगमा आउने साधारण माटो, ढुङ्गा र वालुवा जस्ता खनिज पदार्थका सम्बन्धमा तोकिए बमोजिम छुट्टै व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

४.३.८ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४

नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको अधिकार सम्बन्धि व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न तथा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबिचको सहकारीता, सहअस्तित्व र समन्वयलाई प्रबर्धन गर्दै जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ जारी भएको छ । सोही ऐनको दफा दफा ६४(१)(च) बमोजिम ढुङ्गा, गिट्टी, स्लेट, वालुवा, चुनढुङ्गा, खरीढुङ्गा, अभ्रख र दहतर बहतरमा प्राकृतिक श्रोत करको दर र प्रकृया प्रदेशले निर्धारण गर्ने र गाउँपालिका वा नगरपालिकाले संकलन गर्ने भने प्रष्ट कानूनी प्रावधान रहेको छ ।

४.३.९ प्रदेश वन ऐन, २०७७

प्रदेश वन ऐन, २०७७ को दफा ७८ मा वातावरणीय सेवाको व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

४.३.१० स्थानीय वन ऐन, २०७९

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको वन ऐन, २०७९ बमोजिम वातावरण संरक्षण सम्बन्धी प्रचलित संघिय कानून बमोजिम वातावरणीय अध्ययन गर्नु पर्ने भनि निर्धारण भएका प्रस्तावहरु यस नगरपालिकामा रहेको वन क्षेत्रमा कार्यान्वयन गर्नु पुर्व उक्त प्रस्तावहरुका बारेमा

वातावरणीय अध्ययन गरि सो सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायबाट स्वीकृत भएको हुनु पर्ने
व्यवस्था गरेको छ ।

४.४ कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड

४.४.१ चुरे क्षेत्रका खोला र खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ (दुंगा, गिट्टी, वालुवा माटो आदि)
हटाउने वा संकलन, उत्खनन कार्यको स्वीकृति सम्बन्धि कार्यविधि, २०७१

नेपाल सरकारको मिति २०७१/०३/०२ गतेको निर्णय अनुसार रास्ट्रपति चुरे(तराई मधेश संरक्षण विकास समिति गठन भएको तथा नेपाल सरकारको सोहि मितिको अर्को निर्णयबाट चुरे क्षेत्रलाई वातावरण संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरिएको परिप्रेक्षमा चुरे क्षेत्रका खोला र खोला बाट नदीजन्य पदार्थ प्रस्तावित संकलन र उत्खनन गर्नु अघि रास्ट्रपति चुरे(तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको अनुमति लिनुपर्ने, अनुमति लिन नदीजन्य पदार्थ उत्खनन र संकलनको प्रस्ताव समावेश भएको स्वीकृत प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको प्रतिवेदन र जिल्ला अनुमगन समितिले गराएको प्राविधिक अध्ययनको प्रतिवेदन समावेश गर्नु पर्ने तथा त्यस पश्चात भूगर्भविद्ध सहितको अध्ययन टोलीले स्थलगत निरीक्षण गरी स्वीकृती दिए मात्र उत्खनन र संकलनको कार्य गर्न पाइने प्रावधान समावेस गरिएको छ ।

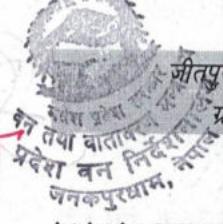
४.४.२ रा.चू.त.म.स.वि.स.को कार्यविधि २०७२, गुरुयोजना २०७४

रा.चु.त.म.स.वि.स. को कायविधि २०७२ तथा गुरुयोजनाले चुरे क्षेत्रमा भएका अव्यवस्थित कृषी, वनको उत्पादन चरिचरण तथा खोला क्षेत्र तथा खोलामा हुने आदि उत्खनन् आदि रोकथाम तथा व्यवस्थापनका लागि यस कार्यविधि तथा गुरुयोजनाको विकास भएको हो । यस गुरुयोजनाले चुरे क्षेत्रको भु-क्षयलाई रोकथाम गरि वातावरणलाई प्रतिकुल प्रभाव हुनलाई रोकथाम गर्दछ । चुरे क्षेत्रबाट ढुङ्गा, गिट्टी र वालुवा उत्खनन् गर्दा मितब्ययी प्रतिफल पाइन्छ । उत्खनन् दिगो हुने कुरा यस गुरुयोजना अन्तर्गत वातावरण प्रभाव मुल्याङ्कन तथा प्रारम्भिक वातावरण परीक्षणले राष्ट्रिय प्रतिवेदन चुरेलाई प्रतिवेदन जनाउनु पर्दछ तथा यसका नियमहरू पालन गर्नु पर्दछ ।

४.४.३ राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन निर्देशिका, २०५०

विकासका निर्माण कार्यमा वातावरणीय पक्षलाई समेट्न सरकारले राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन निर्देशिका २०५० विकसित गरी लागु गरेको छ । यस निर्देशिका प्रस्तावकलाई विषेश गरि उत्खनन्, खाडल खन्ने, समान जम्मा तथा थुपाने तथा ढुङ्गा क्रसिङ आदि कार्य गर्दा उत्पन्नहुने वातावरणीय प्रभावहरूको व्यवस्थापन समाधानका उपायहरू खोजन दिशा निर्देशन गर्दछ ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकामित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

४.४.४ वन सम्बन्धि निर्देशिकाहरू

नेपाल सरकारले वन ऐन, २०७६ तथा वन नियमावली, २०७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी वन क्षेत्रको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको कार्यसूची तथा प्रतिवेदन दिग्दर्शन, २०८१, वन पैदावार संकलन र विक्री वितरण निर्देशिका, २०७३ लागु गरेको छ । साथै सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमको मार्गदर्शन, २०५८ (संसोधन सहित) र सामुदायिक वन श्रोत सर्भेक्षण मार्गदर्शन, २०६१ मा सरकारद्वारा व्यवस्थित वन सामुदायिक वनको रूपमा वन उपभोक्ता समूहलाई हस्तान्तरण गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रकृयाका बारेमा उल्लेख गरिएको छ ।

४.४.५ जिल्ला स्तरबाट नदीजन्य पदार्थ संकलन र उत्खनन् कार्यको लागि गरिने प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यसूचि तथा प्रतिवेदन स्वीकृत सम्बन्धि मार्गदर्शन, २०७३

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत गर्ने प्रकृया र प्रतिवेदनमा हुन पर्ने न्यूनतम् विषयहरु सम्बन्धी जानकारी गराउन तथा सबै जिल्ला समन्वय समितिहरुबाट स्वीकृत हुने प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनमा एकरूपता कायम गर्न यो मार्गदर्शन उपयोगी छ यस मार्गदर्शनमा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण बारेमा जानकारी, आवश्यक पर्ने अध्ययन समूह, सो प्रतिवेदन स्वीकृत गर्ने चरणहरु, स्वीकृत गर्दा ध्यान दिनु पर्ने न्यूनतम् विषयहरु, सो सम्बन्धि प्रचलित कानूनी व्यवस्था, अदालतबाट भएको फैसला, मन्त्रालयबाट भएका निर्देशन, परिपत्र, मेशिन प्रयोगको कार्ययोजना आदि विषयहरु समेटिएका छन् ।

४.४.६ दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा उत्खनन, संकलन, क्रसिङ्ग र बिक्री वितरण तथा क्रसर उद्योग स्थापना र संचालनलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यविधि, २०७५ (प्रदेश सरकार वन तथा वातावरण मन्त्रालय, मधेश प्रदेश) को निर्णय

तालिका ५: क्रसर उद्योग स्थापना र संचालन सम्बन्धी मापदण्ड

क्र.स	विवरण	दुरी
१.	ताल, तलैया र धार्मिक महत्वका पोखरी	१ कि.मी. बाहिर
२.	हाईटेन्सन लाईनबाट	५०० मीटर बाहिर
३.	शिक्षण संस्था, स्वास्थ्य संस्था, धार्मिक साँस्कृतिक र पुरातात्त्विक महत्वका स्थान, सुरक्षा निकायबाट	१ कि.मी. बाहिर
४.	निकुञ्ज आरक्ष क्षेत्र	१ कि.मी. बाहिर
५.	घनावस्तीबाट	१ कि.मी. बाहिर
६.	वन क्षेत्रबाट	१ कि.मी. बाहिर

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा दार्या वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०
वीरगंज-१६, पर्सी

७. पक्की एवं झोलुँगे पुलबाट
८. राजमार्गबाट
९. अन्तराण्डि सिमानाबाट

पृष्ठा ०१
पृष्ठा ०१ वातावरणीय परीक्षण
प्रतिवेदन
पृष्ठा ०१ मीटिंग बाहिर

कम्तीमा १ कि.मी. बाहिर

४.४.७ ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा उत्खनन्, विक्रि तथा व्यवस्थापन समबन्धि मापदण्ड, २०७७
ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा उत्खनन्, विक्रि तथा व्यवस्थापन समबन्धि मापदण्ड, २०७७ ले नदीजन्य पदार्थ अनियन्त्रित दोहनलाई निरुत्साहित गरी दिगो उपाय गर्नु राजस्व संकलनलाई व्यवस्थित गर्न तोकेको छ। गाउँपालिका र नगरपालिकालाई ढुङ्गा, गिट्टी तथा माटोजन्य बस्तुको विक्रि गर्ने अधिकारको उपयोग गर्ने व्यावहारिक प्रकृया निर्धारण गर्न भएकोले नेपाल सरकारले देहायको मापदण्ड जारी गरेको हो। यस मापदण्ड अन्तर्गत परिभाषा, उत्खनन् तथा संकलनको लागि क्षेत्र निर्धारण, विक्रि वितरण र अन्य धेरै कार्यको नियम र विधिको बारेमा कुराहरु समावेश गरिएको छ।

४.४.८ जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९

यो कार्यविधि प्रचलित संघिय कानूनले नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने भनी तोकिएको विषयसँग सम्बन्धित विकास निर्माण कार्य वा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने सरकारी अर्धसरकारी, गैर सरकारी, समुदायमा आधिरित संस्था र व्यक्ति वा कम्पनीको हकमा लागु भएको छ। यो कार्यविधि संघीय वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ३ (२) को व्यवस्था बमोजिम र जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन २०७७ को दफा ६६ अनुसार यो कार्यविधि तयार भएको छ। यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को बुँदा नं. ४ मा कार्यसूची तयारी स्वीकृत गर्नुपर्ने प्रावधान राखेको छ भने यसै कार्यविधिको बुँदा नं. ६ मा वातावरीय अध्ययन प्रतिवेदन तयारी र बुँदा नं ७ मा अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृति सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ। यस अनुसार जीतपुरसिमरा नगरपालिकाभित्र प्रस्तावित भएका आयोजनाका लागि सक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत गर्ने निकाय जीतपुरसिमरा नगरपालिका नै रहेको यसै कार्यविधिले स्थापित गरेको छ।

४.४.९ राण्डि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०५०

यस निर्देशिकाले वातावरणीय असर एवं प्रभावहरुको पहिचानका लागि तथा आकंलन गर्ने विभिन्न शर्तगत अवधारणहरुको वारेमा उल्लेख भएको पाइन्छ जस्तै असरको प्रकार (प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष), असरको क्षेत्र (साइटअनुसार/स्थानीय/वृहत), असरको अवधि (छोटो अवधिको/मझौला अवधिको/लामो अवधिको) भनी छुट्ट्याएको छ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
प्रदेश वन नियन्त्रण संघ

४.४.१० वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९

वायुको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०६९ ले ९ थरि मानकहरुका लागि गुणस्तर मापदण्डहरु तय गरेको छ । जुन यसप्रकार छन्: i.) Total Suspended Particle (SPM), ii.) PM 10, iii.) Sulpher dioxide, iv.) Nitrogen oxide, v.) Carbon mono-oxide, vi.) Lead, vii.) Benzeen, viii.) PM 2.5 र ix.) Ozone । आयोजना निर्माण र संचालनको बेलामा आयोजनाले वायु गुणस्तरका लागि तय गरिएका मापदण्डहरुको पालना गर्नुपर्नेछ ।

National Ambient Air Quality Standard, 2069 (2012)

Parameters	Units	Averaging Time	Concentration in Ambient Air, maximum	Test Methods
TSP	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Annual	-	
		24-hours*	230	High Volume Sampling and Gravimetric Analysis
PM ₁₀	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Annual	-	
		24-hours*	120	High Volume Sampler and Gravimetric Analysis, TOEM, Beta Attenuation
Sulphur Dioxide	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Annual**	50	Ultraviolet Fluorescence, West and Gaeke Method
		24-hours*	70	Same as annual
Nitrogen Dioxide	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Annual	40	Chemiluminescence
		24-hours*	80	Same as annual
Carbon Monoxide	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	8 hours*	10,000	Non Dispersive Infra Red Spectrophotometer (NDIR)
Lead	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Annual**	0.5	High Volume Sampling, followed by automatic absorption spectrometry
Benzene	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Annual**	5	Gas Chromatographic Technique
PM _{2.5}	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	24-hours*	40	PM _{2.5} Sampling gravimetric analysis
Ozone	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	8-hours	157	UV spectrophotometer

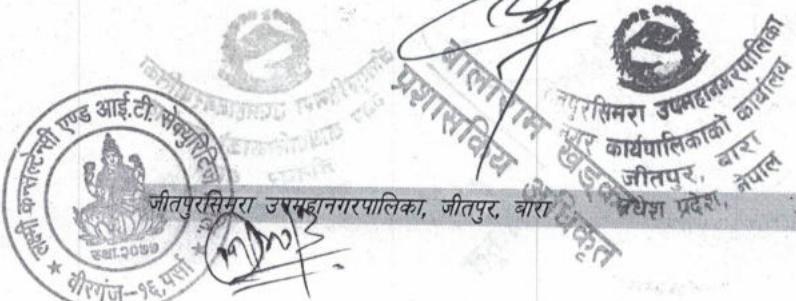
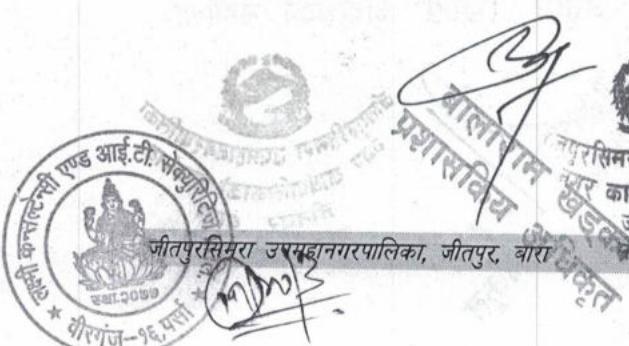
* Note: 24 hourly values shall be met 95% of the time in a year. 18 days per calendar year the standards may be exceeded but not on two consecutive days.

**Note: 24 hourly standards for NO₂ an SO₂ and 8 hours standard for CO are not to be controlled before MoPE has recommended appropriate test methodologies. This will be done before 2005.

***Note: Controlled by spot sampling at roadside locations: Minimum one sampler per week taken over 15 minutes during peak traffic hours, i.e. in the period 8am-10am or 3pm-6pm on a work day. This test method will be re-evaluated by 2005.

****Note: If representativeness can be proven, yearly averages can be calculated from PM₁₀ samples from selected weekdays from each month of the year.

***** Note: To be re-evaluated by 2005.

४.४.११ ध्वनिको गुणस्तर सम्बन्धी राष्ट्रिय मापदण्ड, २०८०
यसले औद्योगिक क्षेत्र, व्यवसायिक क्षेत्र, ग्रामिण र शहरी बसेबास गर्ने क्षेत्रहरु आदि जस्ता
विभिन्न क्षेत्रहरुमा ध्वनीको सीमा तय गरेको छ । ती सिमाहरु यसप्रकार रहेको छ ।

National Noise Level Standards for Nepal

Area	Permitted Noise Level (Leq dBA)	
	Day Time	Night Time
Industrial Area	75	70
Commercial Area	65	55
Rural Residential Area	45	40
Urban Residential Area	55	50
Mix Residential Area	63	55
Protected Area	50	40

Maximum sound emission limit for household appliances	
Instrument	Maximun Level (dBA)
Water Pump	65
Diesel Generator	90
Intertainment Instrument	70

**४.४.१२ पैठारी गर्ने नयाँ डिजेल जेनरेटरबाट निष्काशन भई हावामा जाने धुवाँको लागि
उत्सर्जन सीमा**

डिजेल ईन्धनको प्रयोगबाट वायुमा निष्काशन हुने प्रदूषण मुख्य रूपमा कार्बन मोनोअक्साइड, हाइड्रोकार्बन, नाइट्रोजन अक्साइड र सुक्ष्म कणहरुको नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यका साथ यो मापदण्ड लागू गरिएको हो । यसै सन्दर्भमा नेपाल सरकारद्वारा मिति २०८०/०९/१३ गते खण्ड ६२ संख्या ३० मा प्रकाशित नेपाल राजपत्र बमोजिम पैठारी गर्ने नयाँ डिजेल जेनरेटरबाट निष्काशन भई हावामा जाने धुवाँको लागि उत्सर्जन सीमा (g/kWh) तपसिल बमोजिम तोकिएको छ । आयोजना निर्माणको क्रममा प्रयोग गरिएको जेनरेटरले यी मापदण्डहरुको अनुसरण गर्नेछ ।

Category (kW)	CO	HC	NOx	PM
kW<8	8.00	1.30	9.20	1.00
8= kW<19	6.60	1.30	9.20	0.85
19=kW<37	6.50	1.30	9.20	0.85
37= kW<75	6.50	1.30	9.20	0.85
75= kW<130	5.00	1.30	9.20	0.70
130= kW<560	5.00	1.30	9.20	0.54

द्रष्टव्य : यो मापदण्ड यूरो II अथवा भारत II संग समानस्तरमा रहेको छ ।

(क) नमूना संकलन विन्दु डिजेल जेनरेटरको चिम्नीको उचाईको एक तृतीयांश भागसम्म हुनु पर्नेछ ।

(ख) KW= Power Factor x KVA

(ग) परीक्षण विधि : ISO 8178 समानस्तरको विधि हुनु पर्नेछ ।

४.४.१३ राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०८२

नेपाल सरकारले जलश्रोत ऐन, २०४९ को दफा १८ को उपदफा १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड र यसको कार्यान्वयन देहाय बमोजिम तोकेको छ।

राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड

वर्ग	पारामिटर	इकाई	अधिकतम सघनन् सिमा	कैफियत
भौतिक	धमिलोपना (Turbidity) भौतिक	NTU	५ (१०)	
	हाइडोजन विभव (pH)		६.५-८.५*	
	रङ्ग (color)	TCU	५ (१५)	
	स्वाद तथा गन्ध (Test & Odor)		आपत्तिजनक हुनु नहुने	
	कुल घुलित ठोस पदार्थ (Total Dissolved Solids)	mg/Liter	१०००	
	विद्युतीय संबाहकता (Electrical Conductivity)	Microsimense/cm	१०००	
रासायनिक	फलाम (Iron)	mg/Liter	०.३ (३)	
	मेगानिज (Manganese)	mg/Liter	०.२	
	आर्सेनिक (Arsenic)	mg/Liter	०.०५	
	क्याडमियम (Cadmium)	mg/Liter	०.००३	
	क्रेमियम (Chromium)	mg/Liter	०.०५	
	साइनाइड (Cyanide)	mg/Liter	०.०७	
	फ्लोराइड (Fluoride)	mg/Liter	०.५-१.५*	
	सीसा (Lead)	mg/Liter	०.०१	
	आमोनिया (Ammonia)	mg/Liter	१.५	
	क्लोराइड (Chloride)	mg/Liter	२५०	
	सल्फेट (Sulphate)	mg/Liter	२५०	
	नाइट्रेट (Nitrate)	mg/Liter	५०	
	तामा (Copper)	mg/Liter	१	
	कुल कडापन (Total Hardness)	mg/Liter	५००	
	क्याल्सियम (Calcium)	mg/Liter	२००	
	जस्ता (Zinc)	mg/Liter	३	
	पारो (Mercury)	mg/Liter	०.००१	
	आलुमिनियम (Aluminium)	mg/Liter	०.२	

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

* वीरांगन-१६, पाला *

१०/१०/२०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
 नम्र कार्यपालिकाको छायाचाच
 जीतपुर, बारा
 संधेश पादेश, नेपाल

	क्लोरिन अवशेष (Residual Chlorine)	mg/Liter	०.१७०८८*लिपि पानकपुराधार	क्लोरिन प्रयोग हुने प्रणालीहरूका लागी मात्र
सूक्ष्म जैविक	इ.कोली (E.Coli)	MPN/100ml	९५% नमूना	
	क्ल कोलिफर्म (Total Coliform)	MPN/100ml		

यसले विभिन्न फिजियोकेमिकल प्यारामिटरहरूको साथसाथै पिउने पानीको लागि सूक्ष्म जीवाणुहरूको लागि सीमा तय गरेको छ ।

Major tasks during monitoring to be performed by water supplier are cited as follows:

- Controlling regularly the quality to ascertain that the water supplied complies with the NDWQS.
- Periodic monitoring of all the components of the water supply system from the perspective of sanitation and risk to health.
- Proper supervision, inspection and maintenance as part of operation of the water supply systems.
- Development of necessary infrastructure like water quality testing laboratory and quality control.
- Following factors should be considered while monitoring:
 - Type and quality of water sources i.e. surface water, springs, dug-wells, shallow wells, deep wells
 - Type and size of the water supply system (pipe system, treatment facilities)
 - Local environmental settings (physical infrastructure, geography, etc.)
 - Sanitation and hygienic condition surrounding the water supply system.
 - Socio-economic environment at the local level.
 - Site specific conditions for complying with the standards
 - User's opinion and suggestions regarding water quality
 - Health and Hygiene Information (information on water related diseases)

४.५ अन्तराष्ट्रिय कानून तथा सम्झौताहरू

माथि उल्लेख गरेका ऐन नियमका अतिरिक्त नेपालको पक्षमा भएका वातावरण सम्बन्धी केही अन्तराष्ट्रिय कानूनहरूलाई प्रस्ताव कार्यान्वयनका लागि प्रारम्भिक वातावरण परीक्षणका क्रममा ध्यान दिनु पर्ने जस्ती देखिन्छ । नेपालले हस्ताक्षर तथा अनुमोदन गरेका अन्तराष्ट्रियस्तरका विभिन्न सन्धि वा महासन्धिहरू महत्वपूर्ण दस्तावेजको रूपमा रहेका छन् । यस्ता अन्तराष्ट्रिय सन्धि तथा महासन्धिहरूमा दक्षिणपूर्वी एशिया तथा प्रशान्त क्षेत्रको लागि बिरुवा संरक्षण सम्झौता (Plant Protection Agreement for South East Asia and Pacific, February-27, 1956, Rome), जैविक विविधता सम्बन्धी महासन्धि (Convention on Biological Diversity, June-5, 1992, Rio De Jenerio), सङ्कटापन्न जड्डली वनस्पति तथा जीवजन्तुका प्रजातीको अन्तराष्ट्रिय व्यापार सम्बन्धी महासन्धि (CITES-Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Founa, March-3, 1973, Washington), जल पंक्षीको बसोबास जस्ता अन्तराष्ट्रिय महत्वका सिमसार सम्बन्धी महासन्धि वा (Convention on Wetlands of international Importance,

February-2, १९७१), विश्व सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक सम्पदा संरक्षण सम्बन्धी महासन्धि (November-23, १९७२, Peris), अन्तराष्ट्रिय ट्रिपिकल (Tropical) काष्ठ सम्झौता आदि प्रमुख रहेका छन्। यी महासन्धिहरुले प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन तथा जीव र वनस्पति संरक्षणको सुनिश्चितताबाट वातावरण संरक्षण गर्न आवश्यक प्रावधानको व्याख्या गरेका छन्।

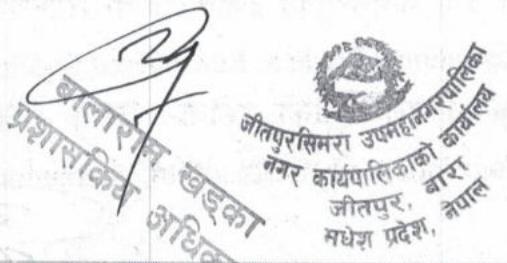
अन्तमा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका जीतपुर बाराले माथी दिएका नीति, नियम तथा कानूनको परिधिभित्र रहेर उत्खनन् तथा संकलन कार्य गर्न प्रतिवद्ध रहेको छ।

५. वस्तुगत वातावरणीय अवस्थाको बयान

५.१ भौतिक वातावरण

५.१.१ भूस्थिति

मुलुकभरका उच्च १७ स्थानीय तहमध्येको एक हो, जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका। गढीमाई नगरपालिकाबाट जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकामा परिणत यस उपमहानगरपालिकामा साविकका भवानीपुर जीतपुर, पिपरासिमरा, डुमरवाना, फत्तेपुर, छातापिपरा, अमलेखगञ्ज, इनवासिरा गाविसको पुरै भाग र मनहर्वा गाविसको १), २, ३, ७, ८, ९, हरैयाको नम्बर वडा समेटिएको छ। यस उपमहानगरपालिकामा २४ वटा (३) र रामपुरटोकनी (१) वडा छन्। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको जनसंख्या १२७,३०७ रहेको छ भने क्षेत्रफल करीब ३१२.१८ वर्ग किमी छ। यस उपमहानगरपालिकाको पूर्वमा निजगढ नगरपालिका, कोलहवी नगरपालिका र करैयामाई गाउपालिका, पश्चिममा वीरगञ्ज महानगरपालिका, उत्तरमा हेटौडा उपमहानगरपालिका र दक्षिणमा परवानीपुर गाउपालिका, प्रसौनी गाउपालिका र कलैया उपमहानगरपालिका रहेका छन्। साविकको भवानीपुरजीतपुर, पिपरासिमरा, डुमरवाना, फत्तेपुर र छातापिपरा गाविसलाई समेटेर गढीमाई नगरपालिका बनाइएको हो। गढीमाई नगरपालिकामा १६ वटा वडा रहेका थिए। हाल यस जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल ३१२.१८ वर्ग किमी रहेको छ। यस नगर क्षेत्रमा ईलाका प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र प्रहरी कार्यालय, पशुसेवा केन्द्र, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, र माध्यमिक तह सम्म पढाई हुने सरकारी विद्यालयहरु रहेका छन्। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार जम्मा २५६५० घरधुरी र १२७३०७ जनसंख्या रहेको छ। यस उपमहानगरपालिकामा मिश्रित रूपमा सबै जातजातिको बाहुल्यता रहेको छ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण
प्रतिवेदन

५.१.२ भूगम्ब

यस जिल्लाको भौगोलिक बनावटलाई दृष्टिगत गर्ने हो भने दक्षिणतर्फ समतुल्य दुङ्गोउ भू-भाग पर्दछ भने उत्तरतर्फ चुरे पहाड पर्दछ । चुरे श्रृङ्खला Coarsely Cedded दुङ्गा र ग्रेगनबाट बनेकोले चुरे अत्यन्त संबेदनशिल निरन्तर पहिरो गईरहने पर्वत माला हो ।

५.१.३ नदी, नाला र ताल तलैयाहरु

प्रस्तावित क्षेत्रको नदीनालाहरुको उदगम स्थल चुरे पर्वत श्रृङ्खला नै हो । पानी परेको बेला वर्षा याममा उलिने यी नदीहरु पानी पानी परेको केही समयमा नै पानीको बहावमा कमी हुन्छ । यी खोलानाला हिउँदको बेला प्रायः जसो सुख्खै रहन्छन् भने पानी भए पनि थोरै आयतनमा हुन्छ । वर्षा याममा यी खोलाहरुले प्रशस्त मात्रामा चुरेबाट दुङ्गा, गिट्ठी र वालुवा बगाई ल्याएर चुरे फेददेखि दक्षिणसम्म थुपार्ने गर्दछ ।

५.१.४ जलवायु/हावापानी

जिल्लाको धरातलीय विविधता संगसंगै यहाँको हावापानीमा सुदुर दक्षिण र उत्तरमा केही भिन्नता पाईन्छ । यहाँ मुख्यत दुई किसिमको हावापानी छ । दक्षिणतर्फको मैदानी भागमा सुख्खा उष्ण र उत्तरतर्फ समशितोष्ण किसिमको केही ठण्डा हावापानी पाईन्छ । यहाँ जाडोमा अति जाडो र गर्मीमा अति गर्मी हुन्छ । चैत्रदेखि कार्तिकसम्म वर्षा र मंसिरदेखि फाल्गुणसम्म हिउँदको मौसम हुन्छ ।

५.१.५ हावा र पानीको गुणस्तर एवं ध्वनिको मात्रा

यस क्षेत्रमा कलकारखाना धेरै मात्रामा भएको हुनाले हावा तथा ध्वनिको गुणस्तर त्यति राम्रो नभए पनि प्रस्तावित क्षेत्र चुरे तथा वन जँगल नजिक भएको कारणले गर्दा यहाँको हावा तथा पानीको गुणस्तर राम्रो रहेको छ ।

५.१.६ दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवाको अवस्था

प्रस्तावित खोला चुरे क्षेत्रहरुबाट बर्ने भएका कारण वर्षातको समयमा प्रशस्त मात्रामा दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा बगाई खोलामा यत्रतत्र जम्मा भै राखेको देखिन्छ । खोलाको अवलोकन समयमा वरपरको किनारा तथा विचमा अधिकाँश क्षेत्रमा ०.८ देखि १.५ मिटरसम्म दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा जम्मा भएको देखिन्छ ।

५.१.७ भू-उपयोग

मधेश प्रदेश अन्तर्गत बारा जिल्लामा रहेको जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका एक सम्थर भुभागमा फैलिएको छ । यस क्षेत्रमा धरातलीय स्वरूपका हिसाबले अधिकांश भुभाग खेतीयोग्य सम्थर भुभागले ओगटेको छ । नगरपालिकाको कूल क्षेत्रफलको ७७% भू-भागमा खेती गरिएको छ भने करिव २१% भू-भागमा वनजँगल रहेको छ । जैविक विविधताका हिसाबले उष्णोष्ण क्षेत्रिय जलवायुमा पाइने जीव तथा वनस्पति पाइने गर्दछ । खोला नाला लेथा याल

तलैया रुहिको यसे क्षेत्रमा खोला तटिय क्षेत्रमा वालुवा जस्ता गैर धातुजन्य खनिज पाइने गर्दछ । नगरपालिकाको भूउपयोगको अवस्थालाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ६: भु-उपयोगको अवस्था

क्र.सं.	जमिनको प्रकार	क्षेत्रफल (किमी ²)	(बर्ग प्रतिशत)
१.	खेती गरिएको जमिन	१२०.९३	७६.८२
२.	वन जंगल	३२.९३	२०.९२
३.	घाँसे मैदान/चरण क्षेत्र	०.१२	०.०८
४.	बाँझो जमिन	०.०३	०.०२
५.	पोखरी तथा पानीले ढाकोको क्षेत्र	१.२४	०.७९
६.	बलौटे जमिन	१.४५	०.९२
७.	झाडी	०.०४	०.०२
८.	बगैचा	०.६९	०.४४
	जम्मा	१५७.४२	१००.००

श्रोत: जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको नगर वस्तुगत विवरण, २०७८

५.२ जैविक वातावरण

५.२.१ वन्यजन्तु, पंक्षी, माछा तथा सरिसुप

स्तनधारी वन्यजन्तुहरूमा बाघ, भालु, मृग, घोरल, दुम्सि आदि छन् भने पंक्षि जातिमा भंगेरा मैनी, सुगा, गौथली, बकुल्ला, गरुड, बाज, गिद्ध, चिल, कुखुरा, बट्टाई, मुजुर आदि प्रमुख रहेका छन् । माछा प्रजातिमा असला, मसिना, सहरे, कत्ले, बुढुवा, लोहरी, बाम, काप्रे, कटङ्गा आदिछन् भने सर्प तथा अन्य सरिसृप प्रजातिमा भित्ते सर्प, हरेउ, करेत, छेपारो, भ्यागुतो, सुनगोहोरो, मलसाप्रो आदि छन् । प्रस्ताव कार्यान्वयन क्षेत्र वरपर पाईने संरक्षित र वर्गिकृत जिवजन्तुहरूको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७: वन्यजन्तु, पंक्षी, माछा तथा सरिसुप

क्र.सं.	नम	वैज्ञानिक नाम
स्तनधारी जनुहरू		
१.	न्याउरी मूसो	<i>Herpestes Edwardsi</i>
२.	लंगुर	<i>Presbytis Entelius</i>
३.	फ्याउरो	<i>Vulpes Bengalensis</i>
४.	बैंडल	<i>Sus Scrofa</i>
५.	चितुवा	<i>Panthera Pardus</i>
६.	स्याल	<i>Canis Aureus</i>
७.	बाँदर	<i>Macaca Mulatta</i>

८.	मलसाप्रो	<i>Martes Flavigula</i>
चरा प्रजातिहरू		
९.	पानी हाँस	<i>Aythya Nyroca</i>
१०.	लाटो कोसेरो	<i>Aviceeda Leuphotes</i>
११.	चील	<i>Spizaetus Nipalensis</i>
१२.	धनेस	<i>Buceros Bicornis</i>
१३.	गिढ़	<i>Gyps Bengalensis</i>
१४.	चिवे	<i>Dicrurus Leucophaeus</i>
सरिसृप र उभयचर		
१५.	भ्यागुता	<i>Rana Tigrina</i>
१६.	कछुवा	<i>Kachuga Flaviventer</i>
१७.	सुन गोहती	<i>Varanus Flavescens</i>

श्रोत: स्थलगत अध्ययन, २०८०

५.२.२ वनस्पति

प्रस्ताव-कार्यान्वयन हुने क्षेत्रसंग जोडिएको वन क्षेत्रमा मुख्यत साल (*Shorea robusta*) रहेको छ । तर खोला किनारमा सिसौ (*Dalbergia sissoo*), खयर (*Acacia catechu*) समेत रहेका छन् । साल संगसंगै साज (*Terminalia alata*) र कर्मा (*Adina cordifolia*) पनि देख सकिन्छ । यी प्रजाति लगायत अन्य कुकाठ प्रजातिहरू दाउराको रूपमा प्रयोग हुने गरेका छन् । फलको रूपमा आँप (*Magnifera indica*), वयर (*Semecarpus anacardium*), जामुन (*Syzygium cumini*), भलायो (*Semecarpus anacardium*), लाई उपयोग गरेको देखिन्छ । त्यस्तै औषधिको रूपमा हरो (*Terminalia chebula*), बरो (*Teminalia bellirica*), अमला (*Phyllanthus emblica*), आदि प्रजातिहरू रहेको पाईन्छ । वन तरुल (*Diocorea deltoida*), निउरो (*Dryopteris cochleate*), जिब्रे साग (*Ophiolossum vulgatum*) का साथै विभिन्न प्रजातीका च्याउहरू तरकारीका रूपमा रहेको पाईन्छ । त्यस्तै पिपल (*Ficus religiosa*), बर (*Ficus bengalensis*), बेल (*Aegle marmelos*) आदि प्रजातिहरू विभिन्न धार्मिक कार्यमा प्रयोग गरेको पाईन्छ । साथै बाबियो (*Eulaliopsis binata*), काँस (*Saccharum spontaneum*) जस्ता प्रजातिहरू घर छाउन र डोरी बनाउन प्रयोग गरिएको देखिन्छ ।

५.३. सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण

५.३.१ जनसांख्यिक स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस उपमहानगरपालिकाको कुल जनसंख्या १२७३०७ रहेको छ । वडा अनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ७ मा १४७१९ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ६ मा २०९० रहेको देखिन्छ । हालको औषत घरपरिवारको आकार

ग्रामीण प्रेरणा
जन तथा वातावरण
प्रदेश वर्ष
निर्देशन

४.१६ जनरलेंगिक अनुपात १००.८६ (Male per Female) रहेको छ । २०७८ सालको जनगणना अनुसार जनसंख्याको वर्तमान अवस्थालाई वडागत रूपमा देहायबमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

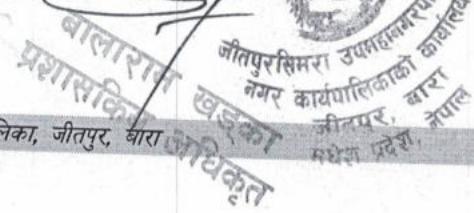
तालिका ८: जनसंख्या वितरणको अवस्था

वडा नं.	जनसंख्या		
	पुरुष	महिला	जम्मा
१.	४५८८	४३४५	८९३३
२.	५२६९	५२७९	१०५४८
३.	२०१५	१९४९	३९६४
४.	२५३९	२६८५	५२२४
५.	२३१७	२२५६	४५७३
६.	१०४७	१०४३	२०९०
७.	७६३९	७०८०	१४७१९
८.	२७१२	२५११	५२२३
९.	१६९१	१६०१	३२९२
१०.	२०५८	१८७६	३९३४
११.	२७२८	२५४०	५२६८
१२.	२२८६	२२५६	४५४२
१३.	९७	९७५	१९४६
१४.	२५०३	२६७४	५१७७
१५.	२८२६	३१३०	५९५६
१६.	२२२५	२५१६	४७४१
१७.	२०८९	२३३७	४४२६
१८.	२६८०	२७८७	५४६७
१९.	३०५७	३१०९	६१६६
२०.	३०२७	२९६६	५९९३
२१.	१९५२	१८१२	३७६४
२२.	१६४४	१६८३	३३२७
२३.	१८५९	१६६१	३५२०
२४.	२२०५	२३०९	४५१४
जम्मा	६३,९२७	६३,३८०	१,२७,३०७

श्रोत: नेपालको जनगणना २०७८

५.३.२ जनघनत्वको अवस्था

यस उपमहानगरपालिकाको कूल क्षेत्रफल ३१२.२ वर्ग कि.मि. र जनसंख्या १२७३०७ रहेको छ । वडागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा कम क्षेत्रफल वडा नं. ९ को ०.७४ वर्ग किमी र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल वडा नं. २२ को ६३.५१ वर्ग किमी रहेको देखिन्छ । वडागत जनसंख्याको वितरण हेर्दा सबैभन्दा बढि जनसंख्या वडा नं. ७ मा करिब १४७१९ रहेको देखिन्छ, भने

सबैभन्दा कम वडा नं. २ मा २०९० प्रतिशत रहेको छ । उपमहानगरपालिकाको जनघनत्व ४०८ जना प्रति वर्ग किमी रहेको छ ।

५.३.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

यस उपमहानगरपालिकाको उमेरका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार ५ वर्षमुनिको ११५१९ र ७० वर्ष माथिको कूल ३९७८ रहेको देखिन्छ । लैंगिकताका आधारमा बडागत रूपमा उमेर समुह अनुसारको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ । प्रस्तुत तालिकाको आधारमा सबैभन्दा बढि जनसंख्या १५-१९ वर्ष उमेर समुहको १३१९५ रहेको देखिन्छ । २५-५९ वर्ष उमेर उसुह जुन उमेरलाई उत्पादन सिल उमेरको रूपमा लिने गरिन्छ यस्तो जनसंख्या करिब ५४२१८ रहेको देखिन्छ ।

तालिका ९: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

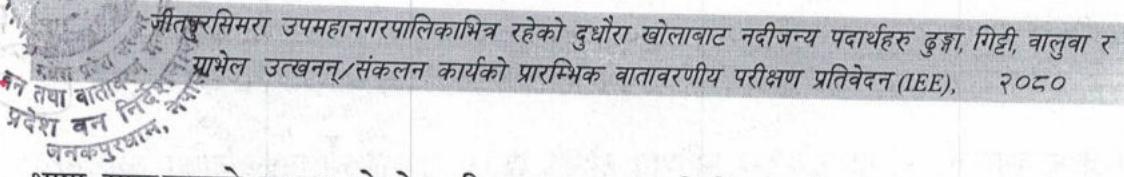
सि.न.	उमेर वर्ग समुह	पुरुष संख्या	महिला संख्या	जम्मा संख्या
१.	९५+	३०	३६	६६
२.	९०-९४	४०	४१	८१
३.	८५-८९	९९	१००	१९९
४.	८०-८४	२४४	२१९	४६३
५.	७५-७९	५४४	५०२	१०४६
६.	७०-७४	१०७९	१०४४	२१२३
७.	६५-६९	१३८३	१३५३	२७३६
८.	६०-६४	१७६७	१६२०	३३८७
९.	५५-५९	२१९४	२०१८	४२१२
१०.	५०-५४	२९७४	२८५०	५८२४
११.	४५-४९	३१०४	३०७४	६१७८
१२.	४०-४४	३९९३	३७८४	७७७७
१३.	३५-३९	४५३४	४९९२	९४४६
१४.	३०-३४	४५९१	५१२६	९७१७
१५.	२५-२९	५३१६	५७४८	११०६४
१६.	२०-२४	५९४५	६४८७	१२४३२
१७.	१५-१९	६७२४	६४७१	१३१९५
१८.	१०-१४	६६०६	६२८८	१२८९४
१९.	५-९	६७०५	६२४३	१२९४८
२०.	०-४	६०५५	५४६४	११५१९
		६३९२७	६३३८०	१२७३०७

स्रोत: राष्ट्रीय जनगणना, २०७८

५.३.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

नेपालको राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस उपमहानगरपालिका भित्र मातृभाषाका रूपमा नौ वटाभाषा मात्र बोलिने गरेको छ । प्रस्तुत तालिकाको आधारमा यस उ.म.न.पा. क्षेत्रभित्र सबैभन्दा धेरै भोजपेरी भाषा मातृभाषाको रूपमा बोल्ने जनसंख्या करिब ~~३९.३%~~, दोश्रोमा नेपाली

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र
ग्रामेल उत्थनन्/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

प्रदेश बन नियम
जनकार्यपाल

भाषा मातृभाषाको रूपमा बोल्ने करिब २८.१% र तेश्रोमा करिब १३.९% ले थारु भाषालाई
मातृभाषाको रूपमा बोल्ने गरेको तथ्यले यस उपमहानगरपालिकामा भोजपुरी भाषाको बाहूल्यता
रहेको प्रष्ट देखिन्छ ।

तालिका १०: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

सि.न.	बोलिने भाषा	पुरुष (प्रतिशत)	महिला (प्रतिशत)	जम्मा (प्रतिशत)
१.	भोजपुरी	४०.३	३८.२	३९.३
२.	नेपाली	२७.३	२९	२८.१
३.	थारु	१३.८	१३.९	१३.९
४.	तामाङ्ग	६.६	७.४	७
५.	उर्दु	६.५	६.४	६.४
६.	मैथिली	१.५	१.३	१.४
७.	मगर धुत	०.८	०.८	०.८
८.	नेवारी	०.७	०.८	०.७
९.	अन्य	०.६	०.६	०.६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

५.३.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

नेपालको जनगणना २०७८ अनुसार धार्मिक हिसाबले यस उपमहानगरपालिका भित्र हिन्दु धर्म
मान्नेहरु ७४.८ प्रतिशत रहेका छन् । त्यसैगरी, बौद्ध र ईस्लाम धर्ममान्नेहरुको जनसंख्या
कमशः ९.३ र १४.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको
छ ।

तालिका ११: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

सि.न	धर्म अनुसार जनसंख्या (नेपालको जनगणना २०७८)
१.	हिन्दु
२.	बौद्ध
३.	ईस्लाम
४.	किरात
५.	क्रिस्चियन
६.	प्रकृति
७.	बोन
८.	नैन
९.	बहाई
१०.	शिख
	जम्मा प्रतिशत
	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

मार्च २०८०
मा.पा. २५

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
ग्रामेल कार्यपालिकाको बालालिका
जीतपुर, बारा
संघर्ष प्रदर्शन बोलालिका
प्रशासनिक बोलालिका

१० तथा वातावरण संरक्षण
प्रदेश वन निर्देशनालय
जीतपुरसिमरा

५.३.६ जातिगत आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्या विवरण

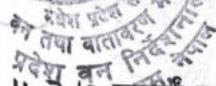
जातजातिगत आधारमा घरपरिवारलाई हेर्दा सबैभन्दा बढि तराई आदीबासीं जनजाती (थारु) १५.६३%, तराई मुस्लिम १४.७९%, पहाडी ब्रामहण रु क्षेत्री क्रमशः ९.०३% र ७.९० रहेको देखिन्छ। जातिगत आधारमा जनसंख्याको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

सि.न.	जातजातिको नाम	जाति संख्या	प्रतिशत
१.	क्षेत्री	१००६२	७.९०
२.	ब्रह्मण (पहाडी)	११४९७	९.०३
३.	मगर	३३५५	२.६४
४.	थारु	१९९०३	१५.६३
५.	तामाङ्ग	११९०३	९.३५
६.	नेवार	३२८३	२.५८
७.	विश्वकर्मा	११८०	०.९३
८.	मुस्लिम	१८८२९	१४.७९
९.	यादव	३२६१	२.५६
१०.	राई	८९४	०.७०
११.	गरुङ	७९२	०.६२
१२.	परियार	४८९	०.३८
१३.	ठुकुरी	५१९	०.४१
१४.	लिम्बु	११३	०.०९
१५.	मिजार	३१८	०.२५
१६.	तेली	२२८७	१.८०
१७.	चमार	२८७७	२.२६
१८.	कुशवाहा	१५४७	१.२२
१९.	मुसहर	१७५६	१.३८
२०.	कुर्मा	१७०५	१.३४
२१.	सन्यासी	७६७	०.६०
२२.	धानुक	२८९६	२.२७
२३.	दुसाद	३७३७	२.९४
२४.	मलाह	३२७७	२.५७
२५.	केवट	७७	०.०६
२६.	कथबनिया	१७०	०.१३
२७.	ब्रामहमण तराई	२९९२	१.७२
२८.	कलवार	२५९२	१.९७
२९.	कानु	२५९५	२.०४
३०.	अन्य	१२५१४	१.८३

स्रोत: सांस्कृतिक जनसम्पर्क २०७८

कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
संघर्ष प्रदेश, नेपाल

५.३.८ बसाई सराई

प्रस्तावित क्षेत्रमा भएको छलफल र स्थानिय जानकारहरूका अनुसार जीतपुरसिमरा उपहानगरपालिकामा अन्यत्रबाट बसाई सरेर आउने मानिसहरूको उपस्थित अत्यधिक मात्रामा रहेको पाईन्छ, भने बाहिरीनेहरूको जनसंख्या सामान्य मात्रामा रहेको पाईन्छ । बि.सं. २०४६ सालपछि जीतपुरसिमरा उपहानगरपालिकाको उत्तरी र मध्य भागमा पहाडी क्षेत्रबाट बसाई सरेर आउनेहरूको संख्या अत्यधिक मात्रामा रहेको छ । यसका साथ साथै यस क्षेत्रबाट कामका लागि विदेशिएका युवाहरूको संख्या पनि निकै बढी रहेको पाईन्छ ।

५.३.९ आर्थिक कृयाकलाप

प्रस्तावित आयोजना क्षेत्रको प्रमुख आर्थिक कृयाकलापको रूपमा कृषि रहेको छ । कृषि प्रमुख आर्थिक कृयाकलाप भएतापनि यसले व्यवसायिकरणको अवधारणा अवलम्बन गर्न सकिरहेको छैन् । तथापि प्रमुख बालीमा धान, मकै, दलहन तथा अन्य खाद्यन्नहरू लगायत मौसम अनुसारको हरिया सागपात लगाउने गरेको पाईन्छ । तर यी सबै उत्पादनहरू केवल घरायसी प्रयोजनका लागि मात्र भएको पाईन्छ प्रायः घरबाट युवाहरू विदेशिने कारणले गर्दा कतिपय कृषियोग्य भूमीहरू बाँझै रहेको देखिन्छ । तसर्थ वैदेशिक रोजगारमा जाने मानिसहरूको कारण घरघरमा भित्रने बिप्रेषणले गर्दा पनि ति घर परिवारको आर्थिक अवस्थामा केही सुधार भएको देखिन्छ ।

५.३.१० उद्योग

यो नगरपालिका वीरगंज-पथलैया करिडोरमा पर्ने भएकोले यस उपमहानगरपालिकाभित्र सानादेखि ठूलासम्मका उद्योगहरू प्रशस्त मात्रामा रहेका छन् । यस नगरपालिकाभित्र रहेको विशेष औद्योगिक क्षेत्र रहेको र सोमा पनि विभिन्न उद्योगहरू रहेका छन् ।

५.३.११ ज्याला दर

स्थानीय स्तरमा कामको प्रकृति र अवस्था हेरी ज्याला निर्धारण हुने गरेको देखिन्छ । खासगरी खेतिपातीको समयमा ज्याला दर केही बढी भएता पनि अन्य समयमा भने सामान्य हुने गर्दछ । यस प्रस्तावित क्षेत्रमा सालाखाला पुरुष तथा महिलाको लागि प्रतिदिन रु. ५०० ज्याला दर कायम गरिएको छ । तर कतिपय दक्ष श्रमशक्तिको आवश्यकता परेको खण्डमा भने त्यसको लागि बढी नै ज्याला तिर्नु पर्ने हुन्छ ।

५.३.१२ यातायात

प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने दुधौरा खोला पुग्न उत्तर तर्फबाट पूर्व-पश्चिम अन्तर्गतिको दुधौरा पुलबाट जान पाइन्छ भने जीतपुर-आमाडार सडक खण्डबाट पनि जान पाइन्छ । यो क्षेत्र यातायातको सुविधाको हिसावले माथिल्लो कोटीमा नै पर्न आउँछ । तथापि मूल्य सडकबाट केहि परका वस्तिहरूमा भने अझै पनि यातायातको असुविधा नै देखिन्छ ।

६. प्रस्ताव कार्यान्वयनका विकल्पहरू

प्रस्तावित प्रस्तावनाका लक्ष्य प्राप्ति तथा नकारात्मक प्रभावलाई न्युनिकरण लाग्ने यस अध्यायमा विभिन्न किसिमका विकल्पहरू, प्रस्तावना कार्यान्वयन हुनु नहुनु र कार्यान्वयन गर्दा प्रयोग हुने प्रविधि तथा स्थान छनौट सम्बन्धि विश्लेषण समेटेको छ । यो बैकलिपक विकल्पहरूको अध्ययनको मुख्य लक्ष्य वातावरणलाई प्रतिकूल प्रभाव नपर्ने गरी जिल्लाको विकासको निम्निति सघाउ पुऱ्याई राजश्व संकलन गर्नु हो । प्रस्तावना कार्यान्वयनको विकल्पको आधार तयार गर्दा सकारात्मक फाईदाहरुलाई बढावा दिने तथा नकारात्मक प्रभावलाई न्युनिकरण गर्ने गर्नुपर्दछ । विभिन्न विकल्पहरू जसले प्रस्तावनाका लक्ष्य न्युन वातावरणीय प्रतिकूल प्रभावका साथ प्राप्त गर्न मद्दत पुर्याउँछ । विकल्पहरूमा दुङ्गा, गिट्टी, वालुवाको संकलन/उत्खनन गर्ने वा नगर्ने भन्ने हो । यदि नगर्ने हो भने त्यसबाट के प्रभाव पर्छ र गर्ने हो भने पनि त्यसबाट के प्रभाव पर्छ भन्ने कुराको विश्लेषण हुनु आवश्यक छ ।

६.१ प्रस्ताव कार्यान्वयन नगर्ने

यो विकल्पले प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न अस्वीकार गर्दछ । दुधौराबाट थेग्रिएका वस्तुहरू संकलन गर्दा वातावरणमा दुवै सकारात्मक तथा नकारात्मक असरहरू हुन्दछन् । प्रस्ताव लागु नहुँदा खोलामा वालुवा तथा गिट्टी जम्मा हुन्दछ जसले खोलाको बहावमा असर र जल उत्पन्न प्रकोपको सम्भावना बढ़छ । यस सँगसँगै विकासका पूर्वाधार निर्माण गर्न चाहिने कच्चा पदार्थ पनि उपलब्ध नहुन सक्छ जसले गर्दा नगर, जिल्ला तथा राष्ट्रकै विकासमा बाधा पुग्न सक्छ । साथै नदीमा आएको विभिन्न वातावरणीय बिकारहरू जस्तै बाढी, पहिरो तथा भूक्षय समेत निम्निति सक्छन् । अहिलेको अवस्थामा वालुवा, गिट्टी तथा दुङ्गा पुर्वाधार विकासका लागि अति आवश्यक वस्तुहरू हुन, तसर्थ प्रस्तावना लागु गर्न उपयुक्त रहको छ । हरेक वर्ष खोलामा निरन्तर वालुवा, गिट्टी तथा दुङ्गा थिग्रिनेछ जसले गर्दा खोलाको बहावमा फरक आउनसक्छन् । साथै स्थानीयवासीको रोजगारीको अवसर र यस उपमहानगरपालिकाको आन्तरिक राजस्वको आर्थिक श्रोतमा कमि हुनेछ ।

६.२ प्रस्तावका विकल्पहरू

६.२.१ प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने

यसको अर्थ प्रस्तावित क्षेत्रहरुबाट दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेलजस्ता नदीजन्य पदार्थहरुलाई केही निश्चित शर्त र परिधिभित्र रही उत्पन्न वातावरणीय प्रभावहरुलाई न्यूनीकरण गरी प्रस्तावको कार्यान्वयन गरिनेछ । निम्न विकल्पहरू अध्ययन गरी प्रस्तावको कार्यान्वयन गरिनेछ ।

❖ परम्परागत विधिद्वारा प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने

यस विधिद्वारा कुनै वैज्ञानिक विधिको अनुसन्धान, तरिका, सोधखोज नगरी परम्परागत रूपमा चलिआएको विधिको अवलम्बन गरी प्रस्तावको कार्यान्वयन गर्नु हो । अर्थात JEE नै नाही

श्रमविधि मार्फत प्रस्तावित स्थानहरुमा थुप्रिएका नदीजन्य पदार्थहरुको न्यून मात्रामा संकलन गरी सामान्य आवश्यकतालाई पुरा गर्नु हो ।

❖ वैकल्पिक क्षेत्र

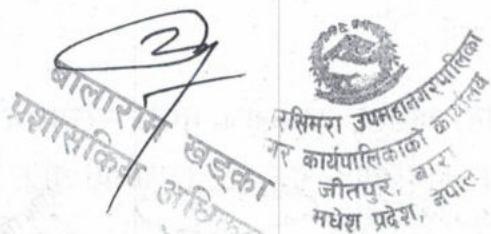
यथार्थ कुरा गर्दा वालुवा, गिट्ठी तथा ढुङ्गा नदी/खोला बाहेक अन्य ठाउँमा नपाउने हुँदा प्रस्ताव लागु नहुँदा निर्माण सामाग्रीको अभाव सृजना हुने देखिन्छ । साथै नदीजन्य यी बस्तुहरु उत्खनन् नगर्दा बाढीको समस्या बढी देखा पर्ने सम्भावना उच्च हुन्छ । तसर्थ यो थेग्रिएका बस्तुहरु निकाश गर्नु बाहेक अरु कुनै बिकल्प छैन । यस्तो अवस्थामा नदीबाट निम्तिने प्राकृतिक प्रकोप रहित स्थानहरुको छानौट गरिन्छ । अध्ययनरत टोलीबाट स्थलगत अध्ययन गर्दा निजी तथा सार्वजनिक संरचना, पहुँच मार्गको उपलब्धता नदीजन्य वस्तुको उपलब्धताको कारण यी स्थानहरु नै उपयुक्त देखियो ।

❖ वैकल्पिक समय-तालिका एवं विधि

यस खोलामा अत्याधिक बहाव असारदेखि असोजसम्म हुने गर्दछ । तर अषाढ महिनामा नै भौतिक पूर्वाधार र विकास निर्माणका कार्यहरु बढी हुने भएकोले अध्ययनरत टोलीबाट थेग्रिएका वस्तु निकासीको लागि कार्तिक महिनादेखि अषाढनौ महिना (श्रावणदेखि असोजसम्म संकलन तथा उत्खनन नगरिने) करिब २७० दिन उपयुक्त रहने सुझाव दिईएको छ । २४ घन्टा उत्खनन गर्दा रातको समयमा स्थानियलाई हल्ला हुने र अनुगमन गर्न नसकिने र जथाभावि उत्खनन् हुन सक्ने हुँदा यो विकल्पलाई अपनाईएको छैन प्रस्तावित क्षेत्र वन क्षेत्र भएकोले रातीको समयमा उत्खनन् संकलन गर्दा वन पैदावारको चोरी निकासी, वन्यजन्तुको अवैध शिकार हुन सक्ने भएकोले प्रस्तावित क्षेत्रबाट नदीजन्य पदार्थ ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा सूर्योदयदेखि सूर्यास्तसम्म मात्र निकालने विकल्पलाई अपनाईएको छ ।

❖ वैकल्पिक सम्पदा

वालुवाको निकासको लागि अरु विकल्प छैन तर पनि गिट्ठी र ढुङ्गाको ठाउँमा ईट्टा र खानीबाट ढुङ्गा झिक्न सकिन्छ । स्थानिय तहमा नै ती श्रोत साधन उपलब्ध हुने हुदाँ ती श्रोत साधन उपयोगी हुने र साथै खोलाबाट निम्तिने प्रकोप पनि न्युन हुने देखिएकाले ढुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा झिक्न नदीजन्य श्रोतलाई नै उपयुक्त विकल्पको रूपमा अपनाईएको छ ।

७. प्रभाव पहिचान, अनुमान एवं मूल्यांकन

दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा सङ्कलन/उत्खनन् एवं दुवानी गर्दा वातावरणमा पर्न सक्ने निम्न प्रभावहरू पहिचान, अनुमान एवं मूल्यांकन गरिएको छ ।

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तरिका/विधि	प्रभाव वढोत्तीकरण/ न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू
क) भौतिक वातावरण (Physical Environment) :				
१	बाढी एवं अन्य जलउत्पन्न प्रकोप	न्यूनीकरण हुन्छ	खोलामा नदीजन्य पैदावार नथुप्रिने र नदीको बहाव सन्तुलनमा रहने ।	खोलाछेउको खाली जमिनमा वृक्षारोपण गर्ने, खोलाको सतहभन्दा गहिरोसम्म उत्खनन गर्न रोक लगाउने, खोलाको किनारबाट दाया र बाया एक/एक तिहाई क्षेत्र छाडेर उत्खनन् गर्ने ।
२	नदीको बहाव/बाटोमा आउने प्रभाव	सकारात्मक/नकारात्मक	खोलाको मध्यभागबाट श्रोत संकलन भई बहाव सन्तुलनमा आउने, पहुँच बाटोमा चलने गाडिको मात्रा बढनाले बाटोमा जतातै खालडो बन्ने ।	दुवानी गर्दा अत्याधिक बस्तु लैजान नपाउने व्यवस्था मिलाउने । साथै समय समयमा बाटोको मर्मत संभार गर्ने ।
३	भिरालोपन	स्थिरता	खोला वरिपरि वृक्षारोपण हुने हुँदा भिरालोपनमा स्थिरता आउने	वृक्षारोपण कार्यक्रममा जोड दिने ।
४	भौतिक संरचनामा हुने असर	सकारात्मक	खोला आफ्नो धारमा रहने भएकोले भौतिक संरचना सुरक्षित रहने ।	तोकिएको स्थानबाट मात्र संकलन गर्ने र तोकिएको परिमाण भन्दा श्रोत संकलन नगर्ने ।
५	पानी तथा सरसफाई	प्रदूषण वढ्छ	सरसफाई नहुनाका कारण व्यक्तिगत र खोला फोहोर हुनसक्छ, पानी तथा जमिनमा लुब्रिकेन्ट्स र ग्रिजले गर्दा प्रदूषण हुने ।	रासायनहरूको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने र यसको सुरक्षित भण्डारण गर्ने । अति आवश्यक भएको बेला मात्र खोला किनारमा मर्मत तथा संभार गर्ने ।
६	धुलोपन एवं ध्वनि	बढ्छ/घट्छ	प्रेसर हर्न बज्ञाले ध्वनी प्रदूषण, कच्ची बाटाको प्रयोगले धुलो उडने ।	सकेसम्म हर्न नबजाउने र दुवानी गर्दा नदीजन्य पैदावारहरूलाई पूर्णरूपले त्रिपालले छोपेर मात्र दुवानी गर्न निर्देशन दिने ।
७	सङ्कलन/उत्खनन् सामग्रीको भण्डारणको प्रभाव	सकारात्मक	भण्डारण गर्नाले लोडिङ गर्न सजिलो र सामाग्रीको उचित व्ववस्थापन हुने ।	वातावरणमा असर नपर्ने गरी सुरक्षित स्थानमा भण्डारण गर्नुपर्ने ।

१०

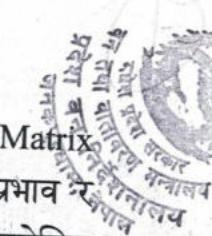
क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तरिका/विधि	प्रभाव बढोत्तीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरु
८	फोहोरमैला एवं खेर जाने सामग्री	प्रदूषण बढाउँछ	श्रमिकले उत्खनन् तथा संकलन गर्दा प्रयोग गरिने वस्तुले प्रदूषण बढाउन सक्ने ।	छुटै फोहोरमैला एवं खेर जाने सामग्रीको व्यवस्थापन स्थान तोक्नुपर्ने ।
ख) सामाजिक आर्थिक एवं सांस्कृतिक वातावरण (Socio-economic and Cultural Environment):				
१	आयस्रोतको एवं रोजगारीको अवसर	बढ्छ	कार्य सम्पादन गर्नको निमित्त श्रमिकको आवश्यकता हुँदा रोजगारीमा वृद्धि भई आय श्रोत बढ्ने ।	स्थानिय बासीहरुलाई प्राथमिकतामा राखी काम दिने, वन्चितिमा परेका समुदायहरुलाई अवसर दिने ।
२	बाटो/सडक सञ्चाल	बढ्छ	खोला जन्य पदार्थ प्रयोगले, सडक बनाउने सामग्री उपलब्ध गराउने ।	ठूला ढुङ्गाहरुलाई सडक निर्माण तथा मर्मत कार्यमा प्रयोग गर्ने
३	नगरपालिका र प्रदेशको आयस्रोत	बढ्छ	नगरपालिका र प्रदेशको राजश्वमा वृद्धि हुने ।	मापदण्ड अनुसार बोलपत्र आहान गर्नुपर्ने ।
४	विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता	बढ्छ	खोला जन्य पदार्थ उपलब्ध हुँदा विकास निर्माणमा टेवा पुग्ने ।	तोकिए बमोजिमको नदीजन्य पदार्थ दिगो रूपमा उत्खनन एवं संकलन गर्ने ।
५	धार्मिक/सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक स्थल	असर नपर्ने	संरक्षण हुने ।	धार्मिक/सांस्कृतिक एंव ऐतिहासिक स्थलमा वृक्षारोपण गर्ने ।
६	पेशागत स्वास्थ्य एवं सुरक्षा	विग्रन्छ	रक्सी सेवन गरि श्रमिकहरु काम गर्दा झै-झगडा, दिउँसोको समयमा लेवरहरु घाममा काम गर्दा Sun Burn हुने, कार्यरत कामदारहरु आईपर्ने चोटपटक, घवनि तथा धुवाँ प्रदूषणबाट पनि प्रभावित हुने ।	सवारी साधनका प्रयोग, मर्मत तथा आपतकालिन अवस्थाको बोरेमा अभिमुखीकरण दिईने, सुरक्षा सामग्रीहरु जस्तै मास्क, बुट, हेलमेट, र औषधि उपचारको लागि प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने
७	जनसङ्ख्या विस्थापन	हुँदैन		
८	खेतीयोग्य जमिन एवं कृषिजन्य सामग्री	नाश हुँदैन		
९	कामदारबीच भैझगडा	हुन्छ	श्रममूलक काममा थकान महसुश नगर्न रक्सी सेवन गरेको अवस्थामा	श्रमिकहरुलाई सचेत गराउने ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरू दङ्गा, गिट्टी, वालुवा र
ग्रामेल जा. सन्/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (....), २०८०

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तरिका/विधि	प्रभाव बढोत्तीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू
१०	नदीको वरपर बस्ती विस्तार एं खोला अतिक्रमण	हुँदैन		
११	पैदलयात्रीको सुरक्षा	बढ्छ	कार्य सम्पादन गर्न सडक संचाल व्यस्त रहने हुँदा पैदलयात्रीको सुरक्षा बढ्ने	संकलन उत्खनन कार्यमा संलग्न व्यक्तित्वहरूलाई पैदलयात्रीहरूलाई सहयोग गर्ने मनोविकास बनाउने ।
ग) जैविक वातावरण (Biological Environment):				
१	माछा एं अन्य जलचरमा पर्ने प्रभाव	नकारात्मक	माछा मार्ने कियाकलाप, धनी प्रदुषण, ल्याउको कमीले माछाको बासस्थानमा परिवर्तन आउने	माछा मार्नको लागी गोला, बारुद, करेन्टको प्रयोगमा रोक लगाउने र त्यस्ता कार्य गरेको थाहा पाएमा जरिवाना र सजाय दिने ।
२	वन्यजन्तुको आवत-जावत	आवत-जावतमा कमी आउने	कार्य संचालन गर्दा दिउँसोको समयमा वन्यजन्तुको आवत-जावतमा कमी आउने ।	रातको समय वन्यजन्तुको आवत-जावतमा हुने हुँदा धेरै असर नपर्ने ।
३	गैरकानुनी सिकार	सम्भावना छ	कामदारहरूले नजिको बनमा पाइने वन्यजन्तुको सिकार गरी भोजन बनाउने ।	सिकार सम्बन्धि कानुनी कार्बाहीको वारेमा अभिमूखिकरण गराउने ।
४	वन्यजन्तु एं वनपैदावारको गैरकानुनी व्यापार	छैन	नजिक वस्ती एं बाटोमा प्रहरी चेकिङ हुँदा व्यापार गर्न सजिलो नहुने ।	दुवानी गर्ने साधनको चेक जाँच गर्नुपर्ने ।
घ) रसायनिक वातावरण (Chemical Environment):				
१	इन्धन, लुब्रिकेन्ट्स, अम्ल तथा अन्य रसायनहरूको चुहावट	हुँच्छ	मेशिनहरूको समयमा जाँचबुझ नहुने हुँदा ।	मेशिनहरूको समय समयमा जाँचबुझ गर्नुँ पर्ने
२	धुलो एं धुवा उत्सर्जन	हुँच्छ	कच्ची बाटोको प्रयोगले धुलो उड्ने र गाडीको प्रयोगले धुवा फाल्ने भएकोले ।	दुवानी गर्दा प्रयोग गर्ने कच्च बाटो दैनिक रूपमा पानीले भिजाउने, दुवानी गर्दा पैदावारहरूलाई पूर्णरूपले त्रिपालले छोपेर मात्र दुवानी गर्न निर्देशन दिइने ।

८. प्रभाव बढोत्तीकरण एवं न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू

ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा आदि संकलन कार्यबाट विभिन्न क्षेत्रमा (जैविक, भौतिक, रसायनिक, आर्थिक-सामाजिक तथा सांस्कृतिक) कस्तो असर पर्छ भनी Matrix विधि बाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको प्रकृति, मात्रा, सिमा र अवधिको आधारमा अनुकल (सकारात्मक) र प्रतिकूल (नकारात्मक) प्रभाव र त्वसका निराकरणका उपायहरु तालिका ५ र तालिका ६ मा विश्लेषण गरिएको छ । राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन निर्देशिका, २०८० बमोजिम प्रभावलाई प्रकृति (Nature), मात्रा (Magnitude), सिमा (Extent), र समायावधि (Duration) मा वर्गीकरण गरिए बमोजिम प्रकृतिलाई प्रत्यक्ष (Direct) र अप्रत्यक्ष (Indirect), मात्रालाई उच्च, मध्यम र निम्न, सिमालाई स्थानिय, स्थान विशेष र क्षेत्रीय र अवधिलाई दीर्घकालिन, मध्यमर अल्पकालिन गरी ३ भागमा विभाजन गरि विश्लेषण गरिएको छ । ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा आदि संकलन तथा उत्खनन् कार्यबाट वातावरणमा पर्न सक्ने संभावित प्रभावहरु र सुझाव दिईएका निराकरणका उपायहरुलाई निम्न अनुसारको समिक्षा म्याट्रिक्समा प्रस्तुत गरिएको छ ।

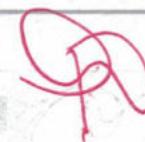
तालिका १२: सकारात्मक प्रभावको बढोत्तीकरण गर्ने उपायहरुको समिक्षा

क्रियाकलाप	सकारात्मक प्रभावहरु	सम्बन्धित सकारात्मक असरहरु	प्रभावको प्रकार					प्रभाव बढाउने उपाय	उपाय कार्यान्वयन गर्ने लाग्ने खर्च (रु.)	जिम्मेवारी
			प्रकृति	मात्रा	सिमा	अवधी	महत्वपूर्ण			
संकलन तथा उत्खनन्	भू-उपयोगमा पर्ने प्रभाव	नदीमा पैदावर नथुप्रिने र नदीको बहाव सन्तुलनमा रहने, खेतियोग्य जमिन जोगिने	अप्रत्यक्ष	मध्यम	स्थानिय	लामो समय	मध्यम	खोला छेउको खाली जमिनमा वृक्षारोपण गर्ने	१,००,०००	नगरपालिका
	आयश्रोत र जनसहभागीतामा वृद्धि	सहकारी तथा अन्य समूहहरुको विकास	प्रत्यक्ष	उच्च	स्थानिय	छोटो समय	मध्यम	श्रोत प्रचारप्रसार तथा सम्बन्धी	४०,०००	नगरपालिका

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधोरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरू दहा, गिड्ठी, वालुवा र
ग्रामेल उम्ने/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (२०८०), २०८०

क्रियाकलाप	सकारात्मक प्रभावहरू	सम्बन्धित सकारात्मक असरहरू	प्रभावको प्रकार					प्रभाव बढाउने उपाय	उपाय कार्यान्वयन गर्ने लाग्ने खन्च (रु.)	जिम्मेवारी
			प्रकृति	मात्रा	सिमा	अवधी	महत्वपूर्ण			
								जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन		
	रोजगारीको अवसर	महिला र पुरुष विचको श्रम विभाजनको विभेदमा कमी भई रोजगारीमा सामान्तर हुने	प्रत्यक्ष	उच्च	स्थान विशेष	छोटो समय	मध्यम	श्रमिक कामदारहरूलाई बढी सहभागी गराउने	-	नगरपालिका, ठेकेदार
१०	नगरपालिका र प्रदेशको आयश्रोत र राजश्व संकलन	नगरपालिका र प्रदेशकाको राजश्वमा वृद्धि हुने	प्रत्यक्ष	उच्च	राष्ट्रिय	लामो समय	अति	मापदण्ड, निर्देशन अनुसार ठेका दिने र नियमित अनुगमन गर्ने	-	नगरपालिका र ठेकेदार
	प्रविधी हस्तान्तरण हुने	श्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धि सीप सिक्ने	अप्रत्यक्ष	मध्यम	स्थान विशेष	लामो समय	कम	प्रभावित क्षेत्रका समुदायलाई प्रविधि प्रयोग गर्ने मंच विस्तार गर्ने।	-	नगरपालिका र ठेकेदार
	स्रोतको वैज्ञानिक तथा दिगो व्यवस्थापन हुने	श्रोतको प्रयासतामा हास आउनेछैन	अप्रत्यक्ष	उच्च	क्षेत्रीय	लामोसमय	अति	तोकिएको क्षेत्रलाई सिमाङ्कन गरि मात्र श्रोतको संकलन गर्ने,	१,००,०००	नगरपालिका र ठेकेदार

क्रियाकलाप	सकारात्मक प्रभावहरु	सम्बन्धित सकारात्मक असरहरु	प्रभावको प्रकार					प्रभाव बढाउने उपाय	उपाय कार्यान्वयन गर्न लाग्ने खर्च (रु.)	जिम्मेवारी
			प्रकृति	मात्रा	सिमा	अवधी	महत्वपूर्ण			
जम्मा								होर्डिङ बोर्ड निर्माण गर्ने।		
									२,४०,०००।	

तालिका १३: नकारात्मक प्रभावको निराकरण गर्ने उपायहरूको समिक्षा

क्रियाकलाप	नकारात्मक प्रभावहरु	सम्बन्धित नकारात्मक असरहरु	प्रभावको प्रकार					न्युनीकरण गर्ने उपाय	प्रभाव न्यूनीकरण खर्च (ने.रु.)	जिम्मेवारी
			प्रकृति	मात्रा	सिमा	अवधी	महत्वपूर्ण			
संकलन तथा उत्खनन्	खोला किनार कटान	खोला किनार रहेका पूर्वाधार जोखिममा पर्ने, धनजनको क्षति	अप्रत्यक्ष	मध्यम	स्थानिय	लामो समय	मध्यम	River Training Activities / Bi-Engineering Activities	५,००,०००	नगरपालिका
	अत्याधिक बस्तुको दुवानी गर्दा बाटोमा हुने क्षय	पहुँच बाटोमा चलने गाडिको मात्रा बढानाले बाटोमा जतातै खाल्डो बन्ने	प्रत्यक्ष	मध्यम	स्थान विशेष	लामो समय	मध्यम	दुवानी गर्दा अत्याधिक बस्तु लैजान नपाउने व्यवस्था मिलाउने। साथै बाटोको मर्मत संभारको निम्ति रकम छुट्ट्याउनु पर्ने।	२,००,०००	नगरपालिका र ठेकेदार

जीतपुरसिमरा नगरपालिकाभित्र रहेको दुधोंरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु दझा, गिट्ठी, वालुवा र
ग्रामेल ज. न. संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (१०८), २०८०

क्रियाकलाप	नकारात्मक प्रभावहरु	सम्बन्धित नकारात्मक असरहरु	प्रभावको प्रकार					न्युनीकरण गर्ने उपाय	प्रभाव न्यूनीकरण खर्च (ने.र.)	जिम्मेवारी
			प्रकृति	मात्रा	सिमा	अवधी	महत्वपूर्ण			
	पेशागत स्वास्थ्य एवं सुरक्षा	रक्सी सेवन गरि लेवरहरु काम गर्दा झै-झगडा, दिँसोको समयमा लेवरहरु घाममा काम गर्दा Sun Burn हुने, कार्यरत कामदारहरु आईपर्ने चोटपटक, ध्वनि तथा धुवाँ प्रदुषणबाट पनि प्रभावित हुने	अप्रत्यक्ष	मध्यम	स्थान विशेष	लामो समय	मध्यम	सवारी साधनको प्रयोग, मर्मत तथा आपतकालिन अवस्थाको बारेमा अभिमुखीकरण दिईने, सुरक्षा सामग्रीहरु जस्तै मास्क, बुट, हेलमेट, र औषधि उपचारको लागि प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने	६०,०००	नगरपालिका, ठेकेदार
	जल, वायु र ध्वनी प्रदुषण	सरसफाई नहुनाका कारण व्यक्तिगत र खोला फाहोर हुनसक्छ, प्रेसर हर्न बज्नाले ध्वनी प्रदुषण, कच्चि बाटाको प्रयोगले माटो उड्ने,	प्रत्यक्ष	मध्यम	स्थानिय	लामोसमय	मध्यम	दुवानी गर्दा प्रयोग गर्ने कच्चि बाटो दैनिक रूपमा पानीले भिजाउने, सकेसम्म हर्न नबजाउने र दुवानी गर्दा पैदावारहरुलाई पूर्णरूपले त्रिपालले छोपेर मात्र दुवानीगर्न निर्देशन दिइनेछ। मृत जीवजन्तु तथा फोहरमैला फाल्न प्रस्ताव क्षेत्रमा फाल्न निषेध गर्ने।		नगरपालिका, ठेकेदार

क्रियाकलाप	नकारात्मक प्रभावहरू	सम्बन्धित नकारात्मक असरहरू	प्रभावको प्रकार					न्युनीकरण गर्ने उपाय	प्रभाव न्यूनीकरण खर्च (ने.रु.)	जिम्मेवारी	
			प्रकृति	मात्रा	सिमा	अवधी	महत्वपूर्ण				
	रशायनको प्रयोगले हुने असरहरू	पानी तथा जमिनमा लुब्रिकेन्ट्स र ग्रिज ले गर्दा प्रदुषण हुने	अप्रत्यक्ष	उच्च	स्थानिय	लामो समय	उच्च	रसायनहरूको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाउने र यसको भण्डारण गर्ने । अति आवश्यक क्षणमा मात्र खोला किनारमा मर्मत तथा संभार गर्ने ।			
	माछा एवं अन्य जलचरमा पर्ने प्रभाव	ध्वनी प्रदुषणका कारण माछा एवं जलचरहरूको वासस्थान परिवर्तन गर्ने	अप्रत्यक्ष	मध्यम	स्थानिय	लामो समय	मध्यम	माछा मार्नको लागी नगरपालिकाले विष्पोटक पदार्थ, रसायन र करेन्टको प्रयोग गरी माछा मार्ने कामलाई निषेध गर्ने ।		‘ नगरपालिका र ठेकेदार	
	पशुपंक्षी एवं नजिकको वन क्षेत्रमा पर्ने असर	कामदारहरूबाट खोला किनारामा रहेको वन बाट काठ-दाउरा चोरी तथा पशुपंक्षीको शिकार हुन सक्ने	अप्रत्यक्ष	मध्यम	स्थानिय	लामो समय	मध्यम	वन तथा जलचर सम्बन्धिकानुनी कार्बाहीको वारेमा अभिमूखिकरणमा सचेत गराउने, समय-समयमा अनुगमन,		नगरपालिका र ठेकेदार सरोकारवाला निकायहरू	
जम्मा									७,६०,०००।-		

९. वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसार अनुगमन कार्यमा प्रस्तावक जिम्मेवार निकाय हुन पर्दछ । वातावरण व्यवस्थापन योजना कुनै पनि योजना निर्माण वा संचालन गर्दा यसका गतिविधिहरूबाट वातावरणमा पर्नसक्ने असर र प्रभाव पर्न सक्ने प्रभावहरूको पहिचान गरी त्यसलाई न्यूनिकरण गर्न गरिने प्रस्तावित एकिकृत प्रयासहरूको योजना हो । वातावरण व्यवस्थापन योजना विशेष गरी प्रभाव मूल्याङ्कन गर्दा अतिमहत्वपूर्ण प्रभावहरू भनी पहिचान गरिएका प्रभावहरूको हकमा निर्माण गरिनेछ । आयोजना निर्माण पूर्व, निर्माण तथा संचालन चरणमा पर्न सक्ने विभिन्न वातावरणीय असरहरू तथा ती चरणहरूमा ध्यान दिनुपर्ने वातावरणीय सवाल, आयोजना लाभवृद्धिका उपायहरू, नकरात्मक प्रभाव न्यूनिकरणका उपायहरू, त्यसका कार्यान्वयन तथा वातावरणीय अनुगमनका लागि संस्थागत जिम्मेवारी, वातावरणीय सम्बर्धन तथा नकरात्मक प्रभाव न्यूनिकरण लागत समेत समावेश हुने गरि वातावरणीय व्यवस्थापन योजना तयार पारिएको छ । दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने असरहरूको प्राविधिक दृष्टिकोण सहितको व्यवस्थापन योजनाको अवधारणा आवस्यक हुन्छ ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका क्षेत्र भएर बग्ने प्रस्तावित नदीबाट दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन तथा उत्खनन् गर्ने कार्यको वातावरण व्यवस्थापन योजनाले व्यवस्थापनको सामान्य धारणा अनुसरण गरेको छ । यस धारणाले योजना निर्माण, सांगठनिक संरचना, मानविय श्रोत, निश्चित निर्देशन, समन्वय, प्रतिवेदन र वजेट विनियोजनको समिश्रणले नै व्यवस्थापन योजना बन्दछन् । वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाले वातावरण संरक्षणका उपायहरू उपयुक्त रूपमा कार्यान्वयन भएको छ कि छैन, यसको प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्यांकन भएको छ कि छैन भन्ने कुराको निर्देश गर्दछ ।

यस प्रतिवेदनमा प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा यसबाट हुन सक्ने सकारात्मक प्रभावलाई अधिकतम गर्न तथा नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न त्यस्ता उपायहरूको पहिचान गरी तिनीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक मानविय श्रोत र बजेट समेतको व्यवस्था गर्न सिफारीस गरिएको छ । न्यूनीकरणका उपायहरूको व्यवस्थापन योजनाका कार्यहरूमा जि.स.स., वन, गा.पा. /न.पा. तथा संवन्धित सरोकारवालाहरू समेतको जिम्मेवारी तोकि व्यवस्थापन योजना तयार गरिएको छ ।

९.१ वातावरणीय व्यवस्थापनका लागि जिम्मेवार निकायहरू

९.१.१ स्थानिय सरकार/स्थानीय स्तरका संघ-संस्थाहरु

क) गैर सरकारी तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरु

स्थानिय तहमा भएका विभिन्न कलवहरु, गैह सरकारी संस्थाहरु, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरु आदिसंघ संस्थाहरुले ढुंगा, गिट्ठी, वालुवा संकलन, ढुवानी कार्य र बातावरण संरक्षणमा अग्रवाका रूपमा भूमिका खेल्न सक्नेछन् ।

ख) नगरपालिका

दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन सम्बन्धि योजना बनाउने र सो योजना आफ्नो अनुकूल बनाई कार्यान्वयन गर्ने नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र भित्र पर्दछ ।

ग) साझेदारी वन व्यवस्थापन समिति

यस दुधौरा खोलासंगै सरोकार राख्ने गढीमाई साझेदारी वन व्यवस्थापन समिति र हलखोरिया साझेदारी वन व्यवस्थापन समिति रहेकोछ । प्रस्तावित दुधौरा खोलाको दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा र ग्रामेल उत्खनन/संकलन क्षेत्र हलखोरिया साझेदारी वनक्षेत्रमै रहेको छ । तथापि दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा, ग्रामेलको संकलन उत्खनन् र विक्रीवितरण गर्ने अधिकार साझेदारी वन व्यवस्थापन समितिलाई नभए पनि सोको प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष प्रभाव सम्बन्धित साझेदारी वनलाई पर्ने भएकोले सम्बन्धित जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले उपरोक्त नदीको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण IEE प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको वातावरणीय व्यवस्थापन योजना (Environmental Management Plan) को कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा सम्बन्धित सहजनाथ साझेदारी वन व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

९.१.२ प्रदेश सरकार/जिल्ला स्तरका संघ-संस्थाहरु

क) वन तथा वातावरण मन्त्रालय

विभिन्न विषयगत कार्यालयहरूले दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन कार्यमा सल्लाह, सुझाव तथा अनुगमनको कार्य गरे जस्तै प्रदेशमा रहेको वन तथा वातावरण मन्त्रालयले पनि दुङ्गा, गिट्टी, ग्रामेल र वालुवाको उत्खनन/संकलन कार्यमा आवश्यक निर्देशन गर्न सक्नेछ । मधेश प्रदेश सरकारको उद्योग, पर्यटन तथा वन मन्त्रालयले आफ्नो प्रदेशमा गिट्टी, वालुवा उत्खनन, संकलन, क्रसिङ्ग र विक्री वितरण तथा क्सर उद्योग स्थापना र संचालनलाई व्यवस्थित गर्ने कार्यविधि, २०७५ बनाई खोलाजन्य पदार्थको संकलन/उत्खनन कार्यमा नियमन गर्ने कार्य गरेको छ ।

ख) प्रदेश वन निर्देशनालय

मधेश प्रदेश अन्तर्गत वन क्षेत्रभित्र रहेको खोलाहरुबाट उत्खनन/संकलन गरिने नदीजन्य पदार्थको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (EE) प्रतिवेदन स्वीकृत गर्ने निकाय प्रदेश वन निर्देशनालय भएकोले खोलावाट दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन र उत्खनन गर्दा पर्ने अनुकूल तथा प्रतिकूल प्रभावहरूको नियमित अनुगमन, नियमन र आवश्यक निर्देशन दिने जिम्मेवारी पनि प्रदेश वन निर्देशनालयको हुनेछ ।

ख) जिल्ला अनुगमन समिति

जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको जिल्ला अनुगमन समितिले खोलावाट दुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन र उत्खनन गर्दा पर्ने अनुकूल तथा प्रतिकूल प्रभावहरूको नियमित अनुगमन गर्नेछ ।

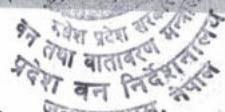

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
कार्यालयको
प्रारम्भिक वातावरणीय
परीक्षण प्रतिवेदन (IEE)

जीतपुर, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

बाराही वातावरण
प्रशासकिय अधिकार

ग) डिभिजन वन कार्यालय/सब डिभिजन वन कार्यालय

विभिन्न विषयगत कार्यालयहरूले ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन कार्यमा सल्लाह, सुझाव तथा अनुगमनको कार्य गर्न सक्नेछ । यस कार्यमा डिभिजन वन कार्यालय बारा, ढुमरवाना सब-डिभिजन वन कार्यालयको मुख्य भूमिका रहनेछ । प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणमा प्रस्ताव गरेको वातावरणीय व्यवस्थापन योजना अनुसार कार्य भए नभएको अनुगमन गरी राय सुझाव दिन सक्नेछ । सोको पालना गर्नु सम्बन्धित स्थानीय तहको कर्तव्य एवं जिम्मेवारी रहनेछ । सधिय वन नियमावली २०७९ को नियम ३० को उपनियम ५ बमोजिम राष्ट्रिय वन क्षेत्रभित्र बर्ने नदीवाट नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाश गरी तोकेको मापदण्ड र समयावधिको परिमाणमा नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी वा वालुवा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिसमा सम्बन्धित स्थानीय तहले खुल्ला प्रतिस्पर्धाको माध्यम बाट सङ्कलन र बिक्री वितरण गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोले सम्बन्धित स्थानीय तहलाई सिफारिस दिनु पर्नेछ ।

९.१.३ संघीय सरकार स्तरका संघ संस्थाहरु

क) संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलेनेपाल सरकारका नीतिनियमहरु बनाई सो कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई निर्देशन दिन्छ र त्यसको अनुगमन गर्दछ ।

ख) वन तथा वातावरण मन्त्रालय

वन जंगल क्षेत्रभित्र पर्ने सबै प्रकारका खोला खोलाहरु वन तथा वातावरण मन्त्रालयको कार्य क्षेत्रभित्र पर्छन र तिनीहरूको व्यवस्थापनको लागि जिल्लास्तरमा डिभिजन तथा सब-डिभिजन कार्यालयहरु हुन्छ । त्यसकारण खोला खोलावाट ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा संकलन र उत्खनन् कार्यमा यी दुई मन्त्रालयको अहं भूमिका भएको हुनाले यिनीहरूको समन्वय अति आवश्यक हुन्छ । वातावरणीय असरहरु र तिनीहरूको न्यूनीकरणका उपायहरूको सवाल आउनासाथ वन तथा वातावरण मन्त्रालयको समन्वय अनिवार्य हुन्छ । वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को केन्द्रस्तरको सम्बन्धीत निकाय भनेको वन तथा वातावरण मन्त्रालय हो । त्यसैले प्रारम्भिक वातावरण परीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्दा वातावरण संरक्षण ऐन र नियमावलीलाई मुख्य आधार बनाउनु अनिवार्य हुन्छ ।

९.२ अनुगमन योजना, समय तालिका र लाग्ने खर्च

कुनै पनि प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा त्यसको लागि तयार पारिएको प्रा.वा.प. प्रतिवेदनमा उल्लेख भएबमोजिम प्रस्तावले पार्ने अनुकूल प्रभावलाई अधिकतम बनाउने तथा प्रतिकूल प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्ने उपायहरु सुझाइए अनुसार कार्यान्वयन भए नभएको र त्यसको समग्र प्रभावका सम्बन्धमा नियमित अनुगमन गर्न आवश्यक हुन्छ । त्यस्तो नगरिएमा प्रस्तावको भविष्य संकटमा

प्रदेश बन निर्देशिका, २०५०, वनक्षेत्रका लागि वा.प्र.मू. निर्देशिका, २०५२
रातावारण संरक्षण नियमावली, २०७७ आदिले वातावरणीय अनुगमनलाई अनिवार्य गरेका छन्। प्रस्ताव कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन गर्नको लागि अपनाईने तरिकाबाटे विस्तृतरूपमा यस परिच्छेदमा समावेश गरिएको छ। अनुगमन कार्यको लागि आवश्यक पर्ने उपयुक्त सूचकहरुको छनौट गरी प्रभावकारी रूपमा अनुगमन गर्ने प्रक्रिया समेतलाई व्यवस्थित रूपले यहाँ प्रष्ट पार्ने प्रयास भएको छ। अनुगमनको प्रकृति र लक्ष्य बमोजिम वातावरणीय अनुगमनलाई विभिन्न प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको भएता पनि राष्ट्रिय वा.प्र.मू. निर्देशिका, २०५० ले विशेष गरी आधाररेखा सम्बन्धी अनुगमन (Baseline Monitoring), नियमपालना सम्बन्धी अनुगमन (Compliance Monitoring) र प्रभावसम्बन्धी अनुगमन (Impact Monitoring) गर्नुपर्ने प्रावधान राखेको पाईन्छ। प्रस्ताव कार्यान्वयन पछि यसका प्रतिकूल प्रभाव न्यूनीकरण गर्न र अनुकूल प्रभावलाई अधिकतम गर्नका लागि स्थान, समय र कार्यक्रमको भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक वातावरणका प्रभावको सूचक निर्धारण गरी पाक्षिक, त्रैमासिक र वार्षिक रूपले वातावरणीय अनुगमनको व्यवस्था गरिएको छ। अनुगमन कार्यक्रमको कार्यान्वयन सम्बन्धी विवरण निम्न बमोजिम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १४: अनुगमन योजना, समय तालिका र लाग्ने खर्च विवरण

अनुगमनको प्रकार	विषयवस्तु	सूचक	तरिकाविधि	समय तालिका	कूल रकम	जिम्मेवारी
आधार रेखा अनुगमन	खोलाको भौतिक अवस्था	नदीको किनार, उत्खनन स्थान	स्थलगत निरिक्षण	आयोजना कार्यान्वयन हुनु भन्दा पहिले	१०,०००	न.पा.,ठेकदार
	स्थानिय बसोवासको अवस्था	बसोवासको प्रकृति	स्थलगत निरिक्षण छलफल	आयोजना कार्यान्वयन हुनु भन्दा पहिले	१०,०००	न.पा.,ठेकदार
नियम पालना अनुगमन	सिफारिस गरिएका न्यूनीकरणका कार्य भए नभएको	उत्खनन कार्य तोकिएको स्थान र मापदण्ड र मात्रामा संकलन गरेको हेँ	स्थलगत निरिक्षण	प्रत्येक २ महिनामा	२०,०००	जि.स.स.न.पा

नेपाल वन विभाग
नेपाल वन विभाग
नेपाल वन विभाग

३

अनुगमनको प्रकार	विषयवस्तु	सूचक	तरिका/विधि	समय तालिका	कूल रकम	वन विभाग, जिम्मेवारी
	संकलन ईजाजत अनुसार काम भए नभएको	परिचय पत्र, चलानी पूर्जि आदि	स्थलगत निरक्षण , चलानी पूर्जि	बर्षको ३ पटक	१५,०००	जि.स.स.न.पा
	सुरक्षा, स्वास्थ्य	आधुनिक औजारको प्रयोग, विरामी रेकर्डर सोधपुछ	स्थलगत निरक्षण	आवश्यकता अनुसार	१५,०००	न.पा.,ठेकदार र स्वास्थ्य चौकी
	जनचेतना अभिवृद्धि कार्य भए नभएको	स्थानीय जनताहरुमा भएको जानकारी	छलफल	वार्षिक	४०,०००	न.पा.र विषयगत कार्यालयहरु
प्रभाव अनुगमन	वायु, धुँवा, ध्वनीको प्रदुषण	संकलन गर्ने तरिका तथा हुवानीमा प्रयोग हुने सवारी साधनको जाँच	स्थलगत निरक्षण, स्थानीय मानिस सँग सोधपुछ	प्रत्येक महिना ६	२०,०००	न.पा.,ठेकदार
	वन तथा वनस्पतिको अवस्था बारे	वनस्पतिको संख्या, घनत्व	स्थलगत निरक्षण	वार्षिक	२०,०००	न.पा.,विषयगत कार्यालय
	पशुपंक्षी र माछाको अवस्थाको जानकारी	पशुपंक्षी र माछाको अवस्था	स्थलगत निरक्षण	वार्षिक	२०,०००	न.पा.विषयगत कार्यालय
	खोला किनारको अवस्था	नदीको किनारा तथा भू-क्षय कस्तो अवस्थामा रहेका छन्	स्थलगत निरक्षण	प्रत्येक महिनामा ३	२०,०००	न.पा.विषयगत कार्यालय

अनुगमनको प्रकार	विषयवस्तु	सूचक	तरिका/विधि	समय तालिका	कूल रकम	जिम्मेवारी
	स्थानीय रोजगार	लगत संकलन र विश्लेषण	स्थलगत निरीक्षण, छडके जांच	प्रत्येक ६ महिनामा	२०,०००	न.पा., ठेकदार
तेश्रो पक्ष अनुगमन	IEE को प्रभावकारी कार्यान्वयन भए नभएको हेने ।	खोलाको अवस्था, भू- क्षयको अवस्था	स्थलगत निरीक्षण,	वार्षिक	५०,०००	जि.स.स., न.पा., विज्ञ परामर्शदाता
प्रतिवेदन तयारी					२५,०००	
कूल जम्मा					२,८५,०००	

९.३ अनुगमन गर्ने निकायहरु

९.३.१ जिल्ला स्तरीय अनुगमन समिति

नदीजन्य पदार्थको संकलन/उत्खनन र विक्रीवितरण सम्बन्धी प्रक्रियाको अनुगमन गर्न देहाय बमोजिमको नदीजन्य पदार्थको जिल्ला अनुगमन समिति रहनेछ ।

- क. जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख संयोजक
- ख. सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुख/अध्यक्ष सदस्य
- ग. प्रमुख जिल्ला अधिकारी सदस्य
- घ. जिल्ला प्रहरी कार्यालयको प्रमुख सदस्य
- ड. जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरी बल प्रमुख सदस्य
- च. डिभिजन वन कार्यालयको प्रमुख सदस्य
- छ. स्थानीय तह अन्तर्गत जिल्लामा कार्यरत मध्येबाट समितिले तोकेको इन्जिनियर सदस्य
- ज. आन्तरिक राजश्व कार्यालय वा करदाता सेवा कार्यालय वा सो नभएको जिल्लामा को.ले.नि.का.प्रमुख सदस्य
- झ. जिल्ला समन्वय अधिकारी सदस्य-सचिव सदस्य-सचिव

५

९.३.२ नगरपालिका स्तरीय अनुगमन समिति

१.) वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनको पालना, उत्खनन् परिमाणको नियन्त्रण, राजश्व चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण लगायतका कार्यहरुको अनुगमन गर्न देहाय बमोजिम नगर स्तरीय एक अनुगमन समिति रहनेछ ।

क.	सम्बन्धित नगरपालिकाको उप-प्रमुख	संयोजक
ख.	कम्तीमा एकजना महिला सहित ३ जना कार्यपालिका सदस्य	सदस्य
ग.	ईलाका प्रशासन कार्यालयको प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
घ.	डिभिजन वन कार्यालयको प्रमुख वा प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
ड.	पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जको प्रमुख वा प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
च.	राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समितिको प्रमुख वा प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
छ.	आन्तरिक राजश्व कार्यालयको प्रमुख वा प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
ज.	स्थानीय नेपाल प्रहरीको प्रमुख वा प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
झ.	स्थानीय सशस्त्र प्रहरीको प्रमुख वा प्रतिनिधि १ जना	सदस्य
ज.	नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	सचिव
ट.	नगरपालिकाको प्राविधिक कर्मचारी	सदस्य-सचिव

२.) नगरपालिका स्तरीय अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

- ❖ अनुगमन समितिले जुनसुकै वेला अनुगमन गरी निर्देशन दिन सक्नेछ ।
- ❖ अनुगमन समितिले आवश्यकता अनुसार अनुगमन उप-समिति, प्राविधिक उप-समिति र कार्यदल पनि गठन गर्न सक्नेछ ।
- ❖ पटके खोला प्रवेश आदेश, उत्खनन् कर्ताले राख्ने नदीजन्य पदार्थको दैनिक उत्खनन् अभिलेख, नदीजन्य पदार्थको दैनिक पटके विक्री अभिलेख तेरिजको ढाँचा अनुगमन समितिले निर्धारण गर्नेछ ।
- ❖ यस कार्यविधिमा अन्यत्र उल्लेख गरिएको कार्यहरुको अलावा अनुगमन समितिले उत्खनन् स्थद निर्धारण, क्षेत्रफल तथा गहिराईको अनुगमन र खन्न सक्ने अधिकतम गहिराईको निर्धारण जस्ता विषयहरुको निकायौल गर्नेछ ।

९.३.३ नाका व्यवस्थापन अनुगमन समिति

१.) नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् र संकलन तथा घाटगादीको लागी दुवानी गर्दा प्रयोग हुने नाकाहरुलाई व्यस्थित गर्न नगरपालिकाले देहाय बमोजिमको एक नाका व्यवस्थापन अनुगमन समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

क.	सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	संयोजक
ख.	नाका नजिकको क्षेत्र हेर्ने नेपाल प्रहरीको प्रमुख वा प्रतिनिधि	सदस्य
ग.	नाका नजिकको क्षेत्र हेर्ने सशस्त्र प्रहरीको प्रमुख वा प्रतिनिधि	सदस्य
घ.	नाका नजिकको क्षेत्र हेर्ने सब-डिभिजन वन कार्यालय/चेकपोष्टको प्रमुख वा प्रतिनिधि	

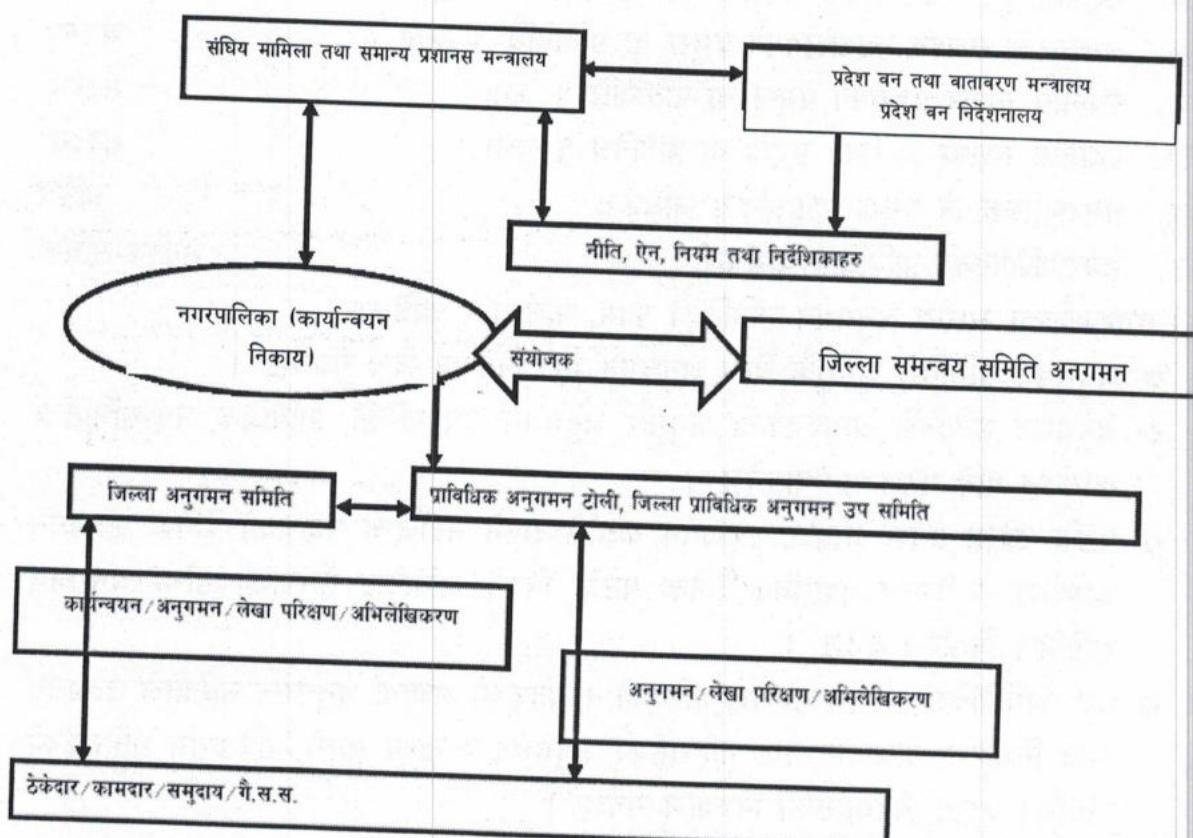
सदस्य

सदस्य सचिव

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको नगरपालिकाको कर्मचारी सदस्य सचिव
तर नाकामा दुई वा दुईभन्दा बढी वडाहरुको क्षेत्र पर्ने भएमा नगर प्रमुखले तोकेको
वडा अध्यक्ष नाका व्यवस्थापन अनुगमन समितिको संयोजक हुनेछ ।

२.) समिति, उपसमिति र कार्यदलका पदाधिकारीहरुको बैठक तथा अनुगमन सम्बन्धि सुविधा
प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ । समिति, उपसमिति र कार्यदलले आफ्नो बैठक सम्बन्धि
कार्यविधि आफै निर्धारण गर्नेछ ।

९.४ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार निकायहरुको संगठनात्मक स्वरूप

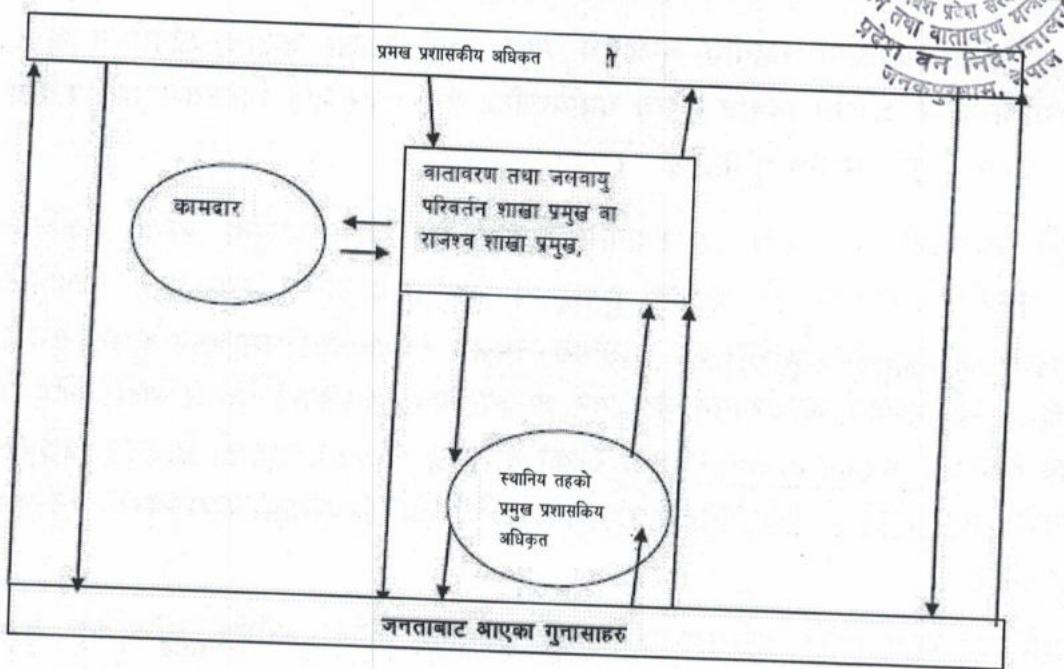
९.५ गुनासो सुनवाई संयन्त्र

जनताको गुनासो सुनवाई गर्न तथा गुनासो सुनवाईलाई सरलकृत गर्न देहाय बमोजिम सुनवाई संयन्त्रको व्यवस्था गरिनेछ ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

१०. अपराध, दण्ड तथा जरिवाना

अपराध प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत नगराई वा स्वीकृत प्रतिवेदनको विपरित हुने गरी कुनै प्रस्ताव कार्यान्वयन गरे वा गराए ।

दण्ड तथा वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ को दफा ३५ अनुसार रु.दश लाख सम्म जरिवाना जरिवाना

यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिम बाहेकको अन्य प्रतिकूल कार्य गरेमा प्रचलित ऐन कानून बमोजिम जरिवाना हुनेछ ।

११. निष्कर्ष एवं सुझावहरु

११.१ निष्कर्ष

यो प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा ठूलो मात्रामा रोजगारी शृङ्जना हुनुको साथै मधेश प्रदेश सरकार र जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका बारालाई प्रत्यक्ष रूपमा राजस्व प्राप्त हुनेछ । ढुङ्गा, गिट्टी वालुवा आदि संकलनको योजना बनाई कार्य संचालन गरिएमा श्रोतको उचित उपभोग मात्र नभई व्यवस्थापनतर्फ ठूलो सहयोग पुग्नेछ । निर्माणको लागी आवश्यक पर्ने ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा समयमै वैज्ञानिक तरिकाद्वारा संकलन हुँदा श्रोतमा आधारित उद्योगहरु र निर्माणका योजनाहरु संचालनमा रही स्थानीय स्तरदेखि राष्ट्रिय स्तरसम्म आपूर्तिको व्यवस्था हुन सक्छ । संकलन कार्यले वातावरण संरक्षण, पारिस्थितिकीय प्रणालीको विकास, जनशक्ति विकास

रे सम्पदाको उचित प्रयोगमा सहयोग पुन्याउने मात्र नभई खोला कटान, कृषियोग्य भूमि, मरुभूमिकरण, जलाधार क्षेत्रको विनास जस्ता पर्यावरणीय समस्याहरूलाई नियन्त्रण गरी राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा सकारात्मक योगदान पुन्याउँछ ।

यसका साथै प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट स्थानीय क्षेत्रमा ढुङ्गा, गिट्ठी वालुवा जस्ता प्राकृतिक पैदावारमा आधारित उद्योगहरूको प्रबद्धन हुनेछ । यस्ता प्राकृतिक सम्पदाको वैज्ञानिक व्यवस्थापनद्वारा उत्पादनशील विकास भई त्यसबाट समुन्नत र विकसित समाजको श्रृजना हुनमा टेवा पुग्नेछ । यो प्रस्ताव कार्यान्वयन हुँदा पर्ने वातावरणीय प्रभावलाई विचार गर्दा प्रतिकूल प्रभावहरूको तुलनामा अनुकूल प्रभावहरू बढी रहेको देखिन्छ । प्रस्तावहरूको विकल्प विश्लेषण गर्दा वैज्ञानिक व्यवस्थापन प्रणाली अनुसार संकलन गर्ने प्रस्तावित प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्नु पर्ने स्पष्ट देखिएको छ ।

प्रस्तुत प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनले भौतिक, जैविक, आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अवयवमा अनुकूल र प्रतिकूल दुवै प्रभाव पार्ने कुरा औल्याएको छ । प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट हुने धेरैजसो नकारात्मक असरहरु स्थानीय स्तरमा मात्र सिमित छन् जुन माथी दिइएका न्यूनीकरणका उपायहरुबाटै कम गर्न सकिन्छ । वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाको भित्र समेटिएका उपायहरु अबलम्बन गरीए प्रस्ताव क्षेत्रमा भौतिक, जैविक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक वातावरणमा कुनै किसिमको बाँकी असर पन्ने देखिदैन । अनुकूल प्रभाव अभिवृद्धि गर्न बार्षिक रु .२,४०,००० .र प्रतिकूल प्रभाव न्यूनीकरण गर्न रु ०७,६०,०००।०० हुने अनुमान गरिएको छ । त्यसतै वातावरणीय अनुगमन शिर्षकमा रु .२,८५,०००।०० खर्च अनुमान गरिएको छ । यसरी कुल रकम रु .१२,८५,०००।०० बाट लाग्न प्राप्ति —

खर्चहुने अनुमान गरिएको छ । उक्त रकमहरू प्रस्तावकले व्योहर्ने छ । तसर्थ प्रस्तावको प्रकृति, यसको अवस्थिती, स्थानीय जनसमुदायहरूको प्रस्ताव प्रतिको रुचि तथा पहिचान गरिएका सम्भावित नकारात्मक असरहरूलाई मध्यनजर गाँई प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययनले निर्देशन गरे अनुरूपको न्यूनीकरण तथा अभिवृद्धि उपायहरू अबलम्बन गर्ने शर्तमा प्रस्तावित प्रस्तावना कार्यान्वयनका लागी सिफारिस गरिन्छ साथै यो प्रस्तावना स्वीकृतिका लागी प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण पर्याप्त रहेको छ ।

११.२ सुझाव

दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा संकलन तथा उत्खनन् कार्यलाई व्यवस्थित र वातावरणमैत्री बनाउन निम्न लिखित प्रतिवद्धताहरू तथा सुझावहरू अवलम्बन गरिएको छ ।

- अनुगमन योजनामा दिइएका न्युनीकरणका उपायहरूको अनिवार्य कार्यन्वयन र त्यसको नियमित अनुगमन गरिने छ ।
 - रोजगारीको लागि स्थानीयलाई प्राथमिकता दिइने छ ।

५
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन

- > प्रत्येक वर्ष बर्षायाम सकिएपछि थुप्रिएको दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवाको परिमाण नाप्नुजांच अभिलेख राखिने छ ।
- > ठेक्का संझौतामा उल्लेख भएको परिमाण, स्थान आदिको नियमित अनुगमन गरिने छ ।
- > जिल्ला स्थित प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा भएको जिल्ला अनुगमन समितिद्वारा नियमित अनुगमन गरिने छ ।
- > जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाले ठेक्का पुर्व IEE ले सुझव गरेको संकलन/उत्खनन् क्षेत्रको परिधिलाई किल्ला गाडेर रेखाङ्कन गर्नु पर्ने र संकलन/उत्खनन् क्षेत्रको गहिराईको बेन्च मार्किङ गर्नु पर्नेछ ।
- > स्थानीय समुदायको सहभागितामा अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन र खोलाहरुको रेखदेख गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ । तेश्रो पक्षद्वारा अनुगमन (सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञहरु समावेश भएको टोली) को व्यवस्था गरिनेछ ।
- > तेश्रो पक्षद्वारा अनुगमन (सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञहरु समावेश भएको टोली) को व्यवस्था गरिनेछ ।
- > खोला जन्यपदार्थको पानीको वीचबाट उत्खनन् कार्य गरिने छैन ।

११.३ प्रतिबद्धता

राष्ट्रिय वन क्षेत्रभित्र बग्ने खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्ठी, ग्रामेल र वालुवा उत्खनन् एंव संकलन हुने कार्य हुने भएकोले वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधतामा प्रतिकूल हुने कार्य वा अपराध हुन नदिने कुरामा जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका सजग्ग एंव प्रतिबद्ध छ । कथाकतचित भएको खण्डमा सोको नियन्त्रण एंव प्रचलित ऐन कानून बमोजिम कार्यवाई गर्न गराउनमा समेत प्रतिबद्ध छ ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नेपाल कायापालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

प्रभासकिंच वालाराम वृद्धज्ञ
जीतपुर

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरू ढुङ्गा, गिड्डी, वालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

सहदर्भसामाजी
जनकपुर

- ❖ वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
- ❖ वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- ❖ जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको बस्तुगत विवरण, २०७५
- ❖ जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन, २०७९ र
संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९
- ❖ National Ambient Air Quality Standards, 2069 (2012)
- ❖ National Drinking Water Quality Standard, 2062 (2005)
- ❖ Noise Emission Standard, 2069 (2012)
- ❖ Urban Environmental Management Guidelines, 2067 B.S. (2011)
- ❖ Environmental Impact Assessment Guidelines, 1993 Nepal Gazette Volume, 45
Number 19 Kathmandu.
- ❖ Center for Public Health and Environment Development (CEPHED) (2013)
National Report Lead Nepal's New Enamel Household.

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका कार्यालय
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल
फोन: ९८४३-१२३४५६७८

बालाराम छुइका
शासकिय आदिका

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

१२/१२

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकामित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिड्डी, वालुवा र ग्रेभेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

अनुसूचीहरु
अनुसूची-१ : कार्यसूची स्वीकृतीको पत्र

प्रदेश प्रदेश सरकार
प्रदेश वन निर्देशनालय
जनकपुरधाम

मध्येश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय
जनकपुरधाम

प.सं. २०७९/८०

च.नं. ५०६

मिति:- २०८०/३/५

विषय :- प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको कार्यसूची (TOR) स्वीकृत सम्बन्धमा।

श्री जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
जीतपुर, वारा

उपरोक्त सम्बन्धमा ताँहा कार्यालयको च.न.७००९ मिति २०८०/०३/०६ गतेको प्राप्त प्रभानुसार नदीजन्य प्रदार्थहरु ढुङ्गा, गिड्डी, वालुवा र ग्रेभेल उत्खनन र संकलन कार्यको तपसिलमा उल्लेखित खोलाहरुको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) कार्यसूची वातावरण सरकार नियमावली २०७७, को नियम ३ अनुसूची -२ र नियम ५ को (ख) अनुसूची ७ को ढाँचामा तयार भई आएकोले यस निर्देशनालयको मिति २०८०/३/५ गतेको निर्णय अनुसार अनुसूची -७ उपनियम ४ वमोजिम प्रयोजनार्थ स्वीकृत भएको व्यहोरा अनुरोध छ। साथै स्वीकृत कार्यसूची -१ प्रति र सबकल फाइल ताहाँ कार्यालयमा पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ।

तपसिल
दुधौरा खोला
वालगांगा खोला
पसाहा खोला

(Signature)

जगन्नाथ प्रसाद जयसवाल
प्रदेश वन निर्देशक

वोधार्थ :-

श्री डिमिजन वन कार्यालय
वारा, सिमरा

सम्पर्क ईमेल ठेगाना :- dof2state@gmail.com / phone No. 041-420311

बालराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यालिकाको कार्यालय
जीतपुर, वारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

दसङ्ग-२०८०

१६, पर्सा

मार्ग

देवस प्रदेश वातावरण
देवस प्रदेश वातावरण
देवस प्रदेश वातावरण
देवस प्रदेश वातावरण

अनुसूची-३ : प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयारीको लागि प्राप्त पत्रहरु

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पत्र संख्या : ०७९/०८०

चलानी नं. : ५१९६

मिति : २०८०/०९/१४

विषय : सहमति सम्बन्धमा ।

श्री डिभिजन बन कार्यालय
सिमरा, बारा ।

उपरोक्त सम्बन्धमा यस उपमहानगरपालिकाको क्षेत्राधिकार मित्र पर्ने दुधौरा, बाल गंगा र
पसाह खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिर्ही, बालुवा र ग्राभेल उत्खनन एवम् संकलन गरी
विक्रीवितरण गर्नको लागि तयार भएको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदनको म्याद समाप्त
भएकोले आगामी आ.व. २०८०/०८१ को लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयार
गर्नु पर्ने भएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद) को मिति २०७९/०४/०५ गतेको बैठकबाट स्वीकृत "दुङ्गा,
गिर्ही तथा बालुवा उत्खनन, विक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७" को दफा ६(२)
बमोजिम बन क्षेत्रबाट दुङ्गा, गिर्ही तथा बालुवा उत्खनन गर्नको लागि सम्बन्धित निकायको सहमति
लिनुपर्ने व्यवस्था भएको र साथै संघीय सरकारको बन नियमाबली, २०७९ को नियम (३०) को
उपनियम (५) मा राष्ट्रिय बन क्षेत्रबाट बरने नदीबाट नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना
प्रकाशन गरी तोकेको मापदण्ड र समयावधिको अधीनमा रही वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनबाट
तोकिएको परिमाणमा नदीजन्य दुङ्गा, गिर्ही वा बालुवा सम्बन्धित डिभिजन बन कार्यालयको सिफारिशमा
सम्बन्धित स्थानीय तहले खुला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट संकलन र विक्री वितरण गर्न सकिने कानुनी
प्रावधान रहेको ।

यस उपमहानगरपालिकाले स्वीकृत गरी कार्यन्वयनमा ल्याएको बन ऐन, २०७९ को दफा ११ को
उपदफा (१) मा वातावरण संरक्षण सम्बन्धी प्रचलित संघीय कानून बमोजिम वातावरणीय अध्ययन
गर्नुपर्ने भनी निर्धारण भएका प्रस्तावहरु यस नगरपालिकामा रहेको बन क्षेत्रमा कार्यन्वयन गर्नु पूर्व
उक्त प्रस्तावहरुका बारेमा वातावरणीय अध्ययन गरी सो सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायबाट
स्वीकृत भएको हुनुपर्नेछ भनी उल्लेख भएकोले निम्न आधार र कारणले सहमति लिन आवश्यक
भएकोले वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेखित विधि, परिमाण र समयावधि अनुसार दुङ्गा, गिर्ही
तथा बालुवा उत्खनन, संकलन र विक्री गर्नको लागि सहमति उपलब्ध गरिई सहयोग गरिदिनु हुन
सावर अनुरोध छ ।

आधारहरू:

१. खोलामा दुङ्गा, गिर्ही र बालुवाको संचितिको आधार:

माथी उल्लेखित खोलाहरुको स्थलगत निरिक्षण, नापजाँच गर्दा खोलामा नदीजन्य पदार्थको संचिति
बत्याधिक भई खोलाको विचको भाग माथी उठन गर्ई खोलाको प्राकृतिक बहावमा परिवर्तन हुने

१: ०५३-४१२१७३ : jeetpurisimarasubmetropolitan@gmail.com

२०८०/०९/१४
५१९६

देवस प्रदेश वातावरण
देवस प्रदेश वातावरण
देवस प्रदेश वातावरण
देवस प्रदेश वातावरण

बालाशन बहुका
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगर कार्यालयमितिैकाको कार्यालय

सम्भावना रहेको। यसरी नदीप्रदूषणाकार्त्ता थुप्रिएर रहेको नदीजन्य पदार्थ हटाई विपदलाई न्यूनीकरण गर्नको लागी।

२. चोरी निकासी बढाने:

सर्वसाधारणले आफूलाई आवश्यक पर्ने निर्माण सामग्री दुःख, गिर्ही, बालुवा र ग्रामेल सरल, सहज र सुलभ तरिकाले नपाउने हुँदा बाध्य भई खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ चोरी निकासी गर्ने।

३. भैगोलिक कारण:

गत विगत देखि नै उक्त खोलाबाट यस पालिकाले नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, संकलन गर्दै आएको। साथै बन क्षेत्र बाहेकको अन्य क्षेत्रमा गुणस्तरीय दुःख, गिर्ही तथा बालुवाको उपलब्धता नभएको।

४. रोजगारीको अवसर शृजना:

श्रममूलक विधिबाट दुःख, गिर्ही तथा बालुवाजस्ता नदीजन्य पदार्थको संकलन/उत्खनन् गरिने हुँदा यस भेगका हजारौ स्थानीयको लागी रोजगारीको अवसर शृजना भई केही हदसम्म गाउँघरमा रहेको बेरोजगारीको समस्या समाधान हुने।

५. सार्वजनिक विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता:

स्थानीय, प्रदेश र संघीय सरकारद्वारा संचालित आयोजना/परियोजना तथा राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरूको निर्माणको लागी आवश्यक पर्ने दुःख, गिर्ही तथा बालुवा जस्ता निर्माण सामग्रीको उपलब्धता नहुँदा सार्वजनिक विकास निर्माणको कार्य ठप्प हुने हुँदा ती सामग्रीको सहज र सुलभ आपूर्तिको लागी समेत बन क्षेत्रबाट नदीजन्य पदार्थको संकलन/उत्खनन् गर्न बाध्यता भएको।

६. सर्वसाधारण जनतालाई निर्माण सामग्रीको जमाव र लागत खर्च बढाने:

सर्वसाधारण जनताले आफ्नो घर निर्माणको लागी आवश्यक पर्ने निर्माण सामग्री (नदीजन्य पदार्थ) को सहज र सुलभ आपूर्ति नहुने। अन्यत्र जिल्लाबाट आपूर्ति गर्दा निर्माण खर्चको लागत समेत बढाने भएको कारणले।

७. दिगो आन्तरिक श्रोतको व्यवस्थापन हुने:

दुःख, गिर्ही तथा बालुवा, माटो, चटान, दहतर बहतर विक्री वितरण गरी दिगो आन्तरिक श्रोतको व्यवस्थापन हुनको साथै यस उपमहानगरपालिकाको आन्तरिक राजधानी बृद्धि हुन गई जनताको चाहना र आवश्यकता अनुसारको विकास निर्माण सम्पन्न हुने।

*द्वितीय पुस्तक
प्राप्त प्रशासकीय अधिकृत*

०५३-४१२१७३ : jeetpur simara submetropolitan@gmail.com

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नेपाल कालालालिको कार्यालय
जीतपुर, बाटुपाल
संधेश प्रदेश, नेपाल

*बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत*

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु दुङ्गा, गिर्धी, वालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

मध्येश प्रदेश सरकार
उद्योग, पर्यटन तथा बन मन्त्रालय
प्रदेश वन निवेशनाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

डिभिजनल बन कार्यालय सिमरा, बारा

पत्र. संख्या:- ०६९१८०

चलानी नं. १४८५

कार्यालय-०५३५२००८३

मिति:- २०८०/१/१४

विषय:- IEE को draft प्रति उपलब्ध गराई दिने बारे।

✓ श्री जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका,
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
जीतपुर, बारा।

२०८०/१/१४
६०

प्रस्तुत विषयमा ताँहा कार्यालयको च.नं. ५२७७ मिति २०८०/१/१४ गतेको प्राप्त पत्रानमा
राष्ट्रिय वन क्षेत्र भएर बर्ने दुधौरा, बालगंगा र पसाहा खोलाबाट आ.व. २०८०/८१ मा नदीजन्य
पदार्थ उत्खनन एवं संकलन गरी विक्री वितरणको लागि IEE तयार गर्नु पर्ने भएकोले सहमति माग
भएको सन्दर्भमा सहमति प्रदान हुनु पुर्व तोकिएको मापदण्ड र संघिय वन नियमाबली २०७९
जमोजिम उल्लेखित खोलाहरुबाट नदीजन्य पदार्थ संकलन तथा विक्री सम्बन्धी IEE तयार गरी सो
को draft प्रति आवश्यक भएकोले उपलब्ध गराई दिनु हुन अनुरोध छ।

१०८०/१/१४

विनोद सिंह

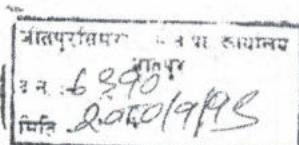
डिभिजनल वन अधिकृत

विनोद सिंह

डिभिजनल वन अधिकृत

बोधार्थ:-

श्री जिल्ला वन समन्वय समिति,
बारा, कलैया।

उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु हुङ्गा गिर्ही, वालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यालयको कार्यालय

पत्र संख्या : ०७९/०८०

चलानी नं. : EK २६

मिति : २०८०/०२/१६

विषय : प्रतिनिधीपठाई दिनु हुन् ।

श्री डिभिजन वन कार्यालय
सिमरा, वारा ।

प्रस्तुत विषयमा यस उपमहानगरपालिकाको क्षेत्रभित्र पर्ने दुधौरा, वालगांगा र पसाहा खोला
बगर क्षेत्रबाट दिगो एवं वातावरणमैत्री तरिकाले हुङ्गा, गिर्ही, वालुवा र ग्रामेललगायतका नदीजन्य
पदार्थको संकलन एवम् उत्खनन कार्यको लागि आवश्यक पर्ने प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण
(IEE) को कार्यसूची (TOR) परामर्शदाता लक्ष्मी कन्सल्टेन्सी एण्ड आई.टी.सेक्युरिटीज प्रा.लि.
वीरगंज-१६, पर्साको सहयोगमा तयार गरी मिति २०८०/०२/१४ गते प्रदेश वन निर्देशनालयमा
दर्ता भएको र मिति २०८०/०२/१६ गते श्रीमान प्रदेश वन निर्देशक ज्यूको संयोजकत्वमा
विज्ञहरु सम्मिलित समितिमा प्रस्तुत हुदै विज्ञहरुले दिएको राय सुझावहरु समावेश गरी पुनः
परिमार्जित कार्यसूची (TOR) तयार गरी स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने निर्णय भएकोले उपरोक्त
खोलाहरुको नापजाँच गरी तथ्य र तथ्यांकहरु प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEE) प्रतिवेदनमा
समावेश गर्नुपर्ने भएकोले नापजाँच कार्यमा सहयोग गर्न तहाँबाट एक जना प्रतिनिधि पठाईदिनु हुन
सादर अनुरोध छ ।

हरिलाल पुरी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

053-412173 | jeetpursimarasubmetropolitan@gmail.com

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यालयको कार्यालय
जीतपुर, वारा
नेपाल
वीरगंज-१६, पर्सा

बलराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

३१ अप्रैल २०८७ नृपेश बर्द्धमाण
प्रदेश वन निवास विभाग
जीतपुरसिमरा

उक्त दिन २०८७ मे २६ जैष्ठ शुक्रबादका १५८
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका का ग्रामपालिका ५१५८
जम्हे को आदेष्यस्त्राना तथा उपमहानगरपालिका ग्रामपालिका
वालुवाट, दुधौरा र पसाह विरासा बाट ग्रामपालिका
पुदार्थ दुःख, गिर्हि, वालुवा र ग्रामपालिका ३८४५४०।
एवं एकलग तरीको विवरण दिन २०८७ को दृष्टिकोण
जाइपुरपालिका ग्रामपालिका द्वारा प्रारक्षण (IEE)
कार्यक्रममा द्वितीय स्तरमध्ये इलापालिका ३४४५४०
कार्यक्रममा द्वितीय स्तरमध्ये तपालिका ग्रामपालिका
पुदार्थमाटो हुँदू को उपार्द्धको विवरण तपालिका
ग्रामपालिका द्वारा ग्रामपालिका ३४४५४०।

उपार्द्धको

१) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

२) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

३) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

४) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

५) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

६) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

७) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

८) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

९) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

१०) ग्रामपालिका ३७७ ग्रामपालिका ३. ग्रामपालिका १५८

ग्रामपालिका

३०.३.२०८८

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

बालराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यालयिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

पाठा नं. २

प्रतीक्षा

१) दुधौरा, वालुवा र पुस्तांडी विभागमा
जन्य पदार्थ उत्खनन र विकास तरिका
नियमित नहीं।

नियम

२) दुधौरा विभागमा नियम लम्ब नियमित
नहीं।

३) पुस्तांडी लम्ब

४) वैष्णव छाडी लम्ब

५) बक्कलीया लम्ब

६) वालुवा विभागमा नियम लम्ब नियमित,

७) जातीय नियम नहीं।

८) खुम्लीया लम्ब

९) पुस्तांडी लम्ब

१०) पुस्तांडी विभागमा नियम लम्ब नियमित।

११) नियम नहीं।

१२) अन्याय लम्ब

१३) दुधौरा लम्ब नहीं। अति अति

१४) वालुवा लम्ब

Yash Shrestha

Yash

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको लायनलेव
जीतपुर, बारा
मध्येश प्रदेश, नेपाल

Yash
बालराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

मृत्यु वातावरण निर्देश
निर्देश वन निर्देश निर्देश
जनकपुरधाम,

लिखितम हामी तपसिलका मानिस आगे आज मिति २०८०/०२/२२ गते का दिन जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका भित्र पर्ने दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ ढुङ्गा, गिर्डी, वालुवा र ग्रामेल उत्खनन एवं संकलन गर्ने को लागि प्रस्तावित खोला को स्थलगत निरिक्षण एवं नाप जाँच गर्दा इ बटा प्लट नाप जाँप भएको व्यहोरा ठीक साँचो हो फरक पर्दैन फरक परे कानून बमोजिम सहमा बझौला।

तपशिल

प्लट नं.	प्लटको नाम	प्लटको G.P.S. Co-ordinate		कैफियत
		X	Y	
१.	दाइवे प्लट	① ३०३०३३ ② ३०२७९५	३००८३२५ ३००७५४१	
२.	रमेशबाई प्लट	① ३०३८६३ ② ३०२६२३	३००६८३० ३००५८२२	
३.	षुक्रलिया प्लट	① ३००४८२ ② २९९९३०	३००३७६५ ३००२८०२	

प्राथि उल्लेखित प्लटको नाप जाँच मेरै सामने भएको हो भनी सहि छाप गर्ने जीतपुर सिमरा उ.म.न.पा. बडा नं. १४... मा बस्ने वर्ष १८... का श्री... कीपुर लक्ष्मी... १

Omānug. ऐ. ऐ. वस्ने वर्ष. ४९ का श्री कौमुदी लिखाय

ऐ ऐ बसने वर्ष...३० का श्री १

रोहत्सव

स.ब.अ. (आठौ तह) श्री जवाहर प्रसाद कुर्मा

डिभिंगन वन कार्यालय सिमारा, बारा

(मुख्य अध्यक्ष श्री परमार्थ कृष्ण)

जीतपुरसिमारा उ.म.न.पा. १४ नं. बड़ा कार्यालय

वातावरण अधिकृत श्री पप्पा सिंह

आप्पिकृत इंद्र की रमेशा शुक्रेन्द्र
जीतपुरसिमारा उ.म.न.पा.

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय बाटा

काम तामिल गान्डे

अध्यक्ष श्री शम्भ प्रसाद चौरसिया

१ श्री संजय प्रसाद चौरसिया

श्री राम प्रसाद पंडित

सुनरस कन्सलटेन्सी एण्ड ट्रेडर्स प्रा.लि.

वीरगंज १६ पर्सा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलावाट नदीजन्य पदार्थहरू दुङ्गा सिंही, बालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEP). २०८०

दुधौरा खोलाको प्लटको क्षेत्र निर्धारण गर्नको लागी बसेको बैठक

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बाचा

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बाचा
मधेश प्रदेश, नेपाल

अनुसूची-४ : सूचना टाँसको मुचुल्का र प्राप्त राय सुझावहरु

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पत्र संख्या : ०७९/०८०

चलानी नं. :

जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

मिति :

भर्पाई दादै आगे यस कार्यालयको च.नं..... मिति २०८०/०३/०८ गतेको सूचना टाँस गरी राय सुझाव पठाई दिने सम्बन्धी विषयको पत्र र सोही सम्बन्धी कलैया बारावाट संस्कार खबर दैनिकमा मिति २०८०/०३/०८ गते प्रकाशित सूचनाको फोटोकपी बुझिलिई भरपाई गरिदिए ।

सि.नं.	कार्यालय/संस्थाको नाम:	पत्र बुझेको नाम र पद:	काग्रालयको छाप:	दस्तखत:
१.	श्री जिल्ला समन्वय समिति कलैया, बारा ।	प्रमोटर अनुच्छेदी कलैया	जिल्ला समन्वय समिति कलैया, बारा ।	2080/03/10
२.	श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय कलैया, बारा ।	प्रभाव अ. 2080/03/10 जिल्ला प्रशासन कार्यालय कलैया, बारा ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय कलैया, बारा ।	18/3
३.	श्री जिल्ला प्रहरी कार्यालय कलैया, बारा	प्रभाव अ. कलैया	जिल्ला प्रहरी कार्यालय कलैया, बारा ।	2/3
४.	श्री डिभिजन वन कार्यालय सिमरा, बारा	रामदेव चौधरी को.ए.	डिभिजन वन कार्यालय सिमरा, बारा ।	2/3 2080/03/10

फ़ोन: ०५३-४१२१७३ | ईमेल: jeetpursimarasubmetropolitan@gmail.com

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

१०८/१०९

१०८/१०९

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
बारा कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

बालापाल खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिर्दी, वालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

४

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पत्र संख्या : ०७९/०८०
चलानी नं. ६०४६

उत्थिकात, छैठौं
मिति :

भर्फाई दाढै आगे यस कार्यालयको च.नं..... मिति २०८०/०३/०८ गतेको सूचना टाँस गरी राय
सुझाव पठाई दिने सम्बन्धी विषयको पत्र र सोही सम्बन्धी कलौया वाराबाट संस्कार खबर
दैनिकमा मिति २०८०/०३/०८ गते प्रकाशित सूचनाको फोटोकपी बुझिलिई भरपाई गरिदिए ।

सि.नं.	कार्यालय/संस्थाको नाम	पत्र बुझेको नाम र पद	कार्यालयको छाप	दस्तखत
१.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. १ नं. बडाको कार्यालय, वारा ।	लेख्मी लामा कडा सचिव	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका १ नं. बडा कार्यालय वारा मधेश प्रदेश, नेपाल	०७९/०३/०८०९९
२.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. ४ नं. बडाको कार्यालय, वारा ।	कुमारी श्रीमती वाप्ति लाम्च्य	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका ४ नं. बडा कार्यालय वारा मधेश प्रदेश, नेपाल	<i>[Signature]</i>
३.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. १४ नं. बडाको कार्यालय, वारा ।	पर्वत मातृ कडा सचिव	पर्वत गाँतम बडा सचिव	<i>[Signature]</i> ०७९/०३/०९९
४.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. १५ नं. बडाको कार्यालय, वारा ।	श्रीदेवी रेणी कडा सचिव	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका १५ नं. बडा कार्यालय हुम्रवाना, वारा मधेश प्रदेश, नेपाल	<i>[Signature]</i> ०७९/०३/०९९
५.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. १६ नं. बडाको कार्यालय, वारा ।	नाकिन चाहारी Mrs Operator	जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका १६ नं. बडा कार्यालय संखुवापाटा, वारा मधेश प्रदेश, नेपाल	<i>[Signature]</i> ०७९/०३/०९९

: ०५३-४१२१७३ : jeetpur.samarasubmetropolitan@gmail.com

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिका, वारा
जीतपुर, वारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

दाताराम खड्का
प्रशासकीय नियन्त्रक

मध्येश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निदेशनालय

डिभिजन वन कार्यालय, बारा

सिमरा, नेपाल

वन तथा वातावरण
प्रदेश उन निदेशनालय
डिभिजन वन कार्यालय
बारा

पत्र संख्या : यो.०५०१०८१

चलानी नं. : ०९

कार्यालय : ०५३-५२००४७

निवास : ०५३-५२०१३५

मिति :- २०८०।०।४।०७

विषय :- राय सुझाव सहित IEE प्रतिवेदन पठाईएको सम्बन्धमा।

श्री प्रदेश वन निदेशनालय,
मध्येश प्रदेश, जनकपुरदाम, बनुषा।

प्रस्तुत विषयमा जितपुरसिमरा उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, जितपुर बाराको प.सं.२०८०।०८१ च.नं.३९ मिति २०८०।०।४।०३ को पत्रसाथ प्राप्त दुधीरा, बालगंगा र पसाहा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ ढुगागिर्छी बालुवा तथा ग्राम्भेल संकलन/उत्खनन् कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय प्रirक्षण (IEE) प्रतिवेदन थान-३ अध्ययन गरी हेर्दा तपसिल बमोजिमको राय सुझावलाई समावेश गरी कारबाही हुन सिफारिस साथ अनुरोध छ।

तपरिल

१. संकलन गर्दा संकलन गर्ने क्षेत्र (प्लट) को स्पष्ट रूपमा रेखाङ्कन गरी संकेतहरु जस्तै: भण्डा गाडी चारकिल्ला छुट्टाई हर्नुपर्ने छ।
२. नदीजन्य पदार्थ संकलन तथा ढुवानी गर्दा त्यसबाट हुनसक्ने सम्भावित नोक्सानी, क्षतिको क्षतिपूर्ति व्यवस्थापन उपमहानगरपालिकाले मै रानु पर्नेछ।
३. उक्त क्षेत्रहरु बन्यजन्तु विचरण गर्ने, आवत जावत गर्ने स्थान भएकोले सुर्योस्त पछि संकलन तथा ढुवानी गर्न पाइने छैन।
४. संकलन भएका नदीजन्य पदार्थहरु परिमाण संकेतको विवरण तयार गरी सम्बन्धित कार्यालयहरुमा उपलब्ध गराउनु पर्ने छ।
५. वन क्षेत्रमा जथाभावी बाटो निर्माण गरी वन, वनस्पती, बन्यजन्तुलाई हानी, नोक्सानी नहुने गरी संकलन तथा ढुवानी गर्ने।
६. नदीजन्य पदार्थ ढुवानी गर्ने ढुवानी साधनलाई पुर्ण रूपले छोपी ल्याउनु पर्ने छ।
७. तीन वटै नदीको IEE प्रतिवेदनमा सधिय वन ऐन २०७६ र वन नियमावली मध्येश प्रदेश वन ऐन, २०७७ तथा प्रचलित अन्य कानून बमोजिम हुनेछ भन्ने थप गर्ने।
८. उक्त संकलन हुने अंतर्गत उल्लेख भए बमोजिम संचालन गर्नु पर्नेछ।
९. प्रस्तावित खोला वन क्षेत्र भित्र रहेकोले नदीजन्य पदार्थ संकलन/उत्खनन् गर्दा जैविक विविधता संरक्षणको संवेदनशिलतालाई केन्द्र विन्दुमा राखी डि.व.का./सव-डि.व.का.ले खोजेको बखत उत्खनन् कार्यमा प्रयोग गरिएका ढुवानी साधनको विवरण तथा श्रमिकहरुको नामावली उपलब्ध गराउनु पर्ने छ।
१०. नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार द्वारा स्वीकृत मापदण्ड विपरित कार्यहरु गर्न पाइने छैन।
११. नेपाल सरकार/प्रदेश सरकारले पाउनु पर्ने ४०% राजशब्द रकम कानून बमोजिम अनिवार्य उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
१२. नदीजन्य पदार्थ संकलन हुने प्लट, सर्गे जोडिएको संकलन नहुने क्षेत्र, नदीको बहाव क्षेत्र स्पष्ट खुल्ने गरी रंगिन नक्सा समावेश गर्ने।
१३. जितपुरसिमरा उ.म.न.पा.को मिति २०८०।०।२।१९ गतेको निर्णय अनुसार बालगंगा नदीमा २ वटा प्लट, दुधीरा नदीमा ३ वटा प्लट र पसाहा नदीमा ३ वटा प्लट कायम भएको पाईयो।
१४. नदीजन्य पदार्थको संकलन/उत्खनन् विशीमा श्रमिकबाट हो वा भेशिनबाट हो यकिन किटान गर्ने।
१५. राष्ट्रिय वन क्षेत्र भित्र अन्य कुराहरुको हकमा सधिय वन ऐन, २०७६, वन नियमावली २०७९, प्रादेशिक वन ऐन २०७७ बमोजिम हुनेछ।

दिनोर्धस्त्र
डिभिजनल वन आयकृत

५

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

६.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. १७ नं. बडाको कार्यालय, वारा।	वर्तमान नेपाल जीसि-१६ बडा सचिव	
७.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. १८ नं. बडाको कार्यालय, वारा।	सिमा उपेतो भींगे - १८ (व्य सोधिव)	
८.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. डुमरवाना स्वास्थ्य चौकी, वारा।	जाहै दुर्देन इवान	
९.	श्री जनता माध्यमिक विद्यालय, जीतपुरसिमरा-१४, रजघटा, वारा	रामु पूर्ण द्विष्ठिका (५०५०)	
१०.	श्री जन जागृति माध्यमिक विद्यालय, जीतपुरसिमरा-१६, सखुवाघाट, वारा	रोत व. राता ५.५.	
११.	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा. डुमरवाना शहरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन केन्द्र, वारा।	चुरन्दु चुम्प द्वारा दिए	
१२.	श्री नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय, जीतपुरसिमरा-१५, डुमरवाना, वारा	छिठ्ठ खुबेदी ५०४०	

: ०५३-४१२१७३ : jeetpursimarasubmetropolitan@gmail.com

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

M/S/3

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, वारा।
नेपाल

प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलबाट नदीजन्य पदार्थहरु दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०५०

जीतपुरस्तिमरा उपगठनगरपालिका १ नं. वडाको कार्यालय

पत्र संख्या : ०७९/०५०१०८१
चलानी नं. : ९५

मिति : २०८०।०४।१२

विषय : राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री प्रदेश वन निर्देशनालय
जनकपुरधाम, धनुषा
मधेश प्रदेश |

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८०/०३/०८ गते कलैया बाराबाट "संस्कार खबर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार र मिति २०८०/०३/१८ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम अनुसार बारा जिल्ला जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकामध्रि रहेको दुधौरा खोला क्षेत्रबाट व्यवस्थित एवं दिगोरूपमा नदीजन्य पदार्थ छुझा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेलाका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक बातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको बातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ।

क) सकारात्मक प्रभाव: स्थानीयमा रोजगारीको शृङ्खला, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरु शृङ्खला हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक व्यवहारमा बढने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा बढि, पहाँच मार्गमा बढि हुने।

स्त) नकारात्मक प्रभावः सामान्य ध्वनि र ध्वलो प्रदप्तण हने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने बातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने मिल्ले आधार

१. सर्वसाधारणले रोजगारी पाउने ।
 २. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागी नदीजन्य पदार्थ दुःख, गिट्टी, बालुवा र ग्रामेल उपलब्ध हुने ।
 ३. पालिकाको राजशब्दमा चृढ़ि हुने ।
 ४. आर्थिक गतिविधि बढाने जसले गर्दा गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुग्ने ।
 ५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हने ।

.....
१०४०८०५०४०

बालाशाह खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
४ नं. घडाको कार्यालय

औराहा, बारा

नेपाल प्रदेश सेपाल

नेपाल प्रदेश सेपाल
प्रदेश वन निर्वाचनालय
प्रदेश प्रदेश, नेपाल

मिति :

पच संख्या : ०७९/०८०

चलानी नं. : ९६

विषय : राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री प्रदेश वन निर्वाचनालय

जनकपुरधाम, धनुषा

मधेश प्रदेश ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८०/०३/०८ गते कलैया वाराबाट "संस्कार खबर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार र मिति २०८०/०३/१८ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम अनुसार आरा जिल्ला जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोला क्षेत्रबाट व्यवस्थित एवं दिगोरूपमा नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्रामेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तथारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

क) सकारात्मक प्रभाव: स्थानीयमा रोजगारीको शृजना, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरु शृजना हुने, खोला आपनो प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच भागमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव: सामान्य इवनि र धूलो प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने मिल्ने आधार

१. सर्वसाधारणले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागी नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र ग्रामेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जससे गर्दा गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

ओज बहादुर खड्की
बडा लाल्याङ्क

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

१९८०/१९८१
१००/१०१

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
१४ नं. वडाको कार्यालय

रजधट्टा, बारा

स्थान उद्देश विषय

पत्र संख्या : ०२९/०८९
चलानी नं. ५०

मिति : २०८०। ०४। ०२

विषय : राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री प्रदेश बन निर्देशनालय
जनकपुरधाम, घनुपा
मधेश प्रदेश ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८०/०३/०८ गते कलैया बाराबाट "संस्कार खबर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार र मिति २०८०/०३/१८ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम अनुसार बारा जिल्ला जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोला क्षेत्रबाट व्यवस्थित एवं दिगोरूपमा नदीजन्य पदार्थ ढुङ्गा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

क) सकारात्मक प्रभाव: स्थानीयमा रोजगारीको शृजना, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरु शृजना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बरने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव: सामान्य ध्वनि र धूलो प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव वर्णी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने मिल्ने आधार

१. सर्वसाधारणले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागी नदीजन्य पदार्थ ढुङ्गा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुर्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

स्वाक्षर
स्वाक्षर
स्वाक्षर

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

राजधानी

पत्र संख्या: १०६४/०८०

चलानी नं.: २६

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

स्वास्थ्य चौकी/आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र

जीतपुर वारा

मधेश प्रदेश, नेपाल

मिति: १०८०/०८/१८

पिष्य: - राय, सुभाष साहू सेफरियर गरिएको घोटे ।

श्री प्रदेश पनि निर्देशनालय
उपमहानगरपालिका, धनुषा
मधेश प्रदेश ।

स्मृतुत पिष्यमा मिति १०८०/०८/०८ गते जलैया वराहाट "संस्कार रथबाट शाष्ट्रिय हैलिक प्रशिक्षण" सूफाईत घार्जिनीक सूचना र मिति १०८०/०८/१८ गते मरेको घार्जिनीक सुनुपाई कार्यक्रम अनुसार वारा छिला यीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकामीत्र रहेको दुर्घाय खोला छैमुखाट ०८वाँचैत ठंप इहोलपमा नक्षालय प्रदार्थी, दुङ्गा, गिर्ही, बालुपा र ग्रामेलका दंकलना तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातापर्णीय परीक्षण (I.E.E) प्रतिवेदन तथा सम्बन्धी विषयको प्रदत्तप्राप्त ग्रह छैत्रमा निनावु सालो वातापर्णीय प्रभाव पनि जाने दिएको ।

३) सकारात्मक प्रभाव - सामान्य रोपणातीको धृजना, चिप, प्रसाह तथा आमिर्तादि ओगारका अपवर्हन धृजना हुने, रेता आज्ञा प्रापृतिक वहापमा वर्णन, विकास निर्णय सामग्रीको उपलब्धता हुने, उत्तानीय ठाको राजस्वमा पूँछ, पहुँच मार्गको पूँछ हुने ।

४) नकारात्मक प्रभाव - सामान्य उपहार र खूलो प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव झुमिमुहुर्ण गर्ने र नकारात्मक सुभाव झुनु गर्ने वातापर्णीय ओवल्यापानामा गोपना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रदत्तप्राप्त निर्णय पदार्थको सकारात्मक सुभाव बढी दिएकोले उल्लेखित प्रदत्तप्राप्त निर्णय आधारमा कार्यान्वयन गर्ने मिल्ने उठायी शुल्कप्रति जर्ते दी सिफारिष गरिएको दृ ।

प्रदत्तप्राप्त निर्णय गर्ने मिल्ने आधार

१) सर्वसाधारणले रोपणाती वाउने ।

२) संग्रानीय उत्तमा बढ्दो मूल्यमा दिगो उपस्थ प्रपर्द्यार निर्णयको लागी नदीप्रदृश्य पदार्थ दुङ्गा, गिर्ही, बालुपा र ग्रामेल उपलब्ध हुने ।

३) पालिकाको राजस्वमा पूँछ हुने ।

४) आर्थिक जातियादि बढ्ने, जस्तै गर्दा गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुऱ्यो ।

५) नदीप्रदृश्य पदार्थको दिगो एय वैशालीक ओवल्यापन हुने ।

आ. म. क. क. क.

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

२६/८/१८

बालाराम खड्कारामालिका उपमहानगरपालिका
प्रशासकिय अधिकारी कार्यपालिका, वारा
जीतपुर, वारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु दुङ्गा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जगरस्तास्थ्य प्रवर्द्धन शास्त्रा

झुगरतास्त्रा स्वास्थ्य चौकी

स्वास्थ्य चौकी
बालुवा, बारा
प्रदेश, नेपाल
पृष्ठा १५८

पत्र संख्या : ०६९/०८०

चलानी नं. : ५४८

मिति : २०८०/०३/१२

विषय : राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे।

श्री प्रदेश वन निर्देशनालय

जनकपुरधाम, धनुषा

मधेश प्रदेश।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८०/०३/०८ गते कलैया बाराबाट "संस्कार खबर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार र मिति २०८०/०३/१८ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम अनुसार बारा जिल्ला जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोला खेत्रबाट व्यवस्थित एवं दिगोरूपमा नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तथारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस जेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ।

- क) सकारात्मक प्रभाव: स्थानीयमा रोजगारीको शृजना, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरु शृजना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बन्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने।
- ख) नकारात्मक प्रभाव: सामान्य ध्वनि र धूलो प्रदूषण हुने।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने भिन्ने आधार

१. सर्वसाधारणले रोजगारी पाउने।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा विगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागी नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेल उपलब्ध हुने।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने।
४. आर्थिक गतिविधि बढाने जसले गर्दा गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुग्ने।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं बैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने।

*४१८
पृष्ठा १५८*

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

*बालाराम खड्का
वृषासक्तिय अधिकृत*

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरू दुङ्गा, गिट्ठी, बालवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE) २०८०

प्रदेश वन निवेदन संख्या : ०५३-४०००३०
प्रदेश वन निवेदन संख्या : ०५३-४०००३०

Estd. 2042

श्री जनता माध्यमिक विद्यालय, रजघटा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका-१४, रजघटा, बारा

Shree Janta Secondary School
Jeetpurisimara Sub-metropolitan-14, Rajghatta, Bara, Nepal

प.सं. : ०७९/०८०

चलानी नं : ५८९

मिति २०८०/०३/१५

विषय : राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री प्रदेश वन निवेदनालय
जनकपुरधाम, धनुषा
मधेश प्रदेश ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८०/०३/०८ गते कलैया बाराबाट "संस्कार खबर राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार र मिति २०८०/०३/१८ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम अनुसार बारा जिल्ला जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोला क्षेत्रबाट व्यवस्थित एवं दिगोरूपमा नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रेस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्ने जाने देखिन्छ ।

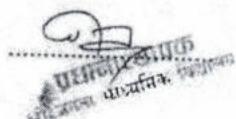
क) सकारात्मक प्रभाव: स्थानीयमा रोजगारीको श्रृङ्जना, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरू श्रृङ्जना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव: सामान्य ध्वनि र धूलो प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने मिल्ने आधार

१. सर्वसाधारणले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागी नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिट्ठी, बालुवा र ग्रामेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं बैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
संधेश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

२०८०/०३/१५
मिति

अनुसूची-५ : सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक सुनुवाईको सान्दर्भिक फोटोहरू

भर्पाई दादै आगे जिल्ला वारा जीतपुरसिमरा उममहानगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने दुधोरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ दुक्का, गिट्टी, बालुवा र ग्रामेलको उत्खनन संकलन कार्यको लागी आवश्यक पर्ने प्रारम्भिक वातावरणीय परिश्वरण (IEE) प्रतिवेदन तथारी सम्बन्धीको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको सार्वजनिक सूचना आज मिति २०८०/०३/१४ गते तपसिल बमोजिमका व्यक्तिहरूको रोहबरमा कृष्णपुरा...प्रान्ति...कृष्णपुरा ठाउँमा टाँस भएको ठीक सौचो हो । फरक पर्ने छैन, फरक परे कानून बमोजिम सहुँला बुभाउँला भनी सही छाप गरी दियो ।

सर्वसाधारण रोहबर

१. जिल्ला बारा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका वार्ड नं.३४ वस्ते वर्ष क्र० १९८५ का स्थानिक भूकानाह

झारु. जिला वारांजीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका वार्ड नं^{१५} बसने वर्ष १९८० का तितित्तुली

गोप्य ३. जिल्ला बारा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका वार्ड नं. १४ बस्ते वर्ष २०२० का गोप्य...हिन्दू १

४. जिला बारा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका वार्ड नं. ५४ बसने वर्ष १९८० का स्थितिज्ञान।

४५. जिल्ला बारा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका वार्ड नं. १५ बसने वर्ष २०२२ का रुपा ८४७९८

प्रतिविधि रोहबर
२०१७-१८ श्रीगणेशालय आमदार

13 अप्रैल 1961. इस प्रकार यह
काम किया गया है।

~~1515313219-137-221071161~~

ईति सम्बत् २०८० साल अषाढ़ महिना १४ गते रोज ५ शुभम् ।

खड़का
अधिकृत

नेपाल प्रदेश सरकार
प्रदेश वन निवेदन बालुवा
जीतपुरसिमरा,

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

आज मिति २०८०/०३/१८ गतेका दिन जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थ दुङ्गा, गिर्हि, वालुवा र ग्रामेलको उत्खनन/संकलन कार्यको लागी आवश्यक पर्ने प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण IEE प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धीको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम देहायका पदाधिकारी, सर्वसाधारण एवं सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा सम्पन्न भई देहाय बमोजिमको राय, सुझाव एवं निर्णय गरियो ।

समय : विहान ७:०० बजे ।

स्थान : श्री जनता मा. वि. रजघटा ।

उपस्थिती

सि.न.	पदाधिकारी/सरोकारवालाहरु	पद	ठेगाना	सही
१.	पृष्ठ पर्मन शुभ्राजी	कार्ड अस्ट्राइ	जीतपुरसिमरा उ.का.न.	
२.	पृष्ठ पुष्पा चिह्न	कार्ड अस्ट्राइ	जीतपुरसिमरा उ.का.न.	
३.	कैम्पिक दुर्भुति अधिकारी	फ.अ.	गोपालगढी वि.का.न.	
४.	पृष्ठ दिव्या अ. शुभ्राजी	कार्ड अस्ट्राइ	जीतपुरसिमरा उ.का.न.	
५.	पृष्ठ गोप्ता वि. रघुवी	"	" कार्ड अ.४	
६.	पृष्ठ अनुष्ठान अधिकारी	"	" कार्ड अ.५	
७.	पृष्ठ लिंगदा जनरामारा	"	" कार्ड अ.७	
८.	श्री श्रद्धिय दुसाथ पांडी	प.का.न.	जीतपुरसिमरा -७४	
९.	श्री भेसन अ. बालुवा	पाठा बालुवा	जीतपुरसिमरा -७४	
१०.	श्री पुष्कर चौधरी	"	" ११ -७४	
११.	श्री विचार हिंदे	"	जितपुरसिमरा	
१२.	श्री अर्जुन प्रभाकर	कृष्णपाल बालुवा	जीतपुरसिमरा -८८	
१३.	श्री अर्जुन पाल	कृष्णपाल	जितपुरसिमरा -०७	
१४.	श्री अर्जुन दाघार	पिछाल्ली	जितपुरसिमरा -०४	
१५.	बिलिंग दाघारी	बिलिंग	छोल्लोकी ४	
१६.	बिलिंग दाघारी	"	जिसुगुरुपा -२	
१७.	बिलिंग भद्रुशाई	"	जिमरा -१-छारा	
१८.	बिलिंग भद्रुशाई	"	जिमरा -१-छारा	Jamuna

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर अधिकारीको कार्यालय
जीतपुर, वारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरासिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिर्दी, वालुवा र शाभेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०५०

बालाजीन खड़का
विद्युत अधिकारी

प्रस्तावहरु

- प्रस्ताव कार्यन्वयनबाट सम्बन्धित क्षेत्रको प्राकृतिक प्रणाली, भौतिक प्रणाली र आर्थिक प्रणालीबिच प्रभाव पर्ने सम्बन्धमा ।
- प्रस्तावित प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृतिको लागी सिफारिस सम्बन्धमा ।

निर्णयहरु

- प्रस्ताव नं. १ माथी छलफल हुँदा जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्रको दुधौरा खोलाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन कार्यन्वयन हुँदा सो क्षेत्रको प्राकृतिक प्रणाली, भौतिक प्रणाली, जैविक प्रणाली, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक प्रणालीबिच के-कस्तो प्रभाव पर्दछ सो सम्बन्धी विस्तृत छलफल गरियो । छलफलबाट प्रस्ताव कार्यन्वयन हुँदा सकारात्मक प्रभाव र नकारात्मक प्रभावहरु तपसिल बमोजिम रहेको पाईयो ।

सकारात्मक प्रभाव

- ❖ रोजगारीको अवसरमा बृद्धि हुने ।
- ❖ आय आर्जनको अवसरमा बृद्धि हुने ।
- ❖ आयथोत र जनसहभागितामा बृद्धि हुने ।
- ❖ बाटो र सडक संजालको बृद्धि हुने ।
- ❖ जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाको राजस्वमा बृद्धि हुने ।
- ❖ अनियमितता घटने ।
- ❖ विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने ।
- ❖ प्रविधिको हस्तान्तरण हुने ।
- ❖ नदीको Morphology व्यवस्थापन हुने ।
- ❖ श्रोतको बैज्ञानिक तथा दिगो व्यवस्थापन हुने ।

नकारात्मक प्रभाव

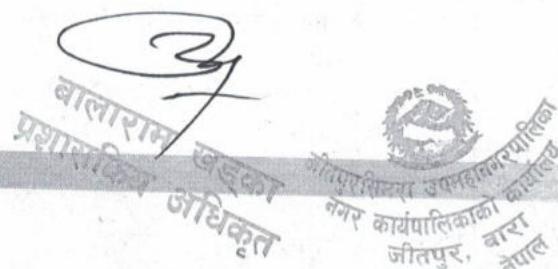
- ❖ वायु प्रदूषण, ध्वनि प्रदूषण हुने ।
- ❖ नदी किनारको कटान हुन सक्ने ।
- ❖ स्थानीय र ठेकेदारबिच विवाद हुन सक्ने ।
- ❖ पानी बर्ने दिशामा परिवर्तन हुने ।

- प्रस्ताव नं. २ माथी छलफल गर्दा उल्लेखित प्रभावको आधारमा नकारात्मक प्रभावभन्दा सकारात्मक प्रभाव बढी रहेकोले उक्त प्रस्तावको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IIE) प्रतिवेदन यस सार्वजनिक सुनुवाईबाट स्वीकृतिको लागी सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

(Handwritten signatures and marks)

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नम्बर कार्यपालिकाको बालाराम
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलावाट नदीजन्य पदार्थहरू हुन्हाँ गिरी बासुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक बातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन संस्कृत अधिकृत
संस्कृत वातावरणीय प्रदेश

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

MNR

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

27

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको बायोलैब
जीतपुर, बारा
सधेश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु बुङ्गा, गिर्ही, चालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधि

१३१८

दुधौरा खोलाको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

दुधौरा खोलाको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

विद्यालय

वाडा नं. १४
बेहरी बारा

६

दुधौरा खोलाको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

B7

खोला अनुगमन

M.

ખોલા અનુગમન

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका रहेको दुधौरा खोलावाट नदीजन्य पदार्थहरु हुङ्गा गिडी खालुवा र
ग्रामेल उत्खनन्/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

अनुसूची-६ : खोलाको नापजाँच गर्ने क्रमका फोटोहरु र उत्खनन्/संकलन कार्यक्रमको नक्साहरु

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

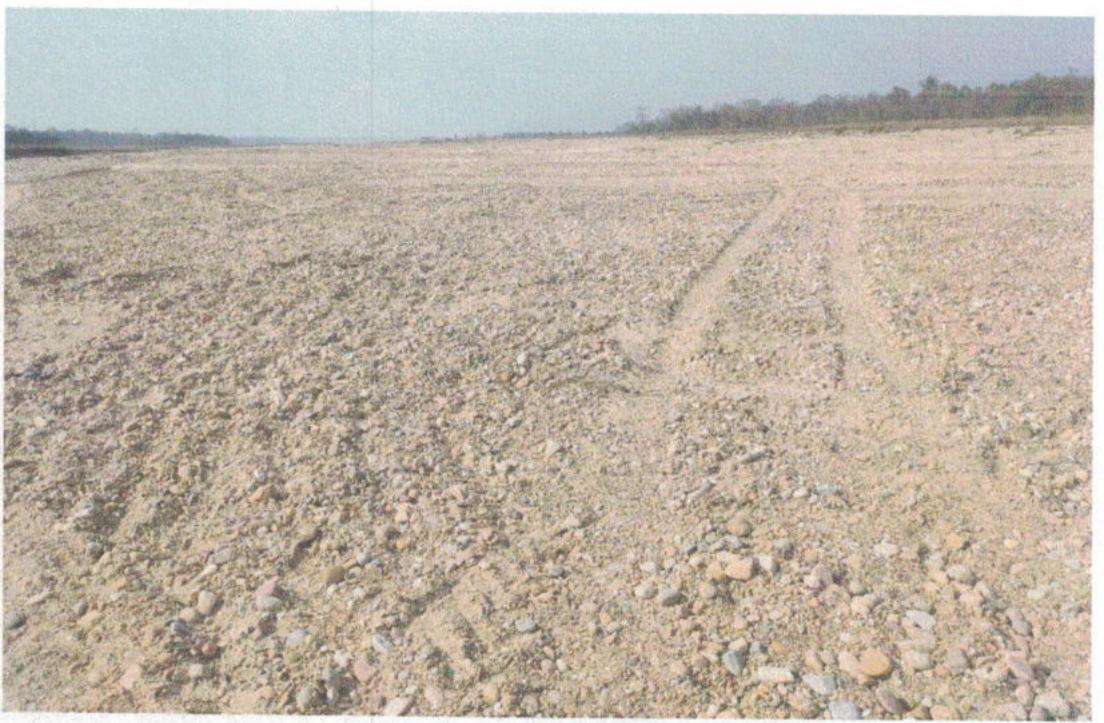
२०८०/१२

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
मध्येश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभिन्न रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिड्डी वालुवा र
भाष्टे जस्तै अम्ल उत्थनन्/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

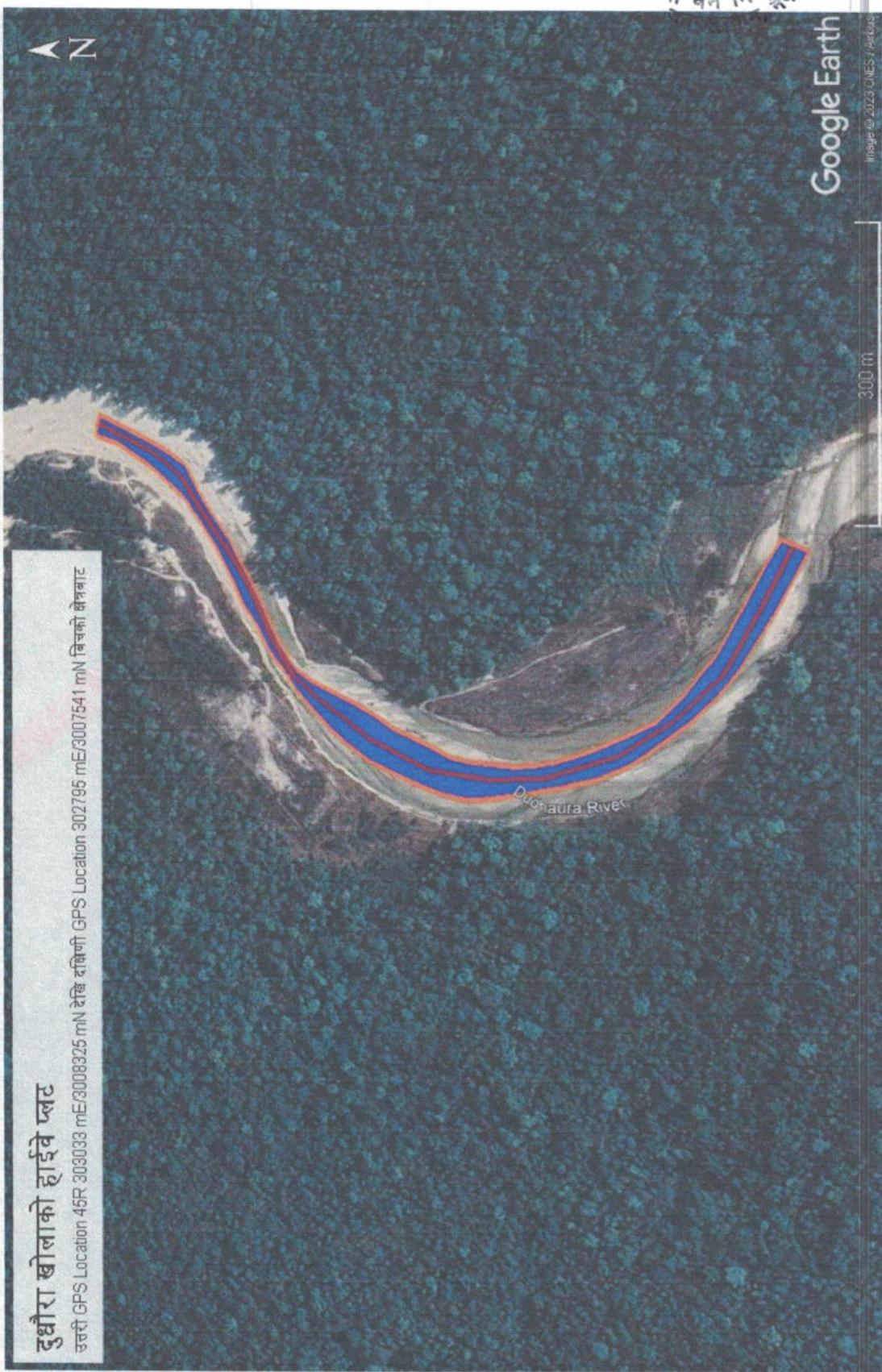
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
बेगर कार्यालय वाला
जीतपुर, बारा
मध्य प्रदेश, भारत

बालाराम सहका
प्रशासकिय अधिकृत

३२३

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलावाट नदीजन्य पदार्थहरु दुःख सिंही वालवा गा.
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (JEE) २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

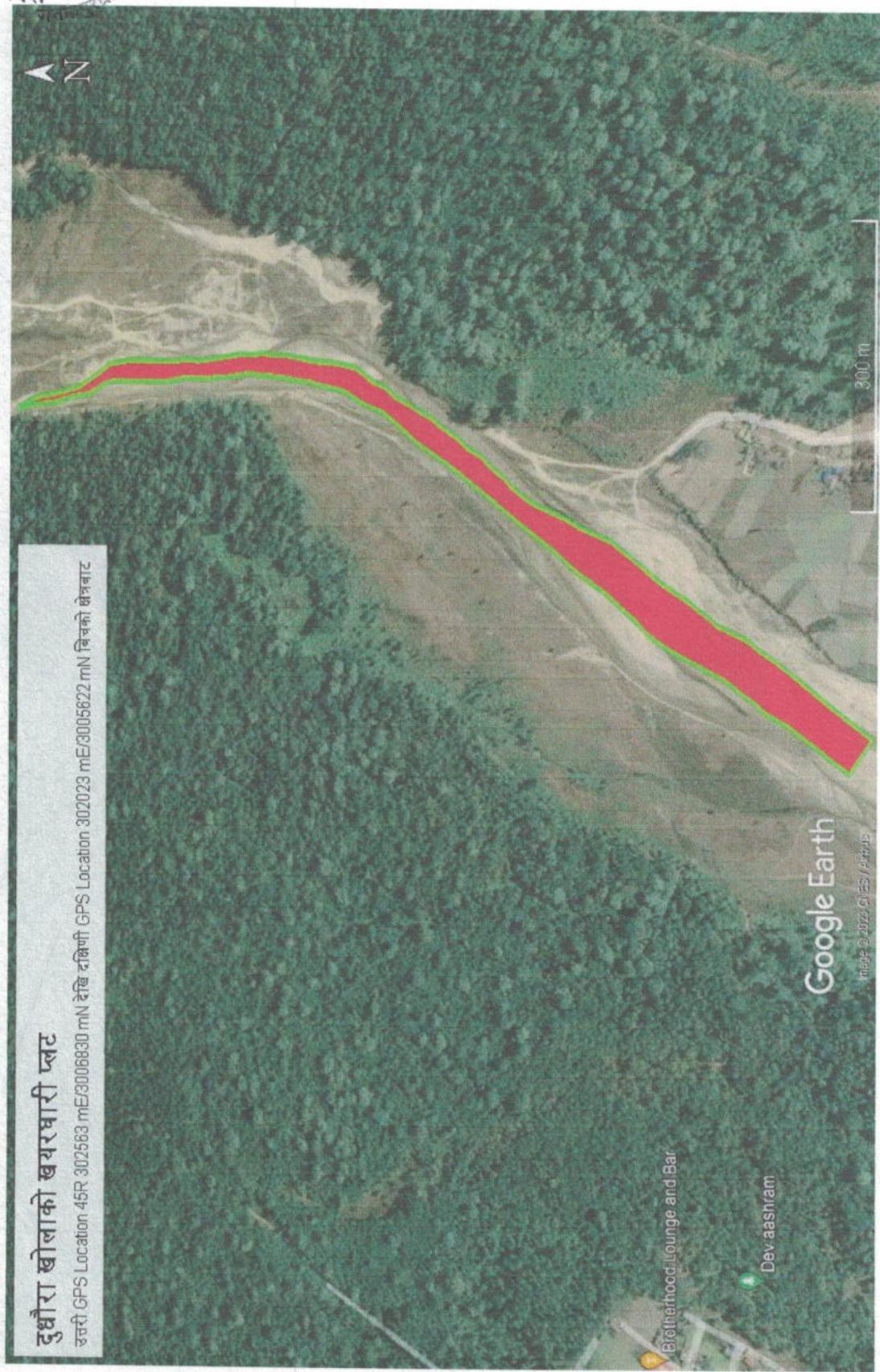

बालाराम खड़का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलावाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, मिठी, बालुवा र
बेन तथा बालुवाट क्षेत्रमा अभियानको लागि जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

२०८०/१२

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
वग्र कार्यालयकालो कार्यालय
जीतपुर, बारा
संघ संघर्ष, बालुवा

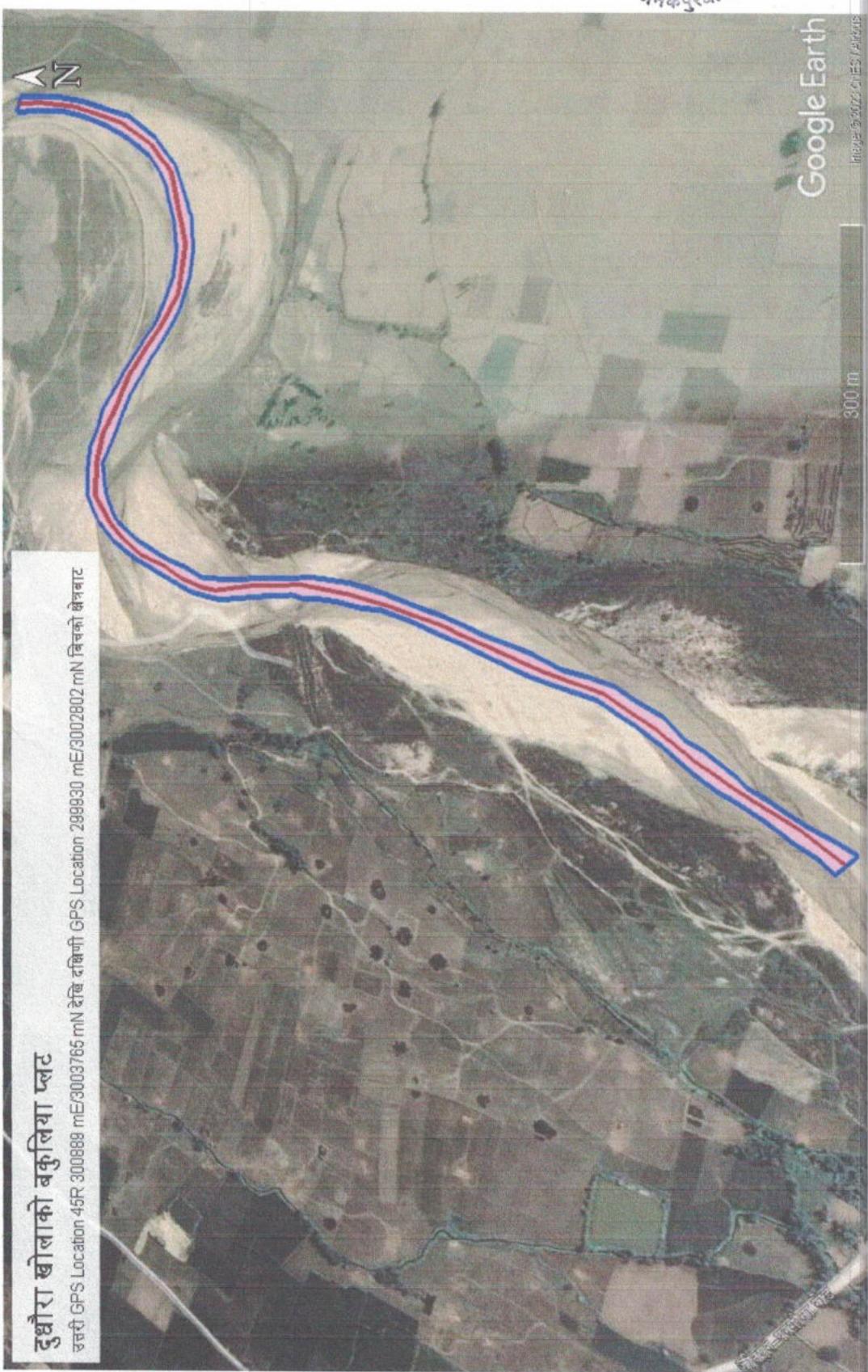
बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य परीक्षणहरू इन्डोग्राम्फूल्चा र
ग्रामेल उत्थनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिक्रिया अनुसार प्राप्ति जीतपुर
जीतपुरसिमरा, उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा
स्थानको स्थिति

Image 2/2022/प्र०१/प्र०१

300 m

Google Earth

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

२०७८
पर्वत
वीरगंज-१६, पर्वत

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, वारा
स्थान प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु दुङ्गा, गिटी, चालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

अनुसूची-७ : उत्खनन संकलन नहुने क्षेत्रको नक्सा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नेपाल शावधानिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल
प्रधान प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिही, बालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE).

अनुसूची-७ : खोलाको नापजाँच तथा अनुगमन गर्ने क्रमका फोटोहरु

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

[Signature]

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको वायालय
जीतपुर, बारा
मध्येश प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलावाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, मिठी, चालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बाटु

१५/८/२०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
बाटुपाल कार्यालय
जीतपुर, बाटुपाल
मध्यपश्चिम प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलावाट नदीजन्य पदार्थहरु, हुँडा, मिट्टी, घासुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक बातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

बालाराम खड्का
प्रशासकिक्य अधिकृत

३१/१२

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा र
ग्रामेल उत्खनन/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

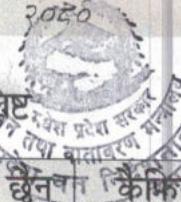
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, वारा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, जीतपुर,
मध्येश प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

अनुसूची-८ : नदीको वातावरणीय अवस्था निरीक्षण चेक लिष्ट

५

क्र.सं.	विवरण	छ वा छैन चन कैफियत
१.	वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनले औल्याएका विषयहरु अनुसारको व्यवस्था ।	
२.	वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनले सङ्कलन तथा उत्खननको लागि तोकेका क्षेत्रहरु परिवर्तन भएको	
३.	दुङ्गा, गिट्ठी, वालुवा ग्रामेल जस्ता पदार्थको अवस्था परिवर्तन	
४.	सङ्कलन, उत्खनन् र दुवानीको लागि नयाँ प्रावधान आवश्यकता	
५.	नदीले बहाव परिवर्तन गरेको	
६.	वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनले औलाएका पहिलेको अवस्था	
७.	अधिल्लो वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनले औल्याए अनुसार सङ्कलन तथा उत्खनन् गर्न मिल्ने अवस्था	
८.	नदीले नयाँ पदार्थ थुपारेको वा बगाएको अवस्था	
९.	उत्खनन् गरिने परीमाण, चारकिल्ला रेखांकन सहितको नाप नक्शा राखेको क्षेत्रको अवस्था यथावत रहेको	
१०.	अन्य	

नोट: वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनसँग आवद्ध गरी यो निरीक्षण चेक लिष्टको प्रयोग गर्नुपर्नेछ

१०/१०

३
बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
वडान् कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, वारा
नधेश प्रदेश, नेपाल

अनुसूची-९ : नदीजन्य पदार्थको विक्रीका लागि बोलपत्र आव्हान सम्बन्धी सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति:.....)

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ६२क. र यस.....गाउँपालिका वा नगरपालिकाको आर्थिक ऐन, २०.... को दफा.....को व्यवस्था बमोजिम तपशिलमा उल्लिखित नदीहरुको स्वीकृत घाटहरुबाट निर्धारित मापदण्ड बमोजिम नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् गरीगाउँपालिका वा नगरपालिकाले तोकेको दरमा विक्री गर्ने गरी ठेक्का बन्दोवस्त गर्नुपर्ने भएकोले ईच्छुक व्यक्ति, फर्म वा कम्पनीहरुले फर्मको नवीकरण भएको प्रमाणपत्र, मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्र, आ.व.....को कर चुक्ता प्रमाणपत्र र नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपीहरु संलग्न गरी तपसिल बमोजिमका शर्तहरुको अधीनमा रही बोलपत्र प्रकृयामा सहभागी हुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएकोछ ।

तपसिल

सि. नं.	सूचना नं./ बोलपत्र नं.	पत्रको नाम	उत्खनन् परिणाम (घन फिट)	न्यूनतम बोलपत्र रकम (सेवाशुल्क र मू. अ. कर बाहेक	धरौटी रकम	बोलपत्र दस्तुर (र.)
१.						

शर्तहरू:

फर्मको हकमा नवीकरण भएको दर्ता प्रमाणपत्र, मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्र, आ.व..... को करचुक्ता प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि र व्यक्तिको हकमा नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रमाणित प्रतिलिपि, बोलपत्र फाराम दस्तुर बापत यस कार्यालयमा नगदै तिरेको वा बैंक बाखा कार्यालय.....मा रहेको यस कार्यालयको खाता नं..... मा नगद जम्मा गरेको नगद भौचर साथ निवेदन पेश गरी यो सूचना प्रथमपटक प्रकाशन भएको मितिले..... औं दिनको कार्यालय समयभित्र कार्यालयबाट बोलपत्र फाराम खरिद गर्न सकिनेछ । साथै विद्युतीय माध्यमबाट बोलपत्र पेश गर्न चाहने बोलपत्रदाताले सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको www.bolpatra.gov.np बाट बोलपत्र सम्बन्धी कागजातहरु डाउनलोड तथा अपलोड गर्न सक्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

तोकिएको बोलपत्र दस्तुर यस कार्यालयको..... वा यस कार्यालयको बैंक खातामा

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

बगर कार्यालय,
जीतपुर,
मधेश प्रदेश

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

६

माथि उल्लेखित खाता नं. मा जम्मा गरेको भौचरलाई बोलपत्र सम्बन्धी कागजात साथ संलग्न गर्नुपर्नेछ । बोलपत्र पेश गर्ने अन्तिम दिन सार्वजनिक विदा पर्न गएमा सोको बलगते प्रष्ठाको कार्यालय खुल्ने दिन उल्लिखित कार्य हुनेछ ।

बोलपत्र सम्बन्धी फाराम भर्दा कबोल रकम अक्षर र अंकमा स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ । अंक र अक्षरमा फरक परेमा अक्षरलाई मान्यता दिईनेछ । आफुले कबोल गरेको अंकको..... प्रतिशतको दरले हुन आउने धरौटी रकम यस कार्यालयको..... मा रहेको धरौटी खाता नं..... जम्मा गरी सोको सळ्ळल बैंक भौचर वा बैंकबाट इजाजत प्राप्त..... बैंकबाट यस कार्यालयको नाममा बोलपत्र नं. र नाम उल्लेख गरी..... दिनको म्याद सहित जारी गरिएको बिड बण्ड सिलबन्दी खाम साथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

खरिद गरेको बोलपत्र फारामहरुमा उल्लेख भएका सबै विवरणहरु भरी बोलपत्रदाताले प्रत्येक पानामा सही छाप गरी सिलबन्दी गरी खाम बाहिर फर्मको नाम, ठेगाना, कामको विवरण, बोलपत्र विवरण प्रोपराइटरको नाम, ठेगाना, फोन नं, मोबाइल नं. समेत स्पष्ट खुलाई फर्मको छाप लगाई प्रथम पटक सूचना प्रकाशित भएको मितिले औं दिन दिनको..... बजे भित्र यस कार्यालयमा हार्डकपी वा विद्युतीय प्रति दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

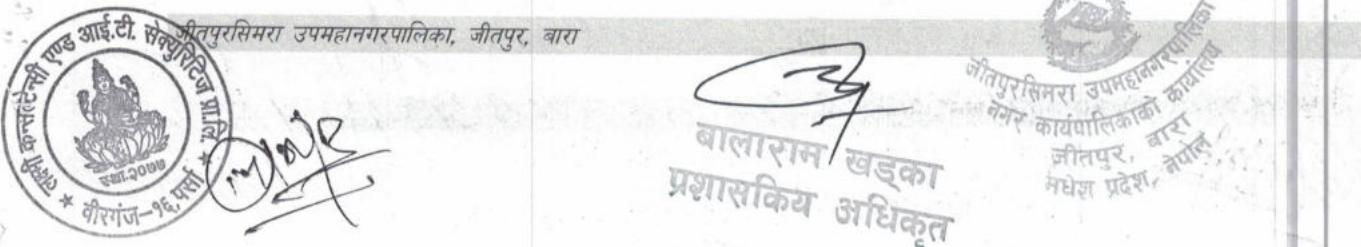
एक फर्म वा संस्थाको नाममा खरिद गरिएको बोलपत्र अर्को फर्म वा संस्थाका नामबाट दाखिला गर्ने पाइने छैन । रीतपूर्वक पर्न आएका बोलपत्र सम्बन्धी कागजातहरु पेश गर्ने अन्तिम दिनको..... बजे देखि विभिन्न कार्यालयका प्रतिनिधि, निर्माण व्यवसायी वा निजको प्रतिनिधिहरुको रोहबरमा यस कार्यालयमा खोलिनेछ । साथै बोलपत्रदाता वा निजको प्रतिनिधि बोलपत्र खोल्ने समयमा उपस्थित नभएमा बोलपत्र खोल्न बाधा पर्ने छैन । उक्त दिन विदा परेमा सो कार्य बिदाको लगतै पछि कार्यालय खुलेको दिनमा गरिनेछ ।

प्रि-विड बैठक यो सूचना प्रकाशित मितिले..... औं दिन दिनको..... बजे..... गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कार्यालयमा हुनेछ । ईच्छुक बोलपत्रदाताहरुले उक्त बैठकमा भाग लिई यस सम्बन्धमा विस्तृत जानकारी हासिल गर्न सक्नु हुनेछ । उक्त दिन बिदा परेमा उक्त बैठक सोको भोलिपल्ट सोही समयमा हुनेछ ।

बोलपत्र सम्बन्धी विस्तृत जानकारी बोलपत्र सम्बन्धी फाराममा उल्लेख गरिएको हुँदा सोही पुस्तिकाबाट अवगत गर्न वा यस कार्यालयमा सम्पर्क राख्न सकिनेछ । म्याद नाधी, रीत नपुगी वा शर्तसहित पेश हुन आएका बोलपत्र स्वीकार गर्न यस कार्यालय बाध्य हुने छैन । बोलपत्र स्वीकृत गर्ने वा नगर्ने सम्बन्धी सम्पूर्ण अधिकार यस कार्यालयमा सुरक्षित रहनेछ ।

१०८

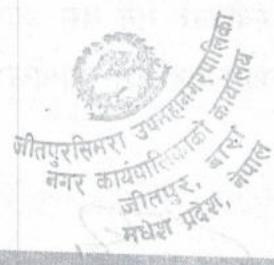
बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

गोतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कायांपालिकाको कायांत्रिव
जीतपुर, बार्ष
मध्येश प्रदेश, नेपाल

बोलपत्र स्वीकृत भएमा सो को सूचना पाएको वा घरदैलोमा सूचना टाँस भएको मिर्ति दिनभित्र मू.अ.कर दर्ता प्रमाणपत्र समेत लिई कबोल अंकको प्रथम किस्ताबापत प्रतिशतले हुने रकम अनिवार्य बुझाउनुपर्नेछ । दोस्रो किस्ताबापत प्रतिशतले हुने रकम नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ईजाजत प्राप्त बैंकबाट यस कार्यालयको नाममा साल मसान्त सम्म म्याद सहित जारी गरिएको बैंक रयरेन्टी (परफरमेन्स बन्ड) समेत पेश गरी पट्टा उठाउनुपर्नेछ । साथै बोलपत्र कबोल गर्ने व्यक्ति वा फर्मले आफुले कबोल गरेको अंक, सेवा शुल्क बापत हुन आउने जम्मा रकमको नियमानुसार थप % भ्याट रकम समेत यस कार्यालयमा बुझाउनुपर्नेछ । नियमानुसार नेपाल सरकारलाई आयकर तथा अन्य कर बोलपत्रदाताले छुट्टै बुझाउनु पर्नेछ ।

तोकिएको म्यादभित्र पट्टा उठाउन नआएमा राखिएको धरौटी रकम जफत गरी नियमानुसार बोलपत्र बन्दोवस्त गरिनेछ । यस गाउँपालिका वा नगरपालिकाका खोला तथा नदीहरुको उत्खनन् क्षेत्र र उत्खनन् परीमाणका सन्दर्भमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्बन्धित स्थानीय तहबाट जारी भएका कानून, प्रदेश कानून तथा अन्य प्रचलित कानून वा मापदण्ड बमोजिम हुनेछ । साथै यस कार्यालयबाट गरिएको वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन यस बोलपत्र सम्झौताको अभिन्न अंग मानिनेछ ।

(नोट: विस्तृत जानकारीको लागि यस कार्यालयको Website..... सकिनेछ ।

बालाराम खड्का
प्रशासनिक अधिकृत

अनुसूची-१० : ठेका सम्झौता फाराम

६

लिखितम.....नाती.....छोरा.....जिल्ला.....गाउँपालिका/नगरपालिका वडा
नगरपालिका वडा नं.स्थायी घर भई हालगाउँपालिका/नगरपालिका वडा
नं.....मा वसोवास गर्दै आएको वर्ष.....को.....ले तपसिल बमोजिमको शर्तमा
तपसिल बमोजिमको क्षेत्रमा.....ठेका बन्दोवस्त गर्ने गरि यस कार्यालयबाट प्रकाशित
गरिएको मिति.....को ठेका नं.....को सुचना बमोजिम ढुङ्गा, गिटी र बालुवा
उत्खनन, सङ्कलन तथा बिक्री वितरणका लागि तपाईं समेतले पेश गर्नु भएको बोलपत्र
मूल्यांकन गर्दा आ.व.....का लागि.....रु.(मू.अ.कर बाहेक) मा
तपाईंसँग ठेका सम्झौता गर्न मिति.....मा यस कार्यालयबाट निर्णय भएको हुँदा
उपर्युक्त निर्णय अनुसार तपसिलका शर्त बमोजिम तपसिल बमोजिमका
क्षेत्रमा.....गाउँपालिका वा नगरपालिकाको तर्फबाट आय सङ्कलन गर्ने ठेकाको मञ्जुरी
भई सम्झौता गर्न उपस्थित भएको छु । तपसिलमा लेखिए बमोजिमको शर्तमा कुनै घटीबढी
नपारी कामकाज गरी मिति.....मा यस कार्यालयलाई.....प्रतिशत छुट पाउने
रकम कटाई सम्पूर्ण किस्ताको रकम एकमुष्ट रु.....(मू.अ.कर बाहेक) बुझाई
मिति.....देखि मितिसम्म आ.व.....को लागि ठेका चलाउनेछु । पछि
मैले गरेको सम्झौता उपर कुनै कुरा उजुर गर्ने छैन, गरे यसै कागजातबाट बदर गरीदिनु भनी
मेरो मनोमानी राजीखुसी सँग रकम चलनको कबुलियत लेखी यस कार्यालयमा बुझाएको छु ।

तपसिल :

१. यस सम्झौतापत्रमा उल्लेख गरिए बमोजिमका क्षेत्र भित्र र शर्तको अधीनमा रही आ.व ..
.....का लागि प्रतिशत.....छुट पाउने रकम कटाई सम्पूर्ण किस्ताको रकम एकमुष्ट
रु).....मू.अ.कर बाहेक (वा प्रथम किस्ता बापतको रु)मू.अ.कर
बाहेक (बुझाईगते देखिसम्मको लागि प्रचलित कानूनको अधीनमा
रही आय सङ्कलन गर्नेछु ।
२. उक्त आय सङ्कलन गर्नका लागि गाउँपालिका वा नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका यसैसाथ
संलग्न सूचीका मालवस्तुमा सोही सूचीमा तोकिएको दरमा बिक्री मूल्य, सेवा शुल्क वा
दस्तुरको रूपमा आय सङ्कलन गर्ने गरी गाउँपालिका वा नगरपालिका.....लाई अग्रिम
एकमुष्ट वा प्रथम किस्ता बापतको रकम बुझाएको छु ।
३. सो आय सङ्कलन गर्न गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट निर्धारण भएको वस्तुमा तोकिदिएको
दर बाहेक अन्य कुनै किसिमको कर सेवाशुल्क, दस्तुर इत्यादि थप गरी लिने छैन र
.....गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट प्रमाणित गरिए बाहेकका रसीदहरु प्रयोग गरी
आय सङ्कलन गर्ने छैन । अनुगमन समिति वा स्थानीय तहबाट अनुगमन हुँदा कुनै

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

२०८०

३
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
बालाराम खड्का वडा कार्यालय
प्रशासकिय अधिकृत सधेश प्रदेश, बारा

अनधिकृत रकम असुल उपर गरेको वा अनधिकृत रसीद प्रयोग गरेको पाईएमा नियमानुसार

नदीजन्य पदार्थहरु सजाय भएमा मलाई मञ्चुर छ ।

प्रदेश कानून वितरण गर्ने शर्तहरु:

१. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थहरु घाटगद्दी स्थल तोकि निर्धारित स्थानबाट मात्र उत्खनन तथा बिक्री वितरण गर्नुपर्नेछ ।
२. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थको उत्खनन सङ्कलन गरी घाटगद्दी क्षेत्रबाट बिक्री वितरण गर्ने क्रममा उल्लिखित शर्तहरु पालना भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन समिति तथा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ । निर्देशन पालना गर्ने दायित्व सम्बन्धित ठेकेदारको हुनेछ ।
३. ठेका कबोल गर्ने व्यक्ति वा फर्मले आफुले कबोल गरेको अंकको साथै उत्खननको लागि उल्लिखित परीमाणको आधारमा बिक्री शुल्क बापतको दरले हुन आउने रकम समेतको हिसाबले नियमानुसार थप.मू.....अ.कर रकम समेत गरी एकमुष्ट वा किस्तामा..... प्रतिशतका दरले मसान्तभित्र र महिनाकोअन्तिममा यस कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।
४. यस गाउँपालिका वा नगरपालिकाका खोला तथा नदीहरुको उत्खनन क्षेत्र र उत्खनन परीमाणका सन्दर्भमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७ प्रदेश कानून, नदीजन्य निर्माण सामग्रीहरुको उपयोग सम्बन्धमा भएका अध्ययन प्रतिवेदन एवं वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन यस ठेका सम्झौताको अभिन्न अंग रहनेछन् ।
५. यस ठेका सम्झौतामा उल्लिखित नदीहरु बाहेक नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, सङ्कलन तथा बिक्री वितरण कार्य चुरे, मध्यवर्ति क्षेत्र, राष्ट्रिय निकुञ्ज, सामुदायिक वन र नेपाल सरकारले निषेध गरेको स्थानहरुबाट गर्न पाईनेछैन ।
६. बिक्री मूल्य वा दस्तुर शुल्क तोकिएको सङ्कलन केन्द्रमा मात्र उठाउनु पर्नेछ । राष्ट्रिय राजमार्ग र सहायक राजमार्गमा ढाट राख पाईनेछैन ।
७. नेपाल सरकार वा गाउँपालिका.....वा नगरपालिकालाई प्रचलित कानून बमोजिम बुझाउनुपर्ने अन्य कर दस्तुर शुल्क आदि सबै ठेकेदार स्वयंले सम्बन्धित निकायमा बुझाउनु पर्नेछ । सो बापत बुझाएको रकमलाई कबोल गरेको ठेका रकमबाट कटा गर्न पाईनेछैन ।
८. शुल्क उठाउने रसीदहरु ठेकाको शीर्षक अनुसार छुट्टा छुट्टै ठेकेदारले आफै तर्फबाट छपाई गरी यस कार्यालयको छाप लगाई प्रमाणित गराएर र रसीद नियन्त्रण खातामा नम्बर दाखिला गरेर मात्र कर दस्तुर उठाउन प्रयोगमा ल्याउनुपर्नेछ ।
९. बिक्री मूल्य वा शुल्क असुल गर्नुपर्ने दर रेटको सूची तालिका र शर्तहरु सहितको होडिड बोर्ड कर सङ्कलन केन्द्रमा अनिवार्य रूपले ठेकेदारले सर्वसाधारणले देखेमरी राख्नु पर्नेछ ।

१०. ठेका सम्बन्धमा कुनै विवाद परेमा त्यस्तो विवादको समाधान प्रचलित कानूने बमोजिम हुनेछ ।

११. तोकिएको म्याद भित्र ठेकेदारले गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने किस्ता रकम नबुझाएमा गाउँपालिका.....वा नगरपालिकाले जुनसुकै बखत ठेका तोड्न स्वनिष्ठ र हानी नोकसानी क्षतिपूर्तिको रकमको साथै बाँकी किस्ता रकमको का %.....दरले ब्याज समेत ठेकेदारबाट गाउँपालिका वा नगरपालिकाले असुल गर्नेछ ।

१२. गाउँपालिका.....वा नगरपालिकाले बिक्री मूल्य वा शुल्क कर असूल गरिसकेको निर्माण सामग्रीमा पुनः अर्को स्थानीय तहबाट कर लगाउन पाइने छैन ।

१३. प्रचलित ऐन नियम बमोजिम ठेकाको शर्त तथा दररेटमा कुनै संशोधन भएमा संसोधित व्यवस्था बमोजिम हुने गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

१४. ठेका सङ्कलन केन्द्रको विवरण निम्न अनुसारको ढाँचामा राख्नु पर्नेछ । तोकिएको स्थान बाहेक अन्य स्थानमा सङ्कलन केन्द्र राख्नु पर्ने भएमा गाउँपालिका.....वा नगरपालिकाको पूर्व स्विकृति लिएर मात्र राख्नु पर्नेछ ।

क्र.सं.	ठेकाको किसिम	सङ्कलन केन्द्र राखे स्थान	कैफियत

१५. आ.व को.....लागि निम्नानुसारको नदीजन्य सामग्रीमा प्रति घन फिट बिक्री दर रु मा मू.अ.कर वापत प्रतिशत थप गरी निम्न अनुसार बिक्री मूल्य वा शुल्क सङ्कलन गर्न पाइनेछ । साथै तोकिएको अवधिभन्दा पहिले तोकिएको परीमाण उत्खनन् भएको खण्डमा थप परीमाण उत्खनन् गर्न रोक लगाईनेछ ।

१६. उत्खनन् सङ्कलन तथा बिक्री गरिने साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थको मौज्दात आर्थिक वर्षको अन्तमा शुन्य गर्नुपर्नेछ । शुन्य गर्न नसकेको परिणाम गाउँपालिका वा नगरपालिकाले जफत गरी लिलाम बिक्री गर्नेछ ।

१७. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थ बिक्री बापत गाउँपालिका वा नगरपालिका लाई बुझाउनु पर्ने बिक्री शुल्कको विवरण देहायको ढाँचामा राख्नुपर्नेछ ।

) प्रति घन फिटमा(

नदीजन्य वा खानीजन्य पदार्थ	ठेकेदारले लिन पाउने बिक्री मूल्य (वा शुल्क) ...%	मू.अ.कर (...%)	रकम	कुल जम्मा

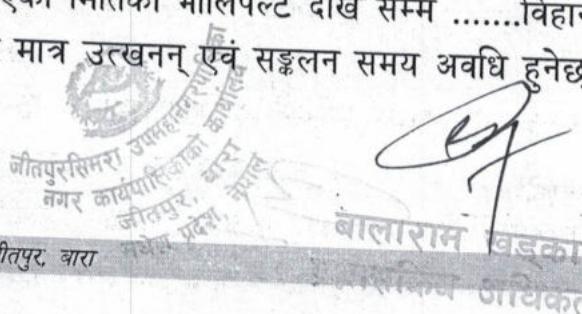

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बाटा

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
कार्यपालिकाको बालाराम
जीतपुर, बाटा
नेपाल प्रदेश, बाटा

१८. सामान्य निर्माणमुखी नदीजन्य उत्खनन्/सङ्कलन तथा बिक्री गर्दा राष्ट्रिय गैरवका साथे रुपान्तरणकारी आयोजनाहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।
१९. नदीबाट नदीजन्य पदार्थहरु उत्खनन् गर्दा वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पर्ने गरी कुनैपनि कार्य गर्न पाईने छैन ।
२०. ठेकेदारले यस सम्झौतामा उल्लिखित सम्पूर्ण शर्तहरु पूर्ण रूपले पालना गर्नु पर्नेछ र सोको नियमित रूपमा गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट अनुगमन हुनेछ । यस्तो अनुगमनबाट शर्त उल्लङ्घन भएको पाईएमा कार्यालयले जनुसुकै बखत ठेक्का तोड्न सक्नेछ र यसबाट ठेकेदारलाई हानी नोकसानी हुन गएमा कार्यालय जिम्मेवार हुनेछैन र त्यसको क्षतिपूर्ति दिईनेछैन ।
२१. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थ उत्खनन र सङ्कलन गर्दा भौतिक, जैविक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक क्षेत्रमा पर्ने असरहरूलाई कम गर्ने प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरी ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा आदि सङ्कलन तथा ढुवानी गर्नु पर्नेछ ।
२२. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् स्थलसम्म जाने बाटो मर्मत गर्ने अवस्था आएमा ठेकेदार आफैले मर्मत गर्नु पर्नेछ । सो बापत लागेको खर्च गाउँपालिका वा नगरपालिकामा दाबी गर्न पाइने छैन ।
२३. उत्खनन गर्दा नजिक रहेको सडक वन तथा खोला नालाको किनारा, घाटलाई कुनै हानी नोकसानी नहुने र सर्वसाधारण जनताको घरजग्गा, कुलो, बाँधमा क्षति नहुने गरी उत्खनन् गर्नु पर्नेछ ।
२४. कल्भर्ट, सडक, बाटो तथा सार्वजनिक निर्माण स्थलबाट दुबैतर्फ दुई सय मिटर भित्र निर्माण सामग्रीहरु उत्खनन् गर्न पाईनेछैन ।
२५. मुख्य मार्गबाट बोल्डर, ग्रामेल, वालुवा उत्खनन गर्ने स्थलसम्म जाने आउने बाटो निर्माणको कार्य गर्दा निजी जरगामा पर्ने भए सम्बन्धित जरगाधनीको मञ्चुरीनामा लिनु पर्नेछ र वन क्षेत्र भएर जाने भए वन कार्यालय सँग सम्पर्क र समन्वय राखी ठेकेदारले बाटो निर्माण गर्नु पर्नेछ
२६. ठेक्का सम्झौता भएको मितिको भोलिपल्ट देखि सम्मविहान बजे देखि बेलुका.....
.....बजे सम्म मात्र उत्खनन् एवं सङ्कलन समय अवधि हुनेछ ।

1

२७. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थको उत्खनन् तथा सङ्कलन कार्यमा एकस्काभेटर, डोजरजस्ता भारी उपकरणहरूको प्रयोग गर्दा वातावरणीय प्रतिवेदनको प्रावधानमा उल्लेख भएका शर्त तथा सीमाभित्र रही मात्र प्रयोगमा गर्नाउनेछ ।

२८. ठेक्का लागेको स्थानबाट दस्तुर वा शुल्क छुलि मालवस्तु उठाई अन्यथा लगेको वा स्टक गरेको फेला परेमा त्यस्तो मालवस्तुको दस्तुर वा शुल्क जुनसुकै स्थानमा लगेको भएपनि सम्बन्धित ठेकेदारले उठाउन सक्नेछ ।

२९. उत्खनन् पश्चात् काम नलाग्ने भनी छोडिएको निर्माण सामग्रीहरू जुन स्थलबाट निकालिएको हो, सोही स्थलमा लगी पूर्व अवस्थामा छोड्नु पर्नेछ । नदीको धार बदलिने गरी उत्खनन् गर्न पाइनेछैन ।

३०. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थको उत्खनन् गर्ने कार्यमा संलग्न हुने कर्मचारी वा कामदारहरूले प्रयोग गर्ने सुरक्षा सामग्री तथा औजारहरू ठेकेदार स्वयंले उपलब्ध गराई सम्पूर्ण सुरक्षा सतर्कतासाथ उत्खनन् तथा विक्री प्रबन्ध मिलाउनु पर्नेछ ।

३१. ठेक्का सम्झौता बमोजिमको कार्य गर्दा वातावरणमा कुनै प्रतिकूल प्रभाव नपर्ने गरी ठेकेदारले व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । साथै कामदार तथा कर्मचारीहरूको सुरक्षाको लागि बीमा गर्ने गराउने दायित्व समेत निज ठेकेदारको हुनेछ ।

३२. स्वीकृत वातावरणीय प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरूको पूर्ण पालना गरी नदीजन्य पदार्थ उत्खनन्, सङ्कलन तथा बिक्री गर्नु पर्नेछ ।

३३. यसमा उल्लेख भएका कुराहरूमा सोही बमोजिम र यसमा उल्लेख नभएका कुराहरूको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

१०८

जीतपुरसिंहरा उपराजनरपालिका
वंगर कार्यपालिकावो छायाचित्र

जीतपुर, घारा
मध्य प्रदेश, भैपाल

अनुसूची-११ : पट्टाको फाराम

प्रदेशीय गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट श्री.....को नाती.....को छोरा.....
जिल्ला..... गा.पा. वा न.पा. वडा नं.स्थायी घर भई
हाल..... गा.पा./न.पा. वडा नं. मा वसोवास गर्दै आएको
वर्ष.....को.....ले कानून बमोजिम..... गाउँपालिका वा नगरपालिकाको
निमित्त तपसिल बमोजिमको शर्तमा तपसिल बमोजिमको क्षेत्रमा तपसिल बमोजिमको दरले आय
रकम सङ्कलन गर्न ठेका बन्दोवस्त गर्ने गरी यस.....गाउँपालिका वा
नगरपालिकाबाट बोलपत्र आव्हान गरिए अनुसार तपाईं समेतले दिनु भएको बोलपत्रको
मूल्याङ्कन हुँदा आ.व.....को लागि रु. (मू.अ.कर बाहेक) अक्षरेपी.....
मात्रमा ठेका दिने गरी तपाईंसँग ठेका बन्दोवस्त गर्न मितिमा यस गाउँपालिका वा
नगरपालिकाबाट भएको निर्णय अनुसार तपसिलका शर्त बमोजिम हुने गरी आय सङ्कलन गर्न
मञ्चुरी भई कबुलियत गरिदिनु भएको हुँदा कबुलियत बमोजिम घटी वढी नपारी तपसिलमा
लेखिए बमोजिमको मिति भित्र गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई सम्पूर्ण
किस्ताको रकम रु. वा प्रथम किस्ता बापतको रकम रु..... बुझाई मिति
..... देखि मिति सम्म आ.व..... को लागि देहाय बमोजिमका स्रोतहरुबाट
देहाय बमोजिमको दरमा बिक्री मूल्य वा शुल्क सङ्कलन गर्ने कार्य गर्नुहोला। तपाईंले गरी
दिनुभएको संझौता र यो पट्टाको वर्खिलाप कामकाज गरेको वा देहायमा उल्लेख भएको दरमा
फरक पारी बिक्री मूल्य वा शुल्क असुल गरेको ठहरे तपाईंसँग भएको ठेका तोडी तपाईंको
नाम कालो सूचीमा राखिने र त्यसवाट यस गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई हुन जाने
नोकसानीको सम्पूर्ण रकम तपाईंले राखेको बैंक जमानत वा नगदै दाखिला गरेको रकमबाट
असुल उपर गरिनेछ । पछि तपाईंको कुनै कुरामा उजुर दाबी लाग्ने छैन भनी आजै यस
..... गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट ठेका चलनको पूर्वी गरिदिईएको छ ।

तपसिल

- सम्झौतामा उल्लेख गरिए बमोजिमका क्षेत्र भित्र र शर्तको अधिनमा रही
आ.व को.....सम्पूर्ण किस्ता वा प्रथम किस्ता बापतको रकम रु
गते.....सालबुझाई.....देखि सम्मलाई.....साल.....प्रचलित
कानूनको अधिनमा रही गाउँपालिका.....वा नगरपालिकाको आय सङ्कलन गर्ने ।
- उत्त आय सङ्कलन गर्नका निमित्तगाउँपालिका वा नगरपालिका क्षेत्र भित्र
रहेका यसैसाथ संलग्न सूचीका मालवस्तुमा सोही सूचीमा तोकिएको दरमा बिक्री मूल्य वा
शुल्कको रूपमा आय सङ्कलन गर्नेछु । यसरी आय सङ्कलन गर्दा करदातालाई दिइने
भरपाई रसीद यसै गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट प्रमाणित गराई प्रयोग गर्नेछु ।

३. सो आय सङ्कलन गर्ने गाउँपालिका.....वा नगरपालिकाको कार्यालयबाट निर्धारण भएको वस्तुमा तोकिदिएको दर बमोजिम बाहेक अन्य कुनै किसिमैको कर सेवा शुल्क वा दस्तुर इत्यादि लगाई लिईने छैन र यस कार्यालयबाट प्रमाणित गरिए बाहेकको रसीदहरु प्रयोग गरी आय सङ्कलन गरिने छैन । यदि कुनै अनधिकृत रकम असुल उपर गरेको वा अनधिकृत रसीद प्रयोग गरेको पाईएमा नियमानुसार कारबाही र सजाय हुनेछ ।
४. अन्य कुराहरु तपाईं र यस गाउँपालिका वा नगरपालिकाको कार्यालय बीच भएको संझौता बमोजिम हुनेछ ।
५. साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थको उत्खनन्, सङ्कलन र विक्री गर्दा देहायका स्थानबाट निम्न बमोजिमको परीमाणमा मात्र गर्नुपर्नेछ ।

क्र.स.	नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् गर्ने स्थान र नदीको नाम	बालुवा (क्यु.फि.)	दुःख (क्यु.फि.)	ग्राम्य/गिट्टी (क्यू. फि.)	सङ्कलन गर्ने स्थान
१.					
२.					
३.					
४.					
५.					
६.					

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
ग्राम्य कार्यालयको कार्यालय
जीतपुर, बारा
संघर्ष प्रदेश, नेपाल

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

१११२

अनुसूची-१२ : पटके प्रवेश आदेश

दुङ्गा, गिड्डी, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थ उत्खनन् सङ्कलन र दुवानी
कार्यको लागि वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयनका सन्दर्भमा अनिवार्य प्रयोग गरिनु
पर्ने परीमाण नियन्त्रण तथा खोला प्रवेश आदेश

खोला नाम:

नाका वा स्थानको नाम:

प्रवेश आदेश मिति:

समय:

प्रवेश आदेश नं:

खोला प्रवेश आदेश विवरण

१. दुवानी गरी लैजाने नाकाको नाम:

ठेगाना:

सम्पर्क फोन न.

२. दुवानी गरिने पदार्थको नाम:

३. दुवानी गरी लैजाने साधनको नाम:
नं.:

सवारी दर्ता

४. निकाली लैजाने पदार्थको परीमाण:

घन फूट:

५ दुवानी गरी लैजाने स्थान:

६. दुवानी गरी लैजाने पदार्थको प्रयोजन: (जुन प्रयोजनका लागि लैजाने हो कुनै एकमा चिन्ह
लगाउने)

(क) निजी निर्माण

(ख) सार्वजनिक निर्माण

(ग) प्रशोधन पछि बिकी

(घ) अन्य (प्रयोजन खुलाउने.....)

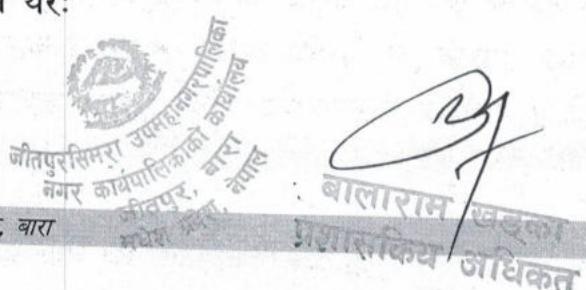
(नोट: यो आदेश नलिई दुङ्गा, गिड्डी, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य पदार्थ
उत्खनन् सङ्कलन गर्ने सवारी साधन नदीमा प्रवेश गर्न, ओसार पसार गर्न र संचय वा
भण्डारण गर्न निषेध गरिएको छ । कहि कतै त्यस्तो पाईएमा प्रचलित कानून बमोजिम
सजाय हुनेछ ।

प्रवेश आदेश दिने कर्मचारीको नाम थर:

सहि:

ठेकेदार वा प्रतिनिधिको नाम थर:

सहि:

अनुसूची-१३ : उत्खननकर्ताले राख्ने दैनिक उत्खनन् अभिलेख

खानी वा नदीबाट ढुङ्गा, गिड्ठी र बालुवा जस्ता साधारण निर्माणसुरक्षी वनप्रदार्थको उत्खनन् ओसारपसार कार्यको लागि वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनको कार्यान्वयनका सम्बन्धमा उत्खनन् स्थान अनुसार परीमाण नियन्त्रणका लागि दैनिक तयार गरिनु पर्ने अभिलेख

नाका वा स्थान भएको खानी वा नदीको नाम:-

उत्खनन् गरिएको नाका वा स्थानको नाम:-

क्र.सं.	उत्खनन गरिएको मिति	उत्खनन् गरिएको परीमाण	उत्खननकर्ता प्रतिनिधीको दस्तखत	अनुगमनकर्ताको दस्तखत
१.				
२.				
३.				
४.				
५.				
६.				
७.				
८.				
९.				
१०.				
११.				

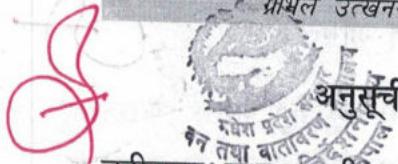
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा
गैर कार्यालयको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

Signature

अनुसूची-१४ : दैनिक पटके बिक्री वा दुवानी अभिलेख तेरीज

नदीजन्य पदार्थहरु खार्तीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी, वालुवा जस्ता साधारण निर्माणमुखी पदार्थ उत्खनन् र सङ्कलन कार्यको लागि वातावरणीय अध्ययन कार्यान्वयनका सन्दर्भमा दुवानी क्षेत्र अनुसार परमाण नियन्त्रणका लागि दैनिक तयार गरिने अभिलेख तेरीज

खोला वा खानीको नाम:-

नाकाको नाम:-

मिति:-

क्र.सं.	दुवानी मिति	पटके बिक्री आदेश नं.	पटके बिक्री परीमाण	बिक्री भएको पदार्थ लैजाने सवारी नं.	कैफियत
१.					
२.					
३.					
४.					
५.					
६.					
७.					
८.					
९.					

नोट: यो फाराम उत्खनन् स्थलबाट प्रत्येक पटक भरी पटके बिक्री आदेशको १ प्रति संलग्न गरी दैनिक रूपमा गाउँपालिका वा नगरपालिकालाई अनिवार्य रूपमा पठाउनु पर्नेछ ।

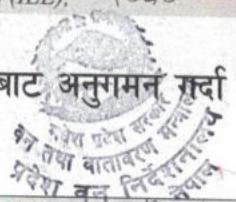
जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
वडा-१२, जीतपुर, बाच्चा
मधेश प्रदेश, नेपाल
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बाच्चा

२०८०

अनुसूची-१५ : जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा र जिल्ला अनुगमन समितिबाट अनुगमन सर्दा प्रयोग हुने अनुगमन चेक लिए

४

क्र सं.	विवरण	जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा र जिल्ला अनुगमन समितिबाट अनुगमन सर्दा प्रयोग हुने अनुगमन चेक लिए	कैफियत
१.	मेशिन उपकरणको प्रयोग सम्झौता अनुसार		
२.	प्रयोग हुने एक्स्सामेटरको संख्या सम्झौता अनुसार		
३.	प्रयोग गर्ने क्षेत्र पालना भएको		
४.	सङ्कलन, उत्खनन र ढुवानीको समय पालना भएको		
५.	अधिकतम गहिराईको मापदण्ड पालना भएको		
६.	निकालिने परीमाण पालना भएको		
७.	मुख्य बस्ती देखि मेशिन उपकरणको प्रयोग गर्ने क्षेत्र सम्मको औपत दूरी पालना भएको		
८.	स्थानीय सडक देखि मेशिन उपकरणको प्रयोग गर्ने क्षेत्र सम्म औपत दूरी पालना भएको		
९.	थुपार्ने काम खोला तटीय क्षेत्रमा नगर्ने विषय पालना भएको		
१०.	दैनिक उत्खनन अभिलेख		
११.	दैनिक विक्री ढुवानी तेरिज		
१२.	प्रशोधन गर्ने व्यवस्था मिलाई प्रशोधित पानी मात्र नदीमा मिसाउने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागू भएको		
१३.	रेखांकन सहितको नाप नक्शा राखेको		
१४.	मार्गको धुलो उड्न नदीन नियमित पानी छुर्कने प्रबन्ध		
१५.	साईड ड्रेन र हिलो थिग्ने पोखरी (सेटिङ पोण्ड) को व्यवस्था गरेको		
१६.	उत्खनन स्थलमा काम गर्ने कमदारका लागि अस्थायी शैचालयको प्रबन्ध गरेको		
१७.	उत्खनन गरिने परीमाण, चारकिला उत्खनन विधि राखेको		
१८.	गुनासो सुन्ने अधिकारीको नाम र सम्पर्क नं. र सूचना पाटी		
१९.	क्रसर उधोगले पालना गर्नु पर्ने दूरी सम्बन्धी मापदण्डको पालना		
२०.	शून्य मौज्दात सम्बन्धी व्यवस्थाको पालना		
२१.	ोसार पसार सम्बन्धी मापदण्डको पालना		
२२.	तोकिएको बजार मूल्यको पालना		
२३.	अन्य कुनै विषयहरु		

२३३३.

जीतपुरसिमरा उ.म.न.पा र जिल्ला अनुगमन समितिको कार्यालय
प्रशासकिय अधिकृत
जीतपुर, बारा, नेपाल
मध्य प्रदेश, नेपाल

२०८०

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको दुधौंरा खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु ढुङ्गा, गिड्डी, वालुवा र
ग्रामेल उत्खनन्/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

अनुसूची-१६ : उत्खनन् स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमूना

साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थ उत्खनन्, सङ्कलन र ढुवानी गर्ने कार्यको
लागि वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयनको सन्दर्भमा उत्खनन् तथा सङ्कलन स्थलमा
सार्वजनिक जानकारीका लागि राखिने सूचना पाटी

(क) उत्खनन् सङ्कलन गरिने स्थल:

(ख) उत्खनन् सङ्कलनको विवरण

१. खोला वा खानीको नामः

२. ठाउँको नामः

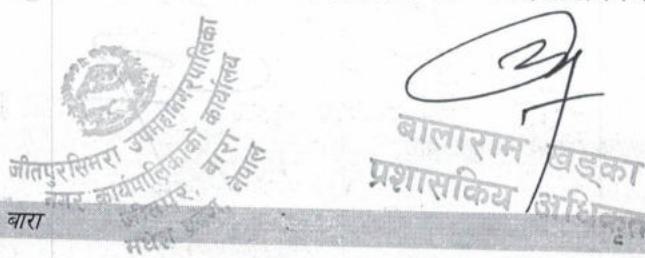
३. उत्खनन् गरिने परीमाण घनफिट मा:

४. उत्खनन् कार्यमा प्रयोग हुने साधनः

५. उत्खनन् गर्ने कार्य गर्ने अधिकार प्राप्त ठेकेदार फर्मको नाम र ठेगाना:

६. उत्खनन् गर्ने अवधि: मिति २०..... गते बाट २०..... भित्र ।

(कुनै गुनासो वा थप जानकारीको लागि गाँउपालिका वा नगरपालिकामा सम्पर्क गर्ने)

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिकाभित्र रहेको पसाह खोलाबाट नदीजन्य पदार्थहरु दुङ्गा, गिडी, वालुवा र
ग्रामेल उत्खनन्/संकलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन (IEE), २०८०

अनुसूची-१७ : उत्खनन् स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमूना

५

साधारण निर्माणमुखी नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थ उत्खनन् सङ्कलन र दुवानी गर्ने कार्यको
लागि वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयनको सन्दर्भमा उत्खनन् तथा सङ्कलन स्थलमा
सार्वजनिक जानकारीका लागि राखिने सूचना पाटी

(क) उत्खनन् सङ्कलन गरिने स्थल:

(ख) उत्खनन् सङ्कलनको विवरण

१. नदी वा खानीको नाम:

२. ठाउँको नाम:

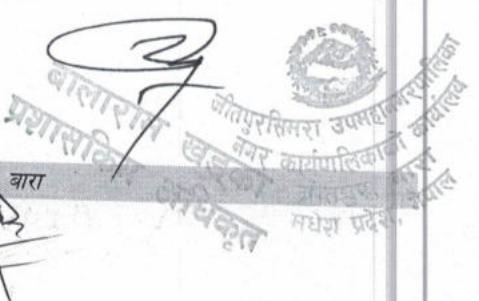
३. उत्खनन् गरिने परीमाण घनफिट मा:

४. उत्खनन् कार्यमा प्रयोग हुने साधन:

५. उत्खनन् गर्ने कार्य गर्न अधिकार प्राप्त ठेकेदार फर्मको नाम र ठेगाना:

६. उत्खनन् गर्ने अवधि: मिति २०..... गते बाट २०..... भित्र ।

(कुनै गुनासो वा थप जानकारीको लागि गाँउपालिका वा नगरपालिकामा सम्पर्क गर्ने)

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका, जीतपुर, बारा

तारिख-१६, पर्वा *

अनुसूची-१८ : स्वघोषणा पत्र

Name of Firm and Experts involved in IEE Study and Declaration Forms

- ❖ Name of Firm :- Laxmi Consultancy & I.T.Securities Pvt.Ltd.
- ❖ Address :- Birgunj-16, Parsa
- ❖ Contact Detail, Mob.: 9845857429
- ❖ Email :- mbkpatel2@gmail.com
- ❖ Name of the Project :- IEE Report Preparation For Excavation & Collection Of Sand, Stone & Gravel From Dudhaura, Balganga & Pasaha Khola .
- ❖ Location of the Project :- Jectpursimara Sub-Metropoltancy, Bara

Declaration from Experts:

We declare that we have concluded the study professionally using acceptable and standard methodologies. To the best of our knowledge ,study findings are correct and have not been altered in any manner. The detailed estimate purposed to the best of our knowledge are reliable, practical and adequate to comply with legal requirements. We shall accountable for any misleading information in any part of this report in respective areas of study.

S.N.	Expert Name	Qualification	Signature
1.	Yogendra Yadav	PHD in Agroforestry (Tree outside Forest)	
2.	Premchandra Pd. Chauhan	M.Sc. in Environment	
3.	Bimal Bohora	Master in Geology	
4.	Sunil Prasad Chaurasiya	M. Tech. in civil engineering	
5.	Baidhyanath Prasad Chaurasiya	Master in hydrogeology	
6.	Subodh Prasad Chaurasiya	Master in Chemistry	
7.	Ram Prasad Pandit	Master in Sociology	
8.	Paratima chaurasiya	LLB (M.A)	
9.	Sanjay Kumar Chaurasiya	Bachelor in Population & Envi.	
10.	Manibhushan Kumar Patel	Diploma in Forestry	
11.	Binod Kumar	Computer Operator	
12.	Madan Prasad Chaurasia	SLC	
13.	Meena Devi Chaurasia	Test Pass	
14.	Manoj Kumar Chaurasia	Accountant Assistant	

जीतपुरसिमरा उपमण्डलगांधारिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बरा
मधेश प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

Declaration from Consultancy

I declared that I have read and checked the content of IEE report. My study team has conducted the study professionally using acceptable methodologies. The study findings are correct to the best of my knowledge. The mitigating measures proposed are reliable, practical and adequate to comply with legal requirements. I also declare that myself and my team shall be accountable for misleading information in any parts of the report.

Manibhushan Kumar Patel

Signature:

Mob no.: 9845857429

Date: 20/04/21

Official Seal

जीतपुर त्रिसरा उपस्थिति परिषिका
वेगर काम्पसिलो कायलिंग
जीतपुर, बारा
मधेश प्रदेश, भारत
मीरगंज-१६ मप्सा

बालाराम खड़का
प्रशासकीय अधिकृत

नेपाल सरकार
उद्योग, वाणिज्य, तथा आपूर्ति मन्त्रालय
कम्पनी रजिस्ट्रेशन कोर्ट कार्यालय
कम्पनी दस्तावेको घोषणा - पत्र

दर्ता नं: २४९५९०/०७७/०७८

श्री लक्ष्मी कन्सल्टेन्सी एण्ड आई.टी. सेक्युरिटिज
नामको प्राइभेट लिमिटेड कम्पनी संम्बत् २०७७ साल नासिर महिना २६ गते रोज
६ मा दर्ता भएको हुनाले कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा ५ को उपदफा (१) वमोजिम थो
प्रगाण-पत्र दिइएको छ।

मिति: २०७७-०८-२६

Government of Nepal

Ministry of Industry, Commerce & Supplies

स. रजिस्ट्रार

सहायक रजिस्ट्रार

Office of the Company Registrar

Registration No: 249590/077/078

CERTIFICATE OF INCORPORATION OF COMPANY

This Certificate of Incorporation has been issued to
M/s Laxmi Consultancy And I.T. Securities

Private Limited having incorporated it on the 11 day of December, 2020 pursuant
to sub-section (1) of section 5 of the Companies Act, 2006.

Date: 2020-12-11

Asst. Registrar

श्रत कम्पनी संस्थापनलाई मात्र कम्पनीको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्ने इजाजत प्रदान गरिएको नमानिमे हुनाले कानून
अनुसार लिनुपर्ने अनुमति सम्बन्धित निकायबाट लिएर मात्र कम्पनीको उद्देश्य अनुसार कारोबार गर्नु पर्नेछ।

बलाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहाल परिवार
नंगरा कार्यपालिकाका जीतपुर, नंगरा
मध्य प्रदेश, नेपाल

[Signature]

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
आन्तरिक राजस्व विभाग

स्थायी लेखा नम्बर (PAN) दर्ता प्रमाण पत्र	दर्ता मिति
स्थायी लेखा नम्बर : ६०९८६३१९९	वायकर: ०२ ०९ २०७७
आन्तरिक राजस्व कार्यालय : आन्तरिक राजस्व कार्यालय विरगंज	मु. अ. कर: ०२ ०९ २०७७

दिन महिना साल

कारोबारको नाम : लक्ष्मी कन्सल्टेन्सी एण्ड आई.टी.सेक्युरिटिज प्रा.लि.

करदाताको प्रकार : प्राइभेट लिमिटेड
ठेगाना : वार्ड नं. १६, बाईपास रोड
महानगरपालिका: विरगंज,
पर्सा

व्यवसायका कारोबारहरु : प्राविधिक परीक्षण एवं विश्लेषणका कार्यहरू, क विज्ञान र इन्जिनियरिङ विषयामाथि अनुसन्धान एवं प्रयोगात्मक विकास, भवन निर्माण कला र इन्जिनियरिङ क्रियाकलापहरू तथा सम्बन्धित प्राविधिक परामर्श सेवा, सामाजिक विज्ञान एवं मानविकीसम्बन्धी अनुसन्धान एवं प्रयोगात्मक विकास, कम्प्युटर परामर्श तथा कम्प्युटर सेवा सुविधाहरू व्यवस्थापन क्रियाकलापहरू, कम्प्युटर प्रोग्रामिङका क्रियाकलापहरू, अन्य सूचना प्रविधि तथा कम्प्युटर सेवासम्बन्धी क्रियाकलापहरू, व्यवस्थापन परामर्शका क्रियाकलापहरू,

करदाताको दस्तखत

कर अधिकृत अधिकृत

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

करदाताले पालवा गर्वुपर्ने कर्तव्यहरू:

- कारोबार गदां अनिवार्य रूपमा विल विजक जारी गर्नुपर्छ।
- मु.अ.करमा दाता दुनेले प्रत्येक कर अवधि (मासिक वा द्वैमासिक वा चौमासिक) समाप्त भागमा २५ दिनमित्र म.अ.कर विवरण तथा मु.अ.कर रकम बुझाउनु पर्छ।
- अन्तःशुल्क लाग्ने कारोबार गर्नेले अन्यथा व्यवस्था गरेकोमा बाहक प्रत्येक महिना अन्तःशुल्कलाई दिनमित्र मास्केवारी र अन्तःशुल्क रकम बुझाउनु पर्छ।
- प्रत्येक आर्थिक बयंको आय विवरण आर्थिक बयं समाप्त भएको तिन महिना विवरण दिनमित्र मास्केवारी र अन्तःशुल्क रकम बुझाउनु पर्छ।
- तोकिएको समयमा विवरण र कर रकम नबुझाएमा व्याज, शुल्क र जरिवालाई दिनमित्र मास्केवारी र अन्तःशुल्क रकम बुझाउनु पर्छ।
- यो प्रमाणपत्र देखिने गरी कारोबार स्थल मुख्य कार्यालयमा राख्नु पर्नेछ।
- कुनै द्विविधा भएमा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नुहोस्ता।

१०/०८/१५

नेपाल सरकार
वर्ष मञ्जला

आन्तरिक राजस्व विभाग
आन्तरिक राजस्व कार्यालय विरगंज

(आयकर नियमावली, २०५९ को नियम २६ संग सम्बन्धित)

प.सं: २०७९.०८०
च.नं: १९४८८
नं. ७९२७६६१५९

यो विवरण मिति २०७९.०६.२७ मा रुजु भएको छ।

मिति: २०७९.०६.२७

विषय: कर चुक्ता प्रमाण पत्र।

श्री लक्ष्मी कन्सल्टेन्सी एण्ड आई.टी.सेक्युरिटिज प्रा.लि.

१६ - विरगंज,
स्थायी लेखा नं: ६०९८७३१९९

यस कार्यालय अन्तर्गत दर्ता रहेका तपाईं ने आ.व २०७८.०७९ मा देहाय बमोजिमको आय रकमको आय विवरण मिति २०७९.०६.२७ मा यस कार्यालयमा पेश गरी सो अनुसार देहाय बमोजिमको आयकर दखिला गरेकोले यो कर चुक्ताको प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ।

आय विवरण पेश गरेको मिति	जम्मा आय (कारोबार) रकम रु	कर योग्य आय रु.	दाखिला गरको कर रकम रु
२०७९.०६.२७	४३३,८९२.००	०.००	०.००

.....
8/6/26
(कर अधिकृत)

पुनर्श: यो प्रमाणपत्र त्यस फर्म/उद्योग कम्पनी/संस्थाले पेश गरेको विवरणको आधारमा जारी गारिएको छ। पेश भएको अयि विवरण द्वान्विनम परेमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण हुन सँगै जानकारी गराईन्छ।

Omnip

3

बालाजाम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

जीतपुर उपाधानमय कार्यालय
कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

Curriculum Vitae

Name: Dr. Yogendra Yadav
PAN : 106609617
Date of birth: 2029/07/03 (1973/10/19)
Sex: Male
Nationality: Nepali
Father's name: Mr. Baltun Yadav
Marital status: Married
Language: Nepali, English, Hindi, Maithili, Bhojpuri, Abadhi.
Field of interest: Research, Agroforestry, Livelihoods, Private Sector Services, NRM, Value Addition.
Permanent address: Siraha Municipality-18, Siraha, Nepal. Madhesh Province
Temporary address (mailing): Institute of Forestry Hetauda Campus Hetauda
Contact: 9804283107, 9844162679 (Mobile)
E-mail: yogendra.yadav@hc.tu.edu.np, yadavyogendra2003@yahoo.com, yogendraiofhetuda@gmail.com

Academic qualification:

SN	Qualification	Board/University	Passed division	Major subjects	Year
1.	Ph.D.in Agroforestry	Tribhuvan University, IOF/NMUB Norway, Pokhara, Nepal.	2022	Agroforestry, Carbon,Livelihoods, GIS/Remote Sensing	2016-2020
2.	M. Sc. Forestry	Tribhuvan University, IOF, Pokhara, Nepal.	First	Forestry	2006 (2062)
3.	MA in Sociology	Tribhuvan University, PN Campus Pokhara, Nepal.	Second	Social Science	2009
4.	B. Sc. Forestry	Tribhuvan University, IOF Hetauda, Nepal.	First	Forestry	2002
5.	I. Sc. Forestry	Tribhuvan University, IOF, Hetauda, Nepal.	First	Forestry	1994
6.	S.L.C.	HMG Board, Nepal	First	Math, English, Science	1990

Academic Achievements:

- ❖ Second Topper in M. Sc. Forestry, Institute of Forestry, TU, Campus Top in 2nd semester and 4th semester in M.Sc. Forestry.

Awards:

- ❖ Awarded by NORHED/SUNREM Project/NMUB Norway/IOF Dean for pursuing PhD Degree in Agroforestry Degree.
- ❖ Awarded by ITTO (International Tropical Timber Organization), Japan, fellowship Program Award (Ref. 050S, LO4-0287): In M.SC. Forestry Degree.
- ❖ Awarded by DANIDA/NARMSAP Scholarship (2054-2058): In B. Sc. Forestry Degree.
- ❖ Merit Scholarship both First and Second year/TU, IOF Hetauda: I. Sc. Forestry Degree.

Research Achievements:

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
 नगर कार्यपालिकाको जीतपुर, बालाराम प्रदेश, नेपाल

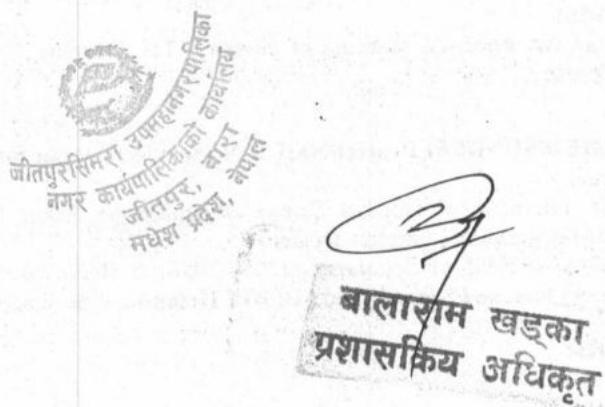
- Supervise the IGA/Technology transfer facilitators and other staffs working for this project.
- Provide overall guidance to design and implement the programme. Develop methodologies for business plan preparation, market analysis etc.
- Organize trainings, workshop, monthly and quarterly meeting for IGA/Technology Transfer Facilitators.
- Report to LRP/UNDP as per the timeline agreed upon.
- Review the project progress periodically to ensure meeting the output.
- Follow/ implementation instructions given from the LRP management/ advisors and the NGO

Reference Persons

FULL NAME	FULL ADDRESS	BUSINESS OR OCCUPATION
Prof. Dr. I.C. Dutta	Tribhuvan University, Kirtipur, Kathmandu Email: icdutta.iof@gmail.com , Mob # 9851122884	Professor and Ex-Dean, Ex. Ex-Chairman-TU/Public Service Commission
Mr. Vijay Prasad Keshari	Specialized in managing environment, biodiversity, disaster management and climate change projects, UNDP ,Fiji MCO Email: vpkes@yahoo.com https://www.facebook.com/vijay.p.kesari	Forestry and Climate Change Expert

I certify that all the information stated in this CV is true and complete to the best of my knowledge.

Yogendra Yadav

Curriculum Vitae

Prem Chandra Prasad Chauhan

:- A/C Kusuvaha Law Chamber.Near Dist.Court Shreepur Parsa
 :- 9845098030
 :-premchandra98030@gmail.com

Personal Information

Father's Name	:- Ramchandra Mahato
Permanent Address	:- Bindbasini Rural Municipality Ward N.-05, Tole-Haswa,Parsa Nepal
Date of Birth	:- 30 July 1972 AD
Marital Status	:- Married
Nationality	:- Nepali
Sex	:- Male
Religion	:- Hindu
Language	:- Nepali, English,Hindi, Bhojpuri

Academic Qualification

S.N.	Qualification	School/College	Passed Year	Division	Board
1.	M.Sc.in Environment Science	Vasantdada Sugar Institute Pune, Maharashtra	2001	Second	Pune University
2.	B.Sc. Chemistry Honours	Lalitnarayan Mithila University Dharbhanga, Bihar	1998	Second	Mithila University, Dharbhanga Bihar
3.	I.Sc.	SNS College, Motihari Bihar	1992	First	Bihar Counsil Board, Patana
4.	S.L.C.	Jilla uchangal Sec.School, Pokhariya, Parsa	1990	Second	Nepal Board

Work Experiences

YEAR	Position Held	Client	Employer
2073-07-01 to till now	IEE Environmentalist	Nijagadh, Parsagadhi, Jeerabhawani, Paterwa Sugauli Municipality & Others	SUNRAS Consultancy & Traders Pvt Ltd, Birgunj-16, Parsa
2070-01-01 to 2073-07-01	Environmental Chemist	Himalayan Distillery Ltd.(Studies on Bio Gas Generation from Biphasic Anaerobic Digestion base on continuous fermentation Distillery Spent Wash)	Himalayan Distillery Ltd., Birgunj Metropolitan-21, Lipanibirta, Parsa
2058-01-01 to 2070	President	Different Local Bodies	Environmental Pollution Control & Development, Birgunj Shreepur

बालाराम खड्का
प्रशासकिय

ग्रन्ति कर्ता
जीतपुर, नेपाल
संघर्ष प्रदेश,

Training

- i) Plant training report in Shree Ram Sugar Mills Ltd. Garuda Municipality, Mahamadpur Rautahat Nepal
- ii) Analysis work of effluent treatment plant of distillery spenwash from 13th Nov to 23rd Dec 2000.
- iii) ISO 9001:2000(Quality Management System)
- iv) ISO 14001(Environmental Management System)

Workshop/Seminar Attended

- i) Recent title duration cleaner production system through Nathan & Nathan Consultancy Pvt, Bangalore, India 1st Sep.2002.
- ii) Imblineutation of different project excuted by Epcod Training of Industrial workers about Environmental Issues & global environmental issues programme at Environmental, Health & Safety Issues related to the sector Awarness of Natural Resource Conservation
- iii) First National Youth Conference on Environment, 2010(NYCE-1) June, 3-4, 2010 Organized by "Himalayan Alliance for climatic change-HIMACA on the occasion Environment Day-2010 with them "Many species, One plant, One Future"

Computer Knowledge

- ❖ Operating Systems :-Windows 3.1/95/98/2000/20007/XP
- ❖ Word Processors :-MS-word 6.0/97/2000/2003/2010
- ❖ Spreadsheets :-MS-Excel 5.0/97/2000/2003/2010
- ❖ IT Software :-Internet Explorer; Internet mail
- ❖ Other Software :-Photoshop CS6, PowerPoint, MS Paint, PageMaker, MS Publisher, Free Hand Tool, Video Edits

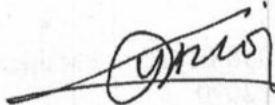
Work Interest

Administration and Industrial pollution Control, Waste Management & Awarness about clean environment.

References

- ❖ **Dr. Ramchandra Shah**
Former NARC Director of Nepal
Cell No.-9845186839
- ❖ **Ambika Charan Shrivastav**
Former Senior Crop Scientist
Cell No.-9845036145

I hereby declared that the information provided above are correct to the best of my knowledge and can be verified when/where needed. I am well aware of the consequences of any of my false statement .

Premchandra Prasad Chauhan

Curriculum Vitae

Name	: Bimal Bohara
Date of Birth	: 11 th April, 1993
Citizenship No	: 45706
Address	: Ratnanagar-3, Chitwan, Nepal
Contact No.	: 9841741353 , 056-562483
E-mail	: <u>boharabimal77@gmail.com</u>
Nationality	: Nepali
Gender	: Male
Marital Status	: Single
Hobbies	: Traveling

LANGUAGES KNOWN AND PROFICIENCY LEVEL

Languages	Speaking	Writing	Reading
English	Good	Very Good	Good
Nepali	Very Good	Very Good	Very Good
Hindi	Good	Good	Good

ACADEMIC QUALIFICATIONS

Year	Topic	Institute
2017	Master's in Geology (Specialization: Hydrogeology)	Tribhuwan University, Kirtipur
2014	Bachelor in Science (Specialization: Geology)	Tri-Chandra College, Ghantaghari Kathmandu
2010	10+2 in Science (Physics)	Reliance International Acadamy, Chabahil, Kathmandu
2008	School Leaving Certificate	Shree Himalayan Secondary English Bording School, Chitwan

जीतपुरसिमसर उच्चमहानन्द विद्यालय
 नगर कार्यपालिकाको वाचाल
 जीतपुर, बाटार
 मध्य प्रदेश, नेपाल

Bishnu X

TRAININGS/ PARTICIPATIONS AND OTHER QUALIFICATIONS

1. Computer : Basic word, exel, powerpoint
2. GIS Traning, TU, Kritipur

Dissertation:

Status of Shallow wells of the Southern Kathmandu Valley.

Paper Published:

Title: Water quality index of southern part of Kathmandu valley, central Nepal; evaluation of physical water quality parameters of shallow wells.

Published on: Bulletin of Department of Geology, Tribhuvan University, Kathmandu, Nepal, vol.19, 2016, pp.45-56.

Title: Status of shallow wells along major rivers of the Kathmandu valley, Central Nepal.

Published on: Journal of Nepal Geological Society, 2018, Volume 56, pp 31-42.

WORK EXPERIENCE AND EMPLOYMENT RECORD

1. FROM	: 2019 TO TILL DATE
ORGANISATION	: SUNRAS Consultancy & Traders Pvt.Ltd, Birgunj-16, Parsa
POSITION	: GEOLOGIST
2. FROM	: 2017 TO 2019
ORGANISATION	: SHIVAM CEMENTS
POSITION	: GEOLOGIST

CERTIFICATION

I, the undersigned, certify that to the best of my knowledge and a belief, these curriculum vitae describes me, my qualifications and my experiences. If any discrepancy it will lead me to disqualification.

Sincerely yours,

Bimal Bohara

REFERENCES

1. Mr. Ramji Prasad Chaurasia
Designation : Vice President (Mines)
Organization : Shivam Cements Private Limited
Contact : 9851216774

बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

SDU:877

Curriculum Vitae

SUNIL PRASAD CHAURASIYA

Birgunj Metropolitan City-16, Parsa, Madhesh Pradesh, Nepal

E-Mail : - chaurasiyasunil4@gmail.Com

Cell : - +977-9814228112

CAREER OBJECTIVE:

I seek a job as a civil engineer in a construction company where I can use my knowledge of Auto CAD, STAAD Pro V8i And SAP 200. I wish to contribute towards organization goals through my skill, hard work and creativity

EDUCATIONAL QUALIFICATION:

Degree	Board/University	School/College	Year of passing	Percentage
Master of technology (Structure Engineering)	GLA University, Mathura	GLA University, Mathura	2020	84
Bachelor of Engineering (Civil)	Visvesvaraya Technological University, Belgaum	SJB Institute of Technology	2017	71.52
12 th Standard	Higher Secondary Education Board (NEPAL)	Pentagon International high school	2013	62
10 th Standard	School Leaving Certificate (NEPAL)	Tri-juddha Secondary School	2011	71.88

TECHNICAL SKILL:

Operating systems	Windows
Tool	Auto CAD and ETABS

FINAL YEAR PROJECT IN M.TECH:

- ❖ Case Study On Nepal Earthquake On 25th April 2015

FINAL YEAR PROJECT IN B.E:

- ❖ Performance Analysis And Evaluation On Waste Water
- ❖ Treatment Plant

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

WORKING EXPERIENCE:

ORGANISATION	POST	DURATION
Sharada Nirman Sewa Pvt.LTD	Site Engineer	1 Year

AREA OF STRENGTH:

- ❖ Flexibility and Adaptability
- ❖ Enthusiastic
- ❖ Leadership

EXTRA-CURRICULAR AND CO-CURRICULAR ACTIVITIES:

- ❖ Co-ordinator of path of perfection program.

HOBBIES:

- ❖ Visiting different place.

PERSONAL DETAIL:

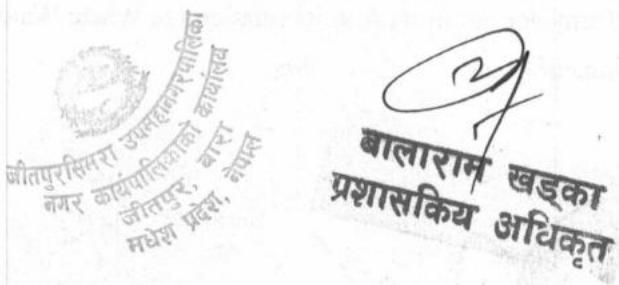
❖ Date of Birth	: 22 June, 1993
❖ Gender	: Male
❖ Nationality	: Nepali
❖ Father's Name	: Shivnandan Raut Barai
❖ Permanent address	: Birgunj-16, Nagwa, Parsa, Nepal
❖ Languages Known	: English, Hindi, Nepali, Bhojpuri

DECLARATION:

I hereby declare that all the above information given by me is true to my knowledge and i hold the responsibility of the above mention.

.....
Signature

CURRICULUM VITAE

1. Name of Expert	:	Baidyanath Prasad Chaurasiya
2. Proposed Position	:	Sr.Hydrogeologist
3. Name of firm	:	Bindhabasini Multipurpose Consultancy Pvt. Ltd.
4. Address	:	Tejaraht Tole, Shreepur , Birgunj -16, Nepal
5. Telephone no.	:	+97751527009
6. Mobile no.	:	+9779845059099
7. Date of Birth	:	May 04, 1954 A.D. (Baisakh 22, 2011 B.S.)
8. E- mail	:	ab_chaurasiya@yahoo.com
9. EDUCATION	:	

Master of Technology (M. Tech), Applied geology (Specialization in Hydro geology)

University of Roorkee, Roorkee , India, July 1986-Sept. 1989.

10. Membership of Professional Associations:

- Nepal Geological Society (Life member , LM# 207, since 1989)
- Nepal Hydrogeological Association (LM# 38, Since 2011)

11. Countries of work Experience : Nepal

12. Other Training :

Management for Engineers & officers	Organized by Administrative staff college, Lalitpur, Nepal, Nov. 24 – Dec. 28, 1990
Human Resources Development and Management skills (International executive Development Program)	Northern Institute for integrated learning in Management, new Delhi, India, Aug. 13 -19, 1997
Share System Orientation	HRDTB/ Nepal – USAID/ Nepal, August 13-19, 1997
Group approach to planning and Management	APROSE National institute, PATAP, Dec. 14-18, 1997

13. Language	:	Reading	Writing	Spoken
Nepali	Good	Good	Good	
English	Good	Good	Good	
Maithili	Good	Good	Good	
Hindi	Good	Good	Good	
Bhojpuri	Fair	Fair	Fair	

संपर्क साधन
प्रक्रिया

AB

Y. 18. 3

बालराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

लोतपुरसिन्हा उपमहानव्यापाल
नगर कार्यपालिकाको वायात्त
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, नेपाल

grid of 4 km X 5 km. Collection of Lithological sample, Hydrological data, borehole logs and their interpretations & report writing.

Name of assignment or Project :

Bhairawa – Lumbini groundwater project, funded by World Bank (IDA), construction of high capacity DTW size (16" * 10") & discharge capacity : 60 L/s – 120 L/s), year : March 1979 – June 1986 (38 month). Higher study M. Tech. (applied geology) in Roorkee University India : July 1986 – Sept. 1986, Client : Groundwater board, Govt. of Nepal, Main project feature : Groundwater irrigation phase 7600 ha, Multipurpose project consists of improvement of village road, irrigation, electrification, agriculture, etc. Position held : Hydro geologist. Activities performed : Construction of irrigation DTW about 64 Nos. Their development & testing, continuous time – drawdown Test and step drawdown Test. Report preparation on tube well performance and other assigned works.

Name of assignment or Project : Ground water investigation project by Govt. of Nepal. Year : April 15, 1977 – April 1979 (2 years). Location : Kailali, Kanchanpur, Sunsari and Morang districts. Client : Department of irrigation / Govt. of Nepal. Project feature : Construction of exploratory DTW in grid of 5 kms * 6 kms. Collection of borehole samples, sieving and well logging, well design, Development and well testing works. Position held : Assistant geologist. Activities performed : Borehole electric logging, Lithological logs and correlation map preparation, report on well performance.

15. Publication :

Ground water quality and its effects in tubewell in Lumbini Terai, proceeding of International seminar on water and management, 30 March – 1 April, 1999, Nepal chemical Society, Kathmandu, Nepal.

16. Certification

I, the under signed, certified that best of my knowledge and belief that :

- i. This CV correctly describes my qualifications and experiences.
- ii. I am committed to undertake the assignment within the validity of proposal to complete the assigned jobs in time.

I understand that any willful misstatement described herein may lead my disqualification or dismissal, if engaged.

(Signature of expert)

Date: _____ / _____ / _____
Day / month / Year

नेपाल प्रधानमंत्री कार्यालय
वित्त विभाग
नेपाल कार्यपालिका को कार्यालय
जीतपुर, बारा
नेपाल प्रदेश, बैपात

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

Curriculum Vitae

Name: Mr. Subodh Prasad Chaurasiya
Date of birth: 2035-05-15 (31 Aug, 1978)
Religion Hindu
Nationality: Nepali
Sex: Male
Father's name: Late Jaleshwar Prasad Barai
Marital status: Married
Language: Nepali, English, Hindi, Bhojpuri & Maithali
Permanent address: VDC Bindabasini-02, Barwa, Parsa
Current address: Birgunj Metropolitancity Ward No.-19, Barwa Parsa, Nepal.
Contact: 9812289749
E-mail: chaurasiyasubodh064@gmail.com

Academic qualification:

SN	Qualification	Board/University	Passed division	Percent	Major Subjects	Year
1.	M.Ed in Science Education(Chemistry)	Tribhuvan University, Central Campus, Kirtipur	1 st	65.40	Chemistry	2062 BS
2.	B.Ed. in Science Education	Tribhuvan University, Thakurram Multiple Campus	2nd	46.75	Science	2060 BS
3.	I.Sc.	Tribhuvan University, Thakurram Multiple Campus	2nd	46.67	Science	2055 BS
3.	S.L.C.	Nepal Board, Trijoodh Secondary School, Birgunj Parsa	2nd	58.71	Math, English, Science	2051 BS

Experiences:

- ❖ Worked as a assistant lecturer in Thakurram Multiple Campus from 2069 to 2072 BS.
- ❖ Working as a permanent middle level teacher in different governmental school from 2072-10-21 to till .

Computer Knowledge:

- ❖ *Operating Systems:* Windows 3.1/95/98/2000/XP;
- ❖ *Word Processors:* MS-word 6.0/97/2000/2003/2010
- ❖ *Spreadsheets:* MS-Excel 5.0/97/2000/2003/2010
- ❖ *IT Software's:* Internet Explorer; Internet mail
- ❖ *Other Software's:* Adobe Photoshop, MS-PowerPoint, MS Paint, PageMaker, MS Publisher

बालाराम खड्का
प्रशासकीय अधिकृत

Subodh Prasad Chaurasiya

Training and Workshops:

- ❖ 18 Months CMA training from Divine Technical Institute, Birgung Parsa recognized by CTEVT.

Interests:

- ❖ Interest in IEE/EIA Preparation .
- ❖ Conserve and manage plants and animals in their natural habitat.
- ❖ Social work, Current affairs and leading personnel.
- ❖ Natural resource management and their mobilization.
- ❖ Livelihood and poverty reduction.
- ❖ Conducting Awareness Program related with environmental protection and sanitation.

I certify that all the information stated in this CV is true and complete to the best of my knowledge.

Subodh Prasad Chaurasiya

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

Curriculum Vitae

Name: Mr. Ram Prasad Pandit
Date of birth: 2015/06/13 (29 Sep 1958)
Religion: Hindu
Nationality: Nepali
Sex: Male
Father's name: Late Sadhu Pandit
Marital status: Married
Language: Nepali, English, Hindi, Bhojpuri & Maithali
Permanent address: Bahudarmai Municipality-03, Nagardaha, Parsa, Nepal
Current address: Birgunj-11, Shreepur, Parsa, Nepal.
Contact: 9845097260/9812479322
E-mail: rampsdpandit@gmail.com
Field of interest : Preparation of CF Mgt Plan, Collaborative Forest Mgt Plan, Leasehold Forestry Mgt Plan, Research, Private Sector Services, Natural Resource management, Value addition, National Parks and Lease hold Forest.

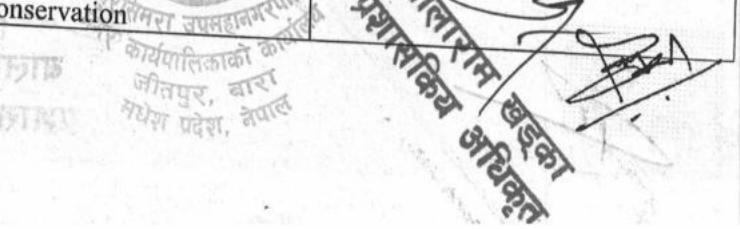
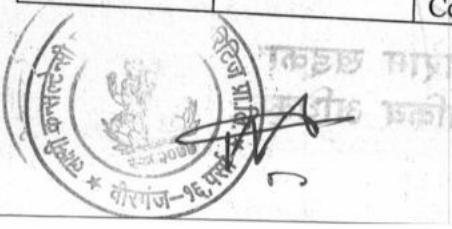

Academic qualification:

SN	Qualification	Board/University	Passed division	Percent	Major Subjects	Year
1.	Master in Humanities & Social Science	Tribhuvan University, Harikhetan, Multiple Campus	2nd	54.0	R.D. Social Science	& 2009-2011 AD
2.	B. Sc. Forestry	Tribhuvan University, IOF, Hetauda, Nepal.	2nd	57.7	Forestry	2042-45 BS
3.	I.Sc. Forestry	Tribhuvan University, IOF, Hetauda, Nepal.	2nd	57.7	Forestry	2033-035 BS
3.	S.L.C.	Nepal Board, Trijoodh Secondary School, Birgunj Parsa	3rd	50	Math, English,	2032 BS

Experiences:

YEAR	Position Held	Client	Employer
2073-07-01 to till now	Social Scientist	Nijagadh, Kolhabi, Parsagadhi Municipality, Karaiyamai Ruralmunicipality & Others.....	SUNRAS Consultancy & Traders Pvt Ltd, Birgunj-16, Parsa
2064-10-01 to 2073-06-12	District Forest Officer & Assistant Forest Officer	Government of Nepal Ministry of Forest and Soil Conservation	7 Different District Forest Offices of Nepal
2036-12-05 to 2064-09-30	Ranger	Government of Nepal Ministry of Forest and Soil Conservation	10 Different District Forest Offices of Nepal
2035-06-09 to 203612-04	Forester	Government of Nepal Ministry of Forest and Soil Conservation	1 District Forest Offices of Nepal

Computer Knowledge:

- ❖ *Operating Systems:* Windows 3.1/95/98/2000/XP;
- ❖ *Word Processors:* MS-word 6.0/97/2000/2003/2010
- ❖ *Spreadsheets:* MS-Excel 5.0/97/2000/2003/2010
- ❖ *IT Software's:* Internet Explorer; Internet mail
- ❖ *Other Software's:* Adobe Photoshop, MS-PowerPoint, MS Paint, PageMaker, MS Publisher

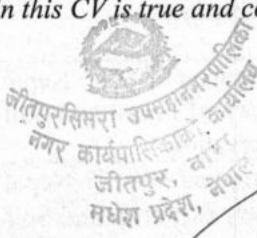
Training and Workshops:

- ❖ 14 days Constitution and Operational Plan preparation training organized by Regional Training Centre (RTC).
- ❖ 7 days Nursery management and Operation training in Kerkha(Sindhupalchok district) during our scheduled tour program.
- ❖ Training on Forest management, Surveying, Mensuration, Silviculture, Utilization and others organized by five Regional Forest Training Centre.
- ❖ 45 days project attachment tour in Sagarnatha ,Chitwan National park(NP),Rasuwa & Sindhupalchok. Geographic Positioning System (GPS) use and data analysis.
- ❖ Group negotiation, operation plan writing, implementation, review and monitoring community forest.
- ❖ 15 days field training in Terai and Mahabharat range for tree identification and other mensuration activities.
- ❖ 20 days observation tour from Makawanpur to Mechi for park activities, forest management practices, nursery plantation and plantation estimation etc.
- ❖ 15 days observational tour of Dehradun, Haldwani, Nainital and associated areas for the observation of forest management advances in India held by Nepal Government.
- ❖ 14 days training of Geographic Positioning System (GPS) Held by RTC Kathmandu.

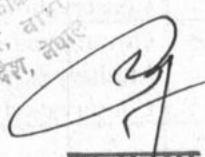
Interests:

- ❖ Enumeration, Measurment, Numbering & Inventory of Forests.
- ❖ Preparation of Management Plan of Community, Leasehold & Collaborative forest.
- ❖ Conserve and manage plants and animals in their natural habitat.
- ❖ Social work, Current affairs and leading personnel.
- ❖ Natural resource management and their mobilization.
- ❖ Livelihood and poverty reduction.
- ❖ Global Positioning System and Geographical Information System.
- ❖ Conducting Awareness Program related with environmental protection and sanitation.
- ❖ Forest Certification.

I certify that all the information stated in this CV is true and complete to the best of my knowledge.

Ram Prasad Pandit

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

CURRICULUM VITAE

CAREER OBJECTIVE

To pursue a dynamic and ambitious career in the vast area of any field which has the access of self-assessment and finally to improve and utilize the knowledge, experience and ability I have.

Personal Details :

Name	: Advocate Pratima kumari Chaurasiya
Father's Name	: Mr. Anand Kumar Pd. Barai
Mother's Name	: Mrs. Rajkumari Devi
Mailing Address	: Birgunj Metropolocity Ward no-14
Date of Birth	: 3/12/1982 A.D.
Citizenship No.	: 08622181
Advocate Lisence No:-	13411
Nationality	: Nepali
Religion	: Hindu
Marital Status	: -Married
Contact No.	: 9855014663,
Languages: English , Nepali, Bhojpuri, Hindi , Maithili , Bajika.	

2016 M.A Sociology from Thakur Ram Multiple Campus, Birganj,Nepal from Tribhuwan University.

2010 LLB 5 year course(Business Law) From Harikhetan Multiple Campus,Birganj,Nepal Secured 55% 2nd Div.(Std. Human Right subject)

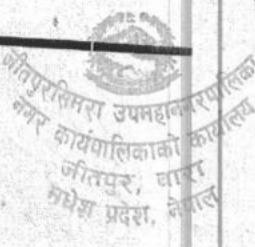
2002 I.Com. from Thakur Ram Multiple Campus, Birganj, Nepal from Tribhuwan University secured 43%

1999 S.L.C. from Shree Radhakrishnan Chaurasiya MA.VI.Bahaura bhatha Parsa,from Nepal Board, secured 45%.2nd Div

Career: Professional Experience

2011-2020 : Gupta Law Chamber. legal practice as advocate, District Court, Bara,Parsa & HighCourt Birgunj Parsa.

2018- 2019 :Legal Aid Service (Baitanik wakil) at District Court Parsa.
Experience on Research Program/Training :

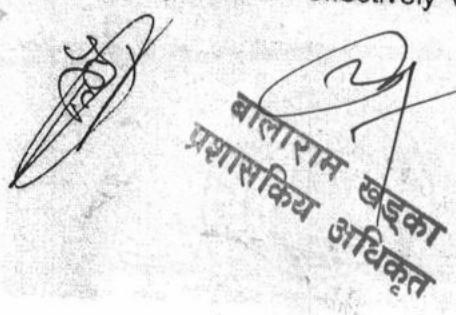
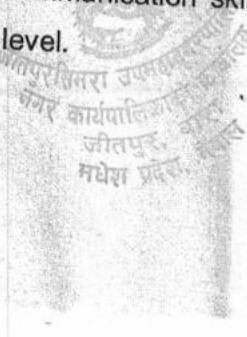
बालाराम खड्का
प्रासकिय अधिकारी

- a) Worked as Trainer in Training on women rights in , 2019.Organized by Parsagadhi Municipality.
- b) Participated in a training workshop on Amnesty International and Human Rights, 2006 & 2007.
- c) Participated in Training on Human Right,humanitarian law & Conflict Transformation organized by (HURON) ,2007.
- d) Participated in Training workshop on "Worldview Nepal" Human Rights, 2005 .
- e) Participated in Training ENHANCING CAPACITY OF LEGAL PRACTITIONERS IN DEFENDING CRIMINAL LITIGATION" Orgaized by "ILF" 2014 .
- f) Participated in Training" BASIC MEDIATION TRANING " Orgaized by "HUCODAN "2016
- g) 2021 to as Maineging direcor of Bhabya Law Chamber Birgunj Parsa.

Skills

Legal field :

- In-depth knowledge of legal processes and practices, excellent in defense lawyer.
- Attracting Pleading skills and well in case petition drafting, Research and Proposal writing skills,
- To perform duties related to operational, Strong coordination, advisory, monitoring, evaluation, relations and administrative activities skills.
- Possess excellent drafting and negotiation skills.
- Highly skilled in interpreting complex legal documents.
- Diplomatic with good decision- making skills.
- Excellent communication skills and ability to work effectively with staff at all level.

Curriculum Vitae

Sanjay Kumar Chaurasiya

Personal Information

Father's Name
Permanent Address
Date of Birth
Marital Status
Nationality
Sex
Religion
Language

:-Kalaiya Sub-Metropolitan City -4, Bara
 :- 9865351666/9811116299
 :-skch222@gmail.com

:-Ramlochan Prasad
 :- Mahagadhi Mai Municipality- 8, Bara
 :- 2038-11-11 BS (22 Feb 1982 AD)
 :-Married
 :- Nepali
 :- Male
 :- Hindu
 :- Nepali, English,Hindi, Bhojpuri & Maithili

Academic Qualification

S.N.	Qualification	School/College	Passed Year	Obtained Mark& Division	Board	Major Subject
1.	B.Ed.	Thakur Campus Nepal	Ram Multiple Bigunj, Parsa	2062 753/1500(50.20%) Second Division	TU	Population & Environment
2.	I.Sc.Forestry	Institu of Forestry Campus, Nepal	Hetauda Makawanpur	2057 1058/1700(62.23%) First Division	TU	Forestry
3.	SLC	Shree Mahendra School Nepal	Gadhee Mai Higher Sécondry Bariyarpur,Bara	2054 447/700(63.86%) First Division	SLC Board	English, Math Science &

COMPUTER KNOWLEDGE

- Operating Systems :-Windows 3.1/95/98/2000/20007/XP;
- Word Processors :-MS-word 6.0/97/2000/2003/2010
- Spreadsheets :-MS-Excel 5.0/97/2000/2003/2010
- GIS Software :-Arc Map 10.3, GPS Utility
- IT Software :-Internet Explorer; Internet mail
- Other Software :-Photoshop CS6, PowerPoint, MS Paint, PageMaker, MS Publisher, Free Hand Tool, Video Edits

Trainings/Workshop

S.N.	Training/Workshop/Others	Duration	From	To	Organization
1	NTFPs Inventory Management	& 5 Days	2 Apr 2001	6 Apr 2001	NSCFP Dolakha & Co-ordination Forum Ramechhap
2	Gender Equity Training	5 Days	30 Jan 2005	3 Feb 2005	Mid Western RTC Birendranagar, Surkhet
3	Project Orientation Training/Workshop	6 Days	28 Jan 2007	2 Feb 2007	WUPAP Nepalgunj , Nepal

जीतपुरलिम्बा उपमहानगरपालिका
 नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
 जीतपुर, चारा
 नेपाल प्रदेश, नेपाल

बालराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

4	Land Development GPS/GIS Training	&	7 Days	18 Mar 2007	24 Mar 2007	WUPAP Nepal	Nepalgunj , Nepal
5	Forest Mgt. & Utilization Second Generation Issues	6 Days	16 Dec 2006	21 Dec 2006	Mid Western	Birendranagar, Surkhet	RTC
6	NTFPs Resource Inventory & Mgt.	7 Days	1 Nov 2007	7 Nov 2007	Mid Western	Birendranagar, Surkhet	RTC
7	GPS/GIS Training	5 Days	19 Feb 2007	23 Feb 2007	Mid Western	Birendranagar, Surkhet	RTC

Work Experiences

- Worked as a Consultant Ranger (May-September,2001 AD) in micro-project run by NGO with statutory, technical & financial supports from DFO Dolakha and Nepal Swiss Community Forestry Project (NSCFP-Dolakha).Main responsibilities for Forest Users Group formation (Preparation of Operation Plan & Constitution).
- Worked as a Government Ranger (Magh 2061- Paush 2070 BS) in District Forest Office Kalikot and Bara.
- Working as a Consultant Ranger (Asadh 2072 BS to Baisakh 2073 BS) Shree Durga Rosin & Turpentine Industry (Pvt.)Ltd. Duwagadhi-5, Jhapa. Main responsibilities to make TOR & IEE Report of Khoto.
- Working as populationist & Socio-Cultural Expert in IEE team of SUNRAS Consultancy & Traders Pvt.Ltd. Birgunj-16, Parsa from Kartik 01, 2073 to till now and involved in different more than 12 IEE report.

Core Skills and Competencies

- Working experience as a Populationist & Socio-Cultural expert in the field of IEE Preparation.
- Forest Management Training and implementation of Operational Plans for Community Forestry Orientation, Forest Inventory, Scientific Forest Management.
- Technical support in NTFP Farming cultivation. IGA Promoting & Guideline preparation.
- Strong interpersonal, communication and facilitation skill for training, workshop as well as meeting.
- Sound practical knowledge of participatory planning, implementation, monitoring and evaluation.
- Preparation of Local Adaptation Plan of Action (LAPA) and other Climate Change initiatives to empower communities for their resilience of disaster/climate risks.
- Excellent skill in survey, design ,PRA tools, data collection and analysis.
- Experience in training , facilitation and /or support local partners, community group, and officials
- Experience of coordination with government and non-government stakeholders.
- Working experience in the remote and conflict affected area in away of negotiation skill for win- win situation.

References

i. Mr. Anirudh Kumar Sah

Government of Nepal, Divisional Forest Officer(DFO) in Morang District.
Cell No.-9842086160/9805345792

I hereby declared that the information provided above are correct to the best of my knowledge and can be verified when/where needed. I am well aware of the consequences of any of my false statement.

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकारी

MANIBHUSAN KUMAR PATEL
EMail: mbkpatel2@gmail.com
Mobile: +977-9845857429

ABOUT ME

I am a dedicated, hard worker and proactive person with strong background of forest work not only in site but also in office work.

CAREER HIGHLIGHTS

To join a company that offers me a stable and positive atmosphere and inspires me to enhance and therefore to innovate the work culture for the betterment of all parties concerned.

SCHOLASTICS

EXAMINATION	UNIVERSITY	NAME / ADDRESS OF INSTITUTION	YEAR OF PASSING	PERCENTAGE
Diploma In Forestry	CTEVT	Lord Buddha College, Tokha Municipality Kathmandu	2019	78.76% 1ST DIV.
SLC	Nepal Board	Shree Siddhartha Secondary School, Sugar factory Birgung, Parsa	2016	2.6 CGPA

EXPERIENCE

COMPANY	DATE	PROJECT/CLIENT	Job / Role
Vithila Wildlife Trust (Jhanusha District, Nepal)	12 th Nov. 2019 to 16 th Sept. 2019	Project:-Biodiversity survey and Special Conservation Sites In Province2 Clients: Zoological Society Of Landon(ZSL)	Involved in conduct biodiversity survey with a focus an assessment and inventory on Special Conservation Sites in Province2.
Sahan Engineering Company Pvt.Ltd. Kathmandu	12 th July 2020 to 15 th Dec. 2020	Forest Inventory work Clients: Nepal Electricity Authority	Monitoring in Trees numbering and marking work as team member of field work at Lamjung District.
TBEA Engineering Company Pvt.Ltd.(China)	24 th Aug. 2021 to 4 th May 2023	Forest Inventory work Clients: Nepal Electricity Authority	Monitoring in Trees numbering and marking work as team member of field work at Lamjung District.

बालराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

जीतपुरलिम्न उपमहानगरपालिका
वडा कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, वारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

Reference:-

1) Devnarayan Mandal - Mithila Wildlife Trust (Chairperson)

Contact number: - 9844314228

2) Vijay Kumar Gupta- Nepal Electricity Authority (MCLP 220kV project)

Post: - Division Chief

Contact number:- 9841569876

COMPUTER PROFICENCY

- Arc GIS
- Volume Calculation of Trees

PERSONAL ATTRIBUTES

- Dedicated towards work.
- Work with positive attitude to contribute to the healthy functioning of the organization
- Self-confidence and great patience.
- Interacting with People.

PERSONAL INFORMATION

- Father's Name : Mr.Ramashankar Prasad Patel
- Date of Birth : 4thApril 2001.
- Permanent Address : Dhabini Rural Municipality 05 ,Parsa
- Temporary Address : Birgunj Parsa
- Language Proficiency : Bhojpuri,Nepali,English,Hindi,Maithali,
- Marriage Status : Unmarried
- Nationality : Nepali
- Religion : Hindu

Declaration:

I hereby declare that the above written particulars are true to the best of my knowledge.

जीतपुरसिमरा उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
जीतपुर, बर्द्धमान
मधेश प्रदेश, नेपाल

बालाराम खड्का
प्रशासकिय अधिकृत

२०७५ सालमा
निर्माण गरिएको

[Signature]

[Signature]